

**NEDERLANDSCH
OLYMPISCH COMITÉ**

1912 - 1937

KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK

2456 7874

GEDENKBOEK

NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ
FEDERATIE
VOOR LICHAAMSVAADIGHEID

GEDENKBOEK

BIJ HET

25-JARIG BESTAAN

1912

1937

DEPT. OF
NED. PUBL.
K.B.

F. W. C. H. BARON VAN TUYLL VAN SEROOSKERKEN
OUD-VOORZITTER VAN HET NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

MR. A. BARON SCHIMMELPENNINCK VAN DER OYE
VOORZITTER VAN HET NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ.

Voorwoord

TOEN de datum begon te naderen, waarop het Nederlandsch Olympisch Comité, Federatie voor Lichaamsvaardigheid, zijn 25-jarig bestaan zou vieren, besloot ons Bestuur tot de uitgifte van een gedenkboek.

Ons doel was, om aan de tegenwoordige generatie, zoowel als aan die, welke daarop volgen zouden, een beeld te geven van het leven en werken van het N.O.C. gedurende de eerste kwarteeuw van zijn bestaan.

Wij betuigen onzen oprechten dank aan al degenen, die op eenigerlei wijze aan de totstandkoming van dit boek hebben medegewerkt. In het bijzonder geldt dit den heer C. A. W. HIRSCHMAN, die de samenstelling van het werk op zich nam.

Ten slotte spreken wij de hoop uit, dat dit gedenkboek niet alleen zal worden beschouwd als een feestuitgave, doch dat het tevens dienen moge als handboek voor hen, die in komende tijden geroepen zullen zijn het N.O.C. te leiden en zich daarbij een beeld willen vormen van de wijze, waarop deze vereeniging ontstond en uitgroeide.

HET BESTUUR VAN HET
NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ,
FEDERATIE VOOR LICHAAMSVAARDIGHEID.

's Gravenhage, Augustus 1937.

De twee Voorzitters

door H. A. Meerum Terwogt.

F. W. C. H. Baron VAN TUYLL VAN SEROOSKERKEN.

Mr. A. Baron SCHIMMELPENNINCK VAN DER OYE.

HET Nederlandsch Olympisch Comité heeft in de 25 jaren van zijn glorieus bestaan slechts twee voorzitters gehad.

Deze voltooid verleden tijd uit den vorigen volzin is onjuist, kan althans tot misvatting aanleiding geven.

Wij hebben inderdaad VAN TUYLL gehad. SCHIMMELPENNINCK ook, maar dien hebben we nog!

Er zijn mogelijk niet zoovelen in den lande, die het voorrecht hebben gehad, om het presidium van beide voorzitters van min of meer nabij gade te slaan en bij te wonen.

De ouderen herinneren zich nog den tijd, dat er geen N.O.C. bestond. Wij wisten, dat de heer VAN TUYLL voortreffelijke relaties had met de Olympische grooten in Europa en dat hij reeds lang, vóór de oprichting van het N.O.C. bezig was, om zijn moment af te wachten, waarop de Nederlandsche Sportwereld van toen, rijp zou zijn, om een zijner idealen te verwezenlijken en een nieuwe sportfederatie te stichten.

Dat geschiedde in September 1912, dus kort na de Olympische Spelen in Stockholm aan welke Nederland had deelgenomen, begrijpelijkerwijze gestuwd en gesteund door VAN TUYLL, die toen al zijn sterke helpers gevonden had in de verschillende sportbonden.

De heer VAN TUYLL had de herleving van de Olympische gedachte, de wedergeboorte van de klassieke spelen meegedeeld en bijgewoond van 1898 af; in 1906 ging hij al voor Nederland naar Athene, waar toen ook reeds de thans nog zoo zeer gewaardeerde secretaris van het N.O.C., de heer G. VAN ROSSEM, deelnam aan het schermtoernooi.

Wij hooren het den ouden VAN TUYLL nog zoo aardig vertellen, hoe hij daar in Athene arriveerde en tot de ontstellende ontdekking kwam, dat zijn koffers gestolen waren. Wat kon hij ruim 15 jaar na datum daar oolijk van vertellen, dat hij daar in Athene in zijn hotel zat, zonder iets....

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Dat dacht U. „Zonder iets”. Maar met zijn geest, zijn altijd weer sprudelende geest, zijn vernuft, zijn invloed, zijn gezag. En die kwaliteiten lossen immers ten slotte alle moeilijkheden op, gelijk toen in 1906 de mystieke kofferverdwijning opgelost is....

Bij de Spelen van 1908 in Londen had de schrijver dezer regelen het voorrecht den heer VAN TUYLL te mogen waarnemen bij het groote eiddiner in Albert Hall. De prestaties van onze landgenooten hadden bij die Spelen slechts aanleiding gegeven tot uiterste bescheidenheid. Maar bij het slotdiner, waar 1600 gasten tegenwoordig waren, sprak VAN TUYLL woorden van belofte, van een belofte die hij vervuld heeft. Hij zou zorgen, dat ook Nederland een goed georganiseerd Olympisch Comité zou krijgen, kon nog niets beloven voor 1912 te Stockholm, maar meende vóór 1916 in Berlijn klaar te zijn.

Wat heeft hij gewerkt en hoe wist hij tactisch zijn steunpunten te kiezen in en buiten de Nederlandsche sportwereld. Hij was een gaaf psycholoog, met een doordringend scherp blik op menschen en hij begreep aanstonds wie niet hem, maar zijn edele plannen gezind waren van heeler harte, wie er met hem voor wilden strijden en vechten en voor wilden offeren.

Hoe touchant was het niet, om hem in de eerste maanden van 1912 op zijn „bedeltocht”, gelijk hij het noemde, gade te slaan, als hij er dag aan dag op uittrok naar groote zakenmenschen, industrieelen, reeders en bankiers, teneinde wat financieelen steun te krijgen voor de uitzending van de Nederlandsche atleten naar Stockholm. Ik herinner me, hoe wij 's middags koffiedronken ergens in Rotterdam, waar hij 's ochtends gewerkt had met weinig succes; en toen wij uit elkaar gingen, hij weer op bezoek bij machtige mannen van de „haute finance” onzer eerste havenstad, ik terug naar mijn werkkamer op de N.R.C., hoe hij mij toen 's middags tegen vieren opbelde met een verheugde stem, omdat zijn middagbezoeken een bedrag van over de vier cijfers geleverd hadden ten bate van de uitzending.

Zóó heeft hij in die dagen gewerkt.

En toen het eenmaal kwam tot daden in September 1912, werden die daden, geïnspireerd door hem, geleid door hem en door hem tot een goed einde gebracht.

Het N.O.C. werd opgericht op dien mooien dag in September van 1912. En rond hem heen zaten niets dan welmeenende lieden, die hij al jarenlang te voren had voorbereid en ingelicht en aan de perstafel zaten er een paar, die allang wisten waar hij heen wilde en die hem zijn steun gaven, den steun van hun bladen, eigenlijk „carte blanche”. Het was immers VAN TUYLL die het vroeg!

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Toen is de wreede oorlog gekomen, die de aan Berlijn toegewezen Spelen onmogelijk maakte.

Er was geen kijk op herstel, geen uitzicht op betere tijden voor de Olympische gedachte. En als ik hem dan sprak, liet hij mij een brief lezen van DE COUBERTIN, met het advies om vol te houden, om niet te wanhopen.

In die jaren van Olympischen stilstand, als ik het zoo zeggen mag, bleef hij werken aan de innerlijke organisatie van het N.O.C.; hij bleef contact houden met wat er leefde in de Nederlandsche sportwereld, hij volgde haar ontwikkeling, steunde waar hij dat vermocht te doen en hielp propageeren, waar hij kon.

Ik herinner me in die jaren een prettigen dag met JAN FEITH als zijn gast op de banen van de Kennemer Golfclub, met het gevolg, dat FEITH in het Handelsblad en ik in de N.R.C., enthousiaste stukken schreven over het schoone golf, dat ook VAN TUYLL's sympathie zoo zeer had en dat toen nog niet de verbreiding en de bekendheid had verworven, als die het in latere jaren zou bereiken.

Hoe genoegelijk waren de wedstrijden en cross-countries, die hij op Velserbeek organiseerde, waar wij allen dan, atleten, officials en pers, na afloop hoffelijk ontvangen werden in zijn gastvrije woning.

Hij werkte voor de gemobiliseerden, deed wat hij kon voor de geïnterneerden en hield zich paraat, om bij het herstel — als Europa weer tot zichzelf gekomen zou zijn — klaar te zijn, om direct Nederland weer te kunnen uitrusten voor 1920 in Antwerpen.

Daar was hij nog op zijn best. Hij logeerde op het jacht van LEOPOLD Graaf VAN LIMBURG STIRUM NOORDWIJK, dat daar ergens gemeerd lag in de haven van Antwerpen. Wat hebben we daar genoegelijke uren doorgebracht, pratend over de fouten, die er gemaakt waren, over de leemten in de organisatie, die in 1924 in Parijs verbeterd moesten zijn. De Voetbalbond, zelfs de Voetbalbond, had toen nog moeilijkheden. Het Olympisch optreden van Nederland was nog zoo jong en de sportbonden waren er nog niet op ingesteld; maar VAN TUYLL zag dat alles zoo ruim en zoo breed en met den voornamen blik, hem eigen. En hij sprak telkens, als wij wanhoopten, een bemoedigend woord en bleef steeds vertrouwen hebben in de toekomst, omdat hij overtuigd was, dat de sportbonden in Nederland gezond waren in zichzelf en voor het overgrootste deel geleid werden door mannen, die hun zaak tot een goed einde zouden weten te brengen.

Helaas, het Olympisch Parijs van 1924 heeft hem niet meer mogen zien, want op 13 Februari van datzelfde jaar stierf F. W. C. H. Baron VAN TUYLL VAN SEROOSKERKEN te 's Gravenhage.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Dat was een harde slag voor de Olympische- en voor de Nederlandsche sportwereld.

Met VAN TUYLL ging heen een edelman met al de groote kwaliteiten van zijn geslacht. Een voortreffelijk redenaar, een diplomaat, wiens diplomatieke gave mogelijk elders nog beter ons land en ons volk ten nutte had kunnen komen. Wij, sportmensen mogen er dankbaar voor zijn, dat hij zijn energie en zijn vrijen tijd heeft willen wijden aan de idealen van hen, die de onze waren; dat hij ons geschonken heeft een sterke en hechte organisatie op sportgebied, die alle sporten omvat in den vorm van het Nederlandsch Olympisch Comité.

Niets was hem te veel. Hoe geestig was hij bij zijn presidium van de algemeene vergaderingen, waar weleens lastige en vervelende elementen onaangename dingen lanceerden ten opzichte van de leiding. En hoe fijntjes kon hij dan na een grove attaque de linkerhand aan het linkeroor leggen, net alsof hij het niet goed verstaan had. En als zijn scherpe blik dan den snooden belager van zijn eerlijk beleid doordrong, als hij dan om herhaling vroeg — „pardon, ik verstond U niet goed” — dan had hij het pleit al gewonnen, dan waagde de spreker het niet zijn onverdiend verwijt te herhalen.

Wat was hij tactisch in den dagelijkschen omgang.

Er was eens een conflict in de sportwereld. Ik wilde, als jong journalist, brandend van strijdlust er over schrijven; ik waande dat mijn plicht. VAN TUYLL was het niet met mij eens.

„Doe het niet,” zei hij.

„Waarom niet? Ik beschik over alle feiten, het is de plicht van den publicist om ze der openbaarheid prijs te geven. Ik moet het doen voor mijn krant.”

„Doe het niet. Het is niet goed. We bereiken er niets mee. Uw krant heeft dat niet noodig en het publiek is er niet mee gebaat.”

„Maar meneer VAN TUYLL....”

„Doe het niet. Al was het alleen maar, omdat ik het U vraag,” zei hij met iets van verteederling in zijn mooie, klankrijke stem.

Er is *niet* over geschreven.

Zóó was VAN TUYLL.

Een ander geval:

Ik liep eens op een triestigen najaarsdag van November door Amsterdam. In de Kalverstraat, waar men elkaar nu eenmaal altijd ontmoet, zag ik den grooten president van het N.O.C.

„U hier, meneer VAN TUYLL?”

„Ja, zal U vertellen: U weet, we hebben wat moeilijkheden met dien sportbond (hij noemde den naam) en nu hadden wij den secretaris om een

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

onderhoud gevraagd te onzen bureele in den Haag, maar hij antwoordde.... dat de secretaris zich niet liet ontbieden."

„En nu?" vroegen we nieuwsgierig.

„Welnu, nu ga ik naar hem toe; de zaak moet toch immers opgelost worden en ik stel me zoo voor, dat ik het nog wel in der minne kan schikken."

We hebben toen den ruim zeventigjarige weggebracht naar een triestige straat, waar hij veerkrachtig drie trappen besteeg om den secretaris van den boozen sportbond, die zich niet liet ontbieden, een bezoek te brengen, terwille van den goeden gang van zaken, ten nutte van de sport.

FRITS VAN TUYLL leeft nog steeds voort bij allen, die hem gekend hebben, als de weldoener van de sportwereld, als de edelman in den besten zin van het woord. Toen wij allen, ouderen, om zijn groeve stonden op het heuvelachtige kerkhof in Velsen, aan den voet van het crematorium, op dien wondervreemden dag in Februari van 1924, toen begrepen wij, dat we in hem iets verloren hadden, wat niet meer terug zou komen, toen zijn wij somber weggetrokken in zwijgenden stoet; maar gedachtig aan hem zijn wij blijven voortwerken in zijn geest. Het was of het teere waas van komende lente, dat toen reeds de warrige takken van de boomen omhing, ons allen inspireerde om voort te gaan op den weg, door hem bewandeld, aan jongeren gewezen, geplaveid voor velen, den weg, die, de geschiedenis heeft het geleerd, geleid heeft tot een succes voor de sport in Nederland, welke sport tot rijpheid gekomen is en die onze natie ook op Olympisch gebied de glorie en de zegepraal geschonken heeft, die FRITS VAN TUYLL had voorzien.

* * *

De figuur van VAN TUYLL als president van het N.O.C. was er geen, die zijn medebestuurderen of anderen, die het N.O.C. nabij stonden, aanleiding gaf vóór zijn dood reeds te denken aan een opvolger. Daarvoor is hij tot op het laatst te actief, te vitaal, te krachtig gebleven. Zijn dood heeft ons dus allen verrast. Maar toen kwam toch ook de harde werkelijkheid, die het zoeken van een nieuwen voorzitter noodig maakte.

De vice-president van het N.O.C., de heer P. W. SCHARROO, volkomen ingewijd op Olympisch gebied, lid van het Comité International Olympique en reeds jaren VAN TUYLL's rechterhand in bestuursaangelegenheden, heeft het N.O.C. gedurende het interregnum, hetwelk van 13 Februari 1924 tot 6 April van het daaropvolgende jaar geduurd heeft, met tact en kennis van zaken nuttige diensten bewezen.

Het was maar niet gemakkelijk om een opvolger voor Baron VAN TUYLL

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

aan te wijzen. Die moest zijner waardig zijn. En die liggen, en lagen toen ook, niet opgeschept. De sportwereld en het N.O.C. en onze plaats en positie op de internationale markt maakten het noodzakelijk, dat men met behoedzame zorg en weloverwogen beleid te werk ging bij het aanwijzen van een candidaat voor het bezetten van den voorzitterszetel.

Het bestuur van het N.O.C. benoemde een commissie, die het de opdracht gaf een opvolger te zoeken. Deze commissie bestond uit de heeren Jhr. Mr. E. C. U. VAN DOORN, A. B. VAN HOLKEMA, Ir. J. W. KIPS en G. J. MARIS. Zij heeft haar taak met nauwgezetheid verricht, geheel in den geest van de opdracht en zij kan, dit mogen wij nu wel zeggen, met voldoening op haar werk terugzien, een werk dat haar nog lang de erkentelijkheid van de leden van het N.O.C. en van hen, die het wel meenen met de ontwikkeling van de sport in Nederland, deelachtig zal blijven.

Deze commissie heeft in het vroege voorjaar van 1925 Mr. A. Baron SCHIMMELPENNINCK VAN DER OYE, burgemeester van Doorn, bereid gevonden president te worden van het N.O.C. met het gevolg, dat deze zoon uit een oud-adellijk geslacht, dat al zooveel mannen had voortgebracht, die in de geschiedenis van ons land een rol van beteekenis hebben gespeeld, op den 6den April 1925 gekozen werd tot opvolger van F. W. C. H. Baron VAN TUYLL VAN SEROSKERKEN.

In de sportwereld was de nieuw gekozene niet algemeen bekend. In zijn studententijd en daarna in Utrecht had hij veel geschermd en daardoor kende de heer VAN ROSSEM hem goed en ongetwijfeld zal diens invloed op de commissie wel zoodanig geweest zijn, dat zij door de aanbeveling van den heer SCHIMMELPENNINCK voor het voorzittersambt de kroon op haar werk zette.

Die weinige bekendheid van den candidaat had men juist noodig; want in 1925, met de Spelen van 1928 te Amsterdam in het zicht, woelde en bruiste het overal in de sportwereld, lagen er haarden met smeulend vuur en kwam ons juist toen een buiten en boven alle partijen staande leider zeer te stade. Het waren ook de vreemde oogen, die minzaam zouden dwingen; het was het gezag van den onbekende, hetwelk men behoefde.

In April 1925 ging de schrijver dezer regelen naar Doorn, om kennis te maken met den te benoemen president. Wij hebben toen eenige uren prettig gepraat en we kregen al aanstonds den indruk, dat de heer SCHIMMELPENNINCK eerst het „ja”, hetwelk men van hem verlangd had, had uitgesproken na rijp beraad en na ernstig wikken en wegen. Maar toen het uitgesproken was, toen begreep hij, dat hij aan zichzelf en aan de reputatie van zijn geslacht een plicht had te vervullen.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

In dat gesprek kwamen we natuurlijk al weldra terecht op de Spelen van 1928.

„Wat jammer, dat de heer VAN TUYLL ze niet heeft mogen beleven,” zei hij sympathiek, toen hij vol éloge aan het praten was over zijn betreurden voorganger.

Die Spelen van 1928, begrepen wij beiden, zouden voorloopig zijn aandacht in beslag nemen, zijn aandacht en zijn vrijen tijd, zijn energie en zijn lust tot werken voor een zaak, die hem lokte en die hem a priori lief was.

Met hoeveel sympathie is hij begroet, deze onbekende, die terstond in de sportwereld harten veroverde, vertrouwen wekte, ook zonder dat hij de uitgesproken en onnavolgbare charme had van zijn voorganger.

Maar SCHIMMELPENNINCK bekoorde door zijn rustigen ernst, door zijn sobere manier van doen en door de volmaakte nuchterheid van zijn optreden, hetwelk iedereen imponeerde, door den grooten eenvoud, die schier geen beminnelijkheid noodig had, om toch sympathiek aan te doen.

Na de algemeene vergadering — wier leden zichzelf mogen gelukwenschen met hun keuze — is hij stil aan het werk gegaan. Hij heeft terrein verkend, veel onbekend terrein; hij heeft zich ingewerkt in takken van sport, die hem vreemd waren, die hem niet lagen en hij heeft zich, geleid door goede adviseurs, zijn menschen gekozen voor het groote werk van 1928, welks slagen niet alleen een sportbelang was, maar een belang voor de heele natie.

En van dat belang, van dat eminente belang, heeft hij de medewerkers rond zich heen doordrongen. Hij besepte opperbest voor welke bezwaren en moeilijkheden hij zou komen te staan; hij heeft ze voorzien, doordacht en doorvoeld, en hij heeft ze tenslotte overwonnen.

Welk een teleurstelling was het niet, toen de Tweede Kamer der Staten Generaal het subsidie voor de Spelen, door wijlen Minister DE VISSER met zooveel élan en genegenheid bepleit, weigerde te voteeren. Maar hoe paraat was SCHIMMELPENNINCK terstond; even teleurgesteld, maar direct klaar om verder te roeien met de riemen, die hij had of die hij zich zou weten te verschaffen. Hij deed een beroep op het volk, kreeg steun van de pers en ziet, de benodigde gelden kwamen en per saldo vond men het toen eigenlijk heelemaal niet zoo erg, dat de Kamer het subsidie geweigerd had.

Wat heeft hij moeten zoeken naar de geschikte werkers voor 1928; wat al conflicten heeft de voorbereiding geleverd, conflicten die opgelost moesten worden en die ook opgelost werden, terwille van de goede zaak en van het schoone doel.

Wat al tact moest hij aan den dag leggen, om al die goed willende en goed bedoelende, maar dikwijls tegen elkaar opbotsende en daardoor

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

dérailleurende werkers in de rails te houden en van hun arbeid zooveel mogelijk nut te sorteeren ten bate van het welslagen der Spelen.

Met lastige autoriteiten, booze bestuurders van sportbonden, op elkaar jaloersche „Strebers”, veeleischende persmannen, bestuurderen, die elkaar niet konden zetten, had hij te maken; en hij kon ze niet uitschakelen, want hij had ze voor zijn doel allen noodig; hij moest ze alleen zetten naar zijn hand, zonder dat zij het zelve merkten. En die hand was de ijzeren hand met een peau de suède handschoen er omheen, de hand, die rechtuit naar het doel wees, die niets kende dan eerlijken arbeid en trouwhartige plichtsbetrachting.

Wij hebben gelegenheid gehad om SCHIMMELPENNINCK te bewonderen bij zijn voorbereidenden arbeid voor 1928, aan welken arbeid hij zich geheel gegeven heeft, met de tact hem eigen en met die niet te leeren en niet te imiteeren flair, om zelfs situaties te redden, die in theorie verloren waren.

En in de weken, in de feestelijke weken van 1928, in die twee perioden, eerst die van het hockey- en voetbaltoernooi, later die van de eigenlijke Spelen, hebben we hem dag aan dag gevolgd in zijn superieure leiding, die grootsch was van allure en in welke hij zich volkomen kon uitleven met alle gaven, die hij bezat. Men zag hem recipieeren, men hoorde zijn redevoeringen en hoe dikwijls in de rusteloze jacht van het sloopende organisatorische werk bleef hij met den voortreffelijken VAN ROSSEM en de andere leden van het Comité 1928 de baas van elke situatie, zoodat ons land kan terugzien op een goede daad, die gewaardeerd is in heel de wereld, die den naam van onze natie luister heeft bijgezet in den vreemde en die het vertrouwen in eigen kunnen bij ons volk heeft versterkt.

Het is den heer SCHIMMELPENNINCK gelukt, om de functie van voorzitter van het N.O.C. te maken, te doen uitgroeien tot een groote en belangrijke functie in den lande. Hij heeft daarvoor de erkentelijkheid van de regeering mogen ontvangen.

En na 1928 zijn er jaren gekomen, die van zijn werkkraft, ook op ander gebied, veel hebben geëischt. De interne organisatie van het N.O.C., de finantieele positie van dit lichaam, de bestendinging en de verbreiding van zijn gezag in de sportwereld, de goede verstandhouding met de machtige sportbonden, de representatie van de sportwereld hier te lande en in het buitenland, dit alles zijn zaken, die zijn voortdurende bemoeienis noodzakelijk hebben gemaakt.

Op de jaarlijksche congressen van het Comité International Olympique heeft hij met zijn mede-afgevaardigde luit.-kolonel P. W. SCHARROO, ons land op waardige wijze vertegenwoordigd.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

In 1932 kwamen de Spelen te Los Angeles, waar de heer SCHIMMELPENNINCK niet persoonlijk aanwezig kon zijn, maar die voor Nederland toch een succes zijn geweest, al was het alleen maar door het feit, dat de Amerikanen de organisatie van 1928 te Amsterdam zooveel mogelijk hebben gecopiëerd, onder de feillooze voorlichting van den heer VAN ROSSEM, die zich als organisator van Olympische Spelen een wereldnaam verworven heeft.

Niet lang na 1932 kwam alweer de voorbereiding voor Berlijn, want Berlijn, zoo naast de deur, dat moest iets geweldigs worden. Er waren moeilijkheden van politieken aard in den boezem van het N.O.C., alsmede in den boezem van verschillende sportbonden, maar SCHIMMELPENNINCK heeft ook deze overwonnen, wyl hij zich uitsluitend heeft laten leiden door wat in het belang was van het land en van de sport.

Berlijn is voor een kleine natie als de onze tot een mooi succes geworden; in Berlijn zoowel als in Garmisch hebben de onzen met eere gestreden en we hebben in de Duitse hoofdstad de glorie beleefd van het rood-wit-blauw aan den middelsten mast, terwijl ons mooie Wilhelmus klonk. Wat waren we dan allen, Nederlanders, bij honderdtallen aanwezig, gelukkig; trotsch op onze zwemsters, die ons de grootste eere bezorgd hebben, maar trotsch ook op onzen SCHIMMELPENNINCK, in wien wij erkenden en bewonderden den superieuren leider van het geheel.

SCHIMMELPENNINCK en zijn staf blijven aan den arbeid, waakzaam met het oog op de toekomst gericht; want na Berlijn komt Tokio en na Tokio wellicht Helsingfors; en dan in 1948 weer een ander land en een andere stad.

Moge SCHIMMELPENNINCK dan nog voorzitter zijn. En als dat niet het geval kan wezen, dan een ander, maar een van het kaliber VAN TUYLL-SCHIMMELPENNINCK, een derde voorzitter van het N.O.C., de twee voorzitters, die het tot nu toe geleid hebben, volkomen waardig.

Met een eerbiedige hulde aan de nagedachtenis van FRITS VAN TUYLL en een woord van dank voor wat SCHIMMELPENNINCK tot nu toe heeft tot stand gebracht, vergezeld van een heilwensch voor zijn verderen arbeid als president van het N.O.C., moge ik dit artikel besluiten.

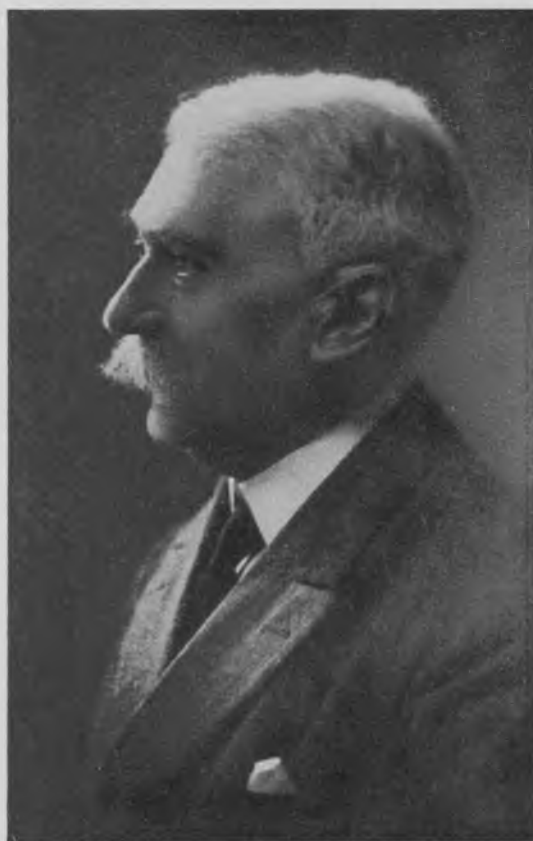
Rotterdam, April 1937.

1911-1937

Een herinnering van Baron de Coubertin.

Slichter en Eere-Voorzitter der Olympische Spelen.

AMSTERDAM, 29 Mars 1911: dernière des quatre journées consacrées par mon cher et fidèle ami F. W. DE TUYLL DE SEROOSKERKEN à m'accueillir et à m'accompagner sur son sol de Hollande pour y semer le bon grain Olympique dans des sillons encore un peu hésitants, tracés par ses soins. Il y avait longtemps que nous avions projeté cette petite tournée de propagande et il n'était pas complètement rassuré sur les résultats. Aussi avais-je eu soin de varier les sujets. Le premier soir, ç'avait été à La Haye, devant un

BARON DE COUBERTIN.

groupement instruit des choses de l'éducation, que j'avais abordé la „Pédagogie Sportive” et ses particularités novatrices; le lendemain, à l'Université de Leyde, il s'était agi de convaincre les étudiants qu'ils ne dérogeraient point en se passionnant parallèlement pour la culture de l'esprit et celle des muscles. J'ose avouer que je les sentais diablement résistants et portés à choisir très nettement entre ces deux aspects, apparemment incompatibles à leurs yeux, de l'activité juvénile. Eh oui! Vous autres, les jeunes d'aujourd'hui, vous ne voulez pas croire qu'il en ait été ainsi; mais tel fut bien le cas en cette année 1911 (l'An IV de la IVème Olympiade) prise entre les beaux spectacles de Londres quatre ans plus tôt et ceux que préparaient à Stockholm pour l'année suivante nos collègues suédois. Ces premières Olympiades éveillaient dans le grand

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

public un sentiment évident de curiosité, de fantaisie. L'opinion ne se décidait pas à y voir une création pédagogique, une institution chargée de jouer un rôle historique dans l'avenir. TUYLL était de ceux, qui voyaient les choses ainsi. Il avait apporté à s'éprendre du neo-olympisme tout le sérieux de son esprit, il apportait à en servir les intérêts, cette solidité, cette fidèle dévotion qui donnaient tant de prix à son amitié.

Mais de là à célébrer en Hollande, à une date à venir quelconque, les Jeux Olympiques, il y avait un pas à franchir, le pas de la timidité. Presque personne, ne voulait à La Haye ou à Amsterdam, envisager une semblable possibilité. TUYLL quand il en parlait avait, comme il disait, l'impression de „prêcher dans le désert”; c'est pourquoi il m'avait appelé à la rescousse. Cette journée finale du 29 Mars fut employée par nous à tâcher de convaincre quelques personnalités dont la conversion importait et, le soir, un dîner assembla dans un restaurant renommé d'Amsterdam une trentaine de convives que TUYLL avait soigneusement choisis afin que de nos échanges de vues pût sortir quelque progrès de l'Idée Olympique.

Je revoyais, il n'y a pas longtemps, dans un numéro de la Revue Olympique d'Avril ou de Mai 1911 le texte de ma harangue. C'est ce soir là que l'„Olympiade hollandaise” vit poser sa candidature. Eh non! l'ambition de célébrer les Jeux mondiaux n'était pas limitée aux grandes capitales; bien au contraire: ce serait une chose heureuse que de voir des cités moyennes en assumer la responsabilité et leur audace serait sûrement récompensée par le succès: tel devait être le Leitmotiv de la campagne qui commençait.

Un quart de siècle a passé sur ces souvenirs que j'évoque là; de la réunion d'Amsterdam il y a exactement, ce jour, vingt six ans. L'ami très fidèle et très cher dont l'image repasse devant mes yeux, n'est plus mais son voeu s'est réalisé, son oeuvre a porté ses fruits et sa mémoire demeure au coeur de ceux qui l'ont connu et aimé.

Que des destins heureux et prospères soient réservés au Comité Olympique Néerlandais et qu'il soit ainsi donné à ses dirigeants de poursuivre ce qu'ils ont déjà heureusement accompli tant au service de leur patrie qu'au service de l'Olympisme universel. C'est là mon souhait amical et reconnaissant.

Alexandre Couberstein

Genève, 29 Mars 1937 (An II de la XIe Olympiade).

Een woord van Graaf de Baillet Latour

Voorzitter van het Internationaal Olympisch Comité.

LA Hollande, sous l'impulsion de FRITZ DE TUYLL DE SEROOSKERKEN, adhéra rapidement au mouvement Olympique, au développement duquel elle contribua, tant en participant aux Jeux qu'en invitant le Comité International à tenir à La Haye l'une de ses premières sessions.

L'on se rendit cependant bientôt compte que cette union libre devait être régularisée, c'est pourquoi, aussitôt après les Jeux de Stockholm, fut fondé le Comité Olympique Néerlandais, qui célèbre cette année son 25e anniversaire.

Je suis heureux, à cette occasion, d'adresser mes sincères remerciements à mes Collègues SCHIMMELPENNINCK & SCHARROO ainsi qu'au Secrétaire Général

GRAAF DE BAILLET LATOUR.

M. VAN ROSSEM, qui, avec l'aide de leurs dévoués collaborateurs, continuent à maintenir dans ce Comité le respect des traditions Olympiques et cette activité, dont il a donné tant de preuves depuis sa fondation.

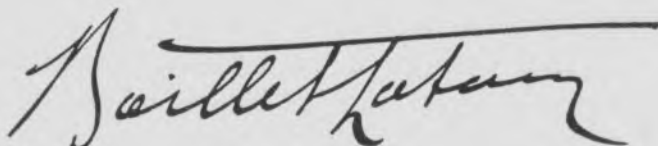
En effet, dès 1914, il posait à Paris la candidature d'Amsterdam aux Jeux de la VIe Olympiade et si ce rêve n'est devenu une réalité qu'en 1928, c'est à cause de l'esprit d'abnégation dont la Hollande a fait preuve, en se désistant en 1920 en faveur d'Anvers et en 1924 en faveur de Paris. Désirant reconnaître d'une façon toute spéciale l'élégance et la courtoisie de ce geste, le Comité International Olympique a dérogé à la règle, en attribuant à Amsterdam les jeux de 1928 en même temps qu'il choisissait Paris comme siège des derniers jeux sous la Présidence du Baron PIERRE DE COUBERTIN.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Tous nous avons encore présent à la mémoire le souvenir de l'organisation parfaite des Jeux d'Amsterdam ainsi que de la cordiale réception, qui fut faite par une population enthousiaste à la grande famille Olympique.

Ces jeux ont du reste eu une influence considérable sur le développement des sports en Hollande; ils ont ouvert aux athlètes néerlandais des horizons nouveaux et les succès remportés à Berlin l'été dernier sont une preuve évidente des progrès réalisés.

Nul ne se réjouit plus que moi des résultats heureux de cette collaboration qui existe entre le Comité Olympique International et le Comité Olympique Néerlandais.

A handwritten signature in black ink, reading "Baillet-Latour". The signature is written in a cursive style with a long horizontal line above the letters.

Bruxelles, février 1937.

Historisch Overzicht

door Mr. A. Baron Schimmelpenninck van der Oye.

EEN ieder, die zich zet tot het schrijven van de historie eener instelling zal, naar ik meen, in de eerste plaats dienen na te gaan, welke de motieven waren, die leidden tot de oprichting en voorts of deze motieven in het verdere ontwikkelingsproces een levende en drijvende kracht zijn gebleken.

Tenzij een instelling, om welke reden dan ook, van karakter verandert zullen deze motieven als een draad door de geschiedenis moeten heenloopen en de reeks van handelingen en gebeurtenissen, die in den loop der jaren plaats hadden, moeten verklaren.

Teneinde, met inachtneming van het vorenstaande, een historisch overzicht te geven van het Nederlandsch Olympisch Comité, zal het dan in de eerste plaats noodig zijn een blik te werpen op de toestanden, die hier te lande ten tijde der oprichting werden aangetroffen.

Wij schrijven 1912. De pioniers op het gebied van de sport hebben hun werk verricht, een werk, dat enkele tientallen van jaren in beslag nam. De opvatting, dat de beoefening van sport en spel bij de jeugd moet worden tegengegaan — als het kan — en hoogstens geduld — als het moet — heeft allengs plaats gemaakt voor ruimere inzichten. Reeds zijn er tal van sport-vereeningen en bonden, sommige al sinds jaren, die in georganiseerd verband de belangen van hun tak van sport behartigen. Reeds wint, mede ten gevolge hiervan, ook bij de oudere generatie de overtuiging veld, dat de sport niet zuiver en alleen als vermaak moet worden beschouwd, maar dat zij — mits behoorlijk geleid — iets goeds voor de jeugd kan voortbrengen. Maar het is een „getrennt marschieren”. Ieder gaat zijns weegs, doende wat zijn hand vindt om te doen.

In dezen tijd is het, dat de gedachte van de eenheid opkomt. Wel bestaan er reeds organisaties op het gebied van lichamelijke opvoeding; ook bestaat er reeds een Nederlandsch Olympisch Comité, maar dit laatste lichaam is eigenlijk een commissie ad hoc, bestaande uit leiders van sportbonden, die slechts bijeen komen om overleg te plegen en maatregelen te nemen betreffende de Nederlandsche deelneming aan de Olympische Spelen. Permanent is dit lichaam niet en andere doeleinden dan het hiervoren omschrevene, worden niet beoogd.

Eerst in 1912 komt een lichaam tot stand, dat in de eerste plaats ten

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

doel heeft de lichamelijke ontwikkeling hier te lande te bevorderen, verband te leggen tusschen de verschillende sportbonden en daarbij tevens de uitzendingen naar de Olympische Spelen te verzorgen.

De oprichting van het huidige Nederlandsch Olympisch Comité geschiedde onder leiding van Baron VAN TUYLL VAN SEROOSKERKEN in samenwerking met den Nederlandschen Voetbalbond, de Koninklijke Militaire Sportvereniging, de Koninklijke Nederlandsche Jachtvereniging „Nimrod”, den Nederlandschen Amateur Schermbond, het Nederlandsch Gymnastiek Verbond, de Nederlandsche Athletiek Unie en den Nederlandschen Korfbalbond.

De naam heeft bij velen de gedachte gewekt, dat dit Comité eigenlijk hoofdzakelijk ten doel heeft atleten uit te zenden naar de Olympische Spelen. De bedoeling was geen andere, dan die, welke voorzat bij Baron DE COUBERTIN, de oprichter der neo-Olympische Spelen, n.l. de opheffing van de jeugd door bewustmaking op lichamelijk gebied, in dien zin, dat de harmonie tusschen geest en lichaam zou worden gerealiseerd en bron worden van algeheele ontwikkeling en gezonde levensvreugd.

De volledige naam der thans jubileerende vereniging is dan ook Nederlandsch Olympisch Comité, Federatie voor Lichaamsvaardigheid. Terecht is de tweede benaming in 1915 aan de bestaande toegevoegd.

De opzet der oprichters was om een lichaam te creëren, dat verband zou leggen tusschen de verschillende takken van sport en dat tevens zelfstandig werkzaam zou kunnen zijn ter bevordering van de lichamelijke ontwikkeling van het Nederlandsche volk. Het N.O.C. heeft van den beginne af aan een federatief karakter gedragen. Nimmer heeft het in de bedoeling gelegen de leiding der sporten aan de bestaande organisaties te onttrekken of wel om de directie over een speciale sport te aanvaarden. De bonden, die deel uitmaken van het N.O.C. waren en zijn zelfstandig in den volsten zin van het woord.

In geen enkel opzicht is ingegrepen in interne bondsaangelegenheden tenzij op uitdrukkelijk verlangen der betrokkenen. Intusschen kwam zulks in den loop der jaren meermalen voor. Herhaaldelijk is het N.O.C. of deszelfs voorzitter geroepen geweest te arbitreeren of van raad te dienen bij gerezen geschillen, zoowel in den boezem van een bond als tusschen de bonden. Wil men een modern beeld, dan is het N.O.C. te vergelijken met het moederschap, waarop alle bonden hun plaats hebben.

Het N.O.C. heeft er voorts naar gestreefd door zelfstandige bemoeiing de zaak der lichamelijke ontwikkeling te bevorderen. De meest sprekende voorbeelden hiervan zijn de vaardigheidsproeven en de militaire, thans

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

nationale vijfkamp, welke instellingen sinds lang algemeene bekendheid verwierven. Maar ook op tal van andere wijzen, door het steunen van maatregelen van overheidswege, van particulier initiatief, door het bevorderen van den aanleg van speelvelden, enz. werd het beoogde doel nagestreefd.

De jonge vereeniging had nauwelijks wortel geschoten, toen de wereldoorlog uitbrak. De vrees, dat haar hierdoor een slag zou worden toegebracht, werd niet bewaarheid. Integendeel bleek alras, dat de waarde van spel en sport van militaire zijde erkend werd, zoowel uit een oogpunt van lichamelijke ontwikkeling als van ontspanning. De gevolgen bleven niet uit. De sportbeoefening werd in de hand gewerkt, militaire sportfeesten werden georganiseerd, kortom, de toekomst liet zich rooskleurig aanzien. Intusschen was deze vooruitgang niet van eenzijdigheid vrij te pleiten. Dat de leiders van het N.O.C. zich hiervan bewust waren en begrepen, dat deze aurora borealis niet voor den zonsopgang moest worden aangezien, blijkt wel uit een zinsnede in het verslag van 1916—1917, waarin gezegd wordt, dat de beweging is een uitvloeisel van een geestelijke strooming, die ten doel heeft ons in verschillende opzichten sluimerend nationale leven uit den dommel te wekken. Een bezwaar was het, dat de financieele middelen ontoereikend waren om veel dat gewenscht was tot stand te brengen, welk bezwaar helaas in den loop van den tijd niet is weggenomen. Inmiddels kwam in de periode 1916—1917 de Commissie van Advies voor de Lichamelijke Opvoeding tot stand onder voorzitterschap van Baron VAN TUYLL. Deze regeeringsinstelling, thans omgedoopt in Rijkscollege voor de Lichamelijke Opvoeding zet nog steeds haar werkzaamheden voort. Het N.O.C. is daarin in den persoon van den ondergeteekende vertegenwoordigd.

De wereldoorlog loopt ten einde en nog steeds zijn de aspecten gunstig. Van Rijkswege wordt f 100.000.— beschikbaar gesteld voor de inrichting en den aanleg van speelterreinen. Een meer sympathieke houding van de zijde van autoriteiten en het publiek wijst op een allengs veranderde geestgesteldheid. Naarmate echter de oorlog verder uit het gezicht verwijderd raakt, begint zich wederom een andere geest te manifesteren. Het woord bezuiniging wordt gehoord en het blijkt gaandeweg, dat inderdaad de hiervoren aangegeven opleving en medewerking voor een groot deel te danken waren aan een sterken stimulans, die thans wederom — zij het ook gelukkigerwijze — was komen te ontbreken.

Ook de houding van de geestelijkheid hier te lande, is tegenover de sport in het algemeen niet tegemoetkomend. Wel is er van de zijde der Rooms-Katholieken eenige belangstelling, hoofdzakelijk voor voetbal. In 1921 wordt een Joodsche sportbond opgericht en in Augustus van dat jaar wordt

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

een Joodsche sportdag gehouden. Van Protestantsche zijde is er geen belangstelling, doch eerder tegenwerking. Merkwaardig is hier de tegenstelling met het buitenland, b.v. Engeland, waar lichaamsoefeningen een belangrijk punt vormen op het programma van de Young Men's Christian Association.

Maar wel doet zich in dezen tijd een heugelijk feit voor. Het Olympisch Congres te Lausanne neemt in 1921 het besluit om de Olympische Spelen in 1928 aan Amsterdam te geven.

Hetgeen tot nu toe bereikt is, kan wellicht het beste worden weergegeven in de woorden van den overzichtschrjver van het tijdvak 1921—1922, die constateert, dat weliswaar geen groote werken tot stand zijn gebracht, doch dat het N.O.C. waar vroeger gebrek aan organisatie, versnippering van krachten, onbekendheid met elkaars streven en arbeid en ten gevolge daarvan nuttelooze verspilling van energie door onnoodigen onderlingen strijd heerschte, er in geslaagd is orde, concentratie, beter onderling verkeer, meer waardeering en een geest van betere samenwerking te brengen.

Een zware slag treft in 1924 het Nederlandsch Olympisch Comité in den dood van zijn eersten voorzitter, Baron VAN TUYLL VAN SEROOSKERKEN; niet alleen de intusschen aangevangen voorbereidende arbeid voor de a.s. Olympische Spelen wordt hierdoor getroffen, maar het N.O.C. in al zijn geledingen lijdt door zijn heengaan een zwaar verlies. De opvattingen van VAN TUYLL, die de vader van het N.O.C. mag worden genoemd, zijn steeds van kracht gebleven. Het spreekt vanzelf, dat de sterk veranderde tijdsomstandigheden ook hier niet zonder invloed zijn geweest, maar aan de aangegeven lijn is steeds vastgehouden.

De benoeming van een nieuwen voorzitter heeft eerst in 1925 plaats. Gedurende het interregnum van Februari 1924 tot April 1925 komt de leiding in handen van den vice-voorzitter, Kapitein P. W. SCHARROO, wiens bemoeiingen in de Algemeene Vergadering in 1925 de zoozeer verdiende waardeering ondervinden.

De voorbereidende werkzaamheden voor de Olympische Spelen beginnen allengs meer op den voorgrond te treden. De Nederlandsche Regeering stelt voor een bedrag van *f* 1 miljoen voor dit doel te besteden. De Tweede Kamer verwerpt het voorstel; het Nederlandsche volk komt in beweging en binnen 3 weken tijd is een bedrag van *f* 1½ miljoen aan giften en garantie bijeen.

Het ligt niet op den weg van schrijver dezes om in dit bestek de historie der Olympische Spelen te beschrijven, maar het is onmogelijk om bij het schrijven der geschiedenis van het Nederlandsch Olympisch Comité geen gewag te maken van een gebeurtenis, die gedurende eenige jaren zijn stempel op het Nederlandsche sportleven heeft gedrukt.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Intusschen staat ook in deze periode het gewone werk niet stil; de verschillende commissies, die in den loop der jaren in het leven zijn geroepen in het belang van de lichamelijke ontwikkeling, zetten haar arbeid voort, terwijl ook het aantal bonden, aangesloten bij de algemeene organisatie, geleidelijk in aantal toeneemt.

Het is hier de plaats om er aan te herinneren, dat het N.O.C., daarin gesteund door het College van Advies voor de Lichamelijke Opvoeding, gedurende geruimen tijd heeft geijverd voor de stichting van een Rijks Centraal Instituut voor Lichamelijke Opvoeding. Dit streven is tenslotte niet met succes bekroond geworden; des te meer valt het te waardeeren, dat door particulier initiatief in 1925 te Amsterdam een Academie voor Lichamelijke Opvoeding werd opgericht, in welks curatorium aanvankelijk de heer HIRSCHMAN, secretaris-penningmeester van het N.O.C., zitting had.

Met groote waardeering moge hier worden gewezen op de goede verhouding, welke er steeds tusschen dit lichaam en het N.O.C. heeft bestaan, die onder meer naar voren kwam in een gezamenlijke propaganda-tocht in 1931 door de voorzitters van beide instellingen ondernomen.

Intusschen blijven de pogingen door het N.O.C. in het werk gesteld in het belang der lichaamsvaardigheid niet zonder uitwerking. Zoo worden in 1927 in het blad „De Koninklijke Marechaussee” eischen aangetroffen, welke aan de Marechaussee worden gesteld, teneinde het diploma voor lichamelijke en militaire vaardigheid te verkrijgen, welke eischen lager zijn dan die van het N.O.C. Speciaal wordt hierbij vermeld, dat genoemd diploma moet worden beschouwd als voorlooper van en stimulans tot het behalen van het vaardigheidsdiploma N.O.C.

Het jaar 1928 — hoe kan het anders — staat vrijwel geheel in het teken van de Spelen. De geschiedenis van de voorbereiding en de uitvoering der Olympische Spelen in 1928 te Amsterdam gehouden, vindt men elders geboekstaafd. Hier worde alleen geconstateerd, dat ondanks vele moeilijkheden en dank zij de samenwerking van velen, ons land zich een plaats heeft verworven in de rij der naties, die de grootste manifestatie van lichamelijke vaardigheid van den modernen tijd binnen hunne grenzen hebben tot stand gebracht.

De tijd, die thans aanbreekt, zou gevoegelijk kunnen gekenschetst worden door de woorden van de Zeeuwsche wapenspreuk „Luctor et Emergo”. De terugslag van den wereldoorlog, gedurende enkele jaren nog verschoven, doet zich thans in de volle zwaarte gevoelen en ons land ondervindt daarvan de gevolgen. Het wordt alles inkrimping wat de klok slaat en het lijkt wel of de lichamelijke opvoeding hier te lande als een der meest voor de hand

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

liggende bezuinigingsobjecten wordt beschouwd. Ook in den eigen kring is de invloed voelbaar; bronnen, die vroeger vloeiden, drogen op, de gewone huishouding van het N.O.C. kan alleen met groote zuinigheid worden voortgezet. De uitzending naar de Olympische Spelen te Los Angeles kan slechts plaats hebben dank zij een royaal gebaar van den Koninklijken Nederlandschen Voetbalbond.

Maar de sportbonden slagen er in dezen tijd van nedergang in het hoofd boven water te houden en voor het N.O.C. komt er wat zijn internationale bemoeiingen betreft uitkomst in den vorm van den „Olympische Dag”. Deze, ingesteld door het Nederlandsch Olympisch Comité en gehouden in goede harmonie met de verschillende bonden, is niet alleen als demonstratie van groote waarde voor de sport, maar tevens een levend getuigenis van het feit, dat het zuurdeesem van de eenheid eenmaal in het N.O.C. gelegd, niet krachteloos is geworden.

In dezen tijd is het ook, dat wijziging wordt gebracht in de structuur van den militairen vijfkamp. In overleg met het Ministerie van Defensie wordt deze herdoopt in „Nationale Vijfkamp” en worden de eischen zoodanig gewijzigd, dat de instelling niet alleen ten goede komt aan de lichamelijke ontwikkeling hier te lande, maar tevens dient als vooroefening voor deelnemers aan den Olympischen vijfkamp.

Maatregelen worden genomen om de banden bestaande met het Nederlandsch-Indisch Olympisch Comité nauwer aan te halen en de verhouding daarmede nauwkeuriger vast te leggen, welke aangelegenheid op het oogenblik nog niet tot een einde is gebracht.

Het standpunt van het N.O.C. om de pogingen ook door anderen in het belang der lichamelijke ontwikkeling genomen, zooveel mogelijk te steunen, komt tot uiting in de samenwerking tusschen dat lichaam en de Nationale Vereeniging tot Bevordering van Harmonische Lichaamsontwikkeling; de proeven van geoefendheid door deze vereeniging uitgeschreven mogen beschouwd worden niet alleen als zijnde in het belang van de lichamelijke ontwikkeling, maar ook als een goede aanloop voor de vaardigheidsproeven.

Het besef wordt in deze dagen verlevendigd, dat de lichamelijke opvoeding en de sport elkander niet missen kunnen en dat ook van de zijde van de sportwereld alles moet worden gedaan om de zaak van de lichamelijke opvoeding naar vermogen te steunen. Deze overtuiging kwam onder meer tot uiting in een propagandadag gehouden te Amsterdam in 1936, georganiseerd door de Vereeniging van Leeraren en Onderwijzers in de Lichamelijke Opvoeding in Nederland, de Onderwijs-Centrale en het N.O.C.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

De hierboven geschetste samenwerking is daarom zoo gelukkig, omdat deze tijd in klimmende mate de tendenz vertoont der specialiseering. De steeds verder gaande eischen, die worden gesteld ten opzichte der sportprestaties brengen het gevaar mede, dat allengs meer aandacht zal worden besteed aan jongelieden met bijzonderen aanleg zulks tot detriment van de zorg voor de massa. Weliswaar is het wedstrijdwezen voor de sport een onontbeerlijke factor, maar . . . als middel.

Wil de sport hier te lande aan haar roeping blijven beantwoorden, wil zij haar plaats in onze samenleving waardig blijven, dan kan zulks op den duur alleen geschieden, indien zij zich een onmisbaar element toont ter bevordering van de kracht en de vaardigheid van het gansche volk. Ziedaar het doel!

Het is niet te voorspellen hoe de loop der dingen zich ontwikkelen zal, maar het komt mij voor, dat het Nederlandsch Olympisch Comité, mits het dit doel voor oogen houdt, de toekomst met gerustheid tegemoet kan gaan.

Albinus van der Meer.

Baarn, April 1937.

DE LEDEN RICHTEN ZICH

TOT HET

NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

TER GELEGENHEID VAN

ZIJN 25-JARIG JUBILEUM

Koninklijke Nederlandsche Athletiek Unie

*Wie N.O.C. zegt, zegt Olympische Spelen;
wie Olympische Spelen zegt, zegt atletiek;
wie atletiek zegt, zegt K.N.A.U.*

Wie zich de moeite zou getroosten, in „De Revue der Sporten” van 2 Maart 1925, de officieele mededeelingen van het N.O.C. nog eens na te slaan, zou daar deze zinsnede aantreffen:

„In verband met verschillende omstandigheden heeft het bestuur besloten, het 12½-jarig bestaan niet op feestelijke wijze te herdenken”.

Dát was in het jaar onzes Heeren 1925. Wij leven nu 12½ jaar later: de koperen jubilaris van toen is de zilveren jubilaris van nu. Het Nederlandsch Olympisch Comité, dat in 1925 besloot zijn twaalf-en-een-half-jarig leven in alle stilzwijgen te doen passeeren, heeft besloten dit zilveren feest wèl te herdenken.

Niet luidruchtig en onstuimig.

Niet met vliegende vaandels en slaande trom, doch op de rustige, eenvoudige wijze, die in den loop van 25 jaren gemeenlijk ook den arbeid der N.O.C.-bestuurderen gekenmerkt heeft, den arbeid van mannen als de beminnelijke Baron VAN TUYLL, stichter van het nu jubileerende Comité; van den vitalen, stuwenden SCHARROO, van den voortrefflijken tegenwoordigen secretaris-penningmeester, en, last not least, van Mr. SCHIMMEL-

PENNINCK, den representatieven, steeds goedgehumeurden, slagvaardigen praeses, die een ideaal N.O.C.-leider bleek.

Er is in de afgelopen jaren ook wel critiek geoefend op het werk van het Nederlandsch Olympisch Comité. Niet zuinige critiek soms. Maar hoeveel en hoe vaak die critiek werd geuit: wie oogen had om te zien, wie ooren had om te hooren en — vooral — wie verstand had om te begrijpen, voor dezulken bleef er altijd in ruime mate gelegenheid tot dankbaarheid en waardeering.

Ik zeg, in ruime mate. Het is hier niet de plaats om een overvloed van voorbeelden aan te halen, het is ook niet mijn bedoeling. Maar ik behoef hier slechts te wijzen — hoe lang lijkt het al geleden in dezen tijd van records, waarin we ook in recordtempo schijnen te leven — ik herhaal, ik behoef hier slechts te wijzen op den onverbeterlijken arbeid door het N.O.C. in 1928 voor de Amsterdamsche Olympische Spelen verricht, ik behoef slechts te wijzen op het appreciabele werk voor Berlijn 1936 om mezelf (en ik ben ijdel genoeg om te gelooven: ook anderen) te overtuigen van het vele goede door het Nederlandsch Olympisch Comité gepresteerd.

De K.N.A.U. en het N.O.C.

Tusschen beide heeft immer een prettige band bestaan. Hetgeen niet meer dan natuurlijk is. Want wie Nederlandsch Olympisch Comité zegt, zegt Olympische Spelen. En wie Olympische Spelen zegt, zegt atletiek. De atletiek was reeds ten tijde der Grieksche oudheid het hoofdbestanddeel der Spelen, ze is dat tot vandaag gebleven. U mag gerust zeggen, dat ik dit met eenigen trots en voldoening constateer, want u hebt gelijk.

Tusschen de Olympische Spelen en de atletiek bestaat een genegenheid van eeuwen.... Er bestaan genegenheden, die korter duren! Iets van die verknochtheid, iets van die antieke maar hechte band bestaat tusschen het nationaal Olympisch Comité en het nationaal atletieklichaam — tusschen het zilveren N.O.C. en de 35-jarige K.N.A.U. Vandaar, dat ik verheugd ben om — al mogen jubilea soms moerassen van onwaarachtigheden zijn — van heeler harte namens de atleten van Nederland waardeerende gelukwensen aan ons nationale Olympische lichaam te mogen aanbieden.

N.O.C.-leiding: dat uw arbeid in de komende 25 jaren vruchtbaar moge zijn en succesvol, even rijp als rijk, het is de hartelijke hoop van

A. J. G. STRENGHOLT, *voorzitter.*

Koninklijke Nederlandsche Automobiel Club

Het mooie werk van het Nederlandsch Olympisch Comité heeft steeds warmen weerklank gevonden in de gelederen van de Koninklijke Nederlandsche Automobiel Club, waar goed vaderlandsch werk en goed sportwerk steeds worden gewaardeerd.

De eerbied voor het N.O.C. is in den loop der jaren gestegen, vooral sinds den dag, waarop de K.N.A.C. door hare toelating ook het inwendige der organisatie eenigermate heeft kunnen leeren kennen.

De automobielsport is geen Olympische sport. De techniek der moderne samenleving staat dan ook, voor den oppervlakkigen beoordeelaar, ver van de sport der Hellenen. Tusschen discus en autostrada liggen werelden. En toch is het automobilisme zeer dicht bij alles wat sport is. De hooge eischen van karakter en inzicht, welke op ieder moment aan den automobielbestuurder worden gesteld, kweken bij hem een gevoel van bewondering — zoo hij dit al niet tevoren had — voor de groote sportfiguren. De beslistheid en het zelfvertrouwen, welke deze figuren kenmerken, zijn voor een goeden automobilist onmisbaar. Het snelle „zien, denken, doen”, dat het sportbrein vormt en bepaalt, wordt ook achter het stuur voortdurend verlangd. Automobilisme is waarlijk meer dan techniek alleen. Het is

zelfs niet in de eerste plaats techniek. Eerst de mensch, dan de machine.

Ten slotte, wij weten het allen, doch beseffen het niet steeds, de huidige sportbeoefening zou zonder de automobiel onmogelijk zijn. Hoevelen, die in Berlijn in 1936 meestreden en hoevelen, die daar ook uit ons land, als toeschouwers waren, waren per automobiel gekomen? Honderdduizenden. Hoe zouden wij oefeningen, training, wedstrijden, jachtritten en al het verdere in ons drukke leven kunnen doen passen, als de automobiel er niet was? Onmogelijk.

Moge de weg voor het N.O.C. steeds open liggen. Moge nimmer een onhandig oversteker gevaren scheppen.

De motor is goed, chassis en carrosserie zijn goed, en, bovenal in de eigenschappen van den bestuurder hebben wij zoo heel veel vertrouwen.

Mr. J. LINTHORST HOMAN, *voorzitter.*

Nederlandsche Biljartbond

Het N.O.C. herdenkt in September 1937 zijn zilveren jubileum. Ook voor den Nederlandschen Biljartbond bestaat alle aanleiding ter herdenking van dit heugelijk feest van zijn belangstelling te doen blijken.

In 1924 sloot de N.B.B. zich bij het N.O.C. aan. De betrekkingen tusschen beide organen zijn altijd van den meest vriendschappelijken aard geweest. Voor zoover zulks in ons vermogen lag, hebben wij een bescheiden steentje bijgedragen om de uitzending van sportlieden naar de Olympische Spelen mogelijk te maken. Ter eere van de Olympiade 1928 organiseerden wij in dat jaar te Amsterdam het wereldkampioenschap 45/2. Het hoogtepunt voor onzen bond was ongetwijfeld den 3den October 1931, toen wij van den voorzitter van het N.O.C. den Van Tuyll-beker in ontvangst mochten nemen in verband met het behalen van het wereldkampioenschap driebanden door ons lid, den heer H. J. ROBIJNS, in het toernooi te Amsterdam van Mei 1930. De N.B.B. boekte een historisch jaar door deze onderscheiding.

Onze Bond is met dankbaarheid vervuld jegens het vele, hetwelk het N.O.C. voor de sportpropaganda in ons land heeft gedaan. Wij spreken gaarne den wensch uit, dat de vriendschappelijke verstandhouding tusschen N.O.C. en N.B.B. bestendig moge blijven en dat het den leiders van het N.O.C. gegeven moge zijn nog gedurende een reeks van jaren werkzaam te zijn in het belang van de sportbeoefening in Nederland.

Jhr. Dr. J. C. MOLLERUS, *voorzitter.*

Nederlandsche Bobsleigh Club Davos

Als de kleinste en een der jongste organisaties, die deel uitmaakt van het Nederlandsch Olympisch Comité, past het aan de Nederlandsche Bobsleigh Club Davos met erkentelijkheid de gelegenheid aan te grijpen om in het gedenkboek ter eere van het zilveren jubileum van het Nederlandsch Olympisch Comité te getuigen van de appreciatie voor den arbeid in het belang van sport en lichamelijke opvoeding, door het N.O.C. gedurende 25 jaren verricht.

Onze vereeniging vertegenwoordigt sedert 1928 de bobsport voor Nederland in het N.O.C. en zij heeft als zoodanig in haar streven den steun mogen ondervinden van het N.O.C., in het bijzonder bij de vertegenwoordiging ter gelegenheid van de IVe Olympische Winterspelen te Garmisch-Partenkirchen.

Het doel van het N.O.C.: in ons land de lichaamsvaardigheid te bevorderen, den band te versterken tusschen de nationale sportorganisaties, een zoo eervol mogelijke representatie te verzekeren in de Olympische krachtmetingen, heeft ook onze volledige sympathie.

Voor hetgeen te dien opzichte door het N.O.C., gedurende de kwarteeuw van zijn bestaan, is tot stand gebracht en bevorderd, past waardeering en erkentelijkheid. Moge tot de verwezenlijking dezer idealen, ook in de toekomst, door het N.O.C. krachtig bijgedragen worden

G. W. A. VAN LAER J. CZN., *secretaris.*

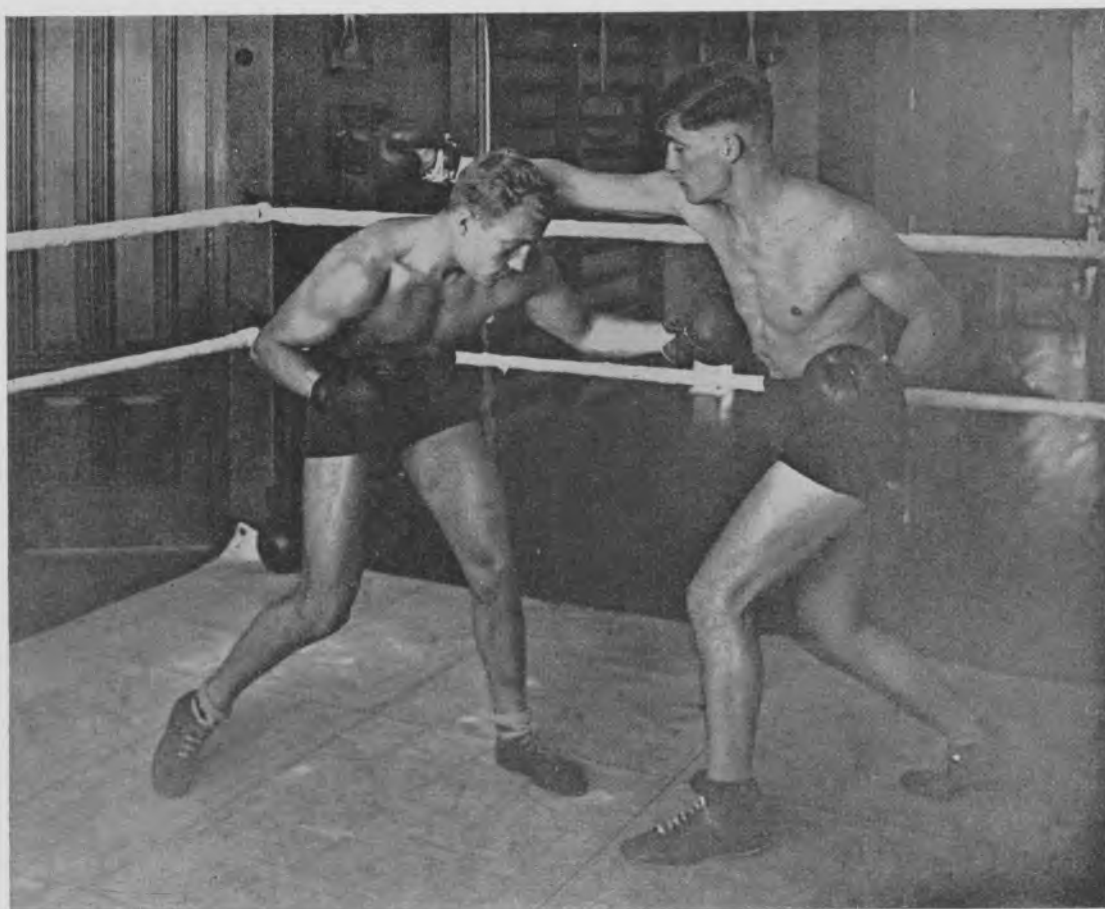
Nederlandsche Boksbond

Het is voor den Nederlandschen Boksbond een groot genoegen door het 25-jarig bestaan van het Nederlandsch Olympisch Comité in de gelegenheid gesteld te worden, uiting te geven aan gevoelens van groote waardeering voor het werk door deze organisatie gepresteerd.

Gedurende tal van jaren is onze bond aangesloten bij dit leidende sportinstituut en heeft een medewerking ondervonden, die slechts weinig te wenschen overlaat.

Van een hieruit te concludeeren samenwerking, kan eigenlijk niet gesproken worden, immers het bestuur en in het bijzonder het zoo kundig en volijverig secretariaat neemt bij voorbaat alle moeilijkheden uit den weg, zoodat dikwijls naar onzen zin te weinig werk voor ons te verzetten blijft.

De vaardigheidsproeven betreffend, vervangt het N.O.C. met groot succes een in ons land ontbrekende en hoogstnoodige staatsinstelling en

heeft daardoor een groot gedeelte van de lichamelijke opvoeding van ons volk van de Regeering overgenomen.

Bij deelneming aan de Olympische Spelen gaf het Bestuur steeds blijk van groote werkkraft, juist inzicht en een niet genoeg te waardeeren moreelen steun aan de deelnemers.

Het succes door de Nederlanders bij deze Spelen behaald, mag dan ook voor een groot percentage toegeschreven worden aan het beleid van onze N.O.C. voormannen.

Onze niet altijd juist beoordeelde, doch zoo mooie sport heeft bij het Bestuur van het N.O.C. krachtige verdediging tegen buitenstaanders gevonden en verleende ons steeds medewerking, bij een beroep een gewillig oor en daadwerkelijken steun.

De leiding van de Nederlandsche amateur-bokssport ziet dan ook met vol vertrouwen een nieuw tijdperk tegemoet en stelt er prijs op te doen uitkomen, dat dit stukje een werkelijke weergave is van de gevoelens, die zij voor het N.O.C. en het sympathiek Bestuur koestert.

E. H. RAPMUND, *voorzitter.*

Nederlandsche Cricketbond

Schoon cricket niet behoort tot die sporten, welke vertegenwoordigd zijn op de Olympische Spelen, en volkomen ervan doordrongen, dat cricket zich niet in dezelfde belangstelling hier te lande als in Engeland en in alle Engelsch sprekende landen, waar cricket *het* nationale zomerspel is, mag verheugen, noch ook hetzelfde enthousiasme ontketent onder de bevolking als andere balspelen, zoo is het mij toch een behoefte om als voorzitter van den Nederlandschen Cricketbond in de rij der kinderen van het N.O.C. dit jubileerend gezin mijn hartelijke gelukwensen aan te bieden.

In het begin der tachtiger jaren van de vorige eeuw werd het cricketspel als eerste der balspelen van Engeland uit hierheen geïmporteerd. Aanvankelijk scheen het wel, dat dit spel ook in ons vaderland een groote toekomst tegemoet zou gaan. In alle groote steden rezen de clubs als paddestoelen uit den grond. Maar ras kwamen er jongere broeders en zusters in den vorm van voetbal, later hockey en bandy des winters, en lawn-tennis in den zomer. Niet te miskennen valt het, dat deze jongere familieleden zich al spoedig in een grootere sympathie van het Nederlandsche volk mochten verheugen dan de oudste broeder. Zij groeiden hem over het hoofd en cricket bleef eigenlijk een betrekkelijk schrale knaap. Toch klopt in de harten van

alle ware cricketliefhebbers een groote liefde voor de sport in het algemeen en zeker voor ons aller vader: het Olympisch Comité. En nu dit zoo'n prachtig jubileum gaat vieren, behoort de Nederlandsche Cricketbond zeker onder degenen, die, indachtig aan de uitnemende verstandhouding, welke tusschen dat Comité en ons immer heeft bestaan, vooraan staat onder degenen, die zijn gelukwensen willen komen aanbieden.

De prachtige gedachte, die Baron DE COUBERTIN heeft beziel en die door zoovelen van de allerbeste mannen in alle natiën wordt voort gedragen, n.l. die om de verbroedering der volken door de sportbeweging te bevorderen, vond ook weerklank in *ons* hart. En als er één wensch vurig brandt ook in onze harten, dan is het wel deze, dat die goede bedoeling al meer in vervulling zal gaan. Zooals gezegd, cricket wordt feitelijk op het vasteland van Europa maar in bescheiden omvang beoefend. Maar kunnen wij cricketers er iets toe bijdragen om de Olympische gedachte te propageeren, dan kan men ook op ons rekenen. En zeker zijn er weinig sporten, waar men zóó onzelfzuchtig en zóó naar de bedoeling van de mannen, die de Olympiaden weer nieuw leven inbliezen, het spel speelt *om* het spel.

Dat het 't Nederlandsch Olympisch Comité goed moge gaan tot in lengte van dagen, is de hartewensch van den Nederlandschen Cricketbond.

Jhr. Mr. C. FEITH, *voorzitter.*

Koninkl. Nederlandsch Gymnastiek Verbond

De gymnastiek neemt te midden der sportbonden, welke tezamen het Nederlandsch Olympisch Comité vormen, een ietwat uitzonderlijke plaats in, waarop weleens de aandacht gevestigd mag worden.

Voor de meeste sportbonden culmineert toch hun werkzaamheid in: den wedstrijd. En waar toch elk Olympisch Comité opgericht is met als uitgangspunt die grootsche verzameling van internationale wedstrijden, die wij kennen onder den naam van Olympische Spelen, daar is de band tusschen die verschillende sportbonden en het Olympisch Comité van betrekkelijk eenvoudigen aard. Bij de gymnastiek zijn de verhoudingen van eenigszins anderen aard. Ook zij kent de wedstrijd sport maar — noemt dat toch liever met een anderen naam nl. turnen. En in dit opzicht verschilt zij weinig van de andere sportbonden. Daarnaást echter kent zij groote waarde toe aan het hygiënische en paedagogische element, dat de gymnastiek zonder tegenspraak van wie ook, bevat. En deze opvatting voert naar: het massawerk, naar het betrekken van alle groepen van de bevolking, ook die waarbij de gedachte aan wedstrijd te eenenmale uitgesloten is, zooals zeer jongen en zeer (uit sportoogpunt gezien!) ouden in haar werk. En wanneer het Koninklijk Nederlandsch Gymnastiek Verbond voor de keuze geplaatst zou worden: òf het een, òf het ander, ik twijfel er geen oogenblik aan of het zou zich vóór het hygiënisch-paedagogische werk voor de massa verklaren.

Het is ook daarom, dat ik als meest karakteristieke afbeelding van de gymnastiek een foto van dat massawerk aanvoer.

Maakt deze overweging de band tusschen Olympisch Comité en Gymnastiekverbond lossen? Niet in het minst, want — ook het Olympisch Comité heeft deze hygiënische en paedagogische behoeften gezien, en werkt ook, o.a. door verschillende commissies, door de terecht hoog geroemde vaardigheidsproeven, enz. in deze richting. Ook, misschien vooral, hierbij zal het Olympisch Comité altijd op de medewerking van het K.N.G.V. in de hoogste mate kunnen rekenen.

Bedenkt men alles wat het N.O.C. gedaan heeft, dan vraagt men zich verwonderd af: Is dat pas 25 jaar? Wij behoeven er geen 25 jaar bij te wenschen. Het N.O.C. is onmisbaar.

Dr. J. H. O. REYS, *oud-voorzitter.*

Nederlandsche Hippische Sportbond

Reeds van af de oprichting van het N.O.C. is de hippische sport in dit lichaam vertegenwoordigd. Oorspronkelijk was hiertoe de Koninklijke Militaire Sportvereniging aangewezen. Toen in 1923 de behoefte ontstond aan een leidend lichaam in de hippische sport en hiertoe de N.H.S.B. werd opgericht, heeft de K.M.S.V. dadelijk haar plaats in het N.O.C. aan dezen bond afgestaan.

Niet alleen is gedurende de afgelopen 25 jaren de samenwerking met het N.O.C. alleraangenaamst geweest en zijn de belangen van de hippische sport, wanneer hiertoe aanleiding bestond, door het N.O.C. steeds krachtig behartigd, maar door de werkzaamheid van dit Comité is de hippische sport zelf zeer zeker tot grooter bloei gekomen.

Ik denk hierbij in de eerste plaats aan de Olympische Spelen. Nadat het in 1924 door het N.O.C. mogelijk was geworden een équipe naar de Olympische Spelen in Parijs te zenden, en het daar gebleken was, dat de

hippische sport in Nederland op een zeer hoog internationaal peil stond, heeft het N.O.C. krachtig gesteund om de voorbereidingen voor de volgende Olympische Spelen zoo hoog mogelijk op te voeren en het uitzenden van verschillende équipes mogelijk te maken. De resultaten in 1928, 1932 en 1936 zijn dan ook voor ons land bijzonder schitterend te noemen.

Vijf en twintig jaar heeft de hippische sport een onderdeel van de bemoeiingen van het N.O.C. uitgemaakt, vijf en twintig jaar heeft deze sport den heilzamen invloed van dit Comité ondervonden, vijf en twintig jaar hebben de afgevaardigden voor die sport het ijverige werken van het N.O.C. meegemaakt tot verhooging van de sportiviteit in alle opzichten van het Nederlandsche volk.

Het is dan ook vanzelfsprekend, dat ik hier namens allen, die de ruitersport beoefenen, den zilveren jubilaris van harte gelukwensch met zijn feest en den wensch uitspreek, dat het Comité onder zijn wakkeren voorzitter en met de hulp van zijn ijverigen secretaris zijn nuttigen arbeid tot in lengte van dagen succesvol mag voortzetten tot heil van de sport.

Jhr. K. F. QUARLES VAN UFFORD, *voorzitter.*

Nederlandsche Hockeybond

Op initiatief van Jhr. CH. VAN DE POLL werd in het najaar 1898 de Nederlandsche Hockey- en Bandybond opgericht. Daar de toenmalige toestand der speelvelden het niet toeliet het Engelsche reglement te volgen, werd het eigenlijke Engelsche bandy-reglement als hockey-reglement aangenomen, totdat het seizoen 1922—1923 zich kenmerkte door de belangstelling voor de Engelsche regels, die zich uitte in het organiseren van een tweetal hockeydagen, respectievelijk te den Haag en Hilversum.

Ondertusschen was in 1912 het Nederlandsch Olympisch Comité opgericht, waarbij de Nederlandsche Hockey- en Bandybond zich onmiddellijk aansloot. Dat de hockeysport bij den toenmaligen voorzitter van het N.O.C. wijlen F. W. C. H. Baron VAN TUYLL VAN SEROOSKERKEN, goed stond aangeschreven, bleek wel door het uitloven van den „van Tuyll Beker” die in 1925, 1926 en 1927 definitief door Amsterdam werd gewonnen. In het seizoen 1924—1925 werd naast de competitie onder Hollandsche regels tevens een competitie onder Engelsche regels uitgeschreven, terwijl in 1926—1927 de Engelsche regels definitief werden ingevoerd. Hoewel tegen deze invoering ernstige bezwaren bestonden, vooral van de zijde der oudere spelers, bleek het inzicht van het toenmalige bondsbestuur juist te zijn

geweest, gezien vooral het succes hiermede geogst bij de Olympische Spelen in 1928 te Amsterdam gehouden. Sindsdien is de hockeysport alhier steeds in bloei toegenomen.

De aangename samenwerking, welke steeds tusschen het Nederlandsch Olympisch Comité en den Nederlandschen Hockeybond heeft bestaan is vooral tot uiting gekomen gedurende de „Olympiades”, welke in 1928 te Amsterdam en in 1936 te Berlijn werden gehouden.

Ik wil eindigen met den vurigen wensch uit te spreken, dat deze hoogst aangename verstandhouding nog vele jaren bestendig moge blijven.

R. J. C. Baron VAN PALLANDT VAN KEPPEL, *voorzitter.*

Nederlandsche Honkbalbond

De Nederlandsche Honkbalbond behoort wel niet tot de sportbonden, die 25 jaar geleden het N.O.C. hebben opgericht, maar is toch spoedig, ongeveer een jaar later als lid toegetreden. Dat was een heele stap voor onzen bond, die eerst kort te voren was opgericht, weinig leden telde en over zoo goed als geen geldmiddelen beschikte. Immers direct voordeel bracht de aansluiting ons niet, onze sport komt niet voor op het programma van de Olympische Spelen en de organisatie en voorbereiding van het deelnemen aan deze Spelen was in het begin feitelijk uitsluitend de reden van de oprichting van het N.O.C. Eerst later heeft het N.O.C. er de titel van „Federatie voor Lichaamsvaardigheid” bijgenomen en ook op uitgebreider terrein uitstekend werk verricht. Wij sloten ons aan, omdat wij inzagen dat het N.O.C. een zeer belangrijke positie zou gaan innemen en dat het zaak was voor onze, in Nederland nog zoo goed als onbekende, sport om in het N.O.C. vertegenwoordigd te zijn.

Het N.O.C. is thans de hoogste sport-autoriteit in ons land, het is de „Hooge Raad” in de sportwereld. Bij onderlinge geschillen zou zeker iedere sportbond zich onderwerpen aan de uitspraak van dit, door allen gevormde en erkende college, waarvan het bestaan al'een in staat is onaangenaamheden te voorkomen.

E. BLEESING, *voorzitter.*

Kon. Ned. Jachtvereniging „Nimrod”

Het zilveren feest van het Nederlandsch Olympisch Comité wekt bij ons gevoelens van vreugde en erkentelijkheid op, en het vervult ons tevens met trots.

De gevoelens van vreugde spruiten voort uit het besef, dat het Nederlandsch Olympisch Comité in deze kwart eeuw zooveel nuttigen arbeid in het belang van de sport en van de lichamelijke ontwikkeling van ons volk heeft mogen leveren en de erkentelijkheid geldt al degenen, die in den loop der vijf en twintig bestaansjaren belangeloos en met opoffering van veel tijd en inspanning dezen arbeid hebben willen verrichten.

In het bijzonder zij dus den bestuurderen van het Nederlandsch Olympisch Comité hulde en dank gebracht.

De gevoelens van trots, die onze organisatie vervullen, spruiten voort uit het bewustzijn, dat het onze onvergetelijke oud-voorzitter, wijlen F. W. C. H. Baron VAN TUYLL VAN SEROOSKERKEN geweest is, die tot de oprichting van het Nederlandsch Olympisch Comité het initiatief nam en daarmede voor altijd een band smeedde tusschen den jubilaris en Nimrod.

Ons aandeel in de taak van het Comité kan slechts bescheiden zijn, doch te allen tijde zal men Nimrod bereid vinden den zegenrijken arbeid van het Nederlandsch Olympisch Comité te steunen.

Moge deze arbeid ook in de toekomst strekken tot verhooging van de kracht van het Nederlandsche volk.

MR. K. J. G. Baron VAN HARDENBROEK, *voorzitter*.

E. L. L. Baron VAN TUYLL VAN SEROOSKERKEN, *secretaris*.

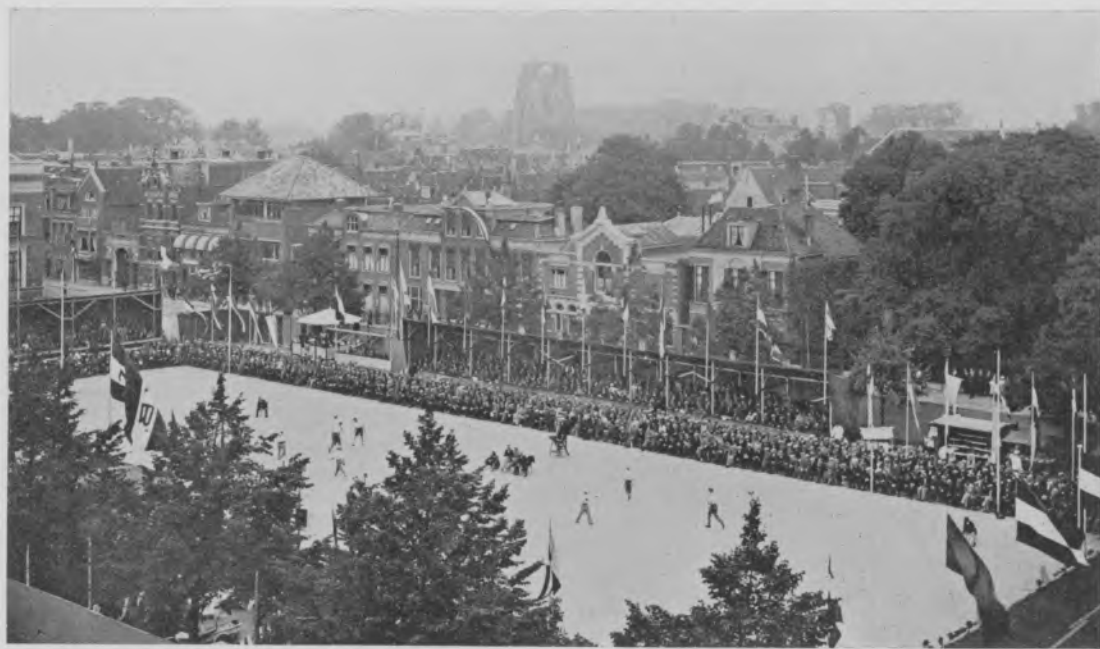

Nederlandsche Kaatsbond

Ergens in de provincie Friesland is een openluchtspel bijzonder populair, n.l. het kaatsspel. Wellicht hebben verschillende lezers daarvan eens iets gehoord, wellicht hebben zij zelfs het spel zien spelen, hetzij in Friesland of wel in een der grootere steden in Nederland door daar wonende Friezen.

Het feit, dat de Friezen, ook na hun vertrek uit de provincie (zelfs in enkele staten van Noord-Amerika wordt gekaatst) terug verlangen naar de emoties van dit geliefde spel, spreekt van die populariteit. Ten onrechte wordt het als een origineel Friesch spel aangemerkt; voor historische gegevens moge echter worden verwezen naar het Handboek der Sporten, uitgegeven met medewerking van het N.O.C., en naar een werkje van W. WESTRA, „Het Kaatsspel”; het blijkt daaruit, dat in vroegere eeuwen in vele landen van Europa dit spel gespeeld werd. Dat het zich in Friesland heeft kunnen handhaven is vrij zeker mede te danken aan verschillende karaktereigenschappen van het Friesche volk, die in het kaatsspel bevrediging vinden. Wat de jeugd aangaat, las ik ergens, bij een schildering van een Frieschen knaap, steeds een kaatsbal bij zich dragende en vóór en na schooltijd druk spelende, dat deze de beste type was van Hildebrandts „Hollandsche Jongens”.

Niettegenstaande het beperkt terrein van den kaatsbal, waardoor het bij velen onbekend (en daardoor wellicht onbemind) is, heeft de organisatie van dit volksspel, de Nederlandsche Kaatsbond, in 1919 aansluiting gezocht

en gevonden bij het N.O.C., waartoe wijlen de heer F. WIERSMA te Amsterdam veel heeft bijgedragen. Deze aansluiting was geenszins een levens- en bestaansquaestie voor den N.K.B. doch wel bestond behoefte aan contact met de groote Nederlandsche federatie, aan het vormen van een onderdeel van het centrale lichaam, ter wille van juiste opvattingen van sportbeoefening, van sportiviteit, hygiëne, e.d. Ook voor den N.K.B. is het gewenscht niet te trachten in isolement bevrediging te vinden, doch een ruimeren blik te slaan in het volle sportleven van Nederland. Daarvoor is contact met het N.O.C. op zijn plaats en als zoodanig wordt de leiding van het N.O.C., ook in de leiding van den N.K.B., van harte aanvaard.

D. DE JONG, *secretaris*.

Nederlandsche Kanobond

Het kanovaren is een Olympische sport geworden! Dat is de dierbaarste herinnering van de kanovaarders aan de Olympische Spelen 1936. Lange jaren is dit een vrome wensch gebleven, die echter de hoop op de toekomst niet vermocht te verslappen. De I.R.K. (Internationale Repräsentantschaft für Kanusport) breidde zijn arbeidsveld gestadig uit; steeds meer landelijke organisaties sloten zich bij den internationalen kanobond aan, het internationaal contact werd nauwer aangehaald, internationale wedstrijden hadden veelvuldig plaats, de tijd werd rijp voor Olympische kanowedstrijden.

Voor de daadwerkelijke invoering van de kanosport op de Olympische Spelen was echter meer noodig; de verschillende nationale Olympische comité's moesten tenslotte achter de verschillende kanobonden staan.

Juist ons Nederlandsch Olympisch Comité, dat thans het heugelijke feit herdenkt, dat het 25 jaar geleden werd opgericht, heeft van den beginne af het belang van Olympische kanowedstrijden ingezien en steeds de belangen van den Nederlandschen Kanobond voorgestaan.

En zooals het Nederlandsch Olympisch Comité ons gesteund heeft bij den strijd om een plaatsje tusschen de rij der Olympische sporten te veroveren, zoo heeft ook ons N.O.C. niets gespaard om Nederland op de eerste Olympische kanowedstrijden te Berlijn op waardige wijze te doen vertegenwoordigen.

Het N.O.C. schonk aan den Nederlandschen Kanobond zijn volle vertrouwen. De Olympische kanoploeg, zooals deze door den Nederlandschen

Kanobond was voorgesteld, werd zonder een enkele wijziging of beperking geheel door het N.O.C. geaccepteerd.

Ondanks de feiten, dat de N.K.B. een der jongste leden van het N.O.C. was en hij op internationaal gebied nog maar sporadisch lauweren had kunnen oogsten, meende ons N.O.C. aan de training en uitzending van onze Nederlandsche kanoploeg zijn vollen steun te moeten geven.

Onze kanovaarders hebben in Berlijn bewezen, dat zij zich met de beste internationale krachten kunnen meten. De Nederlandsche kanosport heeft hierdoor aangetoond, dat zij tot de volwaardige Nederlandsche sporten behoort.

De Nederlandsche Kanobond en zijn leden zijn er van overtuigd, dat zij dit succes geheel en al te danken hebben aan den daadwerkelijken steun, dien zij van het Nederlandsch Olympisch Comité hebben mogen ondervinden.

M. RUYTENSCHILDT, *2e secretaris.*

Nederlandsche Kegelbond

Aan het vereerend verzoek van het Bestuur van het Nederlandsch Olympisch Comité om ook van kegelaarszijde een bijdrage te mogen ontvangen voor het gedenkboek, dat verschijnen zal ter gelegenheid van zijn zilveren jubileum, voldoe ik gaarne en van ganscher harte.

Onze organisatie, de Nederlandsche Kegelbond, die sedert een twaalfstal jaren bij het N.O.C. is aangesloten, heeft steeds waardeering gevoeld voor het vele werk, dat door de bestuurderen van het N.O.C. in het belang van de sport is verricht. En aangezien de kegelsport niet behoort tot die sporten, welke aan den vierjaarlijkschen kamp om de hoogste sporteer deelnemen, maar feitelijk slechts belangstellende is en geen belanghebbende, kan ons oordeel

zoo objectief mogelijk zijn. Welnu, ik heb niet anders kunnen constateeren, dan dat het wakkere Bestuur van het N.O.C. steeds op de bres heeft gestaan, waar het gold de belangen van de verschillende sportorganisaties te behartigen en dat die belangen in zijn handen volkomen veilig zijn.

Mocht dan ook éénmaal de tijd aanbreken, dat ook kegelaars aan den Olympischen strijd zullen kunnen deelnemen, dan ben ik er van overtuigd, dat ook hun belangen in de handen van het N.O.C. in alle opzichten goed vertrouwd zullen zijn.

Dat dan ook de Nederlandsche deelnemers aan het laatst gehouden Olympisch tournooi in Berlijn een zoo élatant succes hebben mogen boeken, is naast de toewijding der betreffende atleten en de uitstekende voorbereiding en training door de verschillende, daarvoor in aanmerking komende sportorganisaties, voor een niet gering deel te danken aan de leiding en de belangelooze toewijding van de bestuursleden van het N.O.C., die steeds op de bres staan, waar het geldt de belangen der Nederlandsche atleten zoo krachtig mogelijk te behartigen.

Het Nederlandsch Olympisch Comité en zijn altijd parate bestuurderen kunnen dan ook met voldoening terug zien op hetgeen zij in de achter ons liggende 25-jarige periode hebben tot stand gebracht en met vol vertrouwen de toekomst tegemoet gaan.

C. L. ZEILINGA, *voorzitter.*

Nederlandsche Korfbalbond

Het N.O.C. bestaat 25 jaar. De N.K.B. maakte gedurende deze gehele periode deel er van uit. De heer BROEKHUYSEN, destijds voorzitter van de N.K.B. en nu nog afgevaardigde in het N.O.C., behoorde tot de oprichters en was het eerste jaar, toen de sportbonden nog niet aangesloten waren, persoonlijk lid.

Ofschoon de verhouding in de loop der jaren nimmer te wensen overliet, kan van een nauwe band tussen N.K.B. en N.O.C. niet gesproken worden. De N.K.B. was geen werkobject voor het N.O.C. om de eenvoudige reden, dat de bemoeienis van het N.O.C. zich vrijwel uitsluitend bepaalde en wellicht bepalen moest, tot het voorbereiden om de 4 jaar van de uitzending van atleten

naar de Olympische Spelen en onder die atleten bevonden zich nu eenmaal geen korfballers, omdat zij geen internationale sport beoefenen.

Van een tweetal leden van het bestuur van het N.O.C. heeft de N.K.B. niettemin meer dan gewone belangstelling mogen ondervinden in de tijd van de opkomst der korfbalsport. Dat waren de heren Baron VAN TUYLL VAN SEROOSKERKEN en WALLER. Deze belangstelling culmineerde in de onmisbare medewerking, die het N.O.C. verleende in 1920 bij de demonstratie van korfbal op de Olympische Spelen te Antwerpen. Met grote dankbaarheid herinnert de N.K.B. zich nog steeds de prachtige gelegenheid, die het bij uitstek Hollandse spel kreeg om, tussen de start en de aankomst van de deelnemers aan de Marathon, te tonen aan een tot de nok gevuld stadion, wat korfbal was. Deze demonstratie legde de grondslag voor de verbreiding van korfbal in België.

De N.K.B. wenst het N.O.C. nog vele jaren van voorspoed, ten profijte van de sport in het algemeen en, wellicht een enkele maal, van korfbal in het bijzonder.

S. A. WILSON, *voorzitter.*

Nederlandsche Krachtsportbond

Het is een aangename en dankbare taak de verhouding te schetsen van den Nederlandschen Krachtsportbond tot het Nederlandsch Olympisch Comité.

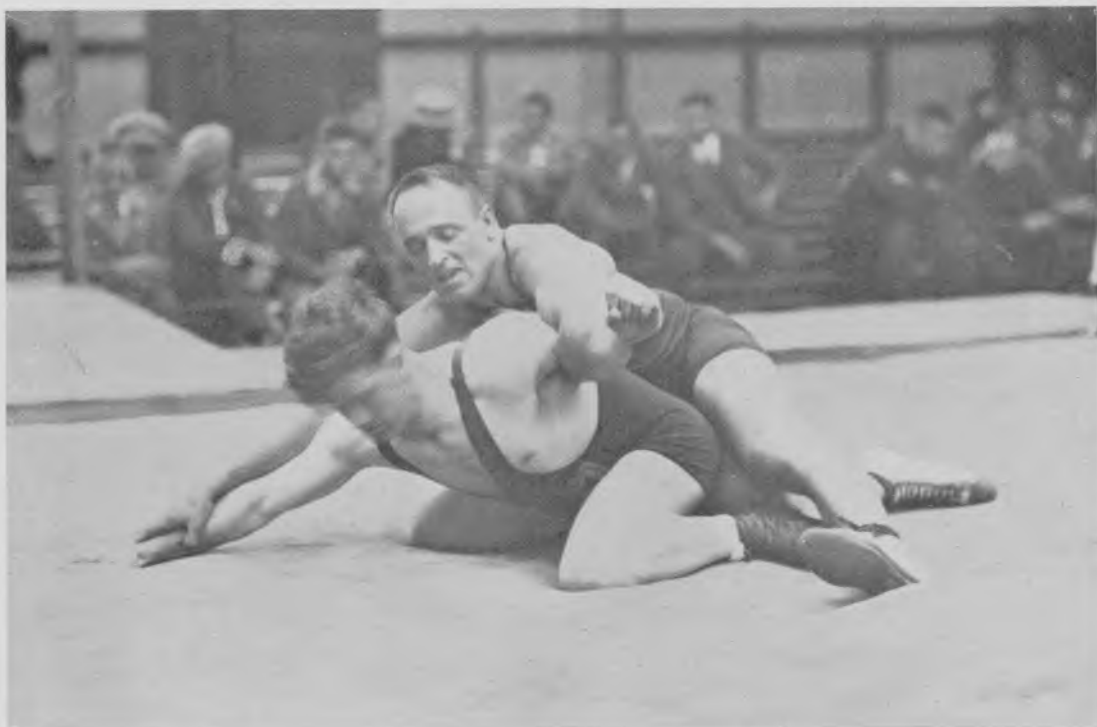
Reeds spoedig na de oprichting toegetreden, hebben de bestuurderen van onze bond steeds de hulp en tegemoetkoming ondervonden, waaraan juist onze bond zulk een behoefte had, betrekkelijk vreemd als hij stond tegenover de andere sporten, zoowel in het binnen- als in het buitenland.

De samenwerking heeft dan ook tientallen van jaren niets te wenschen overgelaten en het is een voorrecht thans de sympathie tot uiting te kunnen brengen, welke onze bond gevoelt nu het N.O.C. een jubileum gaat vieren en het oogenblik is aangebroken een blik te slaan op den afgelegden weg.

Een woord van lof past allereerst voor de wijze, waarop het N.O.C. de aangesloten bonden in de gelegenheid heeft gesteld om te trainen voor en deel te nemen aan de Olympische Spelen in de verschillende landen.

In het bijzonder moge daarbij genoemd worden, hetgeen verricht is tot voorbereiding en organisatie van de Olympische Spelen in Amsterdam in 1928.

Intusschen ligt de taak van het N.O.C. ook op het gebied van de bevordering der lichamelijke opvoeding in Nederland, zooals in den officieelen

naam ligt opgesloten. Het Comité is ook „Federatie voor lichaamsvaardigheid”.

Wanneer hierop de aandacht gevestigd wordt, dan is dat niet om voort te gaan met het vragen naar daden, zooals op vergaderingen herhaaldelijk is geschied, doch om te erkennen, dat ook hier het N.O.C. een taak heeft trachten te vervullen, al is het hier niet geslaagd in de mate als ten aanzien van de Olympische Spelen het geval is geweest.

De erkenning van het streven en de vermelding van het geringe resultaat mogen aanleiding zijn tot het uitspreken van den wensch, dat het N.O.C. in de toekomst er in moge slagen resultaten te bereiken, die evenredig zijn aan de zorgen aan dit gedeelte van zijn taak besteed, doch bovenal erkenning van noodzakelijkheid, dat de bedoelingen van het N.O.C. zonder groote kosten kunnen leiden tot een dringend noodige verbetering der voorwaarden, waaronder de lichamelijke opvoeding thans poogt de lichamelijke weerkracht van het Nederlandsche volk te verhoogen.

Vooral in de eerste jaren na de oprichting van het N.O.C. vormden de machts- en gezagsverhoudingen een vrij gewichtige rol. De sportbonden waren weinig gewend aan samenwerken, aan behartiging van algemeene sportbelangen en het is de verdienste van de leidende personen in die eerste jaren, dat zij de juiste methode en den goeden weg hebben gevonden, de meest uiteenloopende opvattingen en belangen in goede banen te leiden. De eendracht, welke thans heerscht, de samenwerking der bonden onderling, zijn de vruchten van de leiding, die het bestuur heeft weten te geven.

Het voortbestaan van het N.O.C. is een algemeen Nederlandsch sportbelang, waarvoor onze bond de beste wenschen uitspreekt.

W. J. M. LINDEN, *voorzitter.*

Nederlandsche Lawn Tennisbond

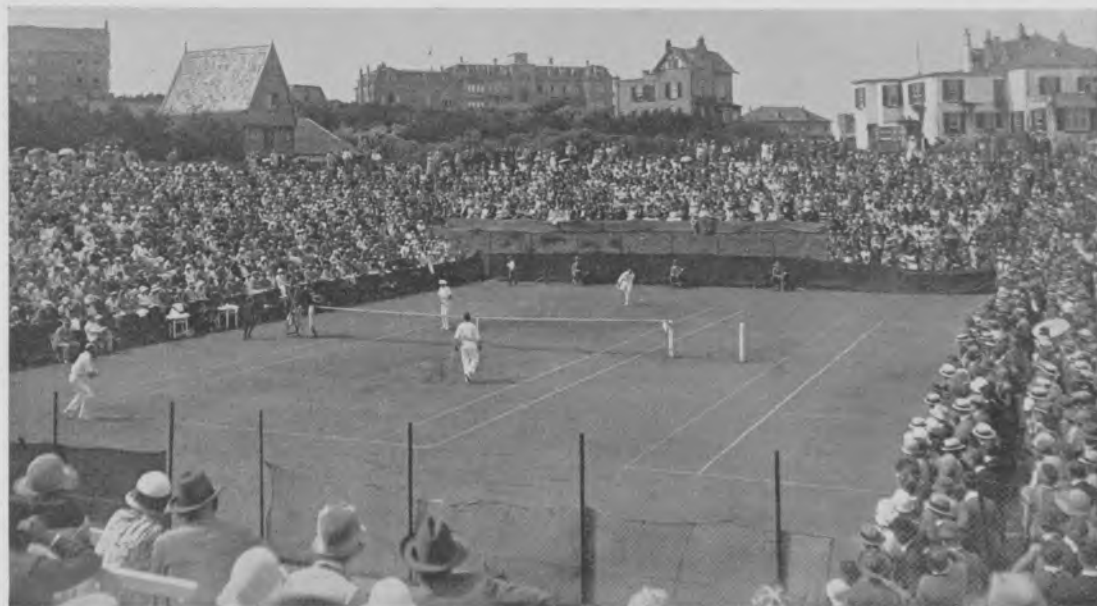
Bijna algemeen wordt het betreurd, dat de tennis-sport geen deel meer uitmaakt van het programma der Olympische Spelen. In 1924 was Parijs de laatste Olympiade, die nog Olympische tenniskampioenen heeft gehuldigd. Sedert dien is deze sport het slachtoffer geworden van een onoplosbaar geschil tussen het I.O.C. enerzijds en de Fédération Internationale de Lawn Tennis anderzijds. Wij zullen hier niet beoordelen, welke zijde de meeste blaam treft, maar bij meer gevoel van sportiviteit aan beide zijden, zou een „joyeuse rentrée” van de zo populaire sport zeker mogelijk zijn geweest.

Amsterdam was de eerste om er in 1928 de nadelige gevolgen van te ondervinden. Wij denken met voldoening terug aan de volledige samenwerking, die er destijds tussen het N.O.C. en de N.L.T.B. heeft bestaan om de strijdende partijen tot elkaar te brengen. Het is ons helaas niet mogen gelukken en wij moeten eerlijk erkennen, dat in het stadium van de verzoeningspogingen de goede wil sterker aanwezig was bij het I.O.C. dan bij de F.I.L.T.

Maar ook vóór deze betreurenswaardige afscheiding heeft onze bond de aangenaamste samenwerking gekend met het N.O.C. en wij wijzen hierbij vooral op de voorbereiding van de Spelen te Parijs, waaraan door ons met een goed getrainde ploeg werd deelgenomen.

Nog geven wij de hoop niet op, dat de F.I.L.T. eenmaal van haar standpunt zal terugkomen en dat onze sport, die bijkans in alle delen der wereld zo intensief beoefend wordt, weer in het Olympische strijdperk zal worden gebracht.

Ir. A. BROESE VAN GROENOU, *voorzitter.*

Koninklijke Nederlandsche Motorwielrijdersvereniging

Wanneer wij getuige zijn van het herdenken van een jubileum eener ons bevriende organisatie, welke zich evenals wij, op het gebied van de sport beweegt, zoo gaan onze gedachten onwillekeurig terug over het tijdperk, dat achter ons ligt en dat wij, hoewel ieder op ons eigen gebied gescheiden, toch gezamenlijk aflegden.

Zoo ook bij dit 25-jarig jubileum van het Nederlandsch Olympisch Comité, waarmede de K.N.M.V. in al die jaren een aangenaam contact heeft onderhouden.

Men zal wellicht aanvankelijk meenen, dat de motorsport vrij ver verwijderd staat van die takken van sport, welke steeds in het bijzonder de volle aandacht van het N.O.C. hebben gehad, doch bij eenig nadenken zal

men tot de slotsom komen, dat ons sportgebied vele punten van aanraking heeft met dat van de jubileerende vereeniging.

Dank zij de gevoerde propaganda van het N.O.C. toch, dringt meer en meer bij het opkomende jonge geslacht de idee door, dat teneinde resultaat bij een bepaalden tak van sport te bereiken, een veelzijdige lichamelijke oefening noodzakelijk is.

Zij, die zich op de motorsport wierpen, zijn mede door deze propaganda van het N.O.C. tot de overtuiging gekomen, dat niet alleen rijvaardigheid en technisch kunnen hen tot het bereiken van uitzonderlijke prestaties in staat stellen, doch dat hiernaast lichamelijke training een dwingende eisch is. De hiertoe benoedigde voorlichting putten zij uit den arbeid, welken het N.O.C. in Nederland in het belang van alle Nederlandsche sportlieden heeft verricht.

Het is daarom, dat wij den zilveren jubilaris van heden een woord van welgemeenden dank willen wijden voor al hetgeen hij in de afgelopen 25 jaar voor de sport in het algemeen tot stand heeft gebracht.

Wij wenschen het N.O.C. toe, dat voor de toekomst een succesvol doorvoeren van het door dit Comité gestelde doel in steeds meerdere mate mogelijk moge zijn en dat het overtuigd blijve van de volle sympathie, welke de K.N.M.V. deze federatie bij dit streven toedraagt.

Mr. J. G. A. VAN GELDORP MEDDENS, *voorzitter.*

Nederlandsche Roeibond

Een kwart eeuw moeilijk, opbouwend werk aan een internationale sport-organisatie van groote cultureele beteekenis.

In tijden van verwickelingen op elk gebied, staat de Olympische gedachte hoog verheven boven elk partij-belang, boven elk localchauvinisme.

Door krachtige hand geleid, bouwt ons Nederlandsch Olympisch Comité mede aan deze groote internationale schepping van sport-eer en sport-verbroedering.

De Olympiade: een periode van serieuze en harde training, van karaktervorming gedurende vier volle jaren.

Het doel: de grootste internationale overwinning op sportieve wijze bevochten na een harden kamp op volwaardige tegenstanders.

Het devies: „May the best crew win”. Is het te verwonderen, dat de Nederlandsche roeiwereld, waarin het zuivere amateurisme alles overheerschend is, de grootste bewondering heeft voor het streven van het N.O.C.?

Het blijve zoo tot in lengte van dagen.

Ir. TH. P. TROMP, *voorzitter.*

Koninklijke Nederlandsche Schaatsenrijdersbond

De Koninklijke Nederlandsche Schaatsenrijdersbond grijpt gaarne de gelegenheid aan in het gedenkboek, uitgegeven in verband met het 25-jarig bestaan van het Nederlandsch Olympisch Comité, uiting te geven aan zijn gevoelens van waardeering jegens den jubilaris.

Een jaar na de oprichting van het N.O.C. is de K.N.S.B. tot de Olympische organisatie in Nederland toegetreden, omdat de doelstelling der K.N.S.B. sympathiek was en omdat onze bond meende, door de toetreding op bescheiden wijze te kunnen bijdragen tot het werk, dat door het N.O.C. in het belang der lichaamsvaardigheid van ons volk verricht wordt.

De instelling van de Olympische Winterspelen, waaraan door de Nederlandsche wintersport-organisaties actief werd deelgenomen, leidde tot een samenwerking, die onzerzijds op prijs gesteld werd en de mogelijkheid bevorderde van een uit der zaak bescheiden, doch niettemin eervolle vertegenwoordiging van de Nederlandsche kleuren.

Met erkentelijkheid gedenken wij de toewijding van de huidige en van de vorige leiders van het N.O.C. en wij spreken den wensch uit, dat zij er in mogen slagen, in aangename samenwerking met de aangesloten bonden, ook in de toekomst het sportleven in Nederland te bevorderen en bij te dragen tot verhooging van de volkskracht.

G. W. A. VAN LAER J.CZN., *voorzitter.*

Koninklijke Nederlandsche Amateur Schermbond

De K.N.A.S.B. voegt van ganscher harte zijn gelukwensen bij die, welke van de verschillende sportbonden uitgaan naar het Bestuur van het N.O.C., ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan dier organisatie.

Ontstaan door de behoefte, welke zich deed gevoelen aan nationale organisaties, die de deelneming van de verschillende landen aan de herboren Olympische Spelen zouden voorbereiden en regelen, heeft het Nederlandsch Olympisch Comité onder leiding van opvolgende eminente bestuurders getoond ten volle voor zijn taak berekend te zijn. Niet alleen is de Nederlandsche sport op bijkans alle Olympische Spelen vertegenwoordigd geweest, maar in 1928 heeft het N.O.C. de Spelen te Amsterdam op zoo'n voorbeeldige wijze georganiseerd, dat het daarmee de reputatie van Nederland als sportnatie grondig heeft gevestigd.

Geen wonder, dat het N.O.C. is uitgegroeid tot een moeder-organisatie van de verschillende sportbonden in ons land en vol vertrouwen als hoogste sportcollege wordt erkend, niet het minst uit waardeering voor de bevordering van de gezonde ontwikkeling van de sport, welke van het college uitgaat.

Daarom is dit jubileum ook voor de sportbonden van groote betekenis en verheugen zij zich in dit bewijs van levenskracht hunner moederorganisatie.

In het bijzonder geldt zulks voor den K.N.A.S.B., die, bij de bevordering van de schermsport, steeds krachtigen steun van het N.O.C. heeft ondervonden.

Waar de schermsport in ons land nog niet het peil heeft bereikt, dat haar kansen zou bieden zich op de Olympische Spelen den eerepalm te verwerven, daar is het van groote waarde, dat onze schermers aan de Spelen kunnen deelnemen om hunne vorderingen te toetsen aan hun prestaties tegen de meer begaafde sportbroeders uit andere landen en daaruit leering te trekken.

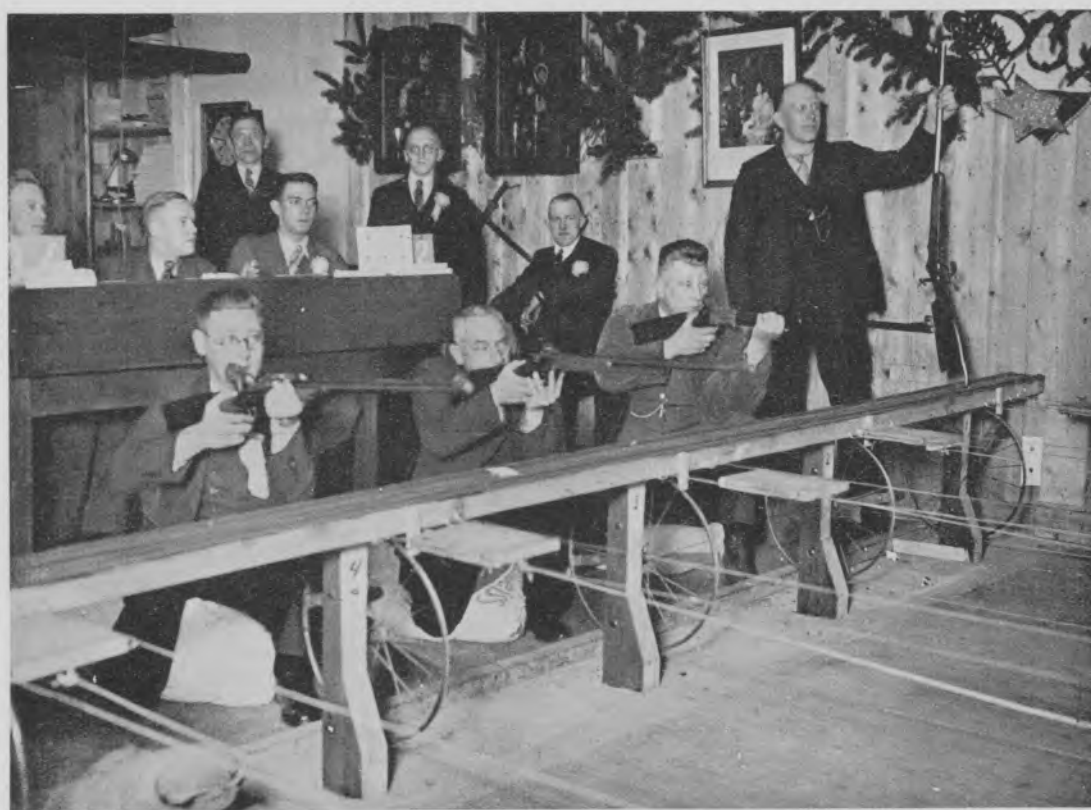
Het is voor de schermsport in Nederland van groot belang, dat het N.O.C. dit heeft ingezien en immer de gelegenheid geboden heeft Nederlandsche schermers aan de Olympische tournooien te doen deelnemen. Mocht het eenmaal gebeuren, dat de Nederlandsche driekleur voor een schermprerstatie aan de hoogste Olympische mast omhoog gaat, dan zal het N.O.C. zulks mogen beschouwen als een succes voor zijn goede inzicht.

Het is de hartelijke wensch van den K.N.A.S.B., dat de jarige tot in lengte van dagen zijn hooge positie in het Nederlandsche sportwezen moge handhaven.

G. A. SCHEFFER, *voorzitter.*

Koninklijke Vereeniging van Nederlandsche Scherpschutters

De Koninklijke Vereeniging van Nederlandsche Scherpschutters biedt haar oprechte gelukwenschen aan het Nederlandsch Olympisch Comité ter gelegenheid van zijn 25-jarig bestaan en het is voor onze vereeniging een groot genoegen, terug te kunnen zien op dat 25-jarig tijdperk wegens de zeer aangename samenwerking tusschen beide instellingen. De Nederlandsche schutters, leden van de Koninklijke Vereeniging van Nederlandsche Scherpschutters, hebben in dien tijd, met medewerking van het Nederlandsch Olympisch Comité, eenige malen kunnen deelnemen aan de Olympische Spelen, totdat in 1925 op het Congres te Praag, gehouden door het Internationaal Olympisch Comité, werd besloten in 1928 geen schietwedstrijden te houden ter gelegenheid van de Olympische Spelen te Amsterdam, omdat de schutters niet langer als amateurs zouden worden beschouwd wegens de geldprijzen, welke in alle landen op de schietwedstrijden werden gegeven.

Vanwege de Union Internationale de Tir werd tegen deze uitspraak herhaaldelijk geprotesteerd en ook werd op de Algemeene Vergadering te Stockholm in 1929 een amateursformule, toepasselijk op de schutters, aangenomen. Op de Olympische Spelen, in 1932 te Los Angeles georganiseerd, werden wederom schietwedstrijden gehouden, evenwel kon daaraan slechts worden deelgenomen door die schutters, die beantwoordden aan de eischen van het Internationaal Olympisch Comité, welke, niettegenstaande de vele bemoeiingen van de Union Internationale de Tir, onveranderd werden gehandhaafd en waarmede alle leden van de Koninklijke Vereeniging van Nederlandsche Scherpschutters van deelneming werden uitgesloten.

Zeer tot ons leedwezen achtte de Koninklijke Vereeniging van Nederlandsche Scherpschutters zich toenmaals verplicht, het lidmaatschap van het Nederlandsch Olympisch Comité op te zeggen, omdat volgens haar opvatting een vereeniging van professionals van een zuivere amateursinstelling geen lid kan zijn. Gelukkig heeft het Internationaal Olympisch Comité een wijziging gebracht in de amateursformule ten opzichte van de schutters, tengevolge waarvan enkele onzer leden als amateur kunnen worden aangemerkt en de Koninklijke Vereeniging van Nederlandsche Scherpschutters, niet meer zijnde een vereeniging uitsluitend van niet-amateurs, zich weder gerechtigd heeft geacht, als lid toe te treden van het Nederlandsch Olympisch Comité.

Wij zijn het Nederlandsch Olympisch Comité hartelijk dankbaar, dat het onze vereeniging weder als lid heeft willen aannemen en enkele onzer leden heeft willen afvaardigen naar de in 1936 gehouden Olympische Spelen te Berlijn. Gaarne willen wij hopen, dat het mogelijk zal zijn, al zijn het dan maar enkele onzer leden als amateurs te kunnen beschouwen en in verband daarmede de door ons zeer gewaardeerde en prettige samenwerking met het Nederlandsch Olympisch Comité nog lange jaren en bij vele nog te organiseren Olympische Spelen te mogen bestendigen.

Dr. B. BRAND, *voorzitter.*

Nederlandsche Skibond

Ongetwijfeld is de Nederlandsche Skibond een der jongste, bij het Nederlandsch Olympisch Comité aangesloten organisaties.

De statuten toch van den Nederlandschen Skibond zijn goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van 28 Augustus 1935 no. 93, zoodat het nog wel een paar jaren zal duren, voor dat gezegd zal kunnen worden, dat de Nederlandsche Skibond de kinderschoenen is ontwassen.

De Nederlandsche Skibond stelt zich ten doel de in Nederland gevestigde rechtspersoonlijkheid bezittende vereenigingen, welke de bevordering van de skisport beoogen of welke een commissie hebben, die tot taak heeft de skisport te bevorderen, samen te brengen, teneinde de Nederlandsche skisport te bevorderen en tracht dit doel te bereiken door het uitschrijven van wedstrijden en het vertegenwoordigen van de Nederlandsche skisport in binnen- en buitenland.

Anders gezegd, de Nederlandsche Skibond wil zijn de dakorganisatie van alle Nederlandsche vereenigingen, die als eenig of als hoofddoel de skisport in haar programma hebben opgenomen.

Het spreekt in dit verband vanzelf, dat de Nederlandsche Skibond aansluiting aan het Nederlandsch Olympisch Comité noodzakelijk heeft geacht en het is voor den Skibond buitengewoon aangenaam geweest, dat

het Nederlandsch Olympisch Comité zijn beschermende hand heeft willen toesteken aan den Skibond.

Uit den aard der zaak zal de Nederlandsche Skibond slechts een beperkt aantal deelnemers kunnen doen inschrijven voor Olympische wedstrijden, omdat het slechts enkelen Nederlanders gegeven zal zijn zich te kunnen trainen voor wedstrijden, waaraan personen uit de sneeuwrijke landen deelnemen.

In de Olympische Winterspelen in 1936 te Garmisch-Partenkirchen gehouden kon slechts eene Nederlandsche skilooptster deelnemen en het was den Nederlandschen Skibond hoogst aangenaam, dat het Nederlandsch Olympisch Comité den Skibond wilde steunen.

De Nederlandsche Skibond spreekt den wensch uit, dat de goede verhouding tusschen het Nederlandsch Olympisch Comité en den Skibond in de toekomst zal blijven bestaan en dat in de toekomst de Nederlandsche skiloopters bij dan te houden Olympische Spelen een behoorlijke plaats zullen kunnen beleggen.

Mr. H. A. H. CANTER CREMERS, *voorzitter*.

Koninklijke Nederlandsche Toeristenbond A.N.W.B.

Aan het Bestuur van den Koninklijken Nederlandschen Toeristenbond A.N.W.B. werd gevraagd iets mede te deelen betreffende de gevoelens van onze organisatie tegenover het N.O.C.

Gaarne wil ons Bestuur aan dit verzoek voldoen en het heeft mij de aangename taak opgedragen dit ten uitvoer te brengen.

Het heeft wel eens verwondering opgewekt, waarom de A.N.W.B., die geen sportorganisatie is, toch lid van het N.O.C. is. Wij gelooven, dat deze verwondering uitsluitend het gevolg is van het feit, dat velen niet weten, dat het N.O.C., behalve het leidende lichaam op sportgebied, zich

ook ten doel heeft gesteld de lichamelijke ontwikkeling van ons volk te bevorderen en dan ook bij zijn naam heeft gevoegd „Federatie voor lichaamsvaardigheid”.

De A.N.W.B. is oorspronkelijk ook een sportvereniging geweest, maar heeft in 1898 het wielrennen geheel losgelaten om zich uitsluitend te wijden aan het toerisme. In die jaren kwamen ook de eerste automobielen, wier belangen terstond in den A.N.W.B. warm verdedigd werden.

Weldra kwam ook het watertoerisme de zorg van den bond vragen, terwijl thans alle toeristische onderdeelen tot het werk van den A.N.W.B. behooren.

Toerisme heeft een andere doelstelling dan sport; toerisme is in de eerste plaats het ontspanning zoeken in de natuur, maar geen toerisme is mogelijk zonder een middel om zich te verplaatsen.

Ook mag de stelling verdedigd worden, dat geen toerisme mogelijk is zonder een behoorlijke lichamelijke ontwikkeling van de beoefenaars. Wil dus een toeristenbond aan zijn doel beantwoorden, dan moet men in de eerste plaats het oog gericht houden op de lichamelijke ontwikkeling van de jeugd en het onderhouden van de lichamelijke kracht op lateren leeftijd, want geen toerisme is mogelijk, wanneer niet aan die grondbeginselen is voldaan. Daarom voelt de A.N.W.B. zich geheel één met het N.O.C. Iedere maatregel, welke het N.O.C. zal nemen om de lichamelijke ontwikkeling van ons volk te verhoogen zal den steun krijgen van den A.N.W.B., terwijl aan de andere zijde de A.N.W.B. meent ook door zijn groot ledental en vele

organen de beginselen van het N.O.C. in breeden kring te kunnen verspreiden en daarom daarmee zijn taak te verlichten.

Ongeacht de hierboven genoemde argumenten zal de A.N.W.B. steeds belangstelling gevoelen voor de wedstrijd sport, al staat de beoefening buiten den werkring van den bond. De wedstrijd sport is onontbeerlijk voor de propaganda van de lichamelijke vaardigheid.

Tenslotte spreekt de A.N.W.B. den wensch uit, dat het N.O.C. de op zijn schouders genomen taak in lengte van jaren met hetzelfde succes ten uitvoer zal brengen.

Het N.O.C. zal daarbij steeds op de volle medewerking van den A.N.W.B. kunnen rekenen.

W. A. M. WESTEROÛEN VAN MEETEREN, *directeur*.

Koninklijke Nederlandsche Voetbalbond

Het Bestuur van het N.O.C. verzocht den K.N.V.B. eenige regels voor het gedenkboek te willen schrijven; met genoegen wil ik als voorzitter van die organisatie daaraan voldoen.

Alvorens daartoe over te gaan, wil ik echter aanvangen met een woord van gelukwensch aan het N.O.C. bij de herdenking van zijn 25-jarig bestaan en het toewenschen, dat het zijn nuttige arbeid op dezelfde tactvolle wijze nog menig jaar voort zal kunnen zetten.

Toen de N.V.B. in 1912 zich bij de oprichters schaarde, deed hij dat uit een ideëel oogpunt. Zeer zeker kon de bond zijdelings profiteeren van geordende toestanden in de sportwereld, doch egoïstische oogmerken zaten niet voor, hetgeen de geschiedenis van de afgelopen kwarteeuw overigens wel voldoende aangetoond heeft. Ik zeg dat niet met de bedoeling van zelfverheffing, doch slechts om duidelijk te maken, dat de positie tegenover leden, voor wie in de eerste plaats nuttigheidsoverwegingen gelden, niet altijd even gemakkelijk is geweest.

Aan hen, die zouden willen beweren, dat het N.O.C. een overbodig lichaam is, zou ik willen vragen: Hoe zouden de toestanden in het Nederlandsche sportwezen thans wel zijn zonder een reguleerende, onpartijdige

instantie ter voorkoming en bijlegging van geschillen en twistpunten, die verder zorgt voor behartiging naar buiten van gemeenschappelijke belangen?

Op het gebied der lichamelijke opvoeding ligt voor het N.O.C. nog een groot arbeidsterrein op ontginning te wachten. Wanneer op dit gebied niet meer bereikt is kunnen worden, mag men dit het N.O.C. allerminst als een tekortkoming aanrekenen.

Laat mij tenslotte het vertrouwen uitspreken, dat de verhouding en samenwerking met de andere leidende Nederlandsche sportlichamen alsmede met het Bestuur van het N.O.C. ook in de toekomst steeds van even aangename aard moge zijn.

D. J. VAN PROOYE, *voorzitter.*

Nederlandsche Wandelsport Federatie

De Nederlandsche Wandelsport Federatie is de jongste loot aan den stam van het Nederlandsch Olympisch Comité, daar zij eerst op 31 October 1936 tot het lidmaatschap is toegelaten. Waar aan de wandelsport het eigenlijke wedstrijd karakter geheel vreemd is en zij nimmer vrouwen of mannen naar voren zal brengen, wier namen ieder Nederlander als kampioenen kent, heeft deze toelating aan de beoefenaars der wandelsport groote voldoening geschonken. Het ernstig streven van het N.O.C. om steun te willen verleen en aan alle uitingen van sport, welke voor de lichamelijke opvoeding van belang zijn, komt hier wel zeer in het bijzonder tot uiting. En waar het N.O.C. zich dit hooge doel heeft gesteld, kan het wel niet anders, dan dat het aanspraak mag maken op groote sympathie van de zijde der Nederlandsche Wandelsport Federatie.

Als voorzitter der N.W.F. zij het mij vergund de leiding van het N.O.C. de verzekering te geven, dat deze groote sympathie inderdaad aanwezig is en dat in de wandelsportkringen dan ook van ganscher harte wordt medegeleefd met het 25-jarig jubileum.

K. H. BROEKHOFF, *voorzitter.*

Koninklijke Verbonden Nederlandsche Watersportverenigingen

Vijf en twintig jaren lang in sportkringen personen tezamen brengen, overleg plegen, leiden, voorgaan, talloze betrekkingen onderhouden, voorbereidingen treffen, enz. enz. vertegenwoordigt een arbeid, die niet anders dan met groote bewondering mag en kan worden aanschouwd. De vereenigingen, aangesloten bij de Koninklijke Verbonden Nederlandsche Watersportverenigingen, zijn vervuld van dit gevoel van bewondering. Daarenboven zijn zij dankbaar gestemd jegens het Nederlandsch Olympisch Comité, want vele malen profiteerden wedstrijdzeilers bij hun uitzending van den uitgebreiden arbeid te hunnen behoeve verricht en van de voortreffelijke voorbereidingen, welke het N.O.C. voor hen had getroffen. Moge het contact tusschen het N.O.C. en de K.V.N.W.V., dat gedurende een kwart eeuw heeft bestaan, worden bestendig. Het zal bevorderlijk zijn voor de Nederlandsche zeilsport en voor haar waardige vertegenwoordiging bij volgende Olympische Spelen.

ERNST CRONE, *voorzitter.*

Nederlandsche Wielren Unie

Het Nederlandsch Olympisch Comité herdenkt zijn 25-jarig bestaan. Bij de vele welgemeende gelukwensen, welke den jubilaris op zijn zilveren feest geworden, voegen wij gaarne de onze en spreken de hoop en de verwachting uit, dat het hem gegeven zij in lengte van jaren de veelzijdige belangen onzer nationale sporten te blijven behartigen op de uitnemende wijze als hij het in de eerste kwart eeuw van zijn bestaan deed onder de leiding van een krachtig en bekwaam bestuur.

De Nederlandsche Wielren Unie, die terstond bij hare oprichting — in het jaar, dat de Spelen der IXe Olympiade hier te lande plaats vonden — aansluiting bij het N.O.C. zocht en door hetzelfde als lid erkend werd, kent niet alleen bij ervaring het groote belang van dit lidmaatschap, maar weet ook de vele moeilijkheden, waarmede het N.O.C. te kampen heeft.

Want in droeve tegenstelling met de ons omringende landen, laat de lichamelijke opvoeding van ons volk de overheid vrij onverschillig. En dat

in deze, voor velen nog altijd moeilijke, tijdsomstandigheden, waar juist zulk een groote behoefte bestaat aan krachtige en gezonde vrouwen en mannen. Wie toch zal durven ontkennen, dat flinke en evenwichtige personen zich eerder aan veranderde levensomstandigheden kunnen aanpassen en zich over zorgen heenzetten, dan slappe en zwaartillende naturen? En wie moet niet toegeven, dat lichaamsontwikkeling de spieren staalt en de sport de wilskracht en den durf, het uithoudings- en doorzettingsvermogen van den mensch bevordert? Reeds de ouden erkenden de waarheid van het gezegde „mens sana in corpore sano”.

De wielrensport, welke met zwemmen, schaatsenrijden en

voetballen, onder onze volkssporten zulk eene belangrijke plaats inneemt, ontwikkelt alle bovengenoemde eigenschappen in hooge mate.

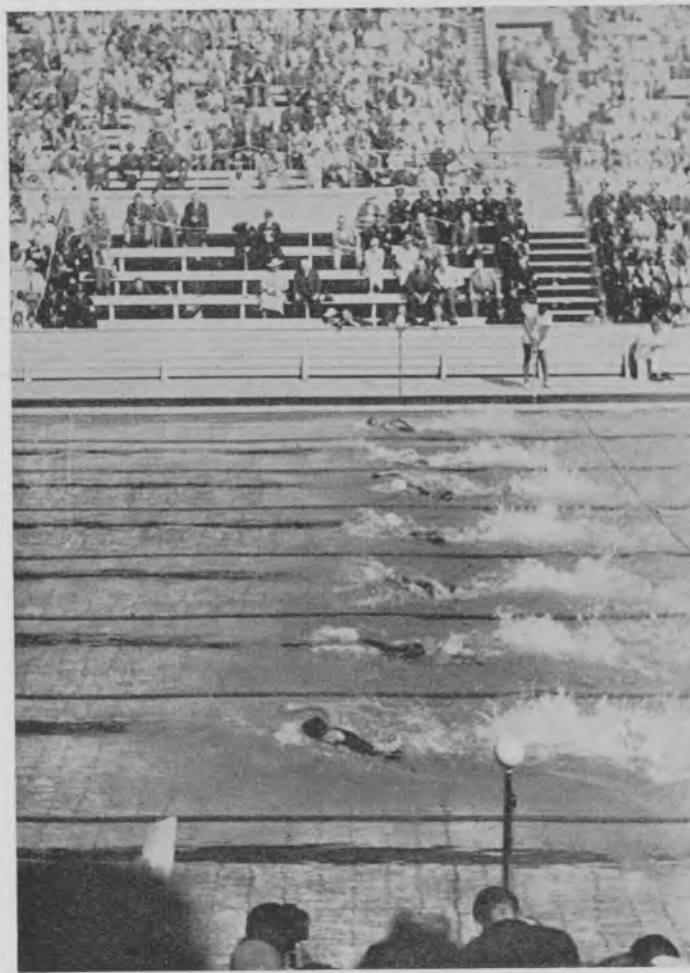
Onvermoeid blijft het N.O.C. ijveren voor daadwerkelijken steun van van overheidswege bij het volvoeren van zijn taak; moge het in eene nabije toekomst die zoo verdiende medewerking erlangen.

Nimmer werd door de N.W.U. tevergeefs een beroep gedaan op de hulp en medewerking van het N.O.C. en daarvoor zijn wij het in hooge mate dankbaar. Steeds bestond er tusschen beide organisaties een aangename en hechte samenwerking.

Moge deze in de toekomst zich zoo mogelijk nog verstevigen tot heil der sport, tot groei en bloei van het Nederlandsch Olympisch Comité.

Jhr. L. J. VAN DEN BERCH VAN HEEMSTEDÉ, *voorzitter*.

Koninklijke Nederlandsche Zwembond

van de lichamelijke ontwikkeling in zeer vertrouwde handen is. Deze positie is nu onaantastbaar. Moge deze uitzonderlijke positie bestendig blijven.

Met enkele woorden de gevoelens van den Koninklijken Nederlandschen Zwembond tegenover het Nederlandsch Olympisch Comité neer te schrijven is eenvoudig. Wij zouden kunnen volstaan met in één enkel woord dit tot uiting te brengen. Eén principe beheerscht het doen en laten van onzen bond ten opzichte van deze nationale sportorganisatie en dat is volkomen vertrouwen. Dit principe is ontstaan door de jaren door, omdat de manier, waarop het Nederlandsch Olympisch Comité zijn taak heeft opgevat, de goedkeuring niet alleen van een ieder wegdroeg, maar ook de erkenning, dat alles op het gebied

JAN DE VRIES, *voorzitter.*

Vereeniging van Leeraren en Onderwijzers in de Lichamelijke Opvoeding in Nederland

Jongblijven.

Rechtop loopen.

Doorspelen.

(Dr. A. M. MEERLOO, in Psychologische Bibliotheek No. 6).

Het Nederlandsch Olympisch Comité en allen, die geïnteresseerd zijn in arbeid en arbeidsveld van deze centrale organisatie, hebben reden, thans, nu het Comité 25 jaar zijn taak heeft verricht, zich over leven en streven van hetzelfde te bezinnen, de resultaten te toetsen aan de primaire en drijvende idealen en eigen oordeel en standpunt hieromtrent vast te stellen.

Ook „wij” — al diegenen, die georganiseerd zijn in de Vereeniging van Leeraren en Onderwijzers in de Lichamelijke Opvoeding in Nederland — willen gaarne eigen verhouding tot ideaal en werk van het Nederlandsch Olympisch Comité, voorzoover zulks in kort bestek mogelijk is, vastleggen in dit gedenkboek.

Daar is bij velerlei verschil in arbeidsdoel, arbeidsgebied en arbeidsmiddelen, ook veel dat ons aan het Comité bindt. Er is gelijkheid in ideaal, deels gelijkheid in de gebruikte werkmiddelen, welke bij ons middel blijvend, in de sport ten deele doel in zich zelve worden. Dit overeenkomstige gaf ons een plaatsje in deze groote leidende centrale voor lichaamsvaardigheid.

Dat schoone gemeenschappelijke doel willen wij toonen, uitbeelden. Het ligt opgesloten in de ons pakkende formule, in het levensrecept van Dr. A. M. MEERLOO „jong blijven, rechtop loopen en doorspelen”, hetwelk wij ons als uitgangspunt kozen, hetwelk bij hem titel werd voor een kernachtige beschouwing over de cultureele beteekenis en de biologische voorwaarden van het spelen.

De jeugd heeft overschot aan energie; de jeugd heeft kracht tot recht-oploopen, tot spelen en doorspelen en ons volk moet jong blijven, moet de krachten, kenmerken en attributen van de jeugd in de rijpheid redden en overdragen, zoodat er velen zullen zijn dergenen, aan wien Dr. MEERLOO zijn studie opdraagt n.m. aan hen, „die spelen en dansen en toch het leven ernstig nemen.” Wij voegen er aan toe: en door het leven en de tijd- en strijdgenooten, ernstig genomen worden, genomen moeten worden, krachtens hunne menschelijke waarden, moreel, intellectueel en fysiek, krachtens hunne activiteit en voor de gemeenschap, waarin zij leven en werken.

Dezulken wenscht gij, Nederlandsch Olympisch Comité en wenschen wij, gymnastiekleeraren, te helpen winnen.

Voor hen allen is ons gemeenschappelijk kompas gericht op:

„Jong blijven, rechtop loopen, doorspelen.”

Dit wenschen wij ook toe aan het N.O.C.

Gij zijt jong; gij loopt rechtop, gij speelt — dat is „ageert” — dus thans wenschen wij u nog: het doorspelen.

J. M. J. KORPERSHOEK, *voorzitter.*

Federatie van Bureaux voor Medische Sportkeuring in Nederland

In 1927 werd het eerste Bureau voor Medische Sportkeuring in den Haag opgericht. Dit voorbeeld werd spoedig door andere gemeenten gevolgd, zoodat wij reeds in 1930 konden overgaan tot de stichting eener Federatie van Bureaux, welker aantal thans reeds 45 bedraagt. Aanstonds kwam in ons Bestuur de wensch tot aansluiting bij het N.O.C. naar voren. Dit scheen voor sommigen op het eerste gezicht niet zoo vanzelfsprekend: wij vormen immers geen sportbond, geen organisatie ter bevordering der „lichaamsvaardigheid” op eenig bijzonder gebied.

Intusschen is naar onze meening het geneeskundig onderzoek naar de lichamelijke geschiktheid van hen, die een of meer takken van sport willen gaan beoefenen of zulks reeds doen, van zeer groot belang voor hun blijvende lichaamsvaardigheid. Deze meening werd in de kringen van het N.O.C. beaamd en het verheugde ons dan ook in de familie te worden opgenomen. Wij mochten daarin de erkenning zien van het nut van ons streven.

Ter bereiking van ons doel moeten wij kunnen samenwerken met de groote sportbonden. Het contact met de besturen daarvan wordt door ons lidmaatschap van het N.O.C. zeer vergemakkelijkt. Wij blijven de instandhouding van dit laatste dan ook op den hoogsten prijs stellen en zouden niet gaarne willen ontbreken in het koor van hen, die hun beste wenschen uitspreken voor den bloei van het N.O.C. en voor zijn zegenrijken arbeid ten behoeve van alle georganiseerde Nederlandsche sportbeoefenaars.

Prof. Dr. J. G. SLEESWIJK, *voorzitter.*

Toestanden vóór de oprichting van het Nederlandsch Olympisch Comité.

door C. A. W. Hirschman.

TEN einde zich een goed begrip te vormen van hetgeen de stichters van het N.O.C. zich voorstelden na te streven, is een kort overzicht van de toestanden, welke vóór de oprichting van dit lichaam bestonden, wel gewenscht. Voor hen, die de evolutie daarvan zelf meemaakten en beleefden, zal een verfrissing van hun herinneringen op dit gebied waarschijnlijk ook niet onwelkom zijn.

Het spreekt vanzelf, dat wij geen geschiedenis zullen geven van de sportbeoefening in Nederland — dit zou al een arbeid op zich zelf vereischen — doch ons uitsluitend zullen bepalen tot de organisatorische zijde daarvan. Immers het ligt voor de hand, dat de gedachte tot organisatie van het geheele Nederlandsche sportwezen eerst zou opkomen, nadat verschillende onderdeelen tot zekere ontwikkeling en stabiliteit zouden zijn geraakt.

Ter wille van de korthed geven wij hieronder een overzicht van de oprichtingsdata van verschillende belangrijke sportbonden en -verenigingen tot 1900.

Nederl. Zeil- en Roeivereniging	16 December	1847
Nederl. Gymnastiek Verbond	15 Maart	1868
Alg. Nederl. Wielrijdersbond	1 Juli	1883
Nederl. Cricketbond	30 September	1883
Militaire Sportvereniging	24 April	1886
Nederl. Zwembond	14 Augustus	1888
Nederl. Voetbalbond	8 December	1889
Vereeniging v. Nederl. Scherpschutters	15 Januari	1890
Nederl. Hockey- en Bandybond	8 October	1898
Nederl. Wielerbond	26 December	1898

De andere sporten kwamen eerst in de twintigste eeuw tot de vorming van nationale organisaties.

Al deze bonden en vereenigingen voerden een zelfstandig bestaan, waarbij het woord „zelfstandig” dient opgevat te worden in den zin van

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

zelfgenoegzaam en verstoken van solidariteit. Voor sommige gevallen is hiermede de onderlinge verstandhouding zelfs nog wat zwak weergegeven. Het was geen vreemd verschijnsel, dat het spreekwoord: „onbekend maakt onbemind”, zoo mocht geïnterpreteerd worden, dat de gevoelens ten opzichte van elkaar een schakeering vertoonden van volkomen onverschilligheid tot min of meer openlijke vijandigheid.

Voor al een zekere controversale tusschen gymnastiek en sport kwam herhaalde malen tot uiting.

Met het vermelden van deze volslagen afwezigheid van samenwerking meenen wij te kunnen volstaan, het ligt natuurlijk niet in onze bedoeling oude geschilpunten weer op te halen of ten aanzien daarvan een of ander standpunt in te nemen.

Wat betreft de houding van het overgrootste gedeelte van het publiek ten opzichte van de sportbeoefening, kunnen wij in herinnering brengen, dat de oudere generatie tegenover de nieuwigheden der jongeren weinig sympathiek stond. Men trof aan een nuanceering van ergernis tot goedaardige spot. De pers als spiegel der openbare meening nam dan ook zeer weinig notitie van het nieuwe verschijnsel of maakte er op minder sympathieke wijze melding van. Zoo herinneren wij ons, dat de thans zoo populaire voetbalsport alleen gememoreerd werd, wanneer bij de beoefening daarvan in binnen- of buitenland een beenbreuk had plaats gevonden.

Ten aanzien van de Olympische Spelen brengen wij in herinnering, dat Baron DE COUBERTIN deze in 1894 in modernen vorm deed herleven. Nederland maakte er eerst officieel kennis mede, toen F. W. C. H. Baron VAN TUYLL VAN SEROOSKERKEN in 1898 in het Internationaal Olympisch Comité werd opgenomen.

Tegen den tijd, dat er Olympische Spelen in het zicht kwamen, stelde de heer VAN TUYLL zich met de sportbonden in verbinding, ten einde propaganda te maken voor het uitzenden van deelnemers. Zoo noodig riep hij de voorzitters der leidende sportbonden tezamen en assumeerde zich eenige zelf gekozen medewerkers om hem bij de voorbereiding en uitvoering der deelneming behulpzaam te zijn. Een der moeilijkste vraagpunten was: hoe aan de benodigde geldmiddelen te komen. Een publieke belangstelling, waarop eventueel een beroep zou kunnen worden gedaan, bestond niet, de sportbonden zelf waren meerendeels tevreden, wanneer zij de beide eindjes aan elkaar konden knopen, zoodat er van die zijde geen sprake was van financieele hulp voor het uitzenden van Olympische deelnemers beschikbaar te kunnen stellen. Men was dus aangewezen op den bijstand van lichamen, maatschappijen of welgestelde particulieren, hetzij uit belangstelling voor de sport, hetzij uit een gevoel van vriendschap en sympathie voor den heer

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

VAN TUYLL, of op de bereidwilligheid van deelnemers om de kosten uit eigen beurs te betalen.

Van een vertegenwoordiging op de Olympische Spelen van Parijs (1900) kwam niets, op die van St. Louis in 1904 was met het oog op den afstand geen sprake, eerst in 1906 werden eenige deelnemers naar Athene gezonden. In 1908 (Londen) en 1912 (Stockholm) werd dit aantal geleidelijk grooter.

Met de lichamelijke opvoeding was het weinig rooskleurig gesteld. Wanneer men zich realiseert de geringe belangstelling, welke dit volksbelang thans — in den jare 1937 — bij Regeering en volksvertegenwoordiging geniet, dan behoeven wij niet te trachten een schets te geven van de primitieve wijze van behartiging door de overheid in vroegere tijden.

Op verenigingsgebied noemen wij de Nederlandsche Vereeniging van Gymnastiek Onderwijzers (opgericht 7 September 1862) en het Nederlandsch Gymnastiek Verbond, dateerend van 15 Maart 1868. Hoewel de eerste meer te beschouwen is als vakvereniging, heeft zij herhaaldelijk bewezen ook warme belangstelling voor de ideële zijde te bezitten.

Het Nederlandsch Gymnastiek Verbond droeg meer een gemengd karakter, het bevorderde bij zijn leden zoowel de systematische lichamelijke opvoeding als het turnen bij wijze van sportieve ontspanning.

Wanneer is nu in deze onsamenhangende massa met haar vele parallel loopende stroomingen voor het eerst de gedachte opgekomen om daarin een eenigszins georganiseerd verband te brengen? Het is uiterst moeilijk daarop een categorisch antwoord te geven, de meeste scheppingsverhalen beginnen met het constateeren van nevels.

Slechts zou te vermelden zijn een brief van 13 November 1908, welke schrijver dezes aan den heer VAN TUYLL richtte, waaruit wij de volgende passage lichten:

„Zou er geen mogelijkheid zijn het Nederlandsch Olympisch Comité om te zetten in een permanent lichaam, zich ten doel stellende de Nederlandsche sport zoowel binnens- als buitenslands te vertegenwoordigen. Men zou er van kunnen maken een Sport-Raad, waarin alle Nederlandsche sporten vertegenwoordigd zijn”.

Van dit plan is niets gekomen, de tijd was er blijkbaar nog niet rijp voor. Buitendien was op 3 April van hetzelfde jaar een nieuwe algemeene organisatie tot stand gekomen, de Nederlandsche Bond voor Lichamelijke Opvoeding, waarvan de Statuten op 16 Mei 1908 Koninklijk waren goedgekeurd. Men kan zich indenken, dat men aan dit lichaam een eerlijke kans wilde geven.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Deze N.B.L.O., welke was voortgekomen uit een Nederlandschen Militairen Bond voor Lichamelijke Opvoeding, was echter met de wijzen en methoden, waarop hij zijne doeleinden nastreefde, niet gelukkig. De autoritaire vorm van optreden was in het bijzonder niet in overeenstemming met den Nederlandschen volksaard, zoodat een groeiende ontstemming en ontevredenheid bij verschillende sportbonden er het gevolg van was. Door sommige ontevredenen werd de meening geuit, dat het nieuwe lichaam zich de autoriteit van leider der lichamelijke opvoeding toeëigende over de ruggen der bestaande sportorganisaties.

Ook in het Bestuur, waarvan de leiding aanvankelijk berustte bij Kolonel BISCHOFF VAN HEEMSKERCK, later overging op den heer VAN TUYLL, scheen de harmonie verre van volmaakt te zijn. Na veel geharrewar leidde dit tot het uittreden van drie bestuursleden, t.w. de heeren F. W. C. H. Baron VAN TUYLL VAN SEROOSKERKEN, J. WARNER en Mr. C. RIDDER VAN RAPPARD. Het gevolg van een en ander was, dat de N.B.L.O. het vertrouwen van de sportwereld en daardoor zijn invloed op haar verbeurde.

Een bijkomstige omstandigheid, welke hem geen goed deed, was het feit, dat met de gelden, welke voornamelijk uit subsidies voortkwamen op dusdanig royale wijze werd omgesprongen, dat de financiën ten slotte geheel in het zand reden.

Wel is waar bleef de N.B.L.O. bestaan — hij bestaat thans nog — doch deze poging om tot een meer algemeene organisatie te komen, diende als mislukt beschouwd te worden.

Wenscht men een zoo beknopt mogelijk overzicht van het tijdperk, dat aan de oprichting van het N.O.C. voorafging, dan zou men dit als volgt kunnen samenvatten:

Sportbeoefening. — Er bestaat een geleidelijk vermeerderend aantal sportorganismen, zij missen onderling contact en bestaan naast elkaar zonder daarvan altijd bewust te zijn.

Deelneming Olympische Spelen. — Deze wordt verzorgd en geregeld door den heer VAN TUYLL met behulp der sportbonden.

Lichamelijke opvoeding. — De Regeering heeft zeer geringe belangstelling voor dit onderwerp, haar maatregelen zijn in overeenstemming daarmee. Van particuliere zijde interesseeren zich in hoofdzaak slechts de Nederlandsche Vereeniging van Gymnastiek Onderwijzers en het Nederlandsch Gymnastiek Verbond daarvoor.

Amsterdam, Juli 1937.

De oprichting van het N.O.C.

door C. A. W. Hirschman.

WIE wel eens van meer nabij de oorzaken en omstandigheden heeft nagegaan en onderzocht, welke aanleiding gaven tot de oprichting en instelling van organisaties, welke later zouden blijken nuttig werk te verrichten, zal tot de overtuiging gekomen zijn, dat men zelden zal kunnen spreken van een spontane generatie, doch bijna altijd is er sprake van een natuurlijke en logische ontwikkeling, welke tot zulk een geboorte leidde.

Dit is dan ook de oorzaak, dat in zoovele gevallen de gedachte aan een nieuwen organisatie-vorm ongeveer ter zelfder tijd in het brein van meerdere personen voor den geest gaat zweven, waarbij dikwijls een voorval van betrekkelijk ondergeschikte beteekenis tot verwerkelijking van zulk een idee leidt.

Ook vóór de oprichting van het N.O.C. zullen wel verschillende personen de behoefte gevoeld hebben tot een nationale organisatie te komen.

Het sportgebeuren, dat hier tot een bevruchtende daad leidde, was het vijfde Olympische festijn te Stockholm in 1912.

Schrijver dezes had daarbij gelegenheid kennis te nemen van de wijze van werken van het Zweedsche Rijksverbond voor Lichaamsoefeningen. De tegenstelling tusschen de nuttige activiteit van dit lichaam en de lacune, welke op dit gebied in ons land bestond, deed als vanzelf den wensch ontstaan, dat Nederland zich zou inspireeren op dit prachtige voorbeeld. Het leidde hem er toe zijn voorstel van 13 November 1908, waarvan gewag gemaakt werd in het artikel over toestanden vóór de oprichting van het N.O.C., te herhalen.

De heer VAN TUYLL was het plan zeer gunstig gezind en aanstonds bereid eventueel de leiding op zich te nemen.

Aangezien hij nog niet zoo lang geleden den N.B.L.O. verlaten had en niet de verdenking op zich wilde laden om een concurreerend lichaam te stichten, gaf hij de voorkeur aan een omzetting van het tijdelijke Olympische Comité, bestaande uit de voorzitters der belanghebbende sportbonden, dat nu en dan bijeenkwam om de vertegenwoordiging van Nederland aan de Olympische Spelen te verzorgen, in een permanent lichaam, als uitgangspunt voor de nieuwe organisatie.

De heer WARNER, voorzitter van den Nederlandschen Voetbalbond

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

ondersteunde dit plan en nam een levendig aandeel in de voorbereidende besprekingen, inzonderheid wist hij het Ned. Gymnastiek Verbond er voor te winnen. Zoo werd in September 1912 — dus slechts een paar maanden na de Stockholmsche Olympische Spelen — een vergadering van de vertegenwoordigers van verschillende sportorganisaties bijeengeroepen om te komen tot een leidend Nederlandsch lichaam op het gebied van lichamelijke opvoeding en sport.

De bijeenkomst vond plaats op Woensdag 11 September 1912 te Amsterdam onder leiding van den heer VAN TUYLL; vertegenwoordigd waren: Nederlandsch Gymnastiek Verbond, Nederlandsche Voetbalbond, Nederlandsche Zwembond, Nederlandsche Hockey- en Bandybond, Nederlandsche Athletiek Unie, Nederlandsche Krachtsportbond, Kon. Militaire Sportvereniging, Kon. Ned. Jachtvereniging „Nimrod”, Nederlandsche Korfbalbond, Ned. Amateur Schermbond.

Schrijver dezes zette plan en doel van een nieuw te vormen organisatie uiteen, welke gedachte verder ondersteund werd door de heeren: J. WARNER (Ned. Voetbalbond), F. W. C. H. Baron v. TUYLL VAN SEROOSKERKEN, A. E. W. DE JONG (Ned. Am. Schermb.), H. G. RAMBONNET (Kon. Milit. Sportv.), J. HEYNEN (Ned. Gymn. Verbond), W. E. BREDIUS (Ned. Zwembond).

Geen enkel bezwaar of bedenking werd geopperd, zoodat in beginsel tot oprichting werd besloten. De 7 verenigingen, welke onmiddellijk hun adhesie verleenden en dus als de oprichters zijn te beschouwen waren: Nederlandsche Voetbalbond, Kon. Militaire Sportvereniging, Kon. Nederl. Jachtvereniging „Nimrod”, Nederl. Amateur Schermbond, Nederl. Gymnastiek Verbond, Nederl. Athletiek Unie, Nederl. Korfbalbond. Aan een voorloopig Comité bestaande uit de heeren F. W. C. H. Baron VAN TUYLL VAN SEROOSKERKEN (voorzitter), C. A. W. HIRSCHMAN (secretaris), JOH. HEYNEN, A. E. W. DE JONG en Kolonel W. H. PIEPERS (leden) werd opgedragen het plan verder uit te werken en Statuten met Huishoudelijk-Reglement te ontwerpen.

De ontworpen grondregelen, bij de samenstelling waarvan Jhr. Mr. A. K. C. DE BRAUW te 's Gravenhage als raadsman optrad, werden in de vergadering van 19 October 1912 te Amsterdam goedgekeurd. Men liet er ook verder geen gras over groeien, want reeds op 1 November 1912 werd de Koninklijke bewilliging (Kon. Besluit No. 39) verkregen.

Bij de samenstelling der constitutie van het N.O.C. stond men voor het feit, dat niet alle lichamen, welke zich bij het N.O.C. hadden aangesloten, Koninklijk goedgekeurde Statuten bezaten.

Aangezien men zoo spoedig mogelijk aan den slag wilde gaan en althans oponthoud van formeelen aard met den meesten spoed wilde omzeilen, werd

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

ter oplossing van deze moeilijkheid het persoonlijk lidmaatschap gekozen. Of om duidelijker te zijn, wanneer een bond of vereeniging zich bij het N.O.C. wilde aansluiten, was zulks slechts mogelijk door twee zijner bestuursleden als persoonlijke leden van het N.O.C. te doen inschrijven.

Het scheepje, dat zou gaan uitvaren, was nu zeilklaar gemaakt.

NAAM EN DOELSTELLING.

Uit het bovenstaande blijkt wel, dat de naam Nederlandsch Olympisch Comité zijn oorsprong vindt in het gebruik maken van den naam van het reeds bestaande — tijdelijke — Comité, dat herleefde zoodra er Olympische Spelen te verzorgen waren.

Meestal drukt een gekozen naam zeer kort en duidelijk doel en wezen van een vereeniging uit.

Hoewel dit van het N.O.C. niet ten volle gezegd kan worden, heeft men ondanks verschillende bezwaren, welke in de practijk herhaaldelijk bleken en in bestuursvergaderingen een punt van bespreking uitmaakten, er prijs op gesteld den oorspronkelijken naam te behouden.

Niet alleen het publiek, doch tal van sportlichamen vormden zich echter, afgaande op den naam, een onjuist beeld van de werkzaamheden van het N.O.C.

In plaats om het te zien als een algemeene sportfederatie en een centrale voor de behartiging der belangen van de lichamelijke opvoeding, dacht men slechts aan een lichaam voor de uitzending van deelnemers aan de Olympische Spelen.

Het was b.v. een vaak voorkomend feit dat, wanneer een sportbond op het belang van toetreding gewezen werd, het antwoord volgde: er is voor ons geen aanleiding om ons bij het N.O.C. aan te sluiten, want onze sport komt niet op het Olympische programma voor, of wel: wij zijn bereid toe te treden, indien onze sport op het programma der Olympische Spelen wordt geplaatst.

Een poging om dit wanbegrip weg te nemen leidde, in de Algemeene Vergadering van 11 September 1915, tot het bespreken van een denkbeeld, geopperd door den heer W. J. H. MULIER, om den naam van het N.O.C. te veranderen in: Federatie voor Lichaamsvaardigheid. Deze federatie zou aan een afzonderlijke commissie, te noemen Olympisch Comité, opdragen zich te belasten met de vertegenwoordiging op de Olympische Spelen.

Het resultaat der discussies was, dat de laatstgenoemde gedachte verworpen werd. Evenwel werd een bestuursvoorstel aangenomen om aan den

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

naam N.O.C. toe te voegen: Federatie voor Lichaamsvaardigheid, een voorstel waartoe het Bestuur reeds 21 Juli 1914 besloten had, doch dat door het uitbreken van den oorlog was blijven liggen.

Doel en middelen om dit doel te bereiken werden in de oorspronkelijke Statuten als volgt omschreven:

„De vereeniging stelt zich ten doel de bevordering van lichaams oefeningen in alle vormen.

Zij tracht dit doel te bereiken door het inrichten van wedstrijden en het bevorderen van deelneming aan wedstrijden in lichamelijke geoefendheid en voorts door andere wettige middelen, die aan haar doel bevorderlijk kunnen zijn.”

Sinds de Statutenwijziging, goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van 7 November 1925 No. 20, werd dit als volgt veranderd:

„Het doel van het N.O.C. is de algemeene toepassing van lichaams oefening, teneinde daardoor de geestelijke en lichamelijke gezondheid van het Nederlandsche volk te verhoogen.

Het N.O.C. tracht dit doel te bereiken langs wettigen weg en wel door het in één verband brengen van in Nederland gevestigde, rechtspersoonlijkheid bezittende vereenigingen, welke werkzaam zijn op een deel van het gebied, behoorende tot het doel van het N.O.C.; door het bevorderen van al hetgeen aan de lichamelijke ontwikkeling, vaardigheid en ontspanning van het Nederlandsche volk ten goede kan komen en door alle andere wettige middelen, welke aan het doel bevorderlijk kunnen zijn.”

Bij besluit van de Algemeene Vergadering van 14 October 1933 werden in den laatsten zin nog ingelascht achter „ten goede kan komen” en vóór „en door alle andere wettige middelen enz.” de volgende woorden: „onder meer de geregelde deelneming aan de Olympische Spelen.” De goedkeuring daarvan werd verkregen bij Koninklijk Besluit van 7 Juni 1934 No. 83.

Waar het bereiken van het doel van het N.O.C. tot gevolg moet hebben een verhooging der volkskracht, is wel eens overwogen dit in den naam tot uitdrukking te brengen door de woorden toe te voegen: Nederlandsche Federatie voor Volkskracht. Dat men daartoe niet is overgegaan, vond zijn oorzaak in de overweging, dat het N.O.C. wel nuttig werkzaam kon zijn in het belang der Nederlandsche volkskracht, doch dat dit een terrein was, zoo uitgestrekt, dat het de grenzen, welke het N.O.C. zich stelde, overschreed.

Ondanks dat het N.O.C. thans 25 jaren bestaat zijn er nog tallozen, zowel in als buiten de sportwereld, die meenen dat dit lichaam zijn

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

hoofdwerkzaamheid vindt in de vertegenwoordiging van Nederland op de Olympische Spelen.

Het kan daarom geen kwaad hier nog eens opnieuw nadrukkelijk vast te leggen, dat, zelfs indien de Olympische Spelen zouden verdwijnen, doel en wezen van het N.O.C. geheel onveranderd zouden blijven. Het eenige verschil zou worden, dat het ontheven zou zijn van de zorg om Nederlandsche deelnemers naar die Spelen uit te zenden.

Wij gebruikten hierboven het woord „opnieuw”, omdat in de jaarverslagen van het N.O.C. zoo herhaaldelijk op de verkeerde opvatting van zijn wezen de aandacht werd gevestigd. Dergelijke misvattingen hebben echter een taai en hardnekkig bestaan.

Amsterdam, Juli 1937.

Een kwarteeuw leven en werken van het N.O.C.

door C. A. W. Hirschman.

MOGE een kwarteeuw in het leven van een mensch een belangrijk tijdperk van zijn leven vormen, niet altoos is zulks het geval voor een organisatie. Voor haar, welke niet aan een bepaalden levensduur gebonden is, kunnen 25 jaren vaak niet meer dan een kort tijdsbestek of een vrij onbelangrijke episode beteekenen.

Toch kunnen voor een nieuw organisme juist de eerste vijf en twintig levensjaren van veel belang zijn voor zijn toekomst, in dat tijdvak toch wordt de basis gelegd, waarop verder gebouwd wordt, in dat tijdvak zullen kinderziekten doorstaan moeten worden.

Er is dus alle aanleiding om het doorleefde aan het geestesoog voorbij te laten gaan, zich te bezinnen omtrent gekoesterde illusies en nagestreefde doeleinden, alsmede kennis te nemen van daarbij gevolgde methodes en werkwijzen. Dit behoeft volstrekt niet het karakter te dragen van zuivere meditatie, doch kan juist vaak een aanleiding zijn om ietwat beslagen idealen eens op nieuw op te poetsen, een stimulans te geven voor het enthousiasme om aldus geladen met een ververscht dynamisme een volgend tijdperk tegemoet te gaan. Er zijn personen, die zich op het standpunt stellen, dat het verleden hen weinig of niet interesseert; zij dienen zich aan als realiteitsmensen, die zich vrijwel uitsluitend om het heden bekommeren als middel om de toekomst op te bouwen.

Er is geen enkele aanleiding om dergelijke opvattingen te bestrijden, indien de aanhangers daarvan slechts in het oog willen houden, dat het zoo op den voorgrond gestelde „nu” reeds het volgend oogenblik weder tot het verleden behoort, waaromtrent men voorgaf slechts geringe belangstelling te koesteren.

Iedere generatie doet niet anders dan voortbouwen op hetgeen door hare voorgangster verricht werd, iedere werker van heden slaat een brug tusschen verleden en toekomst. Uit dit oogpunt bezien kan een kennis der geschiedenis leiden tot verheldering van inzicht in den ontwikkelingsgang en tot vermijding van fouten, welke in het verleden begaan werden.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

In dit verband wenschen wij den lezer er op voor te bereiden, dat het bestek van dit gedenkboek een uitvoerige en gedetailleerde geschiedschrijving niet toelaat. Er kan slechts een beeld worden gegeven van wat het N.O.C. in de eerste kwarteeuw doorleefde en nastreefde. Dat deze schets desondanks een respectabelen omvang heeft verkregen, kan slechts een aanduiding bevatten voor de uitgestrektheid van het gebied, waarop het N.O.C. zich beweegt.

Aan hen, die de historie van dit lichaam als in een kaleidoscoop aan zich voorbij wenschen te zien gaan, zij aangeraden de jaarverslagen na te lezen, terwijl aan insiders de notulenboeken als geschiedenisbron ten dienste staan.

In dezen tijd van haasten en jachten zijn er velen, die zich den tijd niet gunnen en wellicht ook inderdaad missen om van alle wederwaardigheden in het leven en werken van het N.O.C. kennis te nemen.

Deze antipoden van de minutieusen, die alles haarfijn wenschen uit te pluizen, zijn geneigd te verlangen om de historie, gecomprimeerd „in een notedop”, voor zich gelegd te zien.

Ten behoeve van dezulken zouden wij willen vastleggen, dat ook het N.O.C. niet ontkwam aan het lot van alle menschelijk streven; dat men in den aanvang gekoesterde verlangens, illusies of idealen deels verwezenlijkt, doch voor een ander deel onbevredigd zag.

Om dit meer te preciseeren herinneren wij er aan, dat bij de oprichting de na te streven doeleinden in tweeërlei richting gingen: behartiging der sportbelangen en bevordering der lichamelijke opvoeding.

Het N.O.C. bedoelde te zijn een centrale der sportorganisaties, een boven partijen staande instantie ter regeling van het Nederlandsche sportwezen met eerbiediging der autonomie op ieders eigen domein, een behartiger van gemeenschappelijke sportbelangen op nationaal gebied en een versterker van onderlinge solidariteit tusschen Nederlandsche sportlieden; daarnaast een verzorger der vertegenwoordiging naar buiten, waarbij wij in het bijzonder de deelneming aan Olympische Spelen memoreeren.

Men mag niet anders dan tot de conclusie komen, dat op dit gebied de instelling van het N.O.C. een groot succes is geweest en buitengewoon nuttig werk heeft verricht bij de ontwikkeling der sportbelangen in ons land.

Zoo gunstig als het oordeel hier moet luiden, even onbevredigend is de toestand en vooruitgang op het gebied der lichamelijke opvoeding, waarop wij nog nader zullen terugkomen.

Slechts willen wij er — ten einde het maken van voorbarige en onjuiste gevolgtrekkingen bij voorbaat tegen te gaan — aanstonds aan toevoegen,

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

dat het N.O.C. te dezen opzichte zich geen zelfverwijten behoeft te maken, doch zooals gezegd hierover later.

Hierboven zagen wij, dat bevordering der belangen van sport en lichaams-cultuur de doeleinden van het N.O.C. zijn.

Welke groote beteekenis zij uiteraard voor dit lichaam hebben, toch mag men niet uit het oog verliezen, dat zij niet nagestreefd worden om hun zelfswil, doch dat zij behooren dienstbaar gemaakt te worden aan het geluk en de levensvreugde van het individu en aan de versterking der volkskracht, terwijl te zelfder tijd getracht moet worden deze met elkaar in harmonie te brengen.

Men dient dientengevolge even stil te staan bij de functie, welke sport en lichaamscultuur innemen in dezen tijd, waarmede het maatschappelijk nut van het N.O.C. en zijn waarde voor het volksleven ten nauwste samenhangen.

Naar voren gekomen als tegenwicht, zoowel voor overdreven intellectualisme als voor geestdoodenden fabrieksarbeid in de laatste decenniën der vorige eeuw, schijnt het, dat zij nog voor geruimen tijd een belangrijke rol zal spelen in het leven van den modernen mensch, al mag verwacht worden, dat de verschijningsvormen aan wisselende inzichten en behoeften onderhevig zullen zijn.

In de laatste jaren zag men de overdreven aanbidding van de waarde van het intellect tot meer gematigde proporties teruggebracht en daarnaast een herleving van het oude Grieksche ideaal van den complete mens, de harmonische synthese van ziel, intellect en lichaam.

Er is thans zelfs aanleiding om een ietwat hypertrophische ontwikkeling der sportbeweging, welke hier en daar zelfs tot bedenkelijke ontaardingsverschijnselen aanleiding heeft gegeven, met zorg gade te slaan.

Kan de ontplooiing dezer energie niet naar gezonder banen teruggevoerd worden, dan zou het niet zoo erg vreemd zijn, indien reactieverschijnselen ontstonden, welke niet bevorderlijk waren voor sport en lichaamscultuur.

In het algemeen staat men echter nog te dicht op deze symptomen om tot een objectief oordeel in staat te zijn.

Ondanks allen eerbied voor de energie en het doorzettingsvermogen van den menschelijken geest, springt daarbij echter in het oog de geringe invloed van den mensch op het algemeen gebeuren. Vaak krijgt men den indruk, dat de mensch meer is een antenne, waardoor stuwning en streven van den tijdgeest door middel van grover en fijner bewerktuigde luidsprekers wordt kenbaar gemaakt of op een wasplaat vastgelegd. Of zooals een schrijver zich

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

onlangs uitdrukte: „wij lijken meer op een doorgangshuis van voorstellingen en gedachten dan op een fabriek daarvan.”

Men meene niet, dat wij ons hier aan theoretische bespiegelingen overgeven; sprekende voorbeelden hoe gebeurtenissen, welke „men” niet gewild had, op de beweging voor sport en lichaamscultuur van verstrekkenden invloed zijn geweest, liggen voor het grijpen. Men wordt daarbij als vanzelf herinnerd aan het bekende gezegde: „man denkt zu schieben aber wird geschoben.”

Na deze inleiding tot ons overzicht komende, behoeft het geen betoog, dat de behandeling der uitgebreide stof op verschillende wijzen kan geschieden.

Zouden wij de N.O.C. historie in tijdvakken willen indeelen, dan zou men alras komen tot een verdeeling in vieren, waarbij ieder tijdsbestek een eigen karakteristiek bezit.

Het zouden zijn het:

Tijdvak 1912—1914, waarbij de inwendige opbouw op den voorgrond stond alsmede het leggen der grondslagen voor verschillende werkzaamheden, waarop later voortgebouwd werd.

Tijdvak 1914—1924, hetwelk zeer somber begon, doch zich spoedig, onder invloed van oorlogstoestanden, ontpopte als een tijd van hoogconjunctuur zoowel voor de sport als voor de lichamelijke opvoeding.

Tijdvak 1924—1929, waarbij denken en doen van het N.O.C. en zijn onderdeelen sterk in het teeken kwam te staan van voorbereiding (en likwidatie) van de Olympische Spelen 1928, welke aan Amsterdam waren toegewezen.

Tijdvak 1929—1937, een periode, welke men zou kunnen aanduiden als die van consolidatie en verderen uitbouw van het N.O.C. werk.

Na rijpe overweging meenen wij toch van een dergelijke wijze van bewerking te moeten afzien en de voorkeur te moeten geven aan een behandeling onderwerpsgewijze, waarbij wij ons voorstellen het volgende programma te volgen.

Het N.O.C. als organisatie.

Het N.O.C. bij het bevorderen van lichamelijke opvoeding en lichaamscultuur.

Het N.O.C. als behartiger der belangen van lichamelijke oefening en sport.

Het N.O.C. als vertegenwoordiger van Nederlandsche belangen bij de Olympische Spelen.

Wij meenen, dat met deze wijze van bewerking de overzichtelijkheid meer gebaat zal zijn.

Het N.O.C. als organisatie.

CONSTITUTIE.

Het spreekt wel vanzelf dat, zoodra tot de oprichting van het N.O.C. was besloten, het eerste werk zou moeten zijn aan het nieuwe organisme een eigen constitutie te geven.

Met het samenstellen der *Statuten* en het *Huishoudelijk Reglement* werd de noodige spoed betracht, hetgeen wel duidelijk blijkt uit de volgende data: 11 September oprichtingsvergadering, 19 October de Algemeene Vergadering keurt het ontwerp der Statuten goed, 1 November Statuten goedgekeurd bij Koninklijk Besluit, 22 November ontwerp-Huishoudelijk Reglement door het Bestuur opgesteld, 21 December behandeling en goedkeuring daarvan door de Algemeene Vergadering.

De aard der constitutie was eenvoudig doch ruim gehouden, waardoor de mogelijkheid ontstond zich aan niet te voorziene omstandigheden snel en doelmatig te kunnen aanpassen.

Als een bewijs van deze gezindheid mogen wij memoreeren, dat vrijwel reeds van den aanvang af de algemeene vergadering als een der fundamenteele en leidende gedachten aannam, dat alleen de nationale organisatie in iederen tak van lichaamsoefening tot het N.O.C. zou kunnen worden toegelaten. Toch werd dit nog niet in het reglement opgenomen ten einde moeilijkheden te voorkomen. Deze bepaling — en dan in ruimeren zin — werd eerst bij de Statutenwijziging van 1925 in de grondregelen opgenomen.

Dat het juist gezien was geweest van het voorloopige Bestuur om met den meesten spoed te streven naar het bezitten van Statuten en Huishoudelijk Reglement, bleek wel uit het feit, dat verschillende bonden en vereenigingen de aanvankelijke vergaderingen wel bijwoonden, doch niet onmiddellijk toetraden. Eensdeels was dit te verklaren uit hun wensch om alvorens dit besluit te nemen eerst een bestuurs- of algemeene vergadering hunner organisatie te raadplegen, doch anderdeels uit de wenschelijkheid om precies te weten, wat het nieuwe lichaam nu eigenlijk was en wat het beoogde na te streven.

Dat de opgestelde Statuten en het Reglement in de practijk wel voldeden, moge blijken uit de omstandigheid, dat anders dan bij zoovele jonge organisaties, slechts uiterst zelden voorstellen tot wijziging daarvan ter tafel kwamen.

Dat desondanks in 1925 besloten werd tot een nieuwen vorm der grondregelen vond zijn oorzaak in de volgende omstandigheden.

Men achtte den tijd gekomen, dat van de aangesloten lichamen geëischt

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

mocht worden, dat zij Koninklijk goedgekeurde Statuten bezaten, waardoor het persoonlijk lidmaatschap door een vereenigingslidmaatschap vervangen kon worden. Ten tijde dat dit besluit genomen werd, waren er dan ook slechts twee aangesloten lichamen, welke geen Koninklijk goedgekeurde Statuten bezaten: het Nederlandsch Golf Comité en de Nederlandsche Honkbalbond.

De laatstgenoemde voorzag zeer spoedig in de lacune, doch het Nederlandsch Golf Comité zag daarvan de noodzaak of het nut niet in en voldeed aan zijn wensch om in verbinding met het N.O.C. te blijven door later als donateur toe te treden.

Een andere reden voor een vernieuwing der Statuten was gelegen in de behoefte om aan het Comité 1928 een gelegaliseerde plaats in de organisatie van het N.O.C. aan te wijzen. Vooraf waren daartoe eenige andere vormen overwogen, welke men alle minder geschikt en doeltreffend achtte.

In het algemeen mag men wel zeggen, dat het N.O.C. er wel bij gevaren is in zijn regelen niet alles tot in alle bijzonderheden te hebben willen omschrijven. Een soepele toepassing in verband met zich wijzigende toestanden bleef daardoor mogelijk.

HET LIDMAATSCHAP VAN HET N.O.C.

Vorm van lidmaatschap.

Zooals wij hierboven zagen, streefde het N.O.C. er naar om zoo spoedig als eenigszins mogelijk was de Koninklijke goedkeuring op zijn Statuten te verkrijgen. Er waren echter verschillende moeilijkheden op te lossen, tijd om er over te onderhandelen was er niet, dus was het zaak om ze te ontgaan. Wij noemen het feit, dat eenige aangesloten lichamen geen Koninklijke goedkeuring op hun Statuten bezaten.

Men loste dit op door de aangesloten lichamen twee hunner bestuursleden te doen aanwijzen, die als leden van het N.O.C. zouden optreden. Hoewel in feite dus de organisaties lid waren, kende het N.O.C. formeel slechts een persoonlijk lidmaatschap.

Wie lid konden worden, hoe het lidmaatschap verkregen en verloren werd of verloren kon gaan, welke de rechten der leden waren, het werd alles in de Statuten en het Huishoudelijk Reglement omschreven. De details zullen wij niet vermelden, aangezien hierbij niets bijzonders valt op te merken.

Toen in verband met de organisatie der Olympische Spelen 1928 een herziening van Statuten en Huishoudelijk Reglement in 1925 plaats vond, werd daarbij ook een wijziging in den vorm van het lidmaatschap aangebracht.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Volgens deze nieuwe Statuten, welke thans nog van kracht zijn, kunnen slechts leden van het N.O.C. zijn in Nederland gevestigde, rechtspersoonlijkheid bezittende vereenigingen, welke door het N.O.C. erkend zijn als leidende lichamen op een deel van het gebied, waarop het N.O.C. zich beweegt.

Ieder onderdeel van het gebied, waarop het N.O.C. zich beweegt, kan in het N.O.C. slechts door één lid vertegenwoordigd worden.

De wijze van erkenning, het verkrijgen en verliezen van het lidmaatschap, de rechten en verplichtingen der leden, het bleef alles op de gebruikelijke wijze in Statuten en Huishoudelijk Reglement omschreven.

Welke lichamen komen voor het lidmaatschap in aanmerking?

Waar de algemeene vergadering hiervoor een subjectieve maatstaf kon aanleggen, is het duidelijk, dat de opvattingen aan wisselingen onderhevig waren. Aan de hand van de gedane uitspraken mag men wel de opmerking maken, dat in het algemeen de ruimere opvatting het geleidelijk won van de meer beperkte.

Welke deze opvattingen waren? Het valt niet gemakkelijk deze precies te omschrijven, doch men zou geneigd zijn aan te nemen, dat men in den beginne overhelde tot de meening, dat het N.O.C. alleen toeliet de atletische of door het Internationaal Olympisch Comité erkende takken van sport.

Toch is zulks niet geheel juist. Zoo komt onder de oprichters voor de Nederlandsche Korfbalbond, terwijl korfbal tot nu toe niet op het Olympische programma voorkwam (in 1920 en 1928 werd deze sport wel op de Olympische Spelen gedemonstreerd).

Evenmin valt er, ten aanzien van het lidmaatschap, een scheidslijn te ontdekken tusschen sportieve ontspanning en wedstrijd sport. Naast de sporten en spelen, waaraan het begrip van wedstrijd inhaerent is, werden van den aanvang af lichamen op het gebied van lichamelijke opvoeding en ontspanning, waaraan de wedstrijdgedachte volkomen vreemd was, in den schoot van het N.O.C. opgenomen. Wij noemen naast de zuivere gymnastiek, toerisme in alle vormen en padvinderij.

Ook de mechanische sporten (motorwielrijden, motorbootsport en automobilisme) werden zonder het minste bezwaar tot het N.O.C. lidmaatschap toegelaten.

Het eenige terrein, waarop wij waarnemen, dat zich eenige moeilijkheden voordeden is dat, hetwelk wij kortheidshalve zouden willen noemen, der vaardigheidssporten (biljarten, kegelen, kolven enz.).

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Zoo meende de Algemeene Vergadering van 6 Mei 1922, dat de Nederlandsche Biljartbond niet voor het lidmaatschap in aanmerking kon komen, op grond van de overweging, dat biljarten geheel buiten het kader der lichamelijke opvoeding stond. Deze beslissing viel met 16—8 stemmen, ondanks dat de voorstanders er tegen aanvoerden, dat sporten als schieten en motorwielrijden wel reeds waren toegelaten, welke toch evenals biljarten neerkwamen op een vaardigheid van hand en oog.

De Nederlandsche Biljartbond berustte niet in de uitspraak en wendde zich opnieuw tot het N.O.C. Deze nieuwe aanvraag vormde een punt van bespreking in de Algemeene Vergadering van 19 Januari 1924.

Inmiddels scheen zich een kentering in de opvattingen voltrokken te hebben, want deze bijeenkomst nam met 24 tegen 5 stemmen en één blanco een beslissing van principieele, verstrekkende beteekenis.

Men oordeelde, dat het niet voorkomen van biljarten op het programma der Olympische Spelen, geen reden tot afwijzing mocht zijn en dat sportieve ontspanningen als biljarten, kegelen, kolven enz. tot het N.O.C. konden toegelaten worden.

Had het Bestuur van het N.O.C. bij de eerste beslissing geen stelling genomen, bij de tweede ondersteunde het de aanvraag der biljarters van ganscher harte.

De argumenten der tegenstanders waren, dat de Nederlandsche Biljartbond niet in het N.O.C. thuis behoorde (overigens een subjectief begrip), dat er hoogstens sprake kon zijn van een buitengewoon lidmaatschap en dat om redenen van prestige niet op de eerstgenomen beslissing mocht teruggekomen worden.

De voorstanders voerden aan, dat men den geest van samenwerking, welke uit het hernieuwde verzoek om toelating bleek, waardeerde, dat het verkeerd was uit halsstarrigheid aan een eenmaal genomen beslissing onder alle omstandigheden te willen vasthouden en dat het voorts weinig consequent was om biljarten te weigeren, terwijl soortgelijke sporten als schieten, enz. wel in het N.O.C. waren opgenomen.

In het jaar daarop (1925) trad dan ook eveneens de Nederlandsche Kegelbond toe.

De Algemeene Vergadering van 8 Mei 1925 beschikte echter afwijzend op een verzoek van den Nederlandschen Schaakbond op grond der overweging, dat de lichamelijke beweging hierbij een te geringe rol speelt.

De lijn der ruimere opvattingen werd op 5 November 1932 doorgetrokken, toen de Algemeene Vergadering de Federatie van Bureaux voor Medische Sportkeuring in Nederland in het N.O.C. opnam.

EEN KWARTEEUW NEDERCANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

De leden van het N.O.C. als nationaal leidend lichaam op hun gebied.

Door een ervaring van vele generaties is in het Nederlandsche volk als zeevarende natie diep het besef doorgedrongen, dat het voor het waarborgen van een goede vaart noodig is, dat ieder schip slechts geleid wordt door één kapitein.

Bij het organiseren van zijn vloot heeft ook het N.O.C. met zegenrijke gevolgen steeds naar dit beginsel gehandeld.

Rust en orde in het onderlinge verkeer werden daardoor stelselmatig bevorderd. Doordat men de zekerheid had op eigen terrein te kunnen werken zonder door leden der N.O.C. gemeenschap beconcurrereerd te worden, werkte dit als een heilzame rem op de slechte Nederlandsche neiging tot versplintering en schotjesvorming. Mocht het voorkomen, dat men zich tegen indringers te verdedigen had, dan kon iedereen rekenen op den steun der gansche gemeenschap, want het was aller belang, dat het principe van baas op eigen erf te blijven, gehandhaafd bleef.

Bij het toepassen der gedachte van afbakening van ieders terrein deden zich in de practijk allerlei gevallen voor, soms was het arbeidsveld te ruim gekozen, zoodat splitsing gewenscht was, soms was verruiming een eisch van goede organisatie.

Wij herinneren ons niet, dat een dergelijke regularisatie tot moeilijkheden — anders dan als uitzondering — aanleiding gaf. Het afstand doen van den wil om als eigen rechter op te treden, het beslissen door een onpartijdige instantie op basis van recht en redelijkheid, na hoor en wederhoor, mogen wel als hoofdoorzaken aangemerkt worden voor dit vreedzame verloop.

Eenige voorbeelden van deze gebiedswijzigingen mogen wij hier wel memoreeren.

Aanvankelijk was de Koninklijke Nederlandsche Zeil- en Roeivereniging erkend als leidend lichaam zoowel voor de zeil- als voor de roeisport. Toen het gewenscht bleek aan de roeibelangen een afzonderlijke vertegenwoordiging te geven, droeg zij hare rechten als leidend lichaam der roeisport vrijwillig over op den Nederlandschen Roeibond.

Nog later deed de Koninklijke Nederlandsche Zeil- en Roeivereniging vrijwillig afstand van hare autoriteit als leider der zeilsport ten gunste van de Verbonden Nederlandsche Watersportverenigingen.

Toen de ijshockeysport meer ingang begon te vinden, deed de Nederlandsche Hockey- en Bandybond vrijwillig afstand van zijne rechten als leider van bandy (een zustersport van ijshockey).

In den beginne was de Koninklijke Militaire Sportvereniging erkend

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

als leidend lichaam der hippische sport. Ten einde mogelijke moeilijkheden te voorkomen en het verwijt te ontgaan, dat de leiding dezer sport door militairen gemonopoliseerd werd, gaf het Bestuur van het N.O.C. in overweging om naar een bredere basis te zoeken. Aanstonds was deze vereeniging daartoe bereid en de vorming van den Nederlandschen Hippischen Sportbond bleek op gelukkige wijze deze gedachte in werkelijkheid om te zetten.

Toen het padvinden nog in zijn kinderschoenen stond, waren er op dit gebied twee organisaties werkzaam: de Nederlandsche Padvindere Bond en de Nederlandsche Padvindere Organisatie. Het Bestuur van het N.O.C. gaf te kennen, dat slechts één leidend lichaam in nationalen zin kon toegelaten worden. Toen dan ook in 1917 het padvinden zich voor het lidmaatschap aanmeldde, had een fusie plaats gevonden en konden „de Nederlandsche Padvindere” hun plaats in het N.O.C. innemen.

Een lichaam, dat zijn ontstaan aan een suggestie van het N.O.C. dankte, was de Nederlandsche Federatie van Bonden voor Lichamelijke Opvoeding. Het N.O.C. zag de verschillende plaatselijke Bonden voor Lichamelijke Opvoeding gaarne in zijn midden opgenomen, doch waar slechts voor leidende lichamen in nationalen zin plaats was, kon hiervan geen sprake zijn. De aanbeveling om zich te combineeren in een federatief lichaam viel in goede aarde. Men kan het slechts betreuren, dat de geringe interesse voor de belangen der lichamelijke opvoeding in 1928 tot ontbinding van dat organisme leidde.

Een moeilijk vraagstuk voor het N.O.C. deed zich voor, toen op 2 October 1926 de Nederlandsche Vereeniging voor Gymnastiek op Zweedschen grondslag (later ook wel educatieve gymnastiek genoemd) verzocht als lid te mogen toetreden. Dit lichaam meende, dat waar in het K.N.G.V. niet de waardeering voor Zweedsche gymnastiek bestond als waarop het meende, dat deze tak van lichamelijke opvoeding recht had, er alleszins aanleiding bestond om deze belangen door een afzonderlijke corporatie te doen behartigen. De vergadering nam geen beslissing, doch benoemde een Commissie bestaande uit de heeren Prof. Dr. H. ZWAARDEMAKER, H. S. ISBRÜCKER en Ir. J. W. KIPS om haar voor te lichten.

Tot een principieele uitspraak kwam het niet, doordat genoemde vereeniging in October 1928 berichtte hare aanvraag tot toelating in te trekken.

De instelling der Nederlandsche Wandelsport Federatie maakte, naar vertrouwd mag worden, een eind aan den strijd om de hegemonie tusschen eenige organisaties op dat gebied.

Een eigenaardige kwestie doet zich voor op het gebied van de leiding van handbal. Op het oogenblik is de toestand daar zóó, dat aanvankelijk

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

de Koninklijke Nederlandsche Athletiek Unie — en later de inmiddels opgerichte Nederlandsche Handbalbond — door de Internationale Handbalfederatie als leidend lichaam voor die sport in Nederland is erkend, terwijl de overgrootste meerderheid der Nederlandsche handballers georganiseerd is in het Koninklijk Nederlandsch Gymnastiek Verbond.

Wij twijfelen niet, dat ook deze aangelegenheid een redelijke oplossing zal vinden.

De opname van de Federatie van Bureaux voor Medische Sportkeuring in Nederland (5 November 1932), een lichaam, dat zelf geen lichaams oefeningen doet beoefenen, doch daarbij wel uiterst nuttige diensten kan bewijzen, opent wijde perspectieven. Reeds kort na de oprichting van het N.O.C. werd overwogen, op welke wijze men het medische element kon inschakelen. De benoeming van een Medische Commissie was het gevolg daarvan. Een verzoek, dat op 22 October 1925 door de Nederlandsche Geneeskundige Vereeniging voor Lichamelijke Opvoeding was ingediend om in het N.O.C. opgenomen te worden werd toenmaals op statutaire gronden afgewezen, hoezeer de medewerking van medici op prijs gesteld werd. Men trachtte een samenwerking tot stand te brengen via de Medische Commissie.

De aangesloten bonden en vereenigingen vormen het lichaam, vleesch en bloed van het N.O.C. Vandaar dat wij meenden dat aan dit onderwerp de volle aandacht mocht geschonken worden.

Bijgevoegde staat moge den lezer een overzichtelijk beeld geven van de organisaties, welke leden van het N.O.C. zijn of geweest zijn.

Ten slotte noemen wij hier nog eenige takken van sport, welke buiten het N.O.C. verband staan: alpinisme, badminton, handboogschieten, kampeeren, kolven, luchtvaart, motorbootsport, padvinden, rugby, tafeltennis, volleybal, ijshockey, zweefvliegen.

HET BESTUUR.

Toen op de bijeenkomst van 11 September 1912 besloten werd tot het oprichten van het N.O.C., sprak het vanzelf, dat men aan een klein college machtiging gaf, om die gedachte te verwezenlijken, een constitutie voor deze organisatie te ontwerpen en alle andere noodige werkzaamheden te verrichten, welke nu eenmaal bij het scheppen van een nieuw lichaam behooren.

Dit voorloopige Bestuur werd samengesteld uit 5 personen en bestond uit de heeren: F. W. C. H. Baron VAN TUYLL VAN SEROOSKERKEN (voor-

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

zitter), C. A. W. HIRSCHMAN (secretaris), Kolonel W. H. PIEPERS, J. HEYNEN en Luit. A. E. W. DE JONG (leden).

De Statuten, welke op 1 November 1912 (Kon. Besl. No. 39) werden goedgekeurd, behandelden in art. 12 de bestuursinrichting uiterst kort door te verklaren: Het Bestuur wordt uit en door de leden gekozen.

Het Huishoudelijk Reglement zeide in art. 1:

„Het Bestuur wordt op een Algemeene Vergadering bij volstreckte meerderheid van stemmen gekozen uit de leden. Het bestaat uit vijf leden, welke hunne functies onderling verdeelen en waarvan jaarlijks een gedeelte aftreedt volgens op te maken rooster. Zij zijn terstond herkiesbaar.

De bestuursleden worden voor den tijd van drie jaren gekozen”

Art. 2 behandelde op de gebruikelijke wijze de rechten en plichten der onderscheidene bestuursfuncties.

Toen deze zaken vastgelegd waren, werd op de Algemeene Vergadering van 21 December 1912 door Mr. L. G. N. BOURICIUS (Nederlandsche Lawn Tennisbond) voorgesteld het voorloopige Bestuur bij acclamatie tot definitief Bestuur te verkiezen.

De voorzitter stelde echter voor nog niet over te gaan tot de verkiezing van het definitieve Bestuur, alvorens bekend was, welke lichamen zich hadden aangesloten. Met eenige bonden werden nog onderhandelingen gevoerd en het leek beter, bij eventueel toetreden, deze organisaties gelegenheid te geven hun invloed op de bestuursformatie uit te oefenen.

Dit was dan ook de reden, dat eerst de vergadering van 1 Maart 1913 overging tot de keuze van een definitief Bestuur.

Het zouden dezelfde 5 personen zijn, die ook in het voorloopig Bestuur zitting hadden gehad, waarna in de bestuursvergadering van 20 Maart 1913 tot verdeling der functies werd overgegaan.

In de bestuursvergadering van 4 Juli 1913 werd het rooster van aftreding bij loting aldus vastgelegd:

1913 F. W. C. H. BARON VAN TUYLL VAN SEROOSKERKEN, J. HEYNEN.

1914 Luit. A. E. W. DE JONG, C. A. W. HIRSCHMAN.

1915 Kol. W. H. PIEPERS.

De bepaling, dat de bestuursleden gekozen moesten worden bij volstreckte meerderheid van stemmen gaf formeel wel eens moeilijkheden ten aanzien van de vraag of een verkiezing bij acclamatie in overeenstemming daarmee was.

In verband met de nadering der Olympische Spelen, waarvan de organisatie in handen was gelegd van het „Comité 1928”, werd het om verschillende

HET TEGENWOORDIGE BESTUUR.

v.l.n.r.: K. J. J. LOTSY, G. VAN ROSSEM, Mr. A. Baron SCHIMMELPENNINCK VAN DER OYE, Jhr. L. J. QUARLES VAN UFFORD, D. J. COUVÉE.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

redenen gewenscht geacht, taak en bevoegdheden van dit Comité nauwkeurig in het Reglement te omschrijven. Een algemeene herziening van Statuten en Reglement vond plaats in de Algemeene Vergadering van 26 September 1925.

Gedurende de afgelopen 25 jaren heeft het Bestuur betrekkelijk weinig wisselingen in zijn midden gekend, een continuïteit, welke voor het ondernomen werk niet anders dan gunstige gevolgen heeft gehad.

Voorzitter. In totaal heeft het N.O.C. slechts 2 voorzitters gehad.

F. W. C. H. Baron VAN TUYLL VAN SEROOSKERKEN, 11 September 1912—13 Februari 1924 en Mr. A. Baron SCHIMMELPENNINCK VAN DER OYE, 6 April 1925 tot heden.

De heer VAN TUYLL bekleedde deze functie tot aan zijn dood toe.

Volgens de bepalingen van het Reglement nam, na het overlijden van den heer VAN TUYLL, de heer P. W. SCHARROO als 2e voorzitter, het voorzitterschap waar, tot een opvolger zou zijn aangewezen.

Wie opvolger zou worden was geen gemakkelijk vraagstuk, vanwege de eischen en antecedenten, welke sommigen aan den nieuwen functionaris wenschten te stellen.

Aanvankelijk werd een en ander aan het Bestuur overgelaten, dat, teneinde verwarringen te voorkomen, den heer SCHARROO uitnoodigde verschillende personen, die in aanmerking kwamen, te polsen. Toen naar de meening van de algemeene vergadering dit te lang duurde, nam zij deze, voor de toekomst van het N.O.C. zoo belangrijke aangelegenheid, in eigen hand.

De vergadering van 27 September 1924 benoemde toen een Commissie bestaande uit de heeren Jhr. Mr. E. C. U. VAN DOORN, A. B. VAN HOLKEMA, Ir. J. W. KIPS en Luit. Kol. G. J. MARIS om met een voordracht te komen.

Zij werkte met bekwamen spoed en kon reeds vrij spoedig mededeelen, dat zij Mr. A. Baron SCHIMMELPENNINCK VAN DER OYE bereid had gevonden een eventueele benoeming te aanvaarden.

De Algemeene Vergadering van 6 April 1925 vereenigde zich met algemeene stemmen met deze aanbeveling.

Teneinde aan de reglementaire eischen te voldoen, welke verlangden, dat het Bestuur zelf de functies verdeelt, hield het een korte bijeenkomst, waarin het nieuw gekozen lid als voorzitter werd benoemd.

Deze nam daarop onmiddellijk de leiding der ledenvergadering op zich en sprak zijn inaugureele rede uit.

Als blijk van erkentelijkheid voor het waarnemen van het voorzitter-

BESTUURSLEDEN VAN HET NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

	N A A M	1912	1913	1914	1915	1916	1917	1918	1919	1920	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937	
1	F. W. C. H. Baron VAN TUYLL VAN SEROOSKERKEN ...						Eere- lid																					
2	W. H. PIEPERS																											
3	C. A. W. HIRSCHMAN																											
4	JOH. HEYNEN																											
5	A. E. W. DE JONG																											
6	Jhr. W. SIX	-	-	-																								
7	P. W. SCHARROO	-	-	-																								
8	Mr. L. H. FESCHOTTE	-	-	-	-	-	-																					
9	P. W. WALLER	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-																	
10	Mr. A. Baron SCHIMMELPENNINCK VAN DER OYE	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-														
11	Jhr. Mr. E. C. U. VAN DOORN	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-													
12	G. VAN ROSSEM	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-									
13	Jhr. L. J. QUARLES VAN UFFORD	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-									
14	K. J. J. LOTSJY	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-							
15	D. J. COUVÉE	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-							

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

schap, werd namens de aangesloten bonden en vereenigingen, aan den heer SCHARROO een zilveren beker aangeboden.

Gedurende zijn leiderschap ontbrak het den heer VAN TUYLL niet aan waardeering voor de buitengewoon belangrijke diensten, welke hij aan het N.O.C. had bewezen.

Het eereidmaatschap werd hem op 22 September 1917 ter gelegenheid van het eerste lustrum aangeboden. Op 2 Februari 1918 vond ten bewijze daarvan de aanbieder plaats van een fraai gecalligrafeerde en geïllustreerde oorkonde door de aangesloten bonden.

Ter gelegenheid van zijn tienjarig voorzitterschap schonken dezelfde organisaties hem een zilveren beker, welken hij bestemde als wisselbeker voor de beste sportprestatie gedurende een jaar verricht. Het N.O.C. gaf daaraan de benaming van „VAN TUYLL-beker”.

Na zijn overlijden besloot het Bestuur ter eerbiedige herdenking zijner nagedachtenis een monument te plaatsen in het Olympisch Stadion te Amsterdam, hetwelk op 17 Mei 1928 onthuld werd. Het monument was vervaardigd door mejuffrouw G. J. W. RUEB.

Ook het gemeentebestuur van Amsterdam gaf uiting aan zijn waardeering voor den grooten voorvechter eener betere lichamelijke opvoeding van het Nederlandsche volk door aan een weg, gelegen tegenover het Olympisch Stadion daar ter stede de benaming te geven van „VAN TUYLL VAN SEROOSKERKEN-weg” en verder een „VAN TUYLL VAN SEROOSKERKEN-plein” naar hem te noemen.

Ter gelegenheid van zijn tienjarige ambtsvervulling werd aan Mr. A. Baron SCHIMMELPENNINCK VAN DER OYE den eere-penning van het N.O.C. geschonken, waarvan de overhandiging door het Bestuur op 16 April 1935 plaats vond.

2e Voorzitter.

W. H. PIEPERS	20 Maart 1913—11 September 1915.
Jhr. W. SIX	11 September 1915—1918.
P. W. SCHARROO	8 Februari 1921—November 1929.
C. A. W. HIRSCHMAN	7 October 1930—23 October 1931.
P. W. WALLER.....	2 Mei 1932—24 October 1932.
Jhr. L. J. QUARLES VAN UFFORD	16 Januari 1933 tot heden.

De eerste benoeming van een 2en voorzitter vond plaats op 20 Maart 1913, toen Kol. W. H. PIEPERS als zoodanig werd benoemd. Hij werd in 1915 opgevolgd door Jhr. W. SIX, die zijn functie in den loop van 1918 neerlegde.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Eerst drie jaren later, in de bestuursvergadering van 8 Februari 1921, werd in deze vacature voorzien door benoeming van Kapt. P. W. SCHARROO, die deze functie waarnam tot in het najaar van 1929, toen hij als bestuurslid bedankte.

Bij de Statutenwijziging van 1925 werd de titel van 2e voorzitter veranderd in „plaatsvervangend voorzitter”.

Secretaris-penningmeester.

C. A. W. HIRSCHMAN..... 11 September 1912—14 Mei 1930

G. VAN ROSSEM 14 Mei 1930 tot heden.

Gedurende het geheele tijdvak van 25 jaren bleef de combinatie dezer functies gehandhaafd.

Op 14 September 1929 gaf de heer HIRSCHMAN te kennen als zoodanig te willen aftreden; tengevolge van een verzoek de functie nog voorloopig te willen blijven waarnemen, werd eerst op 14 Mei 1930 de heer G. VAN ROSSEM als opvolger benoemd.

Hoewel het Bestuur den regel volgde bij vacatures geen kandidaten te stellen, week het slechts éénmaal daarvan af door op 14 Mei 1930 den heer VAN ROSSEM voor te stellen.

Leden.

JOH. HEYNEN 11 September 1912—30 September 1922.

W. H. PIEPERS..... 11 Sept. 1912, werd 20 Maart '13 2e voorz.

A. E. W. DE JONG..... 11 September 1912—11 September 1915.

P. W. SCHARROO 11 Sept. 1915, werd 8 Febr. 1921 2e voorz.

Mr. L. H. FESCHOTTE 21 Sept. 1918, overleden 18 Juli 1926.

P. W. WALLER 30 Sept. 1922, werd 2 Mei 1932 2e voorz.

Jhr. Mr. E. C. U. VAN DOORN 2 October 1926—14 Mei 1930.

Jhr. L. J. QUARLES VAN UFFORD 14 Mei 1930, werd 16 Jan. 1933 2e voorz.

K. J. J. LOTSY 18 Maart 1932 tot heden.

D. J. COUVÉE 5 Mei 1932 tot heden.

In deze functie kwamen meer mutaties.

Wij maken hierbij de volgende opmerkingen. De heer JOH. HEYNEN, die in de oprichtingsvergadering als bestuurslid gekozen was, nam op 4 Juli 1913 zijn ontslag wegens een geschil over de regeling der vaardigheidsproeven tusschen het N.O.C. en het Nederlandsch Gymnastiekverbond, waarvan hij voorzitter was. Omdat men hoopte dit geschilpunt op bevredigende wijze te kunnen bijleggen — hetgeen ook inderdaad geschiedde — werd in de Algemeene Vergadering van 27 September 1913 in de vacature, ontstaan

DE OUD-BESTUURSLEDEN VAN HET N.O.C.

1. I. P. W. WALLER; 2. LUIT. KOL. P. W. SCHARROO; 3. Mr. L. H. FESCHOTTE †; 4. LUIT. A. E. W. DE JONG; 5. C. A. W. HIRSCHMAN; 6. KOL. W. H. PIEPERS †; 7. JOH. HEYNEN †; 8. Jhr. Mr. E. C. U. VAN DOORN; 9. Jhr. W. SIX †.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

door dit bedanken, niet voorzien. Op 11 September 1915 werd hij toen bij acclamatie opnieuw als bestuurslid gekozen.

Mr. L. H. FESCHOTTE nam zijn functie als bestuurslid waar tot aan zijn overlijden op 18 Juli 1926. Op 2 October d.a.v. werd Jhr. Mr. E. C. U. VAN DOORN als zijn opvolger aangewezen.

Men mag constateeren, dat de algemeene vergadering nooit twee personen uit dezelfde organisatie tegelijkertijd tot bestuurslid benoemde. Een uitzondering, welke dezen regel bevestigde, vond plaats op 30 September 1922 toen de heeren VAN TUYLL en WALLER, beiden van de Kon. Ned. Jachtvereniging „Nimrod”, tot bestuursleden werden verkozen.

DE EERELEDEN.

Hieronder laten wij volgen een alfabetische lijst van hen, die tot eereleden van het N.O.C. werden benoemd. Tusschen haakjes is de datum van benoeming aangegeven.

Dr. C. J. K. VAN AALST (23 Mei 1914).

Mevrouw I. C. BEUKEMA TOE WATER (27 Sept. 1913), overleden 3 Febr. 1920.

Dr. H. COLIJN, Minister van Staat (1 Maart 1913).

A. R. OPHORST, Luit. Generaal b. d. (19 Febr. 1916), overleden 28 Juni 1928.

J. J. RAMBONNET, Vice-Admiraal b. d., Staatsraad (19 Febr. 1916).

C. J. SNIJDERS, Generaal b. d. (19 Febr. 1916).

F. W. C. H. Baron VAN TUYLL VAN SEROOSKERKEN (22 Sept. 1917), overleden 13 Februari 1924.

Dr. J. TH. DE VISSER (25 Sept. 1925), overleden 14 April 1932.

Het eerst benoemde eerelid was Dr. H. COLIJN, de tegenwoordige Minister-President, wiens groote sympathie voor de zaak der lichamelijke opvoeding en sport bekend was en herhaaldelijk bleek.

Daarop volgde Mevrouw I. C. BEUKEMA TOE WATER, aan wie deze onderscheiding verleend werd in verband met hare schenking van een bedrag ter vorming van het „KAREL BEUKEMA Fonds”. De rente van dit fonds zou gebruikt moeten worden ten behoeve van de deelneming van Nederlandsche sportlieden aan wedstrijden in het buitenland.

In 1914 kwam door bemiddeling van de N.V. Mij. „Het Nederlandsch Sportpark” te Amsterdam, het eerste Stadion in Nederland tot stand. Het bood plaats aan 25.000 toeschouwers. Voor deze gebeurtenis, welke een belangrijke steun voor het werk van het N.O.C. betekende, zoowel binnenslands als voor het eventueel doen plaats vinden der Olympische Spelen in Nederland, toonde dit lichaam zijn waardeering door Dr. C. J. K. VAN AALST, Presi-

DE EERELEDEN VAN HET NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ.

1. DR. C. J. K. VAN AALST; 2. DR. H. COLIJN; 3. F. W. C. H. Baron VAN TUYLL VAN SEROOS-
 KERKEN †; 4. DR. J. TH. DE VISSER †; 5. J. J. RAMBONNET; 6. MEVROUW I. C. BEUKEMA TOE WATER †;
 7. C. J. SNIJDERS; 8. A. R. OPHORST †.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

dent van den Raad van Commissarissen van de N.V. Mij. „Het Nederlandsch Sportpark” tot eereid te benoemen.

Tengevolge van het uitbreken van den oorlog was de tijd gunstig voor een krachtige bevordering van de toepassing van lichaamsoefeningen bij Land- en Zeemacht. Voor den belangrijken en waardevollen steun in dit opzicht verleend, meende het N.O.C. zijn erkentelijkheid niet beter te kunnen betoonen dan door de benoeming tot eereid van: Generaal C. J. SNIJDERS, Opperbevelhebber van Land- en Zeemacht, Vice-Admiraal J. J. RAMBONNET, Minister van Marine en Generaal-majoor A. R. OPHORST, Commandant van de Stelling Amsterdam.

Toen het N.O.C. in 1917 zijn vijfjarig bestaan herdacht, boden de leden, op voorstel van den Nederlandschen Voetbalbond, als blijk van dankbaarheid aan hun voorzitter F. W. C. H. Baron VAN TUYLL VAN SEROOSKERKEN het eere-lidmaatschap aan.

Nadat de Olympische Spelen 1928 aan Amsterdam waren toegewezen, was een der werkzaamheden van het N.O.C. om de benodigde geldmiddelen voor de financiering daarvan te vinden.

Ten slotte werd de Regeering bereid gevonden aan de Volksvertegenwoordiging voor te stellen / 1 millioen als garantie beschikbaar te stellen.

Na oppositie van verschillende zijden werd dit voorstel door de Tweede Kamer verworpen ondanks een warme en gloedvolle verdediging door Dr. J. TH. DE VISSER, Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen. Het N.O.C. gaf uitdrukking aan zijne erkentelijkheid door Minister DE VISSER tot eereid te benoemen.

DE EERE-PENNING.

Eenige malen ondervond het Bestuur het gemis aan een onderscheidings-teeken, dat toegekend zou kunnen worden aan hen, die zich voor het N.O.C. of voor de doeleinden, welke het nastreefde, bijzonder verdienstelijk hadden gemaakt.

Men was genoodzaakt zich te behelpen; zoo wist men in 1921, toen Ir. F. E. EYKEN de Diamond Sculls veroverde, niet beter te doen dan hem een gouden vaardigheidsmedaille aan te bieden.

In deze leemte werd op 25 September 1932 voorzien door de instelling van een eere-penning.

Tot nu toe werd deze uitgereikt aan:
Dr. A. HARTOG, Olympisch attaché voor Nederland te Los Angeles bij de Olympische Spelen 1932.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

DE EERE-PENNING VAN HET NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ.

EDO J. BERGSMA, ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van den A.N.W.B., waarvan hij toen 49 jaren voorzitter was.

Mr. A. Baron SCHIMMELPENNINCK VAN DER OYE, ter gelegenheid van zijn 10-jarig voorzitterschap van het N.O.C.

Jhr. J. W. GODIN DE BEAUFORT, bij zijn aftreden als voorzitter der Vijfkamp-Commissie, welke functie hij van de instelling af had bekleed.

DE VAN TUYLL-BEKER.

Ter herdenking van het tienjarig bestaan van het N.O.C. werd op 9 September 1922 door de aangesloten bonden en vereenigingen aan hun voorzitter F. W. C. H. Baron VAN TUYLL VAN SEROOSKERKEN een zilveren beker geschonken als stoffelijk bewijs hunner erkentelijkheid en waardeering.

In de Algemeene Vergadering van 30 September 1922 deelde Baron VAN TUYLL zijn wensch mede om bovenbedoeld geschenk te bestemmen als voortdurende wisselbeker, welke dus niet in eigendom zou kunnen overgaan. Als tijdelijk houder zou jaarlijks die bond of die vereeniging aangewezen worden, waarvan een lid of eenige leden

DE „VAN TUYLL” BEKER

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

naar het oordeel van het Bestuur van het N.O.C. gedurende dat jaar de beste sportprestatie zouden geleverd hebben.

In de laatste jaren heeft het Bestuur het beter geacht niet speciaal de prestaties te vermelden, waarvoor de VAN TUYLL-beker werd toegekend.

Het Bestuur deelde in de Algemeene Vergadering van 11 September 1934 mede, dat als herinnering aan de toewijzing van dezen beker aan iederen houder een miniatuurbeker zou worden uitgereikt en zulks met terugwerkende kracht.

De namen der bonden worden overigens in den beker gegraveerd.

Sinds zijn instelling werd de beker aan de volgende bonden uitgereikt:

- 1921 Nederlandsche Roeibond (EYKEN)
- 1922 Kon. Ned. Amat. Schermbond (DE JONG)
- 1923 Kon. Ned. Amat. Schermbond (DE JONG, BROUWER)
- 1924 { Ned. Roeibond (BEYNEN-RÖSINGH)
- { Ned. Hippische Sportbond (VAN DER VOORT VAN ZIJP)
- 1925 Ned. Wielerbond (J. MEIJER)
- 1926 Ned. Zwembond (MARIE BARON)
- 1927 Ned. Zwembond (BRAUN, DEN TURK, VIERDAG)
- 1928 Ned. Hockey en Bandybond
- 1929 Kon. Ned. Athletiek Unie (CAROLINA GISOLF, W. PETERS)
- 1930 Ned. Biljartbond (H. J. ROBIJNS)
- 1931 Ned. Zwembond
- 1932 Ned. Hippische Sportbond
- 1933 Kon. Ned. Zwembond
- 1934 Kon. Ned. Athletiek Unie
- 1935 Kon. Ned. Voetbalbond
- 1936 Kon. Ned. Zwembond.

COMMISSIES.

Het Bestuur van het N.O.C. wordt benoemd om aan de werkzaamheden van dat lichaam leiding en richting te geven, doch het is van zijn leden niet te eischen, dat zij een ongelimiteerde hoeveelheid tijd ter beschikking kunnen stellen, noch dat zij deskundig zouden zijn op ieder gebied van het zeer veelzijdige terrein, waarop het N.O.C. zich beweegt.

Met de Nederlandsche gewoonte om voor alles commissies te benoemen, wordt wel eens — enkele malen terecht — de spot gedreven, doch het is moeilijk in te zien, welken beteren weg men had kunnen kiezen voor het verkrijgen van een goede arbeidsverdeling en om zich de medewerking te

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

verzekeren van experts voor zekere onderdeelen van zijn taak, men denke eens aan medische voorlichting.

Als vaste commissies, welke voor het N.O.C. werkzaam zijn, noemen wij de Medische Commissie en de Commissies voor de Vaardigheidsproeven en den Vijfkamp. Zij worden door het Bestuur benoemd.

De algemeene vergadering wijst voor het nazien van de rekening en verantwoording van den penningmeester jaarlijks een Kascommissie aan.

In de Medische Commissie, ingesteld op 20 Maart 1913, werden aanvankelijk benoemd: Dr. M. S. LINGBEEK, Dr. M. MEYERS en Dr. A. VAN DER MINNE. Thans bestaat zij uit Prof. Dr. F. J. J. BUYTENDIJK, Dr. R. J. TH. MEURER en Prof. I. SNAPPER.

Wij zullen geen volledige opsomming geven van de talrijke commissies, welke gedurende korteren of langeren tijd, ten behoeve van onderdeelen van den N.O.C. arbeid werkzaam zijn geweest, daar verschillende reeds gememooreerd werden bij de behandeling van het onderwerp, waarvoor zij ingesteld werden.

FINANCIËN.

Wanneer men in aanmerking neemt het omvangrijke en veelzijdige gebied, waarnaar de belangstelling van het N.O.C. uitgaat en daarnaast stelt de geldsbedragen, waarover het de beschikking had, dan loopt als een roode draad door zijn geheele geschiedenis het woord geldbehoefte.

De kosten zijner eigen organisatie moest het bestrijden uit de contributies der aangesloten bonden en vereenigingen.

Het jaarlijksche bedrag was vastgesteld op / 50.—. Sommige der aangesloten lichamen konden dit slechts met groote moeite opbrengen. Toen gewezen werd op den onevenredigen druk, welke deze contributie op de bonden en vereenigingen legde, ging men overwegen of de berekening niet volgens een glijdende schaal kon vastgesteld worden. De volkomen verschillende wijze van organisatie der leden maakte spoedig duidelijk, dat het zeer bezwaarlijk zou zijn om de draagkracht op juiste en rechtvaardige wijze tot uitdrukking te brengen.

Men ging vervolgens na of het mogelijk was zich een bron van geldmiddelen te verschaffen door het heffen van een percentage op de entréegelden bij wedstrijden. Ook dit leverde zeer groote bezwaren op. Wel werd later door sommige bonden een kleine toeslag gelegd op de entrees bij sommige wedstrijden (5 tot 10 cents per persoon) met de bedoeling de opbrengst daarvan aan het Olympisch Fonds af te dragen.

Het slot der overwegingen was, dat men het uniforme tarief behield, doch

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

een beroep deed op de financieel krachtige organisaties om hun jaarlijksche bijdrage vrijwillig te verhoogen. Inderdaad gingen sommige leden er toe over hun contributie te verhoogen; bedragen van f 500.—, f 200.— en f 100.— werden ter beschikking gesteld.

Ondanks herhaalde verzoeken werden door de Regeering voor het algemeene N.O.C.werk nooit subsidies verleend. Slechts voor sommige onderdeelen werd wel regeeringssteun ontvangen, bijvoorbeeld f 10.000.— voor de deelneming aan de Olympische Spelen te Antwerpen, terwijl het Departement van Oorlog (later van Defensie) het jaarlijks mogelijk maakt de Vijfkampen in te richten.

Men is, wat de financiën betreft, in den bekenden vicieusen cirkel aangeland: vermeerderde belangstelling voor lichamelijke opvoeding en lichaams-cultuur zal zich uitdrukken in versterking der geldmiddelen, doch het zijn juist de financiën, welke ontbreken om grootscheepsche propaganda te maken ten behoeve van het wekken van meer belangstelling.

PUBLICATIES.

Vanwege het N.O.C. verschenen in den loop van den tijd de volgende publicaties.

In Juli 1916 zag een zakboekje het licht, bevattende Nederlandsche, Wereld- en Olympische records voor verschillende daarvoor in aanmerking komende takken van sport, alsmede de vaardigheidseischen.

In 1913 werd een bescheiden adresboekje onder den naam van jaarboekje uitgegeven. Een herhaling van deze publicatie, in steeds groeienden omvang, vond plaats in de jaren 1916 tot en met 1920, 1923 en 1927.

In opdracht van de subcommissie voor de schooljeugd werd in 1924 onder redactie van den heer K. H. VAN SCHAGEN uitgegeven het Handboek der Sporten in vier deelen.

Na de Spelen van 1924 verscheen van de hand van den heer W. A. M. WESTEROÛEN VAN MEETEREN: „Onze deelneming aan de Olympische Spelen te Parijs” in brochurevorm.

Het lijevigste boekwerk (1042 bladzijden met 3 uitslaande grafieken) zag in 1930 het licht. De titel was: „Officieel Gedenkboek van de Spelen der IXe Olympiade Amsterdam 1928” uitgegeven door het Nederlandsch Olympisch Comité (Comité 1928); het was bewerkt door den algemeenen secretaris van het Comité 1928, den heer G. VAN ROSSEM, en gedrukt bij de firma J. H. DE BUSSY te Amsterdam.

Later verscheen daarvan een Engelsche en een Fransche vertaling.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

OFFICIEEL ORGAAN.

Het zal wel geen betoog behoeven, dat het bezit van een officieel orgaan, dat voldeed aan de wenschen en behoeften van het N.O.C. voor dit lichaam een zaak van buitengewoon groot belang beteekende. Het begrip officieel orgaan laat verschillende opvattingen toe; men kan het beschouwen als een orgaan, waarin officieele berichten en mededeelingen ter kennis worden gebracht, doch ook als propagandablad voor de doeleinden, welke nagestreefd werden, voor het lanceeren van nieuwe denkbeelden en als spreekbuis voor de meeningen en zienswijzen van het Bestuur, als publieke tribune, waar tegenover elkaar staande opvattingen op zakelijke wijze kunnen verdedigd worden, welke zoo vaak waardevolle aanwijzingen kunnen opleveren voor het volgen van de meest wenschelijke richting.

Het vinden van een orgaan voor het plaatsen der officieele mededeelingen heeft eigenlijk nooit veel moeilijkheden opgeleverd, doch voor het verrichten van de functie, welke wij hierboven in de tweede plaats noemden, is men er nooit in geslaagd om een bevredigende oplossing te vinden, ondanks alle zoeken en tasten.

Thans na vele wederwaardigheden is het N.O.C. bij de herdenking van zijn 25 jarig bestaan weer op zijn uitgangspunt aangeland, dat wil zeggen het bezit geen officieel orgaan.

Wanneer het mededeelingen aan zijne leden te doen heeft, bedient het zich van circulaires, welke dus alleen verschijnen, wanneer daaraan behoefte bestaat.

Wanneer men zich den toestand nuchter en duidelijk voor den geest stelt, is deze stand van zaken eigenlijk begrijpelijk. Willen bladen blijven bestaan, dan dienen zij in een bestaande behoefte van het publiek te voorzien. Leggen zij zich toe op het propageeren van nieuwe denkbeelden, op het voorzien in behoeften, welke zij zelf trachten te creëren, dan is zulks alleen mogelijk met behulp van subsidies. En voor dat doel heeft het N.O.C. geen gelden beschikbaar kunnen stellen.

Hieronder geven wij een kort overzicht van de lotgevallen met het officieel orgaan, niet zoozeer omdat deze op zich zelf van belang zijn, doch slechts om met de lessen van het verleden te kunnen rekening houden, wanneer het onderwerp weer actueel mocht worden. Werd niet in de Algemeene Vergadering van October 1935 weer op het bezit van een officieel orgaan aangedrongen?

Reeds kort na de oprichting werd door den Nederlandschen Krachtsportbond op de uitgifte van een eigen orgaan aangedrongen. Het Bestuur wees dit af, doch besloot te trachten de officieele mededeelingen te doen verschijnen in een 6-tal sportbladen.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Kort daarna verzocht de Nederlandsche Lawn Tennisbond een orgaan door het N.O.C. te doen uitgeven, dat tevens door de aangesloten bonden als zoodanig kon gebruikt worden. Waar te verwachten was, dat de bonden met de meest uiteenlopende wenschen zouden komen, welke niet te vervullen zouden zijn, ging het Bestuur om praktische redenen daarop niet in.

Het Bestuur overwoog propaganda-artikelen te doen opnemen in de Maandag Courant. De algemeene vergadering raadde aan daarvoor een sportjournalist of een Commissie te benoemen. In verband met de moeilijkheden, waarop men stuitte, is het denkbeeld niet tot uitvoering gekomen.

In 1915 bestudeerde het Bestuur het plan om een maandblad uit te geven in den geest van de Revue Olympique, alsmede de gedachte om een speciaal bijblad te doen verschijnen bij een der bestaande sportbladen.

Beide plannen werden opgegeven.

Op 19 Februari 1916 werd de Sportkroniek aangenomen als orgaan, waarin de officieele mededeelingen zouden verschijnen. Zonder toestemming van dit blad mochten geen officieele publicaties in de dagbladpers verschijnen, terwijl de aangesloten lichamen zich opminstens één exemplaar moesten abonneeren. De eerste voorwaarde werd hinderlijk geacht en men trachtte haar te doen vervallen; ook werd de wensch geuit, dat het blad meer naar algemeenheid zou streven.

Op 13 October 1917 werd een overeenkomst aangegaan met de firma A. W. BRUNA & ZONEN (Revue der Sporten) te Utrecht. Onder de voorwaarden kwam voor, dat het N.O.C. zijn berichten gratis kon plaatsen en dat de aangesloten bonden alsmede de bestuursleden van het N.O.C. gratis een abonnement zouden ontvangen. De uitgever was bereid wetenschappelijke artikelen op het gebied der lichamelijke opvoeding te plaatsen en garandeerde, dat de toon van eventueele critieken beschaafd zou zijn. Bij gelijktijdige publicatie van berichten in andere organen, zou het Bestuur vooraf overleg plegen met de Revue der Sporten.

In Augustus 1924 komen er klachten over den toon van schrijven van het blad.

Bij het verlengen der overeenkomst met de Revue der Sporten, stelde het Bestuur in Augustus 1925 derhalve de voorwaarde, dat het gerechtigd zou zijn een Commissie van Toezicht te benoemen. Mr. L. H. FESCHOTTE (later P. W. WALLER) en Kapt. P. W. SCHARROO zouden deel uit maken van deze Commissie.

Toen in verband met de Olympische Spelen 1928 een speciaal blad „De Olympiade” verscheen, besloot het Bestuur in April 1925 om ook daarin zijn officieele berichten te doen opnemen.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

In Juli 1929 beklagde het Kon. Nederlandsch Gymnastiekverbond zich, dat het in het officieel orgaan van het N.O.C. aangevallen werd. De Algemeene Vergadering van 14 September 1929, welke zich met deze gelegenheid bezig hield, machtigde het Bestuur de overeenkomst met de Revue der Sporten op een nader te bepalen tijdstip te doen afloopen op de overweging, dat het N.O.C. aan dit blad het recht van critiek niet kon ontzeggen, doch daardoor niet in moeilijkheden met zijn aangesloten bonden wenschte te komen. Voorgesteld werd, dat het Bestuur bulletins met officieele mededeelingen zou uitgeven naar gelang daaraan behoefte mocht bestaan.

Sindsdien volgde het Bestuur deze wijze van bekendmaking zijner officieele berichten.

BUREAU.

Toen wij in onze inleiding de periode van 1929—1937 kenschetsten als een tijdperk van consolidatie en uitbouw van het N.O.C. werk, vond dit feitelijk zijn oorsprong in een bestuursbesluit van 15 Augustus 1929 om eenige lokaliteiten in Amsterdam (Keizersgracht 337) te huren ten einde daarin een bureau te vestigen.

Later werd dit naar Den Haag overgebracht, eerst in het perceel Lange Vijverberg 3 (1931) en vervolgens naar Nieuwe Uitleg 26 (1936).

Voordien werden de noodige werkzaamheden voor het N.O.C. door den secretaris in zijn vrijen tijd verricht. Toen deze zich later begonnen uit te breiden, werd nu en dan de hulp van een employé ingeroepen. Toch zou dit op den duur geen houdbare toestand kunnen blijven.

Reeds omstreeks 1920 lezen wij in een jaarverslag de opvatting: „wil in de toekomst het N.O.C. zijn taak naar behooren vervullen en dus van uit een centraal punt de groote lijnen van ontwikkeling aangeven en een soort nationaal sportsecretariaat vormen, dan zal men een bureau met gesalarieerde krachten moeten verkrijgen, waarvoor heel wat geld noodig zal zijn.”

Behalve de arbeid voor het secretariaat zelf, begonnen de werkzaamheden voor verschillende onderdeelen (inzonderheid de vaardigheidsproeven) een dusdanigen omvang aan te nemen, dat men redelijkerwijze niet mocht verwachten daarvoor in de toekomst gemakkelijk personen te kunnen vinden, die dit alles bij wijze van liefhebberij in hun vrijen tijd zouden willen waarnemen.

Hoe zeer dus het besluit om een kantoor in te richten op zichzelf een eenvoudige maatregel is geweest, toch was het van zeer groote beteekenis voor den verderen groei van het N.O.C.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

N.O.C. TOEGANGSKAARTEN.

Reeds vrij kort na de oprichting van het N.O.C. werd op een der algemeene vergaderingen de wenschelijkheid betoogd, dat de aangesloten bonden en vereenigingen onderling aan een paar hunner leden vrijen toegang zouden verschaffen tot wedstrijden, uitvoeringen, feesten enz.

Als de meest practische wijze om deze gedachte uit te voeren werd besloten, dat het N.O.C. daartoe toegangskaarten zou uitreiken aan die personen, die door de bonden en vereenigingen jaarlijks werden opgegeven; het aantal was beperkt tot twee per bond.

Deze eenvoudige maatregel, welke op 7 Maart 1914 genomen werd, is, vooral in den aanvang, van zeer veel nut geweest. Niet alleen dat men op gemakkelijke wijze kennis kon nemen van takken van sport, welke men eigenlijk alleen van hooren zeggen kende, doch waar men bij gelegenheid van belangrijke wedstrijden telkens in aanraking kwam met andere sport-vertegenwoordigers, versterkte dit in niet onbelangrijke mate het onderlinge gevoel van solidariteit, terwijl de nadere kennismaking vaak tot meer waardeering leidde.

Toen in 1925 het vereenigingslidmaatschap ingesteld werd, bleek nog langen tijd bij verschillende bonden het misverstand te heerschen, dat het van zelf zou spreken, dat hun afgevaardigden naar de vergaderingen in aanmerking zouden komen voor de N.O.C. toegangskaarten. Dit was geenszins het geval, zij waren gerechtigd daartoe andere personen aan te wijzen.

OVERNEMING VAN ROYEMENTEN.

Eenige malen werd op vergaderingen de gedachte verdedigd, dat het niet wenschelijk was om toe te laten, dat personen, die door een bond of vereeniging uit hun lidmaatschap ontzet waren, in een anderen tak van sport lid van een vereeniging konden worden of blijven.

Eenige maatregel is op dit gebied nooit genomen, de practische uitvoering zou op zeer groote bezwaren van administratieven aard zijn gestuit. Het resultaat der besprekingen was echter steeds hetzelfde: de bonden waren volkomen vrij onderlinge overeenkomsten te dezen aanzien te sluiten, doch het onderwerp leende zich overigens niet voor een rechtstreeksche bemoeiing van het N.O.C.

HET NEDERLANDSCHE RIJK BUITEN EUROPA.

Ondanks dat de rechtstreeksche bemoeiingen ter bevordering van de belangen van lichamelijke opvoeding en sport zich beperken tot Nederland

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

zelf, is er toch te dezen opzichte een invloed ten goede van het moederland op de andere deelen van het Nederlandsche Rijk uitgegaan.

Zoo werd reeds in Februari 1917 door den heer D. J. DE VRIES (de eerste bezitter van het vaardigheidsdiploma) na een verblijf in Nederlandsch-Indië geijverd voor het verleenen van moreelen steun door het N.O.C. ten gunste van de oprichting van een Nederlandsch-Indisch Olympisch Comité.

Hoewel het N.O.C. besloot geen initiatief in die richting te ontwikkelen, is een dergelijk lichaam later toch ontstaan.

De organisatie van het Nederlandsch-Indische sportwezen had met heftige kinderziekten te kampen. Waar er thans meer stabiliteit schijnt ingetreden te zijn, heeft het N.O.C. met het N.I.O.C. onderhandelingen gevoerd betreffende een onderlinge overeenkomst. Men mag aannemen, dat wanneer dit boek verschijnt zij door beide partijen geteekend zal zijn.

Overigens mogen wij vaststellen, dat de vaardigheidsproeven aanleiding zijn geweest tot een vrij geregeld contact met Nederlandsch-Indië en wel door middel van de Zeemacht.

Teneinde tegemoet te komen aan bezwaren van hen, die bij de Zeemacht dienden en alvorens de vaardigheidsproeven volledig afgelegd te hebben naar Nederlandsch-Indië werden overgeplaatst, benoemde het Bestuur aldaar een vertrouwensman, aan wien machtiging verleend werd tot het doen afnemen der proeven.

Thans heeft het N.O.C. ook met Curaçao contact gekregen en een gemachtigde benoemd, die zich beijvert de vaardigheidsproeven ingang te doen vinden.

PERS, FILM EN RADIO.

Met de organisaties, welke zich ten doel stellen om door de moderne middelen der techniek gedachten, denkbeelden of berichten snel onder de massa te brengen, onderhield het N.O.C. relaties van aangenamen aard.

Over de verhouding tot de pers verhaalt de heer MEERUM TERWOGT in dit boek.

De waardevolle steun, welke het N.O.C. van die zijde ondervond, inzonderheid met betrekking tot zijne Olympische bemoeiingen, kan moeilijk te hoog aangeslagen worden.

In 1935 werd door het N.O.C. op initiatief van den heer D. VAN STAVEREN, voorzitter van de Nederlandsche Vereeniging voor Cultureele Films en in samenwerking met den Nederlandschen Bioscoopbond een sportfilmwedstrijd uitgeschreven in verband met den internationalen wed-

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

kamp voor sportfilms ter gelegenheid van de Olympische Spelen 1936. De prijs werd gewonnen door de N.V. Cinetone.

Deze film werd op 8 Mei 1936 voor het eerst vertoond in den Princesse Schouwburg te 's Gravenhage, bij welke gelegenheid de voorzitter van het N.O.C. den prijs met het bijbehorende diploma aan den vertegenwoordiger der N.V. Cinetone uitreikte.

Dit novum opent nieuwe perspectieven bij het bevorderen der belangen van lichamelijke opvoeding en sport.

Lof en waardeering kan men slechts hebben voor de omroepverenigingen A.V.R.O., K.R.O. en V.A.R.A., welke een naar verhouding geen gering deel van hun zendtijd gewijd hebben aan sport en lichamelijke opvoeding.

Het N.O.C. bij het bevorderen van lichamelijke opvoeding en lichaamscultuur.

Een terrein, waarop het N.O.C. zich bewogen heeft en nog steeds werkzaam is, evenwel met zeer geringe aanleiding tot voldoening en tevredenheid, is dat der lichamelijke opvoeding en lichaamscultuur. Zooals wij reeds eerder aanstipten, bestaat er nochtans voor het N.O.C. geen enkele reden tot zelfverwijt. Naar de meening van het Bestuur van het N.O.C. dient lichamelijke opvoeding in de eerste plaats beschouwd te worden als regeeringszaak en regeeringstaak. Men zal dit standpunt gereedelijk kunnen begrijpen, wanneer men bedenkt, dat lichamelijke opvoeding vooral aan de jeugd gegeven moet worden en dat in hoofdzaak de Regeering in staat is invloed op de school uit te oefenen. Particuliere lichamen behoeven daarbij niet werkeloos toe te zien, doch hun bemoeienissen dienen een aanvullend en ondersteunend karakter te dragen.

De school is een domein, waarop het N.O.C. noch nu noch in de toekomst zeggenschap kan uitoefenen; zelfs indien het de noodige geldmiddelen had zou hoogstens sprake kunnen zijn van geringen zijdelingschen invloed.

Door het geheele vraagstuk loopt, vooral gedurende de laatste halve eeuw toen de lichamelijke opvoeding langzaam en geleidelijk meer naar voren kwam, als een roode draad nu eens een zeer geringe, dan weer afwezige belangstelling der Regeering voor dit volksbelang. De geschiedenis wijst aan, dat vaak geringe vooruitgang, welke verkregen was, bij de eerstvolgende bezuinigingsgolf weer verloren ging.

Nu zal wellicht menigeen zeggen, waarom trekt het N.O.C., gezien deze

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

feiten, dan daaruit niet zijn conclusies, waarom herziet het niet zijn standpunt en slaat de handen zelf aan den ploeg, uitgaande van de omstandigheid, dat er van de Regeering toch niets te verwachten valt.

Deze redeneering houdt geen rekening met het feit, dat er geheele gebieden voor particuliere lichamen ontoegankelijk zijn en voorts dat het N.O.C. te eenenmale de geldmiddelen mist om een krachtige actie te ondernemen.

Laat ons eens aannemen, dat men bereid is ondanks de gegrondheid dezer argumenten — onder het motto waar een wil is, is een weg — toch aan het werk te gaan, dan wenschen wij te wijzen op de poging van het N.O.C. in 1931, toen het van plan was de verplichte invoering van het onderwijs in de lichamelijke opvoeding bij de gemeentebesturen te populariseeren o.m. door het houden van besprekingen door een of meer ter zake kundigen.

Aan den Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen werd instemming met dit voornemen gevraagd en voorts een kleine subsidie ter bestrijding der kosten. Tot op den huidigen dag is het antwoord daarop nog niet ingekomen.

Waar iedere aanmoediging ontbreekt, daarentegen factoren voor ontmoediging ruimschoots voorhanden zijn, baart het weinig verwondering den achterlijken toestand eener nationale lichamelijke opvoeding hier te lande te moeten constateeren.

Aangenaam stemt het nochtans onder deze omstandigheden te kunnen wijzen op den persoon van Minister Dr. J. TH. DE VISSER, een bewindsman met breeden blik, die steeds op krachtdadige wijze voor de belangen der lichamelijke opvoeding opkwam.

Men dient zich echter af te vragen, is het niet oppervlakkig en onbillijk geoordeeld om nu maar alles op den rug der Regeering te schuiven en haar verwijten te maken?

Laat ons dan in het oog houden, dat in het algemeen een Regeering meestal slechts voor die plannen steun vindt bij de Volksvertegenwoordiging, welke gemeengoed of de overtuiging zijn geworden van een belangrijke meerderheid des volks; het is van haar niet te verlangen, dat zij als propagandiste fungeert voor sympathieke of nuttige denkbeelden, alvorens deze algemeene erkenning en waardeering hebben gevonden.

Ook indien men dit erkent, mag van de Regeering verlangd worden, dat zij niet steeds volgster der openbare meening is, doch op gepaste oogenblikken ook als leidster daarvan optreedt.

Een feit is niettemin — al is het niet aangenaam deze waarheid onder het oog te zien — dat de groote meerderheid van ons volk volkomen onverschillig

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

staat tegenover het belangrijke volksbelang eener goede lichamelijke opvoeding.

Groote volksgroepen, welke op religieuse basis staan, vinden zelfs deze zorg voor het lichaam van minderwaardige beteekenis, zij staan er nog ver van af voor den menschelijken geest een schoonen tempel te verlangen.

Onder dit licht bezien, is er dan ook geen enkele aanleiding om een spoedige verandering ten goede te verwachten.

Moet dit een reden zijn voor zwartgallig pessimisme? Naar onze meening in het minst niet. In tal van groote Europeesche landen ziet men in de laatste tijden een vermeerderde belangstelling voor de lichamelijke opvoeding — wij laten de oorzaken in het midden — welke op den duur niet zal nalaten een gunstigen invloed ook hier te lande uit te oefenen.

Buitendien bedenke men, dat het ijveren voor een goede lichamelijke opvoeding geen modegril is, doch het karakter van duurzaamheid in zich draagt, de tijd is zijn bondgenoot.

Wel moet men de conclusie trekken, dat allereerst een uitgebreide propaganda-arbeid noodig is, waarbij het N.O.C. ten zeerste de medewerking behoeft van medici, paedagogen, geestelijken, militaire autoriteiten, pers, enz., in het kort in de eerste plaats van hen, die krachtens hun beroep van het groote belang eener behoorlijke nationale lichamelijke opvoeding doordrongen zijn, althans dienen te zijn en in breeden kring een invloed ten gunste daarvan kunnen doen uitgaan. Hier is voor de naaste toekomst nog heel wat werk aan den winkel voor het N.O.C.

Wij mogen hier nog eens in herinnering brengen, wat Prof. Dr. G. SCHELTEMA uit Groningen ongeveer 25 jaren geleden op het Congres voor Openbare Gezondheidsregeling te Maastricht uitsprak:

„Het feit, dat men de ontwikkeling des lichaams veelal beschouwt als van geringere waarde dan de cultuur des geestes, terwijl zij zelf inderdaad voor een goed deel geestesvorming is, veroorzaakt en maakt nog dat zij in menig opzicht bij deze werd en wordt achtergesteld.

Hoe meer men in haar ziet de natuurlijke aanvulling van hetgeen ons tot harmonische ontwikkeling onder en door een eenzijdige intellectueele cultuur komt te ontbreken, des te meer zal zij in aanzien rijzen en de plaats innemen, die haar als waardevol ontwikkelingsmiddel toekomt.”

Wat verstaat men onder lichamelijke opvoeding? Hoewel na het voorgaande het wellicht eigenaardig aandoet, dat wij deze vraag stellen, is er, naar onze meening toch aanleiding voor, omdat niet steeds eenstemmigheid ten aanzien van het antwoord bestaat.

Sommigen meenen, dat lichamelijke opvoeding een opvoeding is *van* het lichaam, anderen verstaan er onder een opvoeding *door middel van* het

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

lichaam; sommigen meenen, dat sport en lichamelijke opvoeding tegenhangers, anderen beweren dat sport en lichaamscultuur onafscheidelijke complementen zijn van het zelfde geheel, de lichamelijke opvoeding.

In breedten zin opgevat dienen lichaamsoefeningen in het algemeen beschouwd te worden als een onderdeel van de prophylactische gezondheidszorg, waarbij lichaam en geest als een eenheid behooren gezien te worden, welke door voortdurende wisselwerking in harmonie met elkaar komen.

Lichamelijke opvoeding beoogt daarom zoowel lichaamsontwikkeling als wils- en karaktervorming (voor het laatste zijn sport en spelen bij uitstek geschikt).

Zij moet evenwicht trachten te vinden tusschen de behoefte aan arbeid, rust en ontspanning en tevens harmonie betrachten bij de ontwikkeling van ziel, lichaam en geest.

Op het eerste gezicht zou men zeggen, dat de lichamelijke opvoeding zich deels beweegt op het terrein van den medicus en daarom diens bijzondere belangstelling zou moeten genieten. Dat zulks niet het geval is, wordt veroorzaakt door de omstandigheid, dat bij de opleiding der geneesheeren aan de universiteiten in zeer onvoldoende mate aandacht wordt geschonken aan het belang eener lichamelijke opvoeding.

Ten slotte willen wij nog wijzen op het duidelijk gebleken gebrek aan voldoende lichaamscultuur bij de intensieve beoefening der sport in den tegenwoordigen tijd.

In plaats dat men de jonge lichamen door systematische oefeningen opbouwt in overeenstemming met de wetten der gezondheidsleer om daarna bij de sportbeoefening te genieten van de weelde en sprankelende levenslust van het gezonde lichaam, dat ontspanning en ontwikkeling zoekt, gaat men tegenwoordig juist in tegenovergestelden zin te werk. Zonder behoorlijke voorbereiding werpt men zich op sportbeoefening en wanneer dan de tekortkomingen blijken, poogt men soms op incidenteele wijze deze bij te werken met behulp van training en zoogenaamde indoortraining of sportgymnastiek.

Het was vooral Prof. Dr. K. L. GAULHOFER, rector der Academie voor Lichamelijke Opvoeding te Amsterdam, die op dit euvel wees.

RIJKSZORG VOOR DE LICHAMELIJKE OPVOEDING.

Hoewel dit gedenkboek een beeld tracht te geven van de werkzaamheden van het N.O.C. en niet in de eerste plaats van die der overheid en particuliere lichamen, is het toch van belang aandacht te wijden aan de rijkszorg op dit

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

gebied, in verband met zijn opvatting, dat het ten aanzien van de lichamelijke opvoeding aanvullend en ondersteunend behoort op te treden.

De eerste maatregel der Regeering, waaruit bleek, dat zij meerdere aandacht aan dit onderwerp wijdde, werd genomen in 1913, toen zij 3 inspecteurs voor de lichamelijke opvoeding benoemde (de heeren M. F. GRAAFLAND, H. J. BALFOORT, W. H. NIJSTEN).

Dit besluit had weer tot gevolg, dat er eenige jaren later de behoefte ontstond aan een centrale instantie, waar de coördinatie van het werk der 3 inspecteurs kon plaats vinden. De Regeering gaf hieraan uiting door de instelling van het

Algemeen College van Advies voor de lichamelijke opvoeding.

Nevenfactoren tot het nemen van dit besluit zullen geweest zijn de vermeerderde belangstelling voor de lichamelijke opvoeding gedurende de mobilisatiejaren en een groote verdeeldheid in meening in de kringen der belanghebbenden en belangstellenden op dit gebied.

De benoeming van bovengenoemd college vond plaats op 9 Augustus 1917 (Kon. Besluit No. 52), zijn bevoegdheden werden omschreven bij Kon. Besluit van 10 Januari 1918, No. 82.

Het was voor het N.O.C. een voldoening, dat zijn voorzitter, de heer VAN TUYLL, tevens voorzitter van het college werd; verder maakten nog 14 personen deel uit van dit college met den heer G. J. SCHEURLEER als secretaris, waaraan op 27 September 1917 nog 4 leden werden toegevoegd. De inspecteurs der lichamelijke opvoeding hadden recht van toegang tot de vergaderingen met adviseerende stem. In 1919 werd de heer SCHEURLEER als secretaris vervangen door Mr. J. H. H. KESSLER, die in 1920 opgevolgd werd door den heer P. OTTO.

De taak van het college vinden wij als volgt omschreven: het verstrekken van adviezen aan de Regeering omtrent de vraag, hoe in de toekomst de Overheid op de beste wijze aan de ontwikkeling der lichamelijke volkskracht door moreele en materiele middelen steun zal kunnen bieden.

De eerste onderwerpen, waaraan het college zijn aandacht wijdde, waren het plan van het N.O.C. tot het oprichten van een Rijks Instituut voor de Lichamelijke Opvoeding en het vraagstuk der spelterreinen.

Na den oorlog werd dit college op 1 October 1922 opgeheven.

Een nieuw college van kleinere samenstelling (8 leden naast voorzitter en secretaris) werd benoemd bij Kon. Besluit van 4 October 1922 No. 25, waarvan Prof. Dr. H. ZWAARDEMAKER voorzitter werd en met de heeren J. WARNER (waarn. voorzitter) en P. W. SCHARROO het Dagelijksch Bestuur vormde.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Dit college beraadslaagde met het N.O.C. over de lesuren aan middelbare scholen en in 1929 over een voorstel van dit lichaam tot inrichting van leiderscursussen.

Inmiddels was Prof. ZWAARDEMAKER in 1928 als voorzitter afgetreden en opgevolgd door Prof. Dr. F. J. J. BUYTENDIJK.

Mede ten gevolge van de opheffing der inspectie met ingang van 1 Januari 1934 als bezuinigingsmaatregel werd het Algemeen College van Advies gereorganiseerd (Kon. Besluiten van 30 December 1933 No. 71 en No. 100), waarna het bij Kon. Besluit van 24 Juli 1934 No. 11 zijn naam wijzigde in Rijkscollege voor de Lichamelijke Opvoeding. Voor het N.O.C. was het een voldoening, dat zijn voorzitter in dit nieuwe college werd benoemd.

Dit college pleegde in 1935 overleg met het N.O.C. over de invoering van proeven van geoeffendheid met daaraan verbonden diploma en insigne door de Nationale Vereeniging tot bevordering van Harmonische Lichaamsontwikkeling.

Wij hebben hier slechts de voornaamste gevallen vermeld, waarbij het college contact had met het N.O.C., omdat het overigens niet op onzen weg ligt hier een overzicht van zijn werkzaamheden te geven.

Slechts willen wij constateeren, dat in verband met het streven naar bezuiniging der Regeering, het College zich in zijn arbeidssfeer ten zeerste belemmerd zag en nog ziet. Vele jaren terug was deze bezuinigingsdrang zoo sterk, dat men zelfs bezwaar had tegen het houden van 4 zittingen per jaar.

Zoolang dergelijke opvattingen niet gewijzigd zijn, is het niet mogelijk hooggespannen verwachtingen te koesteren.

PROVINCIALE ZORG VOOR DE LICHAMELIJKE OPVOEDING.

Hoewel de Regeering en de gemeentebesturen uiteraard in de gelegenheid zijn den grootsten invloed uit te oefenen op en maatregelen te nemen ten bate van de lichamelijke opvoeding, zoo is het volstrekt niet uitgesloten, dat ook de provinciale overheid haar gewicht in de schaal kan leggen.

Vaak is dit evenwel niet voorgekomen. Als voorbeeld noemen wij een rondzendbrief van 1921 der Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland aan Burgemeesters en Wethouders der gemeenten in die provincie betreffende de lichamelijke oefening der schooljeugd. Daarin werd er o.m. op gewezen, 1° dat de wetgever niet wenscht dat de gemeenten gedurende den overgangstijd een afwachtende houding aannemen, indien nog geen voldoende volledig bevoegde onderwijzers in de lichamelijke oefening aanwezig mochten zijn, 2°. dat de inrichting van een terrein voor de lichamelijke oefening voortaan een integreerend deel vormt van den schoolbouw, 3°. dat voor de scholen,

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

welke nog geen behoorlijke oefengelegenheid hadden toch veel voor de beoefening van het openluchtspel kan worden gedaan, 4°, dat van de bevoegdheid verleend aan Gedeputeerde Staten bij art. 1925 2e lid van de Lageronderwijswet van 1920 om tot 1 Januari 1936 telkens voor 2 jaren vrijstelling te geven van onderricht in het nieuwe vak, alleen dan gebruik zal worden gemaakt, indien kan worden aangetoond, dat noch geschikt personeel, noch geschikt terrein voor dit onderricht aanwezig is.

GEMEENTELIJKE ZORG VOOR DE LICHAMELIJKE OPVOEDING.

Als een aangename tegenhanger voor de meer dan onvoldoende rijkszorg voor de lichamelijke opvoeding, mogen wij melding maken van de gemeentelijke belangstelling op dit gebied.

In hoofdzaak uitte deze zich door het aanleggen van sportparken, speelvelden, zwemgelegenheden, ondanks dat toch ook vele gemeentebesturen met financieele zorgen of moeilijkheden te kampen hadden. Inzonderheid verdient het Gemeentebestuur van Amsterdam een eervolle vermelding, dat ten tijde der Olympische Spelen 1928 en nog onlangs door het aanleggen van een der mooiste roeibanen in Europa en door tal van andere maatregelen een open oog bleek te hebben voor de belangen van sportbeoefening en lichamelijke opvoeding en dit door daden deed blijken.

Eenige steden (Amsterdam, Haarlem, Dordrecht) benoemden gemeentelijke inspecteurs voor de lichamelijke opvoeding, terwijl tal van gemeenten — vooral in het Noorden en Oosten des lands — overgingen tot het instellen van gemeentelijke commissies voor de lichamelijke opvoeding.

Ten aanzien van de bemoeienissen van het N.O.C. op dit gebied, kunnen wij mededeelen, dat het Bestuur zich in den beginne op het standpunt stelde, dat propaganda voor lichaamsoefeningen het meest noodig was in kleine gemeenten en op het platteland. Op 5 April 1918 benoemde het met dit doel een commissie, bestaande uit de heeren: Mr. F. KRANENBURG (voorzitter), J. A. WIJNMALEN (secretaris), Mr. L. H. FESCHOTTE, JOH. HEYNEN, W. J. H. MULIER en P. W. SCHARROO.

Tengevolge van de uiterst geringe medewerking, welke zij ondervond, werd deze commissie eenige jaren later van haar taak ontheven.

In 1930 trachtte het Bestuur medewerking te verkrijgen van de Vereeniging van Nederlandsche gemeenten ten behoeve van de popularisering van het onderwijs in de lichamelijke opvoeding bij de gemeenten, evenwel zonder succes.

Teneinde over meer gegevens te beschikken met betrekking tot de gemeentelijke zorg voor lichamelijke opvoeding, werd in 1932 door het

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Bestuur een commissie ingesteld, waarin zitting hadden de heeren M. F. GRAAFLAND (voorzitter), N. BROEKHUYSEN (secretaris), C. F. KELLENBACH, J. M. J. KORPERSHOEK en G. VAN ROSSEM, welke commissie de verkregen gegevens uit een groot aantal gemeenten verwerkte en aan het Bestuur overlegde.

Een verheugend feit is het, dat bij de stedenbouwkunde thans ter dege rekening wordt gehouden met de behoeften der bevolking aan lichamelijke ontwikkeling en sportieve ontspanning.

LICHAMELIJKE OPVOEDING BIJ DE WEERMACHT.

De opleiding van instructeurs voor de lichamelijke opvoeding in het leger was aanvankelijk ondergebracht bij de Normaal Schietschool.

Later werd de Militaire Gymnastiek School te Utrecht gesticht, waarvan achtereenvolgens leiders waren: J. A. H. L. Baron MELVILL VAN CARNBEE en Kapt. W. P. HUBERT VAN BLIJENBURGH.

In 1926 werd tot opheffing dezer school besloten. Ten einde dit besluit ongedaan te maken of althans op andere wijze in deze materie te voorzien — zijnde een zaak van belang voor het geheele volk — vroeg en verkreeg het Bestuur van het N.O.C. een audiëntie bij den Minister van Oorlog. Helaas mocht deze poging niet tot het gewenschte resultaat leiden.

Gedurende den mobilisatietijd werd ten behoeve der Zeemacht in Den Helder een Militaire Gymnastiek- en Sportschool opgericht onder directie van Kapt. W. P. HUBERT VAN BLIJENBURGH.

Ter bepaling van de grondslagen, waarop in de toekomst de lichamelijke opvoeding in het leger zou behooren te berusten, werd in 1917 een commissie benoemd onder voorzitterschap van Generaal-Majoor J. BURGER.

Waar in den tegenwoordigen tijd een groeiende belangstelling voor onze weermacht te bespeuren valt, is het te hopen, dat ook de lichamelijke opvoeding van den militair en inzonderheid van onze aanstaande officieren daarvan baat zal ondervinden.

LICHAMELIJKE OPVOEDING OP DE SCHOOL.

Indien wij zouden willen trachten een beeld te geven van toestanden ten aanzien van de lichamelijke opvoeding op de school gedurende de laatste 25 jaren, dan zouden wij een plaatsruimte noodig hebben, welke in dit gedenkboek niet ter beschikking is.

Het onderwerp zou een uitvoerige behandeling alleszins verdienen, want er is nauwelijks een domein, waar de lichamelijke opvoeding meer op zijn plaats en van meer werkdadig nut is dan juist de school.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Het schoolwezen vertoont zoo vele vertakkingen en het vraagstuk kan uit zoo vele gezichtspunten gezien worden, dat zelfs het geven van een kort overzicht geen bevrediging zou geven.

Wij zullen ons daarom bepalen tot het werk, dat het N.O.C. op dit gebied verricht heeft.

Het oorspronkelijke werkprogramma van het Bestuur van het N.O.C. bevatte het volgende:

1. meer tijd voor de lichamelijke opvoeding met zooveel mogelijk dagelijksche oefeningen.
2. beschikbaarstelling van terreinen voor de schooljeugd, zooveel mogelijk in de onmiddellijke nabijheid der school.
3. betere opleiding der leerkrachten, gepaard gaande met betere salariering.
4. samenwerking met schoolartsen.
5. onderwijs in de hygiëne.
6. jaarlijksche sportfeesten voor de leerlingen.

Toen in 1921 de Nederlandsche Voetbalbond tot de instelling van een Schoolsportcommissie was overgegaan, meende het Bestuur van het N.O.C. dat het gewenscht was, dat niet iedere bond op eigen hand aan het werk ging, doch dat er aanleiding was tot een centrale instantie te komen. De Nederlandsche Voetbalbond was bereid in die richting mede te werken.

Het Bestuur van het N.O.C. benoemde toen een Schooljeugdcommissie, waarin zitting hadden: Mr. L. H. FESCHOTTE (voorzitter), J. H. LUITING en H. A. ELIAS (beiden als vertegenwoordiger der Vereeniging van leeraren en onderwijzers in de gymnastiek in Nederland), M. F. GRAAFLAND en K. H. VAN SCHAGEN (beiden vertegenwoordiger der hier na te noemen subcommissie), J. VAN BREEMEN (vertegenwoordiger der Nederlandsche Geneeskundige Vereeniging voor de lichamelijke opvoeding), G. BOLKESTEIN (Inspecteur Middelbaar Onderwijs), J. M. HAMELBERG (schoolarts).

Deze hoofdcommissie zou ter zijde gestaan worden door een subcommissie, welke haar aandacht in het bijzonder zou schenken aan lichaams-oefeningen buiten de schooluren. Voorzitter en secretaris dezer subcommissie waren de heeren M. F. GRAAFLAND en K. H. VAN SCHAGEN, terwijl iedere belanghebbende bond zich door een lid in deze commissie kon doen vertegenwoordigen.

Op 15 Januari 1923 werd het volgende werkplan voor deze laatste commissie, voorgesteld door den heer M. F. GRAAFLAND, goedgekeurd: technisch zuivere beoefening der onderscheidene sporten o.m. door 1. het vormen van goede leerkrachten in groot aantal, door het allerwege inrichten van opleidingscursussen voor het sportleiders(sters)diploma; 2. bestaande

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

leerkrachten de gewenschte geschiktheid bij te brengen; 3. het samenstellen van een handleiding voor a.s. sportleeraren(essen), sport-onderwijzers(essen), sportleiders(sters); 4. het organiseeren van oefencursussen voor de jeugd van 13 tot en met 17 jarigen; 5. het vaststellen van eischen voor het behalen van een bewijs van lichamelijke geoefendheid door meisjes en jongens op 18 jarigen leeftijd; 6. het bevorderen van deelneming door bovenbedoelde personen in groot aantal aan de proeven tot het verkrijgen van een bewijs van lichamelijke geschiktheid; 7. het door elken bond of groote corporatie instellen van bondsleiders(sters)-diploma's met gelegenheid tot de daarvoor gewenschte opleiding.

Als neven-werkzaamheden werd gedacht aan *a.* invloed uitoefenen op het onderwijs aan schoolleerlingen bijvoorbeeld door voorstellen ter verbetering van het leerplan in lichaamsoefening voor H.B. Scholen en Gymnasia; *b.* voorstellen ter verbetering van eischen tot het behalen van een vaardigheidsdiploma (bewijs van lichamelijke geoefendheid); *c.* voorstellen ter verbetering van een of meer examenprogramma's ter verkrijging van eenigerlei bevoegdheid tot het onderwijzen van sportoefeningen; *d.* voorstellen ter verbetering van bestaande minder juiste toestanden bij het onderwijs in de sportoefeningen; *e.* voorstellen ter verbetering van eventueel voorkomende ongewenschte toestanden in de sportorganisaties.

De hoofdcommissie stelde een program van actie op, hetwelk in Juli 1924 aan de leden der Tweede Kamer toegezonden werd.

Dit program bevatte *a.* wetenschappelijk onderzoek wat betreft de beteekenis der lichaamsoefeningen voor de schoolgaande jeugd; *b.* uitbreiding van het aantal lesuren in lichaamsoefeningen op de diverse scholen; *c.* meer tijd voor openluchtoefeningen; *d.* verplicht zwemmen op school; *e.* advies geven bij voorkomende vacatures aan opleidingsscholen voor de acte M.O. lichaamsoefening; *f.* het houden van lezingen voor ouders en leerlingen; *g.* opwekking tot deelneming aan de vaardigheidsproeven door scholieren; *h.* ondersteunen van iederen maatregel, welke kan leiden tot verbetering en volmaking van de lichamelijke ontwikkeling en opvoeding op school.

In Augustus 1924 richtte het N.O.C. zich tot den Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen met een adres, waarin de volgende desiderata werden geuit:

1. Onderzoek naar het aantal lesuren in lichaamsoefening, welke gegeven worden aan scholen voor lager, uitgebreid lager, middelbaar en gymnasiaal onderwijs, alsmede de uren en dagen, waarop deze plaats vinden.
2. Het uitoefenen van het noodige toezicht, opdat het aantal lesuren in

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

lichaamsoefening, vastgesteld door het Rijk, gemeenten en bijzondere onderwijsorganisaties, ook inderdaad wordt gegeven en een groot deel van genoemde lesuren worde besteed aan openluchtoefeningen.

3. Dat bij de samenstelling der klassen zooveel mogelijk rekening wordt gehouden met de fysieke kracht en vaardigheid der leerlingen.
4. Bij de betrokken autoriteiten er op aan te dringen, dat bij het samenstellen van leerplannen voor lichaamsoefeningen rekening wordt gehouden met enkele takken van sport, welke om hun veelzijdig nut van zoo buitengewoon belang zijn.
5. Dat onder de aandacht van de betrokken autoriteiten worde gebracht, dat voor een goede waardeering van het vak lichaamsoefeningen als één der eerste eischen gesteld moet worden de gelijkstelling van het cijfer lichaamsoefening met de andere cijfers op het rapport.
6. Naar alle scholen voor uitgebreid lager, middelbaar en gymnasiaal onderwijs worden de eischen voor vaardigheidsproeven voor scholieren van het N.O.C. gezonden met het verzoek den leerlingen het bestaan van deze proeven en de eischen daarvoor kenbaar te maken.
7. Bestuurderen van scholen en instituten tot opleiding van leeraren(essen) in lichaamsoefening, sportleiders(sters) en leiders(sters) in lichaams-oefening, te verzoeken bij eventueele benoemingen van leeraren, advies in te winnen bij de Schooljeugdcommissie van het N.O.C.
8. Te trachten op ouderavonden en dergelijke samenkomsten van ouders en leerkrachten der school lezingen te doen houden over de beteekenis van de lichaamsoefeningen voor de jeugd.

Mededeeling werd voorts gedaan van het voornemen om de door andere organisaties opgezette acties tot verbetering en uitbreiding van de lichaams-oefening op school te ondersteunen.

De subcommissie smaakte het genoeg, dat haar omschrijving van de eischen voor de examens voor sportleider(ster) en leider(ster) van lichaams-oefeningen, zooals deze door het Bestuur van het N.O.C. bij den Minister was ingediend, ongewijzigd werd overgenomen.

Op initiatief dezer zelfde commissie kwam het tot uitgave van een „Handboek der Sporten”, een werk dat in 4 deelen compleet was.

In den loop der jaren ontvielen aan de commissies drie leden door den dood: Mr. L. H. FESCHOTTE, die vervangen werd door den heer N. BROEK-HUYSEN, de heer H. A. ELIAS, die opgevolgd werd door den heer M. BOON en de heer H. N. VAN LEEUWEN.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

De commissies poogden nog herhaaldelijk goed werk te doen, doch in 1930 verklaarde de voorzitter N. BROEKHUYSEN geen heil te zien in voortzetting van het werk.

Verbazing behoeft dit eigenlijk niet te wekken, de oorzaak van het geringe succes ligt naar onze meening in het verschil van uitgangspunt.

Waar de voorstanders der lichamelijke opvoeding wenschen te geraken tot een meer harmonische opvoeding van den jongen mensch, zijn onze tegenwoordige scholen voor een groot deel te beschouwen als inrichtingen voor het instampen van kennis. Door overlading van de intellectueele eischen komt een groot aantal leeraren en onderwijzers in het geweer, indien het er om gaat meer tijd te wijden aan lichaamsoefeningen. Immers dit gaat ten koste van de uren, welke hun toegemeten zijn, welke zij niet kunnen missen om de voorgeschreven kennis aan de leerlingen bij te brengen.

Slechts door gestagen arbeid en samenwerking van zeer velen zullen in de toekomst moeizaam eenige vorderingen gemaakt kunnen worden in de richting eener harmonische opvoeding.

Ter voorkoming van een terugkomen op de invoering in 1936 der Lageronderwijswet hield een zoogenaamde Contactcommissie (bestaande uit vertegenwoordigers der verschillende in Nederland werkende gymnastiekbonden) op 30 Maart 1932 te Utrecht een bijeenkomst, waar ook een afgevaardigde van het N.O.C. aanwezig was. Besloten werd met betrekking tot dit onderwerp zich met een rekest tot den Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen te wenden.

LICHAMELIJKE OPVOEDING OP DE HOOGESCHOLEN.

Zou men eens een studiecmissie naar het buitenland zenden, dan zouden verbijsterende verschillen blijken tusschen de waardeering der lichamelijke opvoeding op Hoogescholen in het buitenland en hier te lande.

In 1919 deed het N.O.C. een poging om eenige animo onder de studenten te wekken door de instelling van een Algemeene Nederlandsche Studenten Sportvereniging te bevorderen. Eenige jaren later was zij overleden na een bestaan, waarin zij slechts uiterst zwakke levensteekens gaf.

Een andere poging om op dit gebied een actie in te zetten was de instelling in November 1922 van een Commissie van Advies ter bevordering van lichamelijke oefening bij de Hoogescholen, waarin zitting hadden: Kapt. P. W. SCHARROO (voorzitter), Prof. I. SNAPPER, Dr. R. J. TH. MEURER en Mr. J. C. BAAK, welke na eenige jaren wederom opgeheven werd.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

CENTRAAL INSTITUUT VOOR DE LICHAAMELIJKE OPVOEDING.

De in 1914 uitgebroken oorlog moge voor de beschaafde wereld een ontzaggelijke ramp geweest zijn, toch vallen er nog wel creditposten op zijn rekening aan te wijzen. Immers vervuld van zorg voor een effectieve voortzetting van den gigantischen strijd, alsmede voor een herstel der geslagen wonden, zoodra de oorlog voorbij mocht zijn, grepen verschillende regeeringen naar het middel eener betere lichamelijke volksopvoeding.

Zelfs de Nederlandsche Regeering, ofschoon zich in een andere positie bevindende dan de strijdende partijen, ontkwam niet aan den invloed dezer opvattingen. Gretig werd deze vermeerderde belangstelling voor de lichamelijke opvoeding aanvaard door de voorstanders daarvan hier te lande.

Dit onderwerp was steeds zoo stiefmoederlijk behandeld geworden, dat men in zekeren zin voor het vraagstuk werd geplaatst, hoe een behoorlijke grondslag voor den opbouw van dit volksbelang kon gelegd worden.

Al spoedig vestigde zich de overtuiging, dat een Centraal Instituut voor de opleiding van behoorlijk onderlegde en zoo mogelijk wetenschappelijk gevormde leiders en onderwijzers in de lichamelijke opvoeding een dringende eisch was.

Een betere opleiding dezer leerkrachten, zou niet alleen een waarborg zijn voor deugdelijk onderwijs, doch tevens geleidelijk voeren tot een verheffing van het aanzien, dat zij in maatschappelijk opzicht genoten. Tevens mocht men verwachten, dat hiervan een zuigkracht zou uitgaan om de beste elementen tot zich te trekken.

Het Bestuur van het N.O.C. nam dan ook aanstonds deze zaak ter hand; in zijn vergadering van 9 December 1915 lag de vertaling van den opzet van een dergelijk instituut te Stockholm ter tafel.

In beginsel werd besloten een commissie te benoemen, welke aan de hand daarvan een ontwerp zou samenstellen, dat zich aan Nederlandsche toestanden aanpaste en waarbij tevens een kostenberekening voor een gebouw zou worden gevoegd.

In de bestuursvergadering van 22 Januari 1916 werden in die commissie benoemd de heeren: F. W. C. H. Baron VAN TUYLL VAN SEROOSKERKEN (voorzitter), P. OTTO, W. O. A. KOSTER, Dr. R. J. TH. MEURER en Dr. M. MEYERS, met de bedoeling, dat voor de technische zijde van het vraagstuk, alsmede voor het bouwplan, later afzonderlijke sub-commissies zouden aangewezen worden.

Het plan, dat zij opstelde, hetwelk ook de bedoeling had de Regeering erin te betrekken, werd geplaatst op de agenda van de Algemeene Vergadering van 19 Februari 1916.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Bezwaren van verschillenden aard werden daar te berde gebracht; niettemin kon de vergadering zich met het voorstel vereenigen. Zij benoemde een commissie van uitvoering, waarin zitting hadden de heeren: F. W. C. H. BARON VAN TUYLL VAN SEROOSKERKEN, Mr. P. J. AALBERSE, Kapt. H. BIERMAN, H. A. ELIAS, Lt. W. P. HUBERT VAN BLIJENBURGH, W. O. A. KOSTER, Dr. R. J. TH. MEURER, Dr. M. MEYERS en P. OTTO, welke in den loop van 1917 rapport uitbracht.

Ook bij het op 9 Augustus 1917 ingestelde College van Advies voor de Lichamelijke Opvoeding werd deze aangelegenheid aanhangig gemaakt, waarbij men de verwachting koesterde, dat dit lichaam daar sympathiek tegenover stond.

In blijde stemming mocht dan ook de voorzitter in de Algemeene Vergadering van 21 September 1918 mededeelen, dat door de Regeering een eerste bedrag van f 100.000 op de begrooting was geplaatst ten behoeve van een op te richten Centraal Instituut voor de Lichamelijke Opvoeding.

De voorbereiding bij de regeeringsinstanties nam echter veel tijd in beslag, eerst in 1920 hoort men er weder over.

Op de begrooting toch voor 1921 vroeg de Regeering gelden voor een instituut, dat het karakter van een opleidingsschool voor leeraren in de lichamelijke opvoeding zou dragen.

De kosten beliepen ongeveer f 2 millioen, het gebouw was bestemd in Utrecht te verrijzen.

De Tweede Kamer, welke voor belangen der lichamelijke opvoeding nog nooit warm geloopt was en zich bovendien te midden van een bezuinigingsgolf bevond, stond het aangevraagde bedrag niet toe. Slechts werd een som van f 3000 gevoteerd ter verdere bestudeering der aangelegenheid. Voor het oogenblik was zij daarmede op de lange baan geschoven, doch later zou blijken, dat in feite door deze beslissing de doodsteek was toegebracht aan de oprichting van een Rijks Centraal Instituut voor de Lichamelijke Opvoeding.

Toch gaf het Bestuur zich nog niet gewonnen. Op 1 Maart 1922 besloot het te trachten het denkbeeld op eenvoudige schaal te verwezenlijken, waarvoor een bedrag van circa f 20.000 's jaars noodig werd geacht.

In zijn vergadering van 19 Juli 1922 werd een commissie benoemd, bestaande uit de heeren Kapt. P. W. SCHARROO, J. G. PATER, K. H. VAN SCHAGEN, M. F. GRAAFLAND, waaraan later nog de heer H. N. VAN LEEUWEN werd toegevoegd, met opdracht de totstandkoming van een Instituut voor de Lichamelijke Opvoeding te bevorderen.

De commissie trachtte op verschillende wijzen belangstelling voor deze gedachte te wekken en gelden daarvoor bijeen te zamelen.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Toen eenige jaren later bleek, dat de Regeering hare plannen geheel had opgegeven en de werkzaamheden der commissie tot stilstand waren gekomen, besloot het Bestuur op 21 Januari 1926 de door haar bijeengebrachte gelden zelf verder te beheeren.

Hoewel dit het droevige einde van de N.O.C.pogingen was, was voor de zaak zelf toch een lichtpuntje te bespeuren.

In October 1925 slaagde men n.l. door particulier initiatief een Academie voor Lichamelijke Opvoeding te Amsterdam te stichten, waarvan de officiële opening op 26 April 1927 plaats vond.

Waar deze Academie hare kosten hoofdzakelijk uit particuliere inkomsten moest bestrijden, werd de opzet zeer eenvoudig gehouden, zoodat zij er in slaagde tot op heden haar nuttig werk voort te zetten, ondanks vele moeilijkheden, welke zij op haren levensweg ontmoette.

Uit het geringe overschot, dat het propagandafonds voor een Instituut voor de L.O. aanwees, schonk het N.O.C. op 30 Augustus 1927 een bedrag van f 50 aan de nieuwe Academie, dat meer op te vatten was als een geste, waaruit zijn sympathie sprak.

En hiermede was voor het N.O.C. de laatste phase afgesloten. Indien zijn illusie in dit opzicht niet verwezenlijkt werd, zoo blijft de troostrijke gedachte over, dat naar alle waarschijnlijkheid zijn actie anderen inspireerde tot een beter geslaagde poging. Het is slechts zelden, dat een vesting reeds bij den eersten stormloop zich gewonnen geeft.

Het N.O.C. als behartiger der belangen van lichamelijke oefening en sport.

HET N.O.C. ALS SPORTCENTRALE.

Reeds eerder constateerden wij, dat men de organisatie van het N.O.C., zonder vrees voor tegenspraak, een groot succes mag noemen. Afgescheiden van eenige onbeteekenende incidenten, is er alle aanleiding het N.O.C. een „happy family” te noemen. Het grondbeginsel van het N.O.C. om voor ieder goed afgebakend terrein slechts één leidend lichaam te erkennen is in de practijk een door en door gezonden organisatievorm gebleken, zoowel ten behoeve van de algemeene zaak als om een harmonisch onderling samenwerken te bevorderen. Buitendien paste het zich volkomen bij een der markante trekken van onzen volksaard aan. Eenige malen heeft het N.O.C. met alle kracht een dergelijke eenhoofdige leiding bij sommige

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

takken van sport in de hand kunnen werken en versplintering van autoriteit kunnen voorkomen.

Indien men nagaat uit hoeveel heterogene elementen het N.O.C. bestond en nog bestaat, dan doet het weldadig aan te kunnen constateeren, dat, in tegenstelling met zoo vele andere organisaties, de samenwerking met zoo weinig strubbelingen heeft plaats gevonden. Andere factoren hebben daartoe medegewerkt. Zoo heeft men het gevoel gehad, dat bij het N.O.C. het uitoefenen van macht, zelfs van zeer groote macht, niet geschiedde ter wille van een genot van machtsuitoefening, om te voldoen aan een zekere machtswellust, doch ten bate van orde en een goeden gang van zaken en gehanteerd werd als een werktuig in dienst van redelijkheid en rechtvaardigheid.

Het juist aanvoelen van den Nederlandschen volksaard met zijn democratischen inslag, was een andere factor. De juiste opvatting van het karakter, dat de sportleiding dient te hebben, heeft dan ook niet nagelaten de sportbeoefening zeer gunstig te beïnvloeden.

In het nationale volksleven hebben heel wat ouderwetsche en conservatieve opvattingen over sport het loodje moeten leggen, zoodat men welhaast mag zeggen, dat het beoefenen van een of anderen tak van sport geleidelijk een integreerend deel van het maatschappelijk leven van dezen tijd is gaan uitmaken. Indien men zegt, dat de verdienste daarvan toekomt aan onze nationale sportbonden en -vereenigingen, zoo bedenke men, dat zij gezamenlijk het N.O.C. zijn en dat de N.O.C.leiding bevordert heeft, dat ieder zijn volle werkkraft aan eigen taak kon wijden, zonder tijd te vermorsen aan onderling gekrakeel of jalousie.

Een slagwoord, dat voorheen nogal opgang maakte, was het gezegde: „ik ben niet tegen sport, maar ik moet niets hebben van al dat wedstrijdgedoe en van al dat recordjagen”. Geleidelijk is men gaan inzien, dat het wedstrijdgedoe geen doel, doch middel was en dat er geen beter propagandist en gangmaker voor normale sportbeoefening is geweest. Daarnaast dient men te bedenken, dat tal van sporten zonder tegenstander, zonder wedstrijd ondenkbaar zijn. Men kan op zijn eentje wandelen, loopen, fietsen, paardrijden, roeien, zwemmen enz. doch boksen, schermen, worstelen, tennis, hockey, voetbal, waterpolo enz. vereischen tegenstanders, die elkaar bekampen.

Een kleine elite — sportieve elite door aanleg en volhardende, deskundige, vaak tijdroovende oefening — die de sport in haar technisch hoogste ontwikkeling demonstreert met daarnaast de groote massa, welke sport beoefent als ontspanning en bezigheid, stalend en inspannend voor het lichaam en opwekkend voor den geest, ziedaar het beeld van de sportbeoefening in Nederland gedurende de afgelopen 25 jaren.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Het vormde een gezonde en hechte basis, waarop de sport in ons volksleven gefundeerd werd en waarop in de toekomst verder gebouwd kan worden.

Het beeld zou niet geheel natuurgetrouw zijn weergegeven, indien men den indruk zou krijgen, dat de sporthemel geheel wolkloos zou zijn. In sommige takken van sport zijn er verschijnselen, welke wijzen op overdrijving en op het gevaar van een commercialiseering der sport.

Kostte het in den aanvang moeite de groote massa toegankelijk te maken voor de sportbeoefeningen, thans heeft het vraagstuk, mede onder invloed van verbeterde sociale toestanden, een geheel ander aspect gekregen.

Thans is het meer een onderdeel geworden van een ander probleem n.l. hoe besteedt de moderne mensch zijn vrijen tijd? In 1932 en 1936 werden respectievelijk te Los Angeles en te Berlijn congressen gehouden, welke bedoelden de recreatie van verschillende zijden te belichten.

Vooraf in de meer autoritair geregeerde landen werd het vraagstuk van regeeringswege stelselmatig ter hand genomen; wij wijzen op instellingen als „Kraft durch Freude” (Duitschland) en de „Dopolavoro” (Italië).

In de laatste jaren constateeren wij in tal van landen een krachtig naar voren komen van ontspanningen, welke zich het trekken en kampeeren in de vrije natuur ten doel stellen.

SPORT VOOR VROUWEN.

Een beweging, welke zich in de laatste 25 jaren voltrokken heeft, is de emancipatie van de vrouw op sportgebied. Nadat de voorgangsters de spits afgebeten, spot en hoon over „die malle wezens” getrotseerd hadden, wordt thans vrijwel algemeen het recht van het vrouwelijk geslacht op de levensvreugde, welke de sportbeoefening biedt, erkend.

Door het afleggen van vaardigheidsproeven voor vrouwen open te stellen, toonde het N.O.C. met zijn tijd mede te gaan. Een overleg, dat het Bestuur van het N.O.C. inzake vrouwensport zocht met den Nationalen Vrouwenraad leidde niet tot tastbare resultaten.

Dat de sportbeoefening door vrouwen steeds vormen heeft gevonden, welke in harmonie zijn met de vrouwelijke natuur, zullen wij niet beweren. Wanneer men een gewicht op de weegschaal legt, ziet men bijna steeds de naald eerst naar links en rechts uitslaan alvorens haar evenwichtsstand te bereiken. Zoo twijfelen wij ook niet, dat een dergelijk proces zich op het gebied der sportbeoefening door vrouwen zal voltrekken.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

BESTRIJDING DER EENZIGHEID.

Indien wij het karakter der sportbeoefening der Grieksche oudheid met dat van thans vergelijken dan treft ons onmiddellijk, dat de eerste meer een statische, de tegenwoordige meer een dynamische wezenstrek op den voorgrond stelt.

Hoewel ook de oudheid haar wedstrijden kende, droeg de lichaams-oefening toch in dien tijd in haar diepste wezen een streven naar schoonheid en harmonie.

In den modernen tijd staat het succes, het willen overtreffen van tegenstanders op den voorgrond, recordjacht wordt aanbeden, de eerezucht wordt op gezonde en ongezonde wijze geprikkeld om den motor voor dit streven op volle toeren te doen draaien.

Het ligt niet in onze bedoeling sympathie of antipathie voor deze of gene strooming te wekken, doch wij willen aan de hand van het voorafgaande vaststellen, dat de jacht naar succes tot niet te ontkomen gevolg had, dat men tot specialisatie moest overgaan, wat tot eenzijdigheid leidde.

Men heeft in dezen tijd meer aandacht voor een sportsman, die uitzonderlijke prestaties verricht, ook al strijden zijn lichaamsvormen volkomen met ieder begrip van harmonie, dan voor den atleet met een lichaam, zooals wij dit nog in de beeldhouwwerken der oudheid terug zien, zelfs wanneer hij in staat is tot sportieve verrichtingen, welke iets boven het middelmatige liggen.

Het zal moeilijk vallen, beide divergeerende richtingen in dezelfde bedding te leiden. Daarom zal men het wel begrijpelijk kunnen vinden, dat het N.O.C. getracht heeft aan deze ontwikkeling naar de eenzijdigheid een rem aan te leggen.

Aan deze gedachte is het instituut der *Vaardigheidsproeven* en der *Vijfkampen* te danken.

Natuurlijk werkten daaraan ook nog andere factoren mede. Zoo was het doel der vaardigheidsproeven ook de levensgereedheid en paraatheid van iederen Nederlander te verhoogen ter versterking der volkskracht. Terecht was men van oordeel, dat voor verschillende beroepen het bezit van een veelzijdig geoefend lichaam een onontbeerlijk vereischte was, wij noemen als voorbeeld politiemannen, militairen, boschwachters, brandweerlieden.

Dat de instelling der vaardigheidsproeven niet de massa bereikt, zal deels zijn oorzaak vinden in den tijd, welke vereischt wordt voor het met goed gevolg voldoen aan deze proeven.

De gedachte, welke er aan ten grondslag ligt, vond weerklank bij het oprichten der Nationale Vereeniging tot bevordering van Harmonische

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Lichaamsontwikkeling (H.L.O.), welke proeven van geoefendheid doet afleggen, welke als een voorschool voor de vaardigheidseischen zijn te beschouwen.

De Vijfkampen, welke in 1916 voor het eerst gehouden werden, waren aanvankelijk alleen open voor militairen, zij hadden als nevendoel het kweken van deelnemers voor den modernen vijfkamp op de Olympische Spelen. In 1935 werd het exclusieve karakter eraan ontnomen, zij werden toen nationale vijfkampen, waaraan de deelneming voor een ieder openstond.

Waar beide onderwerpen elders in dit boek in extenso behandeld worden, mogen wij wel verder daarnaar verwijzen.

SCHOOL EN SPORT.

Lichamelijke opvoeding op de school is gewenscht, wij spraken daarover reeds op een andere plaats.

Doch naast dit trachten doelbewusten invloed op de vorming der schooljeugd uit te oefenen, voelt het opkomende geslacht groote behoefte zich in de sport eens te kunnen laten gaan, in dier voege, dat niet iedere te verrichten handeling op commando wordt uitgevoerd, doch dat zij voor doen en laten ook eigen initiatief kan nemen.

Voor zoover deze oefeningen gedurende de schooluren verricht worden, onttrekken zij zich aan den invloed van particuliere lichamen en vallen geheel onder de bevoegdheid der schoolautoriteiten.

Buiten de schooluren bestaat er gelegenheid voor sportlichamen dergelijke sport aan te moedigen en zoo noodig te leiden, waarbij uiteraard nauwe samenwerking met de schoolautoriteiten gewenscht is.

Hoewel reeds veel nuttig werk in deze richting gedaan is, blijft nog steeds een uitgestrekt arbeidsveld op ontginning wachten.

Met het aanvoeren van dit belang, meenen wij hier te mogen volstaan onder verwijzing naar het werk der Schooljeugdcommissie van het N.O.C. onder het hoofd: Lichamelijke Opvoeding op de School.

SPORT EN LICHAMELIJKE OEFENING BIJ LAND- EN ZEEMACHT.

Wij meenen ons ontslagen te mogen achten van een uiteenzetting der voordeelen voor leger en vloot, dat zij, die de wapens dragen, lichamen veelzijdig ontwikkeld zijn.

Men mag aannemen, dat een groot aantal hooger geplaatste militaire autoriteiten van dit nut volkomen doordrongen is. doch de practijk wijst aan, dat tusschen deze meeningen en maatregelen van regeeringswege meestal nog eenige afstand bestaat.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

De eerste, ons bekende, poging om van particuliere zijde iets op dit gebied te doen was de oprichting van de „Nederlandsche Militaire Bond voor Lichamelijke Opvoeding” (waaruit in 1908 de N.B.L.O. ontstond).

Door het uitbreken van den oorlog trad voor het bevorderen van sport onder militairen een tijdperk van hoogconjunctuur in. Toen de toestand in het najaar van 1914 het vermoeden wettigde, dat onze militairen gedurende geruimen tijd gemobiliseerd zouden blijven, werd door het N.O.C. aan het Ministerie van Oorlog een bedrag van f 10.000 aangevraagd ten einde daarmede aan de gemobiliseerden sportmateriaal te verschaffen en zooveel mogelijk onderricht te doen geven in lichaamsoefeningen, mede met het doel aan de militairen een nuttige ontspanning te verschaffen. Dit verzoek werd in handen gesteld van de Commissie tot Ontwikkeling en Ontspanning der gemobiliseerde troepen. Toen het antwoord lang op zich liet wachten, wendde het Bestuur van het N.O.C. zich opnieuw tot het Departement, waarbij het een verhooging van het crediet tot f 15.000 aanvraag. Door de benoeming van Generaal-Majoor P. KLEYNHENS tot voorzitter van de Commissie voor Ontwikkeling en Ontspanning der gemobiliseerde troepen werd echter door den Minister de zaak geheel bij zijn Departement vastgelegd.

Ter vorming van militaire instructeurs voor lichaamsoefeningen werd een zeer korte cursus ingesteld, terwijl een bedrag van f 38.000 voor den aankoop van sportmateriaal werd besteed.

Door het Departement van Marine werd het N.O.C. uitgenoodigd sportdemonstraties in Den Helder te geven, welke, door de medewerking van verschillende sportbonden, succes hadden.

Op andere wijze werd het goede werk onder de militairen van particuliere zijde krachtig ondersteund. Zoo schonk de Nederlandsche Voetbalbond voor een bedrag van circa f 4000 voetballen aan de gemobiliseerden, terwijl de op initiatief van den stellingcommandant, Generaal-Majoor A. R. OPHORST, ingestelde Centrale Sportcommissie voor de Stelling Amsterdam, waarin Kapt. P. W. SCHARROO en Mr. L. H. FESCHOTTE de leidende krachten waren, zeer nuttig werk werd gedaan.

Het ligt niet in onze bedoeling een volledig overzicht te geven van al hetgeen gedurende den mobilisatietijd ten behoeve van de militairen werd gedaan. Slechts memoreeren wij het houden van militaire sportfeesten, cursussen voor officieren en onderofficieren om deze als voorgangers bij lichaamsoefeningen op te leiden, het instellen van militaire vaardigheidsdiploma's, het houden van demonstraties bij verschillende onderdeelen van de Landmacht, het verstrekken van gelden voor aankoop van sportmateriaal, het houden en inrichten van onderlinge wedstrijden, huur van terreinen

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

geschikt voor sportbeoefening, en voor de Zeemacht het inrichten van een overdekt zwembad, het houden van wedstrijden in boksen en worstelen, athletiek en zwemmen.

Besluiten wij den mobilisatietijd met de woorden van Generaal C. J. SNIJDERS, Opperbevelhebber van Land- en Zeemacht, dat door vele commandanten nog immer niet wordt ingezien, dat de gevechtswaarde van den troepen nauwste samenhangt met de lichaamsvaardigheid van den soldaat, alsmede met het constateeren van het feit, dat tal van gemobiliseerden, die voor het eerst in het leger met de sport kennis maakten, naar hun haardsteden terugkeerden met de lust hun sportoefeningen voort te zetten.

Na de demobilisatie werd het militaire vaardigheidsdiploma opgeheven, doch inplaats daarvan aan militairen gratificaties gegeven voor hen, die aan de eischen van het N.O.C.-vaardigheidsdiploma voldeden, terwijl door den Minister van Oorlog bevorderd werd, dat zij, die daarvoor bijzonder geschikt waren, een cursus konden volgen aan de Militaire Gymnastiek School.

Wil men den militairen dienstdienst tot een korten duur beperken en zoo effectief mogelijk aanwenden voor militaire training, dan is het geboden, dat de jongelieden bij het intreden van hun dienstneming lichamelijk behoorlijk geoefend zijn, terwijl men dan verder hun sportieven zin gaande moet houden.

Hieruit blijkt weer, hoe verschillende vraagstukken in elkaar grijpen.

BEHARTIGING VAN GEMEENSCHAPPELIJKE BELANGEN.

Naast het verzorgen van een goeden gang van zaken in de eigen organisatie, rustte op het Bestuur de taak tot behartiging van gemeenschappelijke belangen zijner leden tegenover de buitenwereld.

Deze droegen in het algemeen tweeërlei karakter: het trachten te verkrijgen van gunstige maatregelen en het afweren van de schadelijke.

Een paar voorbeelden willen wij noemen. Toen de invoering van een wettelijken zomertijd ter sprake kwam, ondersteunde het N.O.C. dit plan van harte, omdat voor tal van sportbeoefenaars het verschuiven met een uur vóór dat in den zomer de duisternis intrad een uitstekende gelegenheid schiep om zich aan hunne oefeningen te wijden.

Een aangelegenheid van tegenovergesteld karakter deed zich voor in 1919, toen een ontwerp voor een nieuwe Zondagswet was ingediend ter vervanging van de bestaande van 1815, welke er toe zou leiden, dat voor het beoefenen van sport de eenige vrije dag grootendeels daaraan onttrokken zou worden.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Het Bestuur benoemde een comité van actie, bestaande uit de heeren F. W. C. H. Baron VAN TUYLL VAN SEROOSKERKEN (voorzitter), N. BROEKHUYSEN, Kapt. P. W. SCHARROO, Ir. J. W. KIPS en Mr. G. L. DE VRIES FEYENS, die in een audiëntie bij den Minister van Binnenlandsche Zaken de bezwaren van de nieuwe wet voor de sportwereld uiteenzetten.

Gelukkig was ook van andere zijde zooveel tegenstand ontstaan, dat het wetsontwerp ingetrokken werd.

Toen na den oorlog de invoering van een vrijen Zaterdag gepropageerd werd, stond het Bestuur van het N.O.C. wederom op de bres om deze gedachte te ondersteunen.

In 1922 richtte het Bestuur zich tot de Directie der Nederlandsche Spoorwegen ten einde een verlaging der dure spoorwegtarieven te verkrijgen ten behoeve van sportlieden en reizende sportgezelschappen.

SPORT EN POLITIEK.

Bij het meer populair worden der sport en de daardoor ontstane vermeerdering van sportbeoefenaren, behoeft het niet te verwonderen, dat politici aandacht wijdden aan de stemmen, welke door die groep uitgebracht werden. Bij de verkiezingen voor de Tweede Kamer op 3 Juli 1917 werden verschillende kandidaten aanbevolen op grond, dat zij voorstanders waren der lichamelijke opvoeding.

Toen de verkiezingen voor ditzelfde staatscollege in 1921 in het zicht kwamen, richtte het Bestuur van het N.O.C. zich met een rondschriften tot de voornaamste partijen ten einde op de hoogte te komen van die politieke groepen, welke de bevordering der volksgezondheid door lichaamsoefeningen, den aanleg van sportterreinen, zwemgelegenheden en turnhallen, op hun programma hadden staan of althans bereid waren deze te steunen.

Slechts drie partijen zonden een antwoord in: de Sociaal Democratische Arbeiderspartij, de Vrijheidsbond en de Staatspartij voor Volkswelvaart.

Voor deze zelfde verkiezingen werd door sommige politici nog een proefballon opgelaten voor het stellen van speciale „sportcandidaten”. De sportwereld bleek hiervan niet gediend te zijn; zoo nam het Bestuur van den Nederlandschen Voetbalbond stelling tegen deze poging door als zijn meening bekend te maken, dat het feit van voorstander te zijn van sport en lichamelijke opvoeding nooit een richtsnoer zou kunnen vormen voor het behartigen van algemeene landsbelangen.

Voor het N.O.C. zou het echter — zoolang het belang eener goede lichamelijke opvoeding door de Volksvertegenwoordiging nog niet algemeen wordt ingezien — reeds een stap in de goede richting beteekenen, indien

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

iedere partij kamerleden bezat, die het zich tot taak rekenden voor de belangen der lichamelijke volksopvoeding in het geweer te komen, wanneer dit noodig of wenschelijk was.

SPORT EN GELOOFSRICHTINGEN.

Het Bestuur van het N.O.C. is nooit blind geweest voor den waardevollen steun, welken de geestelijken van verschillende godsdienstige richtingen voor de toepassing en verbreiding der lichaamsoefeningen zouden kunnen geven. Waren al niet reeds in de oudheid de Olympische Spelen met een religieus waas omgeven?

Te onzent bleek vooral de Roomsche Katholieke geestelijkheid een open oog te hebben voor de waarde der lichamelijke oefening.

Geheel anders stond dit met tal van Protestantsche geestelijken, van wie de beweging voor meer lichaamscultuur in het algemeen meer tegen- dan medewerking heeft ondervonden.

Eigenaardig doet hierbij de tegenstelling aan met sommige landen, waar vele geestelijken niet alleen zelf aan sport doen, doch tevens als leider bij de oefeningen der jongeren optreden.

Op 9 Maart 1922 hielden voorzitter en secretaris van het N.O.C. te Utrecht een bespreking met een twintigtal predikanten, na afloop van een predikantendag. Verschillende vraagstukken werden daar besproken, waarbij zich tevens de gelegenheid voordeed eenige misverstanden uit den weg te ruimen; de strekking der samenkomst was dan ook om deze conferentie tot uitgangspunt voor beter begripen en beter samenwerken te doen dienen.

Helaas kon dit werk niet voortgezet worden, doordat de sportlievende Dr. H. T. OBERMAN uit Rotterdam, die in deze aangelegenheid de leiding der predikanten op zich had genomen, reeds betrekkelijk spoedig daarna overleed.

In den loop van 1921 werd een Joodsche Sportbond opgericht terwijl in Augustus van dat jaar een Joodsche Sportdag werd georganiseerd.

ZEDELIJKE- EN KARAKTEROPVOEDING.

In een der jaarverslagen lezen wij: „Gesteld eens, dat de lichamelijke opvoeding in Nederland perfect in elkaar zat, dat iedere man of vrouw volkomen lichaamsvaardig was, dat onze sportlieden buitenlandsche tegenstrevers keer op keer versloegen, zouden wij dan tevreden zijn?”

Het antwoord luidde, dat een groote onvoldaanheid zich van ons meester zou maken, indien het volk daarbij zedelijk minderwaardig en intellectueel onvoldoende ontwikkeld was.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Het bewijst, dat lichamelijke-, zedelijke- en karakteropvoeding hand in hand behooren te gaan; moeilijk in te zien is dit niet, omdat er toch reeds een voortdurende wisselwerking plaats vindt. Slechts van een bewust leiden van dit proces is nog geen sprake, alles wordt min of meer aan het toeval overgelaten. Evenmin is men er reeds aan toegekomen om door middel van sport en lichamelijke opvoeding een invloed ten goede te trachten uit te oefenen op de ontwikkeling van het volkskarakter, ook hier is die invloed wel aanwezig, doch laat men dit ook daar geheel aan het toeval over.

HYGIËNE, MEDISCHE SPORTKEURING.

Wanneer men onder hygiëne zou verstaan het afweren van voor de gezondheid schadelijke invloeden en het krachtiger maken van het gezonde lichaam, dan mogen wij vaststellen, dat de toepassing der lichaamsoefeningen in beiderlei richting uiterst nuttig heeft gewerkt.

Wij wijzen er op, hoe de sportbeoefening onmiskenbaar heeft bijgedragen tot een vermindering van het drankmisbruik. De jacht naar records en het trachten te bereiken van buitengewone prestaties dwong degenen, die daarna streefden, zich nauwkeurig te houden aan de ijzeren gezondheidswetten. Het bekend worden der trainingsvoorschriften van in het middelpunt der belangstelling staande sportlieden had het goede gevolg, dat een groot aantal menschen op ongezochte wijze daarmede kennis maakte, zoodat ze geleidelijk en ongemerkt op den duur tot gemeengoed der massa werden.

Wij mogen niet te wijldloopig worden en willen ons daarom beperken tot het vermelden van hetgeen het N.O.C. op dit gebied deed.

In 1918 richtte het Bestuur van het N.O.C. zich met een rondschrĳven tot alle gezondheidscommissies met verzoek haar aandacht niet uitsluitend tot de gebruikelijke prophylactische hygiëne te bepalen, doch medewerking te willen verleenēn aan het vrij maken van meer tijd voor lichaamsoefeningen, den aanleg van sport- en speelterreinen, enz.

Slechts drie gezondheidscommissies dienden van antwoord en daarvan kwam er één tot een daad: de commissie te Winterswijk stelde een circulaire op, waarin zij maatregelen als hierboven genoemd in haar ressort aanbeval.

Een tiental jaren later werd door medici gewezen op de noodzaak voor sportlieden om zich aan een medisch onderzoek te onderwerpen, alvorens tot sportbeoefening over te gaan en zich ook daarna op geregelde tijden (bijvoorbeeld één of tweemaal 's jaars) door deskundigen te laten keuren. Een moeilijkheid daarbij was, dat zoo weinig medici op de hoogte waren van de eischen, welke het beoefenen van sport stellen.

Een gelukkige oplossing werd gevonden door de oprichting van een

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

medisch sportkeuringsbureau. Het eerste ontstond te 's Gravenhage in Februari 1927 op initiatief van Dr. J. H. O. REYS, die daartoe geleid werd door zijn ondervindingen in Duitschland opgedaan.

Na Den Haag volgden Amsterdam in 1927, Groningen, Almelo, Hilversum, Tiel en Deventer in 1928.

Dit gaf een paar jaren later den stoot tot een nationale organisatie op dit gebied t.w. de Federatie van Bureaux voor Medische Sportkeuring in Nederland, welke met een tiental aangesloten bureaux op 2 Mei 1930 het levenslicht zag.

Deze Federatie trad op 5 November 1932 als lid van het N.O.C. toe, waardoor een nuttige samenwerking verzekerd werd.

Op ander hygiënisch gebied blijft nog een zeer groot arbeidsveld braak liggen.

SPORTMASSAGE.

In 1934 werd de aandacht van het Bestuur gevestigd op de wenschelijkheid eener betere regeling der sportmassage, aangezien het nog te vaak voorkwam, dat sportbeoefenaars in handen vielen van onbevoegden.

Het Bestuur was van meening, dat het aanbeveling verdiende slechts één Nederlandsch getuigschrift voor sportmassage te erkennen en werd daardoor genoodzaakt een keuze te doen tusschen dat, uitgegeven door het Nederlandsch Genootschap voor Heilgymnastiek en Massage en dat van het Nederlandsch Opleidingsinstituut voor Massage en Heilgymnastiek, hetwelk later omgezet werd in een getuigschrift, uitgegeven door de Nederlandsche Vereeniging voor Massage, Heilgymnastiek en Sportmassage.

Na nauwgezette bestudeering en ingewonnen adviezen meende het Bestuur, dat het Genootschap als leidend lichaam op dit gebied behoorde beschouwd te worden, waarna de jaarvergadering van 26 October 1935 besloot erkenning te verleenen aan het getuigschrift voor sportmassage van dat Genootschap.

SPORTPARKEN, SPEELTERREINEN, ZWEMGELEGENHEDEN. TURNHALLEN, SPORTZALEN.

Een paar decenniën geleden begon het er zeer op te gelijken of de uitbreiding eener toepassing van sportoefeningen belemmerd zou worden door gebrek aan gelegenheden om deze te beoefenen.

Met het beschikbaarstellen in 1918 door de Regeering van f 100.000 voor dit doel werd een tijdperk ingeluid van groote verbetering wat betreft het aantal sportterreinen. Na het voorbeeld door de Regeering gegeven volgden

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

de gemeenten, zoodat de toestand thans bevredigend is, al bestaat er nog steeds behoefte vooral aan zwemplaatsen en sportzalen.

Overigens mogen wij den lezer verwijzen naar het artikel van den heer P. W. SCHARROO.

KUNST EN SPORT.

In de Grieksche oudheid, toen het streven naar schoonheid veel meer op den voorgrond stond dan tegenwoordig, bestond er tusschen de begrippen kunst en lichaamsoefening of lichaamscultuur een vrij nauwe verwantschap.

Voor al aan DE COUBERTIN, die bij de Olympische Spelen een plaats aan de kunst deed inruimen, is het te danken, dat naar een herstel van dien toestand gestreefd wordt. Groote vorderingen zijn echter niet gemaakt.

Het N.O.C. beijverde zich voor een waardige vertegenwoordiging der Nederlandsche kunstenaars zorg te dragen. Het stelde alles, wat in zijn vermogen lag, daartoe in het werk; wij noemen: het instellen van kunstcommissies, door Jhr. J. FEITH en later door Mr. A. Baron SCHIMMELPENNINCK VAN DER OYE gepresideerd, het bekend maken der voorwaarden van mededinging, de benoeming van jury's voor de voorafgaande keuring der kunstwerken, het ter bezichtiging stellen voor het publiek der ingeleverde kunstproducten. Wij sluiten ons intusschen aan bij een opmerking, in een der jaarverslagen geuit „dat het denkbeeld van op sport geïnspireerde kunst ongetwijfeld nog geschikt is voor meer algemeene en intensieve propaganda onder onze Nederlandsche kunstenaars.

Wat de resultaten onzer Olympische inzendingen betreft, mogen wij verwijzen naar het artikel: „Onze deelneming aan de Olympische Spelen”.

Het N.O.C. als vertegenwoordiger van Nederlandsche belangen bij de Olympische Spelen.

Bij het vertegenwoordigen der Nederlandsche belangen in het buitenland heeft het verzorgen der deelneming aan de Olympische Spelen voor het N.O.C. steeds een voorname rol gespeeld.

Niet alleen was het uit een oogpunt van vlagvertoon gewenscht, dat Nederland niet op de internationale sportmarkt ontbrak; daartegenover was het van niet minder belang, dat de deelneming geen propaganda van negatieve aard zou blijken te zijn.

Ieder zal begrijpen, dat — wij spreken onderstellenderwijs — wanneer

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Nederland overal op de laatste plaats eindigde er eigenlijk grooter belang in gelegen was om thuis te blijven, tot men wat beters kon presteeren.

De aanwijzing der deelnemers geschiedde in eerste instantie door de betreffende bonden, zoodat het Bestuur in het verleden vaak voor moeilijke gevallen stond, wanneer het deelnemers voor uitzending eigenlijk niet in aanmerking vond komen. Een antwoord der bonden van: „zijt gij zoo deskundig om dat juist te kunnen beoordeelen”, was te verwachten.

Sommige bonden stelden zich vaak op het onjuiste standpunt, dat het zoo nuttig was wat ervaring op te doen. Onjuist, omdat men met het bezigen van dit argument reeds a priori toegaf, dat men leerlingen uitzond, terwijl men, waar de Olympische Spelen bestemd zijn als krachtmeting van de allerbesten op de wereld, door deze proefnemingen de Nederlandsche sportreputatie eraan waagde.

Wil men ervaring opdoen, dan kunnen de deelnemers vooraf uitgezonden worden naar andere belangrijke internationale sportontmoetingen en wil men daarvoor toch de Olympische Spelen kiezen, dan zende men instructeurs om kennis te nemen van hetgeen door anderen gepresteerd wordt en hoe zij zich daarvoor voorbereidden.

Geleidelijk zijn de bonden tot een beter inzicht gekomen, heeft men door schade en schande geleerd zijn uilen niet voor valken aan te zien en volgt men de richtlijn, dat iedere uitgezonden deelnemer een redelijke kans op succes in de wereldklasse behoort te hebben.

Behalve de aanwijzing der deelnemers, was het voor het Bestuur van het N.O.C. steeds een zaak van bijzondere zorg, hoe men de benodigde gelden zou tezamen brengen.

Aanvankelijk was men al zeer verheugd, indien men beschikken kon over de vereischte reis- en verblijfkosten, later begon zich bij de bonden de eisch naar voren te dringen, dat zij met een tegemoetkoming geholpen dienden te worden voor de bedragen, noodig voor de voorbereiding en training der deelnemers, terwijl het N.O.C. voor extra kosten stond ten behoeve eener behoorlijke representatie, als uniforme kleeding der deelnemers voor het defilé, voorts voor transportmiddelen, verzekeringen, enz.

Van regeeringswege werd slechts een enkele maal een subsidie verleend, men was dus in het algemeen aangewezen op financieele hulp van particulieren.

Een voordeel was, dat men sinds de oprichting van het N.O.C. nooit met een volkomen leeg Olympisch Fonds behoefde te beginnen, immers de renten van het KAREL BEUKEMA-fonds mochten voor dit doel in aanmerking komen. Tot het instellen van een Olympisch Fonds werd reeds op 22 Novem-

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

ber 1912, dus zeer kort na de oprichting van het N.O.C., besloten. Als voorloopige Commissie van Beheer werden 20 Maart 1913 de heeren F. W. C. H. Baron VAN TUYLL VAN SEROOSKERKEN en H. CREMER aangewezen.

Herhaalde malen moest het Bestuur en inzonderheid zijn voorzitter met den bedelnap bij particulieren en maatschappijen rondgaan; zijn toewijding aan de goede zaak deed hem over het onaangename van die situatie heen stappen. Ook waren er financieelkrachtige bonden (als de K.N.V.B.), welke de uitzending van vertegenwoordigers uit eigen middelen bekostigden, terwijl hetzelfde kan gezegd worden van sommige individueele deelnemers.

Daarnaast werden tal van middelen beproefd om aan de noodige gelden te komen, als verkoop van speldjes, inrichten van wedstrijden, uitvoeringen, tooneelvoorstellingen enz. enz. Soms maakten vele kleintjes een groote, doch in het algemeen zetten zij geen zoden aan den dijk.

De toestand bleef onbevredigend, al gelukte het steeds op behoorlijke wijze voor den dag te komen. Tot in 1932 een middel werd beproefd, dat tot een mooie oplossing leidde.

OLYMPISCHE DAG.

Wij bedoelen het instituut van den Olympischen Dag. Van 1933 af werd

GEDEELTE DER TRIBUNES TIJDENS DEN OLYMPISCHEN DAG 1937 IN HET AMSTERDAMSCH E STADION

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Z.K.H. PRINS BERNHARD OP DE TRIBUNE VAN HET OLYMPISCH STADION TE AMSTERDAM TER GELEGENHEID VAN DEN OLYMPISCHEN DAG OP 20 JUNI 1937.

jaarlijks in het Olympisch Stadion een sportfestijn ingericht met een programma, dat bekoorde door zijn variatie. De zeer behoorlijke opbrengsten waren in staat het Olympisch Fonds dusdanig te versterken, dat de zorgen van voorheen tot zeer geringe proporties werden teruggebracht. Wij willen niet nalaten hierbij op te merken, dat de krachtvolle medewerking van den K.N.V.B. in deze van zeer veel effectief nut is geweest. Het initiatief tot het instellen van den Olympischen Dag, zooals deze thans gehouden wordt, was uitgegaan van het Bestuur van het N.O.C., al waren voor dien tijd vage denkbeelden, welke in een dergelijke richting gingen, gelanceerd.

Olympische Dagen werden gehouden 25 Juni 1933, 17 Juni 1934, 30 Juni 1935, 7 Juni 1936 en 20 Juni 1937.

NATIONALE OLYMPISCHE SPELEN.

Op 8 Mei 1913 werd besloten, dat voor het deelnemen aan de Olympische Spelen te Berlijn (1916) in het daaraan voorafgaande jaar een soort troepenschouw zou worden gehouden, onder den naam van Nationale Olympische

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Spelen, waarbij wij opmerken, dat het gebruik van dien naam onjuist is, ware het alleen daarom dat Olympische Spelen een internationaal karakter dragen.

In 1908 was iets dergelijks in Haarlem gehouden, in verband met het deelnemen aan de Olympische Spelen te Londen van dat jaar; de voldoening over het bereikte nut leidde tot de herhaling.

In verband met den in 1916 nog in vollen gang zijnden oorlog vervielen de Olympische Spelen te Berlijn en werden onze zoogenaamde Olympische Spelen naar dat jaar verschoven.

Ten aanzien van de uitslagen en resultaten mogen wij verwijzen naar het afzonderlijke artikel, dat aan deze Spelen in dit boek gewijd is.

OLYMPISCHE CONGRESSEN.

Het behoorde tot de taak van het N.O.C. om Nederland te doen vertegenwoordigen op de door het Internationaal Olympisch Comité uitgeschreven Congressen.

Het lijkt ons niet ongewenscht daarbij in herinnering te brengen, dat een Olympisch Congres bestaat uit de leden van het Internationaal Olympisch Comité, uit de vertegenwoordigers der Nationale Olympische Comité's, alsmede uit die der Internationale Sportfederaties.

Hieronder geven wij een overzicht van de gehouden Olympische Congressen — sinds de oprichting van het N.O.C. — en de namen van hen, die de Nederlandsche belangen daar vertegenwoordigden:

13—23 Juni 1914 Parijs P. L. LUCASSEN, A. E. W. DE JONG, W. Graaf VAN LIMBURG STIRUM.

2—7 Juni 1921 Lausanne P. W. SCHARROO, Mr. L. H. FESCHOTTE.

29 Mei—5 Juni 1925 Praag P. L. LUCASSEN, G. VAN ROSSEM, W. A. M. WESTEROÛEN VAN MEETEREN.

25—30 Mei 1930 Berlijn A. B. VAN HOLKEMA, C. F. KELLENBACH, Jhr. L. J. QUARLES VAN UFFORD (plaatsvervangend).

Het was vanzelfsprekend, dat de heeren F. W. C. H. Baron VAN TUYLL VAN SEROSKERKEN, P. W. SCHARROO en Mr. A. Baron SCHIMMELPENNINCK VAN DER OYE aanwezig waren in hun kwaliteit van lid van het Internationaal Olympisch Comité.

NEDERLAND EN HET INTERNATIONAAL OLYMPISCHE COMITÉ.

Nadat men in 1894 op initiatief van Baron DE COUBERTIN begonnen was met te trachten de Olympische Spelen der Grieksche oudheid in een modernen vorm te doen herleven, werd ten behoeve van de verwezenlijking dezer gedachte een Internationaal Olympisch Comité ingesteld.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Het ligt niet in onze bedoeling hier een beschrijving te geven van de functie en inwendige organisatie van dit Comité, omdat zij niet binnen het bestek van dit boek zou vallen.

Slechts ten aanzien van één punt moeten wij een uitzondering maken, wijl dienaangaande nog een algemeen verbreid misverstand heerscht.

De leden van het Internationaal Olympisch Comité worden *niet* aangewezen door de landen, welke door hun Olympische Comité's aan de Olympische Spelen deelnemen, doch het Internationaal Olympisch Comité benoemt deze zelf.

Hun positie is daarmee geheel in overeenstemming. Laten wij om dit te verduidelijken ons land als voorbeeld nemen. De Nederlanders, die in het Internationaal Olympisch Comité zitting hebben, mogen niet beschouwd worden als vertegenwoordigers van Nederlandsche belangen in dat college, doch zij zijn de afgezanten van het Intern. Olympisch Comité voor Nederland.

In den loop der tijden is meermalen en van verschillende zijden aanmerking gemaakt op deze wijze van organisatie van het Internationaal Olympisch Comité, omdat het niet democratisch zou zijn.

Wanneer men deze aangelegenheid niet beziet van uit een standpunt, buiten het Internationaal Olympisch Comité staande, doch van uit een oogpunt van de eigen belangen van het Internationaal Olympisch Comité, zal men aan de hand van de geschiedenis van dit lichaam, niet anders kunnen erkennen dan dat het een wijze maatregel is geweest.

De eerste Nederlander, die lid van het Internationaal Olympisch Comité werd, was F. W. C. H. Baron VAN TUYLL VAN SEROOSKERKEN. Hij werd in 1898 als zoodanig benoemd en bleef die functie waarnemen tot zijn dood in 1924. Toen de organisatie der Olympische Spelen 1928 aan Nederland was toegewezen, vond het Internationaal Olympisch Comité het gewenscht, dat op de bijeenkomst te Rome (1923) een tweede Nederlander officieus aanwezig was, waartoe de heer P. W. SCHARROO werd aangewezen.

Na het overlijden van den heer VAN TUYLL, benoemde het Internationaal Olympisch Comité in 1924 den heer P. W. SCHARROO tot zijn opvolger.

De definitieve aanwijzing van een tweede Nederlandsch lid in het Internationaal Olympisch Comité kreeg in 1925 haar beslag door het benoemen van Mr. A. Baron SCHIMMELPENNINCK VAN DER OYE.

NEDERLANDSCHE DEELNEMING AAN DE OLYMPISCHE SPELEN.

Waar aan dit onderwerp een afzonderlijk artikel is gewijd, meenen wij te mogen volstaan daarnaar te verwijzen en indien men conclusies wil trekken dit aan den lezer zelf over te laten.

OORKONDE

Op Zaterdag 3 November 1928

hebben de Kon. Nederl. Amateur-Schermbond, Kon. Nederl. Athletiek Unie, A.N.W.B., Toeristen Bond van Nederland, Ned. Hockey en Bandy Bond, Kon. Ned. Gymnastiek Verbond, Ned. Boks Bond, Ned. Voetbal Bond, Ned. Korfbal Bond, Ned. Wielren Unie, Ned. Biljart Bond, Ned. Cricket Bond, Ned. Lawn Tennis Bond, Kon. Ned. Schaatsenrijders Bond, Ned. Zwembond, Kon. Ned. Motorwielrijders Ver., Kon. Verb. Ned. Watersport Vereenigingen, Ned. Krachtsport Bond, Ver. van Leeraren en Onderw. in de Lich. Opvoeding in Ned., Ned. Hipp. Sportbond, Ned. Kaats Bond, Ned. Honkbal Bond Kon. Ned. Jachtver. „Nimrod”;

dezen steen onthuld als blijk
van erkentelijkheid aan het Comité 1928

Mr. A. Baron Schimmelpenninck van der Oye, Voorz.,
P. W. Scharroo, plaatsvervangend Voorzitter,
G. van Rossem, Algemeen Secretaris,
P. W. Waller, Penningmeester,
A. Th. G. Coblijn, Jhr. Mr. E. C. U. van Doorn,
C. A. W. Hirschman, A. B. van Holkema, G. J. Maris,
J. Warner en
zijne medewerkers C. F. Kellenbach en L. F. Verwoerd.

Zij waren de bekwame organisateurs van de Spelen van de
IXe OLYMPIADE.

Het Comité van Voorbereiding.

Ir. J. W. KIPS, Voorzitter
J. M. HARDEMAN, Secretaris
N. BROEKHUYSEN, Lid

Tekst van de Oorkonde neergelegd in den Gedenksteen, onthuld in het Stadion te Amsterdam
op Zaterdag 5 November 1928

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

HET INRICHTEN VAN DE OLYMPISCHE SPELEN 1928 TE AMSTERDAM.

Hoe belangrijk het feit ook moge zijn, dat Nederland waardig werd gekeurd deze Olympische Spelen in te richten, behoeven wij in dit boek niet al te veel plaatsruimte daaraan te wijden, waar de geheele geschiedenis daarvan geboekstaafd is in het „Officieel Gedenkboek van de Spelen der IXe Olympiade Amsterdam 1928”.

Slechts willen wij memoreeren, dat ook hier de zorg voor het bijebrengen der noodige geldmiddelen ter financiering dezer Spelen in den aanvang heel wat zorg baarde. Het denkbeeld om deze te vinden door middel van een loterij of premieleening werd door den Minister van Financiën verworpen. Evenwel was de Regeering bereid te hulp te komen door aan de Staten-Generaal voor te stellen een waarborgfonds van f 1 miljoen te vormen, waaruit een mogelijk tekort zou bestreden worden. Een voorstel, dat de instemming had van alle Ministers en door den Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen Dr. J. TH. DE VISSER met warmte en overtuiging in de Tweede Kamer verdedigd werd, doch niettemin door de Volksvertegenwoordiging werd verworpen.

Weldadig deed toen aan de reactie, welke dit Kamervotum op onze natie veroorzaakte, alsmede de houding, welke het gemeentebestuur van Amsterdam aannam. Met spontaan en geestdriftig elan werd in betrekkelijk korten tijd door particulieren en maatschappijen een dusdanig bedrag aan giften en waarborgsommen bijeengebracht, dat het N.O.C. zich gerechtvaardigd achtte de eens gedane toezegging om de Olympische Spelen 1928 te organiseeren gestand te doen, waarvan het op de bijeenkomst van het Internationaal Olympisch Comité in 1925 te Praag mededeeling deed.

Behoeven wij nog te memoreeren, dat de Spelen uitstekend slaagden, zoodat ons land met voldoening daarop terug mag zien. Het feit, dat de secretaris van het Comité 1928, de heer G. VAN ROSSEM, uitgenoodigd werd het Amerikaansche Comité, dat de Spelen van 1932 te Los Angeles zou organiseeren, behulpzaam te zijn, is een compliment, dat meer zegt dan allerlei beleefdheidsphrasen.

De waardeering der leden van het N.O.C. voor het goede werk door het Comité 1928 verricht vond uitdrukking in het aanbrenge van een gedenksteen in een der muren van het Olympisch Stadion. De plechtigheid vond plaats op 3 November 1928.

Wanneer men het tijdperk overziet, waarin de Olympische Spelen gehouden werden en daarbij bedenkt, dat er geen menschelijk werk zonder fouten bestaat, dan moet men zonder twijfel tot de gevolgtrekking komen,

dat zij voor de zaak der lichaamscultuur en de geestesstreaming, welke haar drijfveer is, van zeer groot belang is geweest.

Hun beteekenis gaat in ieder geval ver uit boven het feit of het eene dan wel het andere land de meeste successen behaalt.

Het bestek van dit boek laat niet toe na te gaan in hoeverre de idealen en illusies van Baron PIERRE DE COUBERTIN bij de wedergeboorte der Olympische Spelen in 1894 in vervulling gingen. Laat ons volstaan met dankbaar zijn streven naar schoonheid en harmonie te gedenken evenals zijn werk om menschen, zonder aanzien van ras en persoon, in vrede tot elkaar te brengen. Een arbeid, welke onder alle levensverhoudingen een element van eeuwige duurzaamheid in zich bevat.

SLOT.

Wij zijn hiermede aan het eind gekomen van ons overzicht over leven en werken van het N.O.C. in de afgelopen 25 jaren.

Hoewel dit overzicht omvangrijker is geworden dan wij ons aanvankelijk voorgesteld hadden, hebben wij helaas toch niet aan alles wat ons belangrijk voorkwam de noodige aandacht kunnen wijden.

Gedenkboeken worden zelden of nooit — anders dan krachtens beroep of plicht — achter elkaar doorgelezen. Vaker zal het voorkomen, dat zij nageslagen worden om zich over de geschiedenis van een of ander onderdeel snel te oriënteren. Van uit dit gezichtspunt beoordeeld, ware het gewenscht geweest hier en daar wat uitvoeriger te zijn, doch plaatsruimte kan nu eenmaal niet op onbepaalde schaal ter beschikking worden gesteld. De onderwerps-

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

gewijze behandeling moge tevens verklaren, waardoor wij niet konden voorkomen, dat sommige punten meer dan eens aangestipt moesten worden.

Wij hopen er niettemin in geslaagd te zijn den lezer een beeld gegeven te hebben van het uitgebreide en veelzijdige terrein, waarop het N.O.C. zich beweegt en van den arbeid, welken het daarop leverde.

Dat niet iedere poging met goeden uitslag bekroond werd, ligt in den normalen loop der dingen; vooral in den aanvang is het zoeken en tasten naar de juiste richting en het beproeven van verschillende methoden onafscheidelijk aan den opbouwarbeid verbonden.

Wat de toekomst brengen zal? Met opzet hebben wij ons onthouden van bespiegelingen en verwachtingen daaromtrent te uiten, wij hebben in hoofdzaak geboekstaafd feiten en waar mogelijk het raam der toestanden, waarin zij plaats vonden en gezien behoorden te worden.

Voor het schetsen van toekomstbeelden is voor schrijver dezes des te minder aanleiding, omdat de ervaring leert, hoezeer men daarbij afhankelijk is van het maatschappelijk gebeuren; ondernomen acties kunnen daardoor op onverwachte wijze ten zeerste bespoedigd en bevorderd worden of anderszijds belemmerd of geheel te niet gedaan.

Laat ons daarom den wensch uitspreken, dat het N.O.C. zijn nuttige functie in het Nederlandsche volksleven zal kunnen voortzetten.

De medewerking van zeer, zeer velen zal daarvoor noodig zijn onder het beproefde motto: Eendracht maakt macht. Dit zij zoo.

Amsterdam, Augustus 1937.

De vaardigheidsproeven van het Nederlandsch Olympisch Comité

door W. C. Wijnand.

Teneinde een alzijdige lichaamsontwikkeling van het Nederlandsche volk te bevorderen, sticht het Nederlandsch Olympisch Comité een ereteeken als onderscheiding voor veelzijdige verrichting op het gebied van lichaams oefeningen.

DIT besluit, hoewel niet dadelijk zoo geformuleerd, werd feitelijk reeds genomen in de oprichtingsvergadering van het Nederlandsch Olympisch Comité. In deze vergadering toch, opperde de heer VAN TUYLL de gedachte om door het te stichten lichaam vaardigheidsproeven te doen afnemen.

Op initiatief van Baron DE COUBERTIN, voorzitter van het Internationaal Olympisch Comité, bestond een dergelijk stelsel reeds sinds 1907 in Frankrijk en was dit ook in andere landen bereids ingevoerd; in Zweden, b.v., waar enkele bestuursleden van het toen nog niet permanente Nederlandsch Olympisch Comité tijdens de Olympische Spelen in 1912 te Stockholm met een dergelijk instituut kennis maakten, hadden de vaardigheidsproeven al een zekere populariteit verworven.

Men was overtuigd, dat ook in ons land een soortgelijke instelling levensvatbaarheid zou hebben; men zag er een prikkel in tot een geregelde algemeene lichaams oefening en tevens een tegenwicht tegen de specialisatie, waarin de sport zich ging bewegen.

Hoewel de bonden, die zich bij het N.O.C. aansloten, dadelijk tot medewerking bereid waren, bleek de praktische uitvoering van het denkbeeld en vooral de vaststelling der eischen nog op vele moeilijkheden te stuiten.

Aanvankelijk werd de uitwerking van dit onderwerp aan het Bestuur overgelaten, dat dan ook zijn eerste vergaderingen bijna uitsluitend daaraan

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

wijdde en met den steun van leden van de technische commissies der verschillende sportbonden een schema ontwierp van de administratieve en technische bepalingen, welke in het kort hierop neerkwamen:

- 1°. om toegelaten te worden tot het afleggen der proeven moet men voldoen aan de volgende voorwaarden:
 - a. Nederlander zijn volgens de wet;
 - b. den 20-jarigen leeftijd bereikt hebben;
 - c. lid zijn van een door het N.O.C. erkende vereeniging.
- 2°. voor het met gunstig gevolg afleggen der proeven verkrijgt men een diploma en eere teeken.
- 3°. het eere teeken bestaat in drie graden. Het eere teeken 3^e graad verkrijgt hij, die in den loop van een kalenderjaar de vereischte proeven aflegt. Verricht men deze gedurende vier jaren, die niet op elkaar behoeven te volgen, zoo verkrijgt men het eere teeken 2^e graad en verricht men ze gedurende acht jaren, die niet op elkaar behoeven te volgen, of worden de proeven met goed gevolg afgelegd na het 32ste levensjaar, zoo verkrijgt men het eere teeken 1^e graad.
- 4°. de regeling van het afnemen der proeven wordt geheel overgelaten aan de betrokken bonden. Als regel geschiedt het afleggen der proeven ten overstaan van ten minste twee deskundigen van den betreffenden bond. Bij het voldoen aan de gestelde eischen wordt door den bond een getuig-schrift uitgereikt.
- 5°. verplicht is het afleggen van 6 proeven, t.w. loopen, springen, zwemmen, klimmen, uithoudingsvermogen en zelfverdediging. Daarnaast bestaat de gelegenheid om ter verkrijging van een gesp op het lint van het eere-teeken, te voldoen aan twee eischen in verschillende takken van sport, waarvoor een keuze kan worden gedaan uit werpen, paardrijden, roeien, zeilen, maratho nloop, veldloop, voetbal, cricket, gewichtheffen, honkbal, hockey en bandy, korfbal, lawn-tennis en gymnastiek.

Bij het daarna vaststellen van de eischen stond de gedachte voorop, dat geen topprestaties verlangd zouden mogen worden, doch slechts verrichtingen, waaraan normale, gezonde menschen, na voldoende oefening zouden kunnen voldoen. Anderzijds wilde men de eischen niet zóó licht stellen, dat de meesten

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

de proeven zonder veel vooroefening zouden kunnen afleggen. Het vinden van het juiste midden zou nog heel veel zoeken en tasten vergen.

In de Algemeene Vergadering van 1 Maart 1913 diende het Bestuur een ontwerp in, niet met de bedoeling om daarover in de vergadering definitief te beslissen, doch om de gelegenheid te hebben tezamen de voorgestelde eischen onder de loupe te nemen. Inderdaad werd op deze vergadering de zaak van alle kanten bekeken, waarbij wederom bleek hoe moeilijk het was in elk onderdeel den juiste graad van vaardigheid, welke geëischt zou moeten worden, te bepalen. De verwerking van de geopperde denkbeelden werd tenslotte toevertrouwd aan een te vormen „Uitvoerend Comité voor de Vaardigheidsproeven”.

In deze zelfde vergadering kon de voorzitter mededeeling doen van de sympathiebetuigingen, welke het N.O.C. had ontvangen van Generaal DE MEESTER, Commandant van het Veldleger en van Minister COLIJN, die de toezegging deed, dat de medailles, uitgereikt na het afleggen der vaardigheidsproeven, door militairen als decoratie gedragen zouden mogen worden.

In het zoo juist genoemde Uitvoerend Comité voor de Vaardigheidsproeven werden in de bestuursvergadering van 20 Maart 1913 benoemd de heeren W. H. PIEPERS, voorzitter; A. E. W. DE JONG, secretaris en JOH. HEYNEN, lid.

Het Bestuur besloot om driemaal 's jaars gelegenheid te geven tot het afleggen der proeven, doch al spoedig bleek, dat de uitvoering van dit genomen besluit op enkele praktische bezwaren zou stuiten. Op voorstel van het Uitvoerend Comité werd daarom een andere regeling getroffen. De deelnemers zouden zelf moeten opgeven waar en wanneer zij de proeven wenschten af te leggen en zij zouden daarover nader overleg kunnen plegen met de betreffende bonden. Deze regeling is thans nog in gebruik.

Was het organisatorische gedeelte hiermede gereed, de technische moeilijkheden bleken nog geenszins overwonnen. Het Nederlandsch Gymnastiek Verbond verlangde naast de Nederlandsche Athletiek Unie ook de proeven loopen en springen te beoordeelen en de voor elke proef afzonderlijk uit te reiken diploma's met de N.A.U. te onderteekenen. Het Bestuur van het N.O.C. stond echter op het standpunt, dat het grondbeginsel van het N.O.C. was om voor iederen tak van lichaamsoefening slechts één organisatie te erkennen en besloot dan ook, dat de N.A.U. het aangewezen lichaam was om de proeven loopen en springen te controleeren. Deze beslissing was aanleiding tot het uittreden van den vertegenwoordiger van het N.G.V. uit het Bestuur. Het spreekt vanzelf, dat het Bestuur alles in het werk stelde om tot een oplossing te geraken, welke tenslotte gezocht en gevonden werd

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

HET VAARDIGHEIDSDIPLOMA

September 1912 geopperd, werd dus eerst anderhalf jaar later verwezenlijkt, waarin — zooals uit het voorafgaande duidelijk moge zijn — geen bewijs van geringe activiteit gezien mag worden, doch hetgeen slechts te wijten was aan de zoo uiteenloopende opvattingen van de verschillende bonden, die tot elkaar gebracht moesten worden om één harmonisch geheel te verkrijgen.

Het diploma en het eereteken naar ontwerp van de firma BEGEER te Utrecht waren reeds eerder gereed gekomen en zoo stond het afnemen van de proeven niets meer in den weg.

Teneinde de propaganda voor de vaardigheidsproeven te bevorderen, werden de eischen ook in zakformaat uitgegeven.

Veel deelnemers waren er evenwel voorloopig nog niet,

in de instelling van een gemengde beoordeelings-commissie N.G.V.—N.A.U.—U.C. voor het loopen en springen.

De onderhandelingen hierover vergden evenwel een jaar tijds en daarbij kwam, dat ook het overleg met de andere bonden over de juiste formulering der eischen nog zooveel tijd kostte, dat het oorspronkelijk plan om de proeven al in 1913 af te nemen niet tot uitvoering kon worden gebracht. Eerst in de Algemeene Vergadering van 7 Maart 1914, waarbij ook wederom vertegenwoordigers van het N.G.V. aanwezig waren, konden de volledige bepalingen en eischen voor de vaardigheidsproeven in druk aan de aanwezigen worden ter hand gesteld.

De uitwerking van de gedachte in

DE VAARDIGHEIDSMEDAILLE

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

mogelijk door onbekendheid met de instelling der vaardigheidsproeven, mogelijk door datgene, wat in die dagen iedereen bezig hield, het uitbreken van den oorlog. De toenmalige secretaris van het Uitvoerend Comité beschikte bovendien niet over voldoende tijd om de invoering met kracht ter hand te nemen, zoodat in

DE HEER VAN TUYLL REIKT DE EERSTE VAARDIGHEIDSMEDAILLE UIT AAN DEN HEER D. J. DE VRIES.

zijn plaats werd benoemd de heer W. P. HUBERT VAN BLIJENBURGH.

In 1914 behaalde de heer D. J. DE VRIES als eerste het eereteeken, in 1915 konden 6 eereteekenen worden uitgereikt en daarna groeide de animo snel, hetgeen moge blijken uit den staat, welke aan het einde van dit hoofdstuk is opgenomen.

Natuurlijk kwamen door de praktijk de fouten aan den dag. Reeds in 1915 werden de eischen dan ook al herzien: de 6 verplichte proeven werden uitgebreid met werpen (keuze uit discuswerpen, speerwerpen en kogelstooten) en aan de facultatieve proeven werden toegevoegd handgranaatwerpen en schieten.

Ter vervanging van den inmiddels als voorzitter van het Uitvoerend Comité afgetreden heer PIEPERS, werd in September 1915 in die functie benoemd de heer P. W. SCHARROO, terwijl tegelijkertijd als 3e lid werd aangewezen de heer Jhr. L. M. VAN REIGERSBERG VERSLUYS. Kort daarop werd in de plaats van den heer HUBERT VAN BLIJENBURGH tot secretaris benoemd Mr. L. H. FESCHOTTE.

Daartoe van verschillende zijden aangezocht, besloot het Bestuur in 1916 tot de instelling van vaardigheidsproeven voor dames. De eerste, die aan de eischen voldeed was Mejuffrouw C. M. CRENA DE JONGH, die daarmede in het bezit kwam van den door den heer VAN TUYLL voor deze prestatie uitgelooften beker.

Tevens werden in datzelfde jaar afzonderlijke eischen ingesteld voor mannen, die den 36-jarigen leeftijd bereikt hadden en voor scholieren boven den leeftijd van 17 jaar.

De vaardigheidsproeven bleken de bijzondere belangstelling te hebben

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

van den Minister van Marine, die bepaalde, dat aan het personeel der Zee-macht, hetwelk de proeven aflegde, gedurende 5 jaren een toelage van f 100.—'s jaars werd toegekend. Ter bevordering van het contact met het Ministerie van Marine werd in het Uitvoerend Comité als vertegenwoordiger van het Marinedepartement opgenomen de Kapitein der Mariniers P. VAN WERDT. Bovendien werd aan den Luitenant ter Zee 1e klasse J. F. OSTEN volledige volmacht verleend tot het invoeren en doen afnemen der vaardigheidsproeven in Ned.-Indië om het Marine-personeel ook in onze Oost de gelegenheid te geven aan de eischen te voldoen. Hiermede werd de grondslag gelegd voor de instelling der vaardigheidsproeven in Ned.-Indië, die in den loop der jaren vele moeilijkheden heeft gekend, doch die zich niettemin heeft kunnen handhaven en uitbreiden, dank zij de medewerking aldaar van de verschillende gedelegeerden van het Nederlandsch Olympisch Comité.

Door de toenemende belangstelling voor de vaardigheidsproeven, kwamen de bonden intusschen voor een steeds groeiende taak te staan. Het aantal deskundigen, dat de proeven afnam, werd uitgebreid, maar is in die dagen nog te klein en niet verspreid genoeg om aan het verlangen van de kandidaten, om de proeven zoo dicht mogelijk bij hun woonplaats af te leggen, te kunnen voldoen. De bonden gaven evenwel hun medewerking in ruime mate en trachtten de regeling van het afnemen der proeven zoo goed mogelijk te organiseeren, wel een bewijs, dat deze het propagandistische element voor hun sport in de instelling der vaardigheidsproeven onderkennen. Hun ingenomenheid met deze instelling blijkt ook uit het feit, dat enkele bonden zelf vaardigheidsproeven voor hun sport uitschreven.

In 1918 werd in sommige gemeenten het plan geopperd om vaardigheidsproeven voor 13—17-jarigen in te voeren. Als gevolg hiervan werd besloten om vanwege het N.O.C. daarvoor een leidraad bekend te maken, en wel zoodanig, dat de eischen voor scholieren van 17 jaar en ouder daarop zouden aansluiten. Hiervoor werd gevolgd een ontwerp van de heeren H. N. VAN LEEUWEN en Dr. M. MEYERS, een ontwerp, dat later eveneens behandeld werd door de in 1922 door het N.O.C. ingestelde Schoolsportcommissie, nadien herdoopt in Schooljeugdcommissie. Deze z.g. schoolvaardigheidseischen zijn nimmer in toepassing gebracht. Wel stichtte de Amersfoortsche Bond voor Lichamelijke Opvoeding vaardigheidsproeven voor jongens en mannen en voor meisjes en vrouwen, van af het elfde levensjaar, doch deze Bond slaagde er niet in deze proeven bij de Amersfoortsche bevolking populair te maken.

De praktijk had intusschen aangetoond, dat men er met de eischen voor de N.O.C.-vaardigheidsproeven nog niet „was”; zij waren nog niet

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

in harmonie met elkaar. In 1918 werd daarom aan een commissie bestaande uit de heeren F. W. H. VAN STRAATEN, P. VAN WERDT en H. N. VAN LEEUWEN verzocht een ontwerp tot herziening der vaardigheidseischen, gegrond op de opgedane ervaringen, te willen indienen.

Deze commissie sloeg een geheel andere richting in dan tot nu toe gevolgd was en streefde er naar om voor alle leeftijdsgroepen zooveel mogelijk gelijkwaardige eischen te stellen, zoodat één standaardonderscheiding, het eereteeken 3e graad, zou kunnen worden verleend. Het eereteeken in den 2en en 1en graad werd gereserveerd voor het bij herhaling voldoen aan de gestelde eischen.

Deze ingrijpende verandering werd met den aanvang van het tijdvak M op 1 Juli 1920 ingevoerd. De vaardigheidsproeven bestonden thans uit:

a. voor mannen: 7 verplichte proeven (loopen, springen, werpen, zwemmen, klimmen, uithoudingsvermogen, zelfverdediging) ingedeeld naar de leeftijdsgroepen 18—23, 24—29, 30—35, 36—41, 42 en daarboven;

b. voor vrouwen: 5 verplichte proeven (loopen, springen, zwemmen, klimmen, zelfverdediging);

c. voor scholieren ouder dan 17 jaren: 6 verplichte proeven (loopen, springen, werpen, zwemmen, klimmen, wandelen, gymnastiek).

De facultatieve proeven vervielen.

Aan hem, die de proeven eener leeftijdsgroep drie klassen lager dan waartoe hij behoorde, aflegde, werd een kroontje toegekend.

„In hoeverre dit juiste denkbeeld juist is uitgewerkt, zullen de eerstkomende jaren moeten aantonen”, schrijft Mr. FESCHOTTE in deel VI van de serie „Een vlugge geest in een vaardig lichaam” van SIJTHOFF'S Bibliotheek voor Lichamelijke Opvoeding. Het wil ons voorkomen, dat het denkbeeld inderdaad juist werd uitgewerkt, want sindsdien is de basis zoowel voor de bepalingen als voor de eischen dezelfde gebleven, al spreekt het vanzelf, dat door veranderde tijdsomstandigheden en vooral door den vooruitgang van de gemiddelde sportprestaties zoo nu en dan een verzwaring in de eischen werd aangebracht. Merkwaardig is het evenwel, dat deze commissie de vrouwen niet in leeftijdsgroepen indeelde, maar daarvoor één groep liet bestaan. Hoewel slechts zeer weinig vrouwen aan de proeven deelnemen — hoogstens 5 per jaar — is het billijk, dat met den leeftijd van degenen, die aan de eischen willen voldoen, rekening wordt gehouden. Eerst later, in 1932 zou men daartoe komen. Ook de groep „scholieren” zou later verdwijnen

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

en worden omgewerkt in een groep „Juniores” voor jongens en meisjes van 17 en 18 jaar. Doch op deze wijzigingen komen wij straks terug.

Langzamerhand erkende ook de Landmacht het nut van de vaardigheidsproeven. Bij K.B. van 21 Maart 1921 No. 61 werd bepaald, dat aan vrijwillig dienende militairen, die voor de eerste maal aan de vaardigheids-eischen van het N.O.C. voldeden, te rekenen van 1 Januari af, een gratificatie van f 100.— zou worden toegekend, welke gratificatie bij tweede en volgende herhaling f 50.— voor elk kalenderjaar zou bedragen.

Het spreekt vanzelf, dat een grootere belangstelling voor de proeven bij het Leger hiervan het gevolg was. Ditzelfde verschijnsel zien wij ook bij de Haagsche Politie; ook daar moest een geldelijke belooning de prikkel worden om voor het N.O.C.-diploma te gaan trainen. Maar ook elders vinden de proeven ingang, zij het ook, dat slechts zeer weinig burgers zich onder de candidaten bevinden. Zoo lezen wij b.v. in het jaarverslag 1920/21: „Onverklaarbaar blijft het, dat leeraren of a.s. leeraren in lichaamsoefeningen zich zoo afzijdig houden”. Deze woorden zijn op den toestand van heden nog evenzoo van toepassing, slechts een enkeling uit deze categorie van personen neemt aan de proeven deel.

Toch brachten allen, die zich voor de proeven inschreven, het niet tot een goed einde. Integendeel, velen, die begonnen met de enkele proeven, die zij beheerschten, af te leggen, hadden niet genoeg doorzettingsvermogen om zoo lang te oefenen, tot zij ook aan de voor hen minder gemakkelijke eischen konden voldoen. Als in 1924 10 jaar de gelegenheid heeft bestaan om de proeven af te leggen, zijn er 2400 personen ingeschreven geweest, waarvan er slechts 403 (waaronder 1 dame) het eereteken hebben verworven.

Op 18 Juli 1926 overleed Mr. FESCHOTTE, die gedurende ruim 10 jaar het secretariaat had verzorgd. Na zijn dood bleek welken enormen arbeid hij verzet had. Zijn opvolger, den heer A. TH. G. COBLIJN, die het secretariaat eerst tijdelijk waarnam en in 1927 definitief als secretaris van het Uitvoerend Comité benoemd werd, was het niet mogelijk de administratie, die steeds in omvang toenam, persoonlijk vol te houden en deze werd daarom ondergebracht op het secretariaat van het Organiseerend Comité der Olympische Spelen Amsterdam 1928, waar het voor den heer COBLIJN, zelf lid van dat Comité, mogelijk was de werkzaamheden te leiden. Om een gemakkelijker overzicht over de gegevens te verkrijgen, werd de administratie omgewerkt door de inrichting van een kaartsysteem, waarop alle gegevens van de geslaagde candidaten vermeld werden, zoodat bij een herhaling van het afleggen der proeven de benoodigde gegevens dadelijk te vinden waren.

Het gelukte in dien tijd voorts meer contact met Indië te verkrijgen,

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

hetgeen in 1928 leidde tot een geheel nieuwe administratieve regeling; diploma's en eeretekenen werden in depôt gegeven, zoodat het uitschrijven der diploma's in Indië zelf kon geschieden. Langdurige correspondentie en heen en weer zenden van stukken, die gewoonlijk juist ter plaats arriveerden, wanneer de betrokkene met verlof naar Holland was vertrokken of net was overgeplaatst, werd vermeden en het is te begrijpen, dat daardoor meer belangstelling voor het afleggen der proeven ontstond.

Ook verschijnt in 1928 een herdruk van de eischen en bepalingen, waarin evenwel geen wijzigingen werden opgenomen.

Nadat het Organiseerend Comité voor de Spelen te Amsterdam ontbonden was, legde de heer COBLIJN ook zijn functie als secretaris van het Uitvoerend Comité neer. Na een tijdelijke waarneming van het secretariaat door den heer P. W. WALLER, vond het Bestuur in Januari 1930 een nieuwen secretaris in den persoon van den heer W. A. M. WESTEROÛEN VAN MEETEREN.

Intusschen kwamen de bonden voor moeilijkheden te staan. Langzamerhand waren er steeds meer deskundigen benoemd, die met het afnemen der proeven belast waren, en met wie de bonden in voortdurend contact moesten blijven. Verder ontvingen de kandidaten voor elk der afgelegde proeven een diploma, hetgeen naarmate het aantal kandidaten steeg, steeds meer kosten met zich bracht. Tenslotte kon het budget van de bonden deze uitgaven niet meer dragen en kwamen zij met hunne bezwaren in de Algemeene Vergadering van het N.O.C. van 14 September 1929. De besprekingen hadden tot gevolg, dat een commissie werd benoemd, bestaande uit de heeren D. J. DE VRIES, G. H. VAN STEYN en C. F. KELLENBACH, die tot taak had de geuite bezwaren te onderzoeken.

Na nauwkeurige nasporingen, meende de commissie, dat een verbetering te zoeken ware in drie richtingen:

1° door propaganda onder de burger-sportbeoefenaren; 2° door verlichting van het werk der bonden; 3° door de gelegenheid tot het afleggen der proeven uit te breiden.

In verband met het eerste voorstel werd getracht meerdere bekendheid aan de vaardigheidsproeven te geven door in de dagbladen en cluborganen berichten, b.v. mededeelingen omtrent geslaagde kandidaten, op te nemen. Deze maatregel had echter weinig succes.

Om de bonden tegemoet te komen werd per 1 Juli 1930 een inleggeld van f 1.— ingesteld voor ieder, die zich voor het afleggen der proeven opgaf. Uit de gelden, die daardoor zouden binnen komen, zou aan de bonden een

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

vergoeding voor het afnemen der proeven na afloop van elk tijdvak worden uitgekeerd op een basis van 15 cent per afgenomen proef.

Voorts werd ter vereenvoudiging van de administratie een couponboekje ingevoerd. Dit laatste bleek een goede vinding, want al dadelijk werd door dezen maatregel een veel vlottere gang van zaken verkregen. Dit boekje, dat iedere candidaat na inschrijving ontving, was het bewijs, dat deze zijn inleggeld had voldaan en tot het afleggen der proeven gerechtigd was. Door in dit boekje het resultaat van elke afgelegde proef op te teekenen, kwam dit tevens in de plaats van de diploma's, welke de bonden tot nog toe na het voldoen aan een proef hadden uitgereikt. Dit bespaarde den bonden dus niet alleen de kosten van de diploma's, maar bovendien ook veel werk voor het invullen en verzenden daarvan.

Om tegemoet te komen aan het derde voorstel, werden de leeftijdsgroepen met één, voor 47 jarigen en ouderen, uitgebreid. Hierdoor werd meerdere gelegenheid tevens gegeven tot het behalen van het kroontje, dat verkregen werd door het voldoen aan de eischen van een leeftijdsgroep, drie groepen jonger dan waartoe men feitelijk behoort.

De regeling, welke was getroffen ter verdeeling van het inleggeld onder de bonden, vond bij deze geen algeheele instemming. Op de Algemeene Vergadering van 11 October 1930 kwamen deze opnieuw met hunne bezwaren. Het Bestuur opperde daarop het inleggeld op f 2.50 te brengen, teneinde zoowel aan de bezwaren der bonden tegemoet te komen als ook de steeds hooger wordende kosten voor het N.O.C. te kunnen bestrijden.

In December van dat jaar vergaderde het Uitvoerend Comité ter bespreking van deze en andere punten, waarna het Bestuur besloot het inleggeld van 1 Januari 1931 af te stellen op f 2.—. Deze verhooging van het inleggeld had niet den minsten nadeeligen invloed op de animo bij de candidaten, integendeel, er bleek zelfs een zekere stimulans van uit te gaan. Nu met de inschrijving voor velen een niet onbelangrijk bedrag gemoeid was, werd meer getracht alles in het werk te stellen om het begeerde eereteken te behalen.

De bezwaren door de bonden naar voren gebracht ten aanzien van de regeling der vergoeding voor het afnemen der proeven, werden opgelost door verschillende wijzigingen in deze regeling aan te brengen, o.a. door de vaststelling van een minimumvergoeding van f 10.— aan een bond, indien in den loop van het kalenderjaar althans door dien bond ten minste één proef zou zijn afgenomen.

Helaas moest de heer VAN MEETEREN door drukke werkzaamheden voor de functie van secretaris van het Uitvoerend Comité in den loop van 1931 bedanken. Tot zijn opvolger werd benoemd de heer G. VAN ROSSEM,

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

die, waar de vaardigheidsproeven op het bureau van het N.O.C. geadministreerd werden, als secretaris van het N.O.C. daarvoor de aangewezen persoon geacht werd.

Het eereteeken was tot nog toe steeds uitgereikt in het oorspronkelijke formaat van 40 mM. Dit formaat was echter niet in overeenstemming met andere onderscheidingsteekenen, zoodat op voorstel van het Uitvoerend Comité door het Bestuur besloten werd om met ingang van 1 Januari 1932 het eereteeken te verleen in de grootte van 33 mM. Hiermede kwam het Bestuur tevens een stap verder in de richting om de uitgaven voor de vaardigheidsproeven niet hooger te doen zijn dan de inkomsten. Door het voortdurend toenemende aantal candidaten, waren de uitgaven vanzelfsprekend steeds gestegen, in 1930 b.v. tot ruim f 1000.—, waartegenover geen inkomsten stonden. Door de invoering van het inleggeld eenerzijds en door een zoo zuinig mogelijk gevoerde administratie, als de invoering van een kleiner formaat eereteeken, anderzijds, is het Bestuur in de laatste jaren zoover gekomen, dat de post „vaardigheidsproeven” geen deficit meer oplevert.

Inmiddels bleek de tijd wederom rijp voor de invoering van eenige wijzigingen in de eischen en bepalingen. Op 19 September 1931 werden in de vergadering van het Uitvoerend Comité de ingekomen voorstellen daartoe, o.a. van de Kon. Ned. Athletiek Unie, uitvoerig besproken, waarna met de verschillende bonden en met de Medische Commissie van het N.O.C. overleg werd gepleegd en de nieuwe eischen werden vastgesteld. Het betrof hier de eenige ingrijpende wijziging na de radicale herziening, waarvan de eischen van 1920 het gevolg waren en waarop wij bij de behandeling daarvan reeds even duiden. Uit een omwerking van de groep „scholieren” ontstond een groep „juniores” voor jongens en meisjes van 17 en 18 jaar. Voorts werd het aantal verplichte proeven voor vrouwen gebracht van 5 op 7 door uitbreiding met een proef uithoudingsvermogen en werpen. Ook voor haar werd thans een indeeling in leeftijdsgroepen gemaakt, geheel volgens die voor de mannen, met dien verstande, dat vrouwen boven den 40-jarigen leeftijd niet meer tot het afleggen der proeven zouden kunnen worden toegelaten.

In de bepalingen werd een zoodanige wijziging aangebracht, dat het een candidaat onmogelijk werd gemaakt om in het eene kalenderjaar de proeven b.v. in December af te leggen en in het volgende kalenderjaar in Januari, waartegen volgens de letter geen bezwaar bestond, doch waardoor in wezen niet aan de bedoeling der bepalingen werd voldaan. Immers de bedoeling van de bepaling, dat de proeven in den loop van een jaar moesten worden afgelegd, was om de candidaten in training te houden. De nieuwe bepaling verwekte vooral onder de ouderen eenige teleurstelling, aangezien

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

het eereteken 1e graad nu niet meer in 5 jaar, doch eerst in 7 jaren behaald kon worden. Een oplossing werd gevonden in een aanvullende bepaling, waardoor zij, die alle proeven aflegden in de eerste helft van het tijdvak, waarin zij ingeschreven waren, voor herhaling der proeven in aanmerking kwamen in het aansluitend tijdvak, aangezien dan toch ten minste een half jaar lag tusschen het afleggen der proeven en de herhaling daarvan. Van de gelegenheid, die deze aanvullende bepaling gaf, werd dadelijk een druk gebruik gemaakt.

Uit propagandistisch oogpunt werd een miniatuur van het eereteken tegen matigen prijs ter beschikking der candidaten gesteld, een maatregel, welke veel succes oogstte.

Door de invoering der nieuwe eischen en bepalingen was een herdruk noodig van de circulaire, waarin het Bestuur het reglement en de eischen pleegt bekend te maken. Deze herdruk werd uitgegeven op 1 Januari 1932.

Zeer te betreuren was het, dat eveneens met ingang van 1 Januari 1932 het Departement van Defensie uit bezuinigingsoverwegingen de tot nu toe verleende gratificatie aan militairen, die aan de proeven hadden voldaan, introk. Dit besluit had natuurlijk dadelijk een afnemen van de belangstelling voor de vaardigheidsproeven tot gevolg, doch allengs heeft zich dit eenigszins hersteld.

De eischen en bepalingen, welke hier te lande op 1 Januari 1932 werden ingesteld, werden in Ned. Indië ingevoerd per 1 Januari 1933. Aangezien de vaardigheidsproeven in Indië voor het N.O.C. door de uit te reiken eeretekens en diploma's hoge kosten mede brachten, werd een overeenstemming bereikt tusschen het Nederlandsch-Indisch Olympisch Comité en het N.O.C. om het in Indië te ontvangen inleggeld gelijkelijk te verdeelen.

Intusschen waren ook op Curaçao stemmen opgegaan om te trachten aldaar de gelegenheid tot het afleggen der proeven open te stellen. Een verzoek daartoe bereikte het Bestuur einde 1931 en het benoemde daarop in Februari 1932, na zich eerst met den Gouverneur van Curaçao in verbinding te hebben gesteld, den heer H. MEERSMA te Willemstad tot gedelegeerde van het N.O.C. voor de vaardigheidsproeven op Curaçao. De heer MEERSMA getroostte zich veel inspanning om de organisatie van een en ander spoedig gereed te hebben. Met medewerking van den Curaçaoschen Bond voor Lichamelijke Opvoeding werden enkele commissies benoemd, die zich met het afnemen der proeven zouden belasten, doch door de betrekkelijk weinige animo voor de atletiek vlotte het met de vaardigheidsproeven op Curaçao nog niet dadelijk. Door het propageeren van verschillende takken van sport

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

en meer speciaal de atletiek werd getracht daarin verbetering te brengen en de belangstelling voor de vaardigheidsproeven te wekken. In dit opzicht maakte de secretaris van het U.C. een dankbaar gebruik van de aanwezigheid hier te lande in 1933 van den Gouverneur van Curaçao om de kwestie der vaardigheidproeven te bespreken, waarvoor deze een bijzondere belangstelling bleek te hebben.

Door verschillende oorzaken konden tenslotte de eerste proeven pas in begin 1936 worden afgenomen, doch sindsdien meldden zich geregeld kandidaten aan en wij hopen, dat op dit bescheiden begin spoedig een grootere toeloop moge volgen. Ook op Curaçao bestaat eenzelfde regeling met de couponboekjes en inleggelden als hier te lande en in Ned.-Indië.

Van den beginne af was een der voorwaarden om tot de N.O.C.-proeven te worden toegelaten, dat de candidaat lid was van een bij het N.O.C. aangesloten bond of vereeniging. Om meer algemeenheid aan de proeven te geven werd in 1932 op een vergadering van het Bestuur met de bij de proeven betrokken bonden na overleg met het U.C. besloten deze voorwaarde te laten vervallen. De couponboekjes zouden dan in den vervolge van een pasfoto van den candidaat worden voorzien.

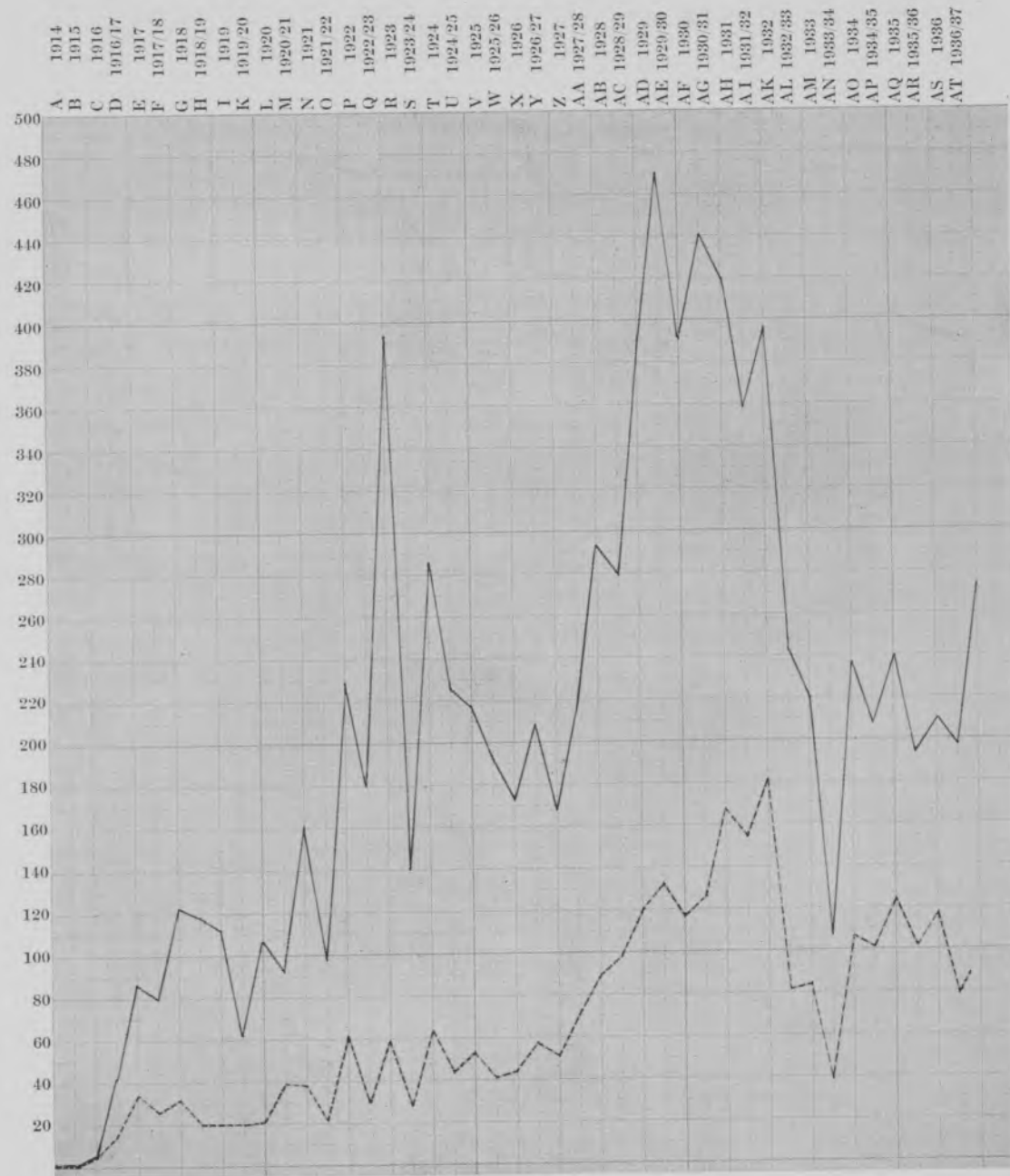
Tevens werd in deze vergadering, naar aanleiding van daartoe van de zijde van kandidaten ingekomen verzoeken, bepaald om aan hen, die de proeven voor de 2e, 4e, 6e, 7e, 8e, enz. maal hadden afgelegd, naast het diploma een kenteeken uit te reiken in den vorm van een versiering op het lint. Voor deze versiering werd aangenomen een cijfer, aangevende het aantal malen, dat aan de eischen was voldaan en in hetzelfde metaal als het eereteken. Deze cijfers zijn sinds korten tijd, evenals de kroontjes, ook in miniatuur ter beschikking gesteld, tegen kostenden prijs.

Behoudens enkele kleine wijzigingen in de eischen, o.a. voor de zwemproef, zijn sindsdien geen veranderingen meer aangebracht.

In den aanvang van 1937 werd nogmaals een herdruk van de circulaire met de bepalingen en eischen uitgegeven.

Wij willen tenslotte hier nog even aanstippen de samenkomst van het Uitvoerend Comité met de betrokken bonden op 20 Maart 1937, waarin o.a. ter sprake kwam de wenschelijkheid van een medische keuring der kandidaten, waarover intusschen nog geen beslissing is genomen.

Zoo zal steeds weer getracht worden verbetering te brengen in het mooie en nuttige instituut der vaardigheidsproeven, dat blijkens de bereikte resultaten in den loop der jaren zijn bestaansrecht verworven heeft en dat — naar wij hopen — nog vele jaren zal blijven medewerken aan de bevordering van de lichamelijke geoefendheid van het Nederlandsche volk.

GRAFISCHE VOORSTELLING VAN HET AANTAL INSCHRIJVINGEN VOOR DE VAARDIGHEIDSPROEVEN (DOORLOOPENDE LIJN) EN HET AANTAL GESLAAGDEN (STIPPELLIJN).

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

SAMENSTELLING VAN HET UITVOEREND COMITÉ VOOR DE VAARDIGHEIDSPROEVEN.

Voorzitters :

W. H. PIEPERS (1913—1915)
P. W. SCHARROO (1915 tot heden)

Secretarissen :

A. E. W. DE JONG (1913—1915)	P. W. WALLER (1929)
W. P. HUBERT VAN BLIJENBURGH (1915)	W. A. M. WESTEROÛEN VAN MEETEREN (1930—1932)
Mr. L. H. FESCHOTTE (1915—1926)	G. VAN ROSSEM (1932 tot heden).
A. TH. G. COBLIJN (1927—1929)	

Leden :

JOH. HEYNEN (1913)	TH. J. H. VAN 'T LAM (1927)
Jhr. L. M. VAN REIGERSBERG VERSLUYS (1915—1921)	A. P. H. BOELLAARD (1930 tot heden)
P. VAN WERDT* (1916—1921)	C. F. KELLENBACH (Jan.—Mrt. 1930, 1932 tot heden)
J. C. WAGNER (1921 tot heden)	W. A. M. WESTEROÛEN VAN MEETEREN (1931 tot heden).
M. H. VAN DULM* (1921—1927)	
W. A. J. ROELOFSEN* (1921—1930)	

* Vertegenwoordigers van het Departement van Marine.

's Gravenhage, April 1937.

De Nationale Vijfkamp

door J. van Steeden.

DE Vijfkamp kan zich helaas nog niet beroepen op een zelfde mate van populariteit, als waarin zich zoovele andere takken van sport mogen verheugen. Is dit vermoedelijk, of wel heel zeker te wijten aan onvoldoende algemeene bekendheid, welk een mooie en ongezochte gelegenheid biedt de verschijning van dit Gedenkboek den lezers — naar wij hopen in grooten getale — min of meer uitvoerig, doch zonder daarbij in allerlei details te treden, een en ander mede te deelen betreffende den inderdaad mooien en moeilijken Vijfkamp.

De Olympische benaming „Moderne Vijfkamp”, doet bij den aandachtigen lezer onwillekeurig de vraag rijzen, of er ook een „Antieke Vijfkamp” bestaat. Gesteld, dat de vraag gedaan wordt, dan luidt daarop het antwoord: „neen” en „ja”. *Neen*, omdat een antieke Vijfkamp niet bestaat, d.w.z. niet beoefend wordt en toch ook weer *ja*, omdat een dergelijke kamp vroeger wel bestond en deze ongetwijfeld als voorbeeld en aanwijzing heeft gediend tot wat wij tegenwoordig de „Moderne Olympische Vijfkamp” noemen.

Zooals feitelijk alle Olympische wedstrijden van onzen tijd naar het voorbeeld der Spelen, zooals de Grieken die hielden, op modernen leest zijn geschoeid, zoo is ook de Vijfkamp in het leven teruggeroepen, aangepast aan den geest, de ontwikkeling, de opvattingen en hulpmiddelen van deze tijden.

De Grieken, die hun goden vereerden met offeranden, optochten, zang en muziek en evenzeer met wedstrijden in allerlei lichaamsoefeningen, hielden ter eere van ZEUS om de vier jaren hun Spelen te Olympia in Elis en dongen ieder voor zich naar den olijfkranen en den palmtak in vele lichaamsoefeningen, vuistgevechten, wagenrennen e.a. Een afzonderlijk geheel vormde de Pentathlon (Pente-Vijf; Athlon-Wedstrijd), de Vijfkamp, waaraan de allerbeste athleten met veelzijdige lichamelijke ontwikkeling en geoefendheid deelnamen.

Met een sprong uit de oude Geschiedenis van 776 v. Chr., staan we in 1912 n. Chr. in het jaar der gelukkige gedachte van F. W. C. H. Baron VAN TUYLL VAN SEROOSKERKEN tot het oprichten van het Nederlandsch Olympisch Comité. Niet aanstonds bracht deze onvolprezen oprichting de instelling mede van een Vijfkamp. De organisatie van op te richten sportbonden en

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

aansluiting van bestaande sportbonden, bracht zooveel werk met zich, dat de instelling van een kamp, welke niet anders dan tot het domein van het N.O.C. zelf kon behooren, niet dadelijk aan de orde kon worden gesteld.

Voor het eerst lezen wij iets omtrent den Vijfkamp in het derde jaarverslag (1915—1916) van het Nederlandsch Olympisch Comité. Het was in het jaar 1915, dat de toenmalige Voorzitter Baron VAN TUYLL zich tot den in ruiters- en sportkringen alom bekenden Ritmeester Jhr. J. W. GODIN DE BEAUFORT richtte met het verzoek of deze het voorzitterschap op zich wilde nemen van een Commissie, welke zich zou belasten met het inrichten en doen houden van een Vijfkamp voor Officieren. Jhr. GODIN DE BEAUFORT stemde toe en het mag gezegd, dat zijn meer dan twintigjarige, voortreffelijke leiding, gedragen door zijn groote kennis als veelzijdig sportbeoefenaar, den Vijfkamp heeft gemaakt tot een jaarlijks terugkeerenden wedstrijd, waarnaar door talrijke Officieren en later ook Onderofficieren steeds weer reikhalzend wordt uitgezien.

Secretaris van de Commissie was aanvankelijk Jhr. F. J. A. CALKOEN, die echter in 1917 werd opgevolgd door schrijver dezes. In 1936 meende Jhr. GODIN DE BEAUFORT het voorzitterschap van de Commissie te moeten neerleggen en deze functie aan jongere krachten te moeten overdragen, waarna schrijver dezes tot voorzitter der Commissie werd benoemd en tot secretaris de heer G. STRUIJS Jr. Als erkenning voor het vele, dat de heer DE BEAUFORT in den loop der jaren voor den Vijfkamp had gedaan, werd hem door het Bestuur van het N.O.C. bij zijn aftreden den erepenning van het N.O.C. aangeboden.

Hierboven werd vermeld, dat de Vijfkamp behoort tot het domein van het N.O.C. zelf en dit wel op grond van de omstandigheid, dat de samenvoeging tot één geheel van vijf van elkaar zeer verschillende sporten, moeilijk kan worden georganiseerd en geleid door een der sportbonden, die uiteraard gespecialiseerd zijn in één bepaalde richting. Zoo had de tot het doel opgerichte Vijfkamp-Commissie, als sub-commissie van het N.O.C., o.m. de taak samenwerking te zoeken en te arbeiden met de verschillende sportbonden, waartoe de onderdeelen van den Vijfkamp behooren. Zonder uitzondering is deze samenwerking immer zoodanig aangenaam en vruchtdragend geweest, dat zij ongetwijfeld veel heeft bijgedragen tot de bereikte

Jhr. J. W. GODIN DE
BEAUFORT,
OUD-VOORZITTER V.D.
VIJFKAMP-COMMISSIE.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

resultaten. Deze waardeering gaat uit naar de Koninklijke Vereeniging van Nederlandsche Scherpschutters, den Koninklijken Nederlandschen Zwembond, den Koninklijken Nederlandschen Amateur Schermbond, de Koninklijke Nederlandsche Athletiek Unie en den Nederlandschen Hippischen Sportbond.

De eerste Olympische „Moderne Vijfkamp” werd gehouden ter gelegenheid van de Ve Olympische Spelen te Stockholm in 1912. Het Nederlandsch Olympisch Comité was er van overtuigd, dat voor dezen zeer moeilijken kamp een geregelde intensieve oefening noodig was en achtte het gewenscht, als vooroefening tot deelneming aan den Olympischen Vijfkamp, jaarlijks een nationalen Vijfkamp te organiseeren.

Dit was de grondgedachte.

Bij de voorbereiding tot de instelling dezer nationale Vijfkampen, bleek al spoedig, dat — practisch gesproken — slechts militairen aan deze kampen zouden kunnen deelnemen. Een voor de hand liggende reden daarvoor was de omstandigheid, dat ten tijde dier voorbereiding de in aanmerking komende jongelieden grootendeels door de mobilisatie in militairen dienst waren. Immers, zooals hierboven werd vermeld, de eerste besprekingen dateeren van 1915 en de eerste Vijfkamp van 1916, jaren, die midden in den mobilisatietijd lagen.

Toch was en is deze omstandigheid zeker niet de eenige reden, dat de Vijfkampers nagenoeg uitsluitend militairen zijn. De deelnemers te Stockholm in 1912 waren militairen en na den mobilisatietijd zijn het, zoowel in het buitenland als hier te lande, uitsluitend militairen, die mededingen in den Vijfkamp.

Het zijn dan ook de verschillende onderdeelen van den Vijfkamp, die den militair in het algemeen beter „liggen” dan den burger en voor de beoefening waarvan de actieve of reserve-militair, al of niet onder de wapenen, beter gelegenheid kan vinden.

De militair, die zijn schermzaal, pistoolbaan, zijn oefenterrein voor het loopen en manege „aan huis” heeft, is sterk in het voordeel bij den burger, die dit alles meestentijds ver van zijn woning zal moeten zoeken en die overdag, door zijn werkzaamheden, weinig gelegenheid zal kunnen vinden tot oefenen.

Het is mogelijk en waarschijnlijk, dat hierop de beoefening van het schermen en zwemmen een uitzondering maken, omdat ook de burger na afloop van zijn dagtaak, in 't belang van zijn geestelijken arbeid, gaarne zijn baantje zwemt en een partijtje schermt. Maar daarmee omvat men nog lang den Vijfkamp niet.

Het zijn vijf onderdeelen van *één geheel*, welke ieder voor zich een lang-

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

durige, voortgezette, ernstige beoefening noodig maken om met kans op succes deel te nemen. Het is niet wel mogelijk en ook volstrekt niet noodig, om in ieder onderdeel van den Vijfkamp zoodanig uit te blinken, dat een vergelijking met de resultaten van den „specialist” in ieder van die onderdeelen, in het voordeel van den Vijfkamper uitvalt.

Om een voorbeeld te noemen, de beste ruiter bij den Vijfkamp behoeft niet noodwendig even goed te zijn als de beste ruiter, die uitsluitend de hippische sport beoefent, de beste schermer bij den Vijfkamp behoeft niet van dusdanige kracht en van zulke klasse te zijn, dat hij voor een nationaal kampioenschap in aanmerking zou kunnen komen.

Vanzelfsprekend zou het ideaal zijn één of meer vijfkampers te kunnen aanwijzen, die het in alle onderdeelen wél zoo ver hebben gebracht, maar wij zullen er ons voorloopig nog bij moeten neerleggen, dat de kandidaten niet meer kunnen doen, dan het ideaal na te streven, zonder het nochtans te zullen bereiken.

De Vijfkamp is met zijn onderdeelen: schieten, schermen, zwemmen, loopen en paardrijden, zóó veelomvattend en vraagt zóóveel oefening, uithoudingsvermogen, kracht, concentratie, accuratesse, volharding en zoowel geestelijken als physieken aanleg, dat het bij wijze van spreken van een „gewoon mensch” niet gevergd kan worden in elk onderdeel een uitbinker te zijn. Zoo mag het verklaard heeten, waarom er nagenoeg geen vijfkamper bestaat, die niet zijn „zwakke plek” heeft. Er is bij de vijf zoo zeer verschillende onderdeelen er altijd wel één, dat den beoefenaar niet zoo zeer „ligt”, om er een der eerste plaatsen in te bereiken.

Dit geldt natuurlijk niet alleen voor ons land, maar evenzeer voor andere landen, waaronder er zijn, die den Vijfkamp een heel wat meer populaire plaats inruimen, dan wij gewend zijn, tengevolge waarvan de kandidaten in veel ruimere mate over tijd en geld kunnen beschikken, ten behoeve van hunne training.

Zoals hierboven medegedeeld, is een der onderdeelen van den Vijfkamp het paardrijden. Bij de voorbereiding bleek dit wel eenige moeilijkheden te zullen opleveren, hoewel het overigens niet van invloed behoefde te zijn op het hoofddoel, hetwelk door het Nederlandsch Olympisch Comité werd nagestreefd. Het bleek meer en meer, dat, zonder het hoofddoel voorbij te zien, de Vijfkamp, met zijn veelal den militair geëigende takken van sport, bij uitstek een instelling zou kunnen zijn voor een alzijdige oefening der Officieren en op deze wijze dienstbaar kon worden gemaakt aan het Leger en de Vloot.

Teneinde nu de beide doeleinden (een nationale Vijfkamp als vóóroefening tot deelneming aan de Olympische Spelen eenerzijds en alzijdige oefening

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

voor Officiëren anderzijds) te vereenigen, werd besloten het onderdeel „paardrijden” te vervangen door „handgranaatwerpen”. Het behoud van paardrijden zou n.l., althans aanvankelijk, een belemmering kunnen zijn voor de deelneming van Officiëren van niet-bereden wapens; in ieder geval zouden Officiëren van een bereden wapen sterk in het voordeel zijn. Zoo gaandeweg ontstond op deze wijze een meer of minder uitgesproken militaire Vijfkamp, waarbij vooral utiliteitsoverwegingen een woordje meespraken.

In den aanvang dezer beschouwingen deelden wij reeds mede, dat na de voorbereidende onderhandelingen en de vaststelling der eischen in het jaar 1915, de eerste „Vijfkamp voor Officiëren” in het jaar 1916 door het Nederlandsch Olympisch Comité werd georganiseerd.

Teneinde te kunnen beantwoorden aan de hierboven vermelde beide doeleinden, was het noodig een wedstrijdreglement te volgen ten behoeve van het hoofdoel (voorbereiding voor den Olympischen Vijfkamp), waarbij de deelnemers uiteindelijk een volgnummer krijgen, overeenstemmende met de geleverde prestaties.

Ter beantwoording aan het tweede doel (alzijdige oefening voor Officiëren) werd door het Nederlandsch Olympisch Comité de mogelijkheid van het verwerven van een diploma ingesteld, waartoe het noodzakelijk was zekere eischen aan ieder onderdeel van den Vijfkamp te verbinden.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Op deze wijze streeft ieder deelnemer in één wedstrijd dus het tweeledig doel na. Hij tracht een mooie plaats te bereiken in de eindclassificatie en tegelijkertijd te voldoen aan de gestelde minimum-eischen. Evenwel, het zal niet steeds gelukken het ideaal te verwezenlijken. Een goede plaats kan in de eindclassificatie behaald worden, zonder dat aan elk der vijf minimum-eischen wordt voldaan. Zoo is het voorgekomen, dat de Nos 1, 2 en 3 in de eindclassificatie geen diploma behaalden, doordat zij in één of meer onderdeelen niet aan den gestelden eisch voldeden. Natuurlijk konden zij slechts het mooie eindcijfer der totaalclassificatie behalen, door extra mooie prestaties in andere onderdeelen. Op het eerste gezicht lijkt deze eigenaardigheid een ongewenschte, maar wanneer men bedenkt, dat het goed beschouwd twee verschillende wedstrijden zijn, die in één verrichting hun resultaten brengen, moet men de consequenties daarvan aanvaarden en er vrede mede hebben, zoolang er geen andere regeling in de plaats gesteld kan worden, waarbij mogelijke onbillijkheden vermeden kunnen worden.

Toch is er wel eenig verband te leggen tusschen de minimum-eischen voor het diploma en het hoofddoel van den Vijfkamp. Worden de eischen licht gesteld, dan verliest niet alleen het diploma van zijne waarde, doch dan zakt daarmede ook onwillekeurig de gemiddelde prestatie in de eindclassificatie. Zoo beschouwd kunnen en moeten de minimum-eischen stimuleerend werk verrichten. Zwaarder gestelde eischen voeren ongetwijfeld de prestaties op, waarbij dan echter weer voor overdrijving dient te worden gewaakt ter voorkoming van verminderde animo tot voorbereiding en oefening ten behoeve van een, in de oogen van de candidaten, vrijwel onbereikbaar doel.

Het zijn voor de onderdeelen van den Vijfkamp de verschillende, reeds eerder genoemde sportbonden, die ieder voor zich in overleg met de Vijfkamp-Commissie den eisch vaststellen en die er rekening mede houden, dat den Vijfkamper niet hetzelfde kan en mag worden gevraagd, als den wedstrijd-deelnemer aan één sport.

Toen in het jaar 1916 hier te lande voor de eerste maal een Vijfkamp voor Officieren werd georganiseerd, waren daarvoor eischen vastgesteld, die in latere jaren en wel voornamelijk na de oprichting van een Internationaal Comité voor den Modernen Olympischen Vijfkamp, nogal aan wijzigingen onderhevig zijn geweest. In 1916 was er internationaal aan den Vijfkamp nog weinig of niets gedaan en zoo waren er in ons land eischen ontstaan, die voor een belangrijk gedeelte op eigen gezag en overeenkomstig de gewogen kansen tot slagen, waren ingesteld. Zoo b.v. werd voor het onderdeel schieten vereischt een bepaalde prestatie te verrichten in het geweer-(karabijn) schieten op 100 M., 300 M. en in het pistoolschieten op 25 M. Het onderdeel schieten

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

was op deze wijze aanmerkelijk zwaarder, dan het thans internationaal is vastgesteld. Voor het onderdeel schermen werd de sabel gekozen, zijnde dit hier te lande een meer geliefkoosd wapen dan de degen. Het paardrijden kon geen genade vinden als onderdeel van den Vijfkamp, omdat daardoor vrijwel alle niet-bereden officieren van deelneming zouden worden uitgesloten. Alles bijeen genomen heeft er jarenlang een soort speciale Nederlandsche Vijfkamp bestaan, waarvan de afwijkingen van den Internationalen Vijfkamp ten doode waren opgeschreven, toen in het jaar 1928, tijdens de Olympische Spelen te Amsterdam, de eerste besprekingen plaats vonden tot oprichting van het Comité International du Pentathlon Moderne Olympique. Nadat deze oprichting een feit was geworden, verscheen al niet heel lang daarna het thans als eenige richtsnoer dienende internationale reglement voor den Modernen Olympischen Vijfkamp.

Het spreekt vanzelf, dat dit op den voet wordt gevolgd in al zijn onderdeelen en, ten behoeve van het tweede doeleinde, aangevuld met door de sportbonden gestelde eischen als waardemeter voor het al of niet behalen van het diploma.

Waar nu het paardrijden als onderdeel gebiedend was voorgeschreven, kwam voor den nationalen Vijfkamp wederom de moeilijkheid voor den onberedene boven. Het Nederlandsch Olympisch Comité wist hierin te voorzien door den deelnemer, die dit op goede gronden verzoekt, gelegenheid te geven het paardrijden te vervangen door het handgranaatwerpen.

Het moet gezegd, dat de instelling van een internationaal vijfkampreglement den Vijfkamp zeer ten goede is gekomen en het werken langs vaste lijnen, waarover niet behoeft te worden gediscussieerd, gemakkelijker heeft gemaakt. Toch had de Vijfkamp „van eigen bodem”, met zijn eigenzinnigheden en afwijkingen (al waren deze doelbewust) al de jaren vóór de internationale regeling, niet minder aantrekking en niet minder de sympathie van hen, die voor deelneming in aanmerking kwamen.

De Vijfkamp heeft, gemiddeld genomen, nooit tot bepaalde klachten over onvoldoende deelneming aanleiding kunnen geven, al was er wel eens een jaar, dat bijzondere omstandigheden (jaargetijde, drukke diensten, gebrek aan tijd tot oefenen en vooral weinig tegemoetkoming bij autoriteiten) het aantal deelnemers hebben gedrukt en zelfs wel eens tot nul hebben gereduceerd.

De onderdeelen van den Vijfkamp zelf en de minimum eischen waren altijd zoo gesteld, dat de Officieren en later ook de Onderofficieren van Leger en Vloot zich tot het deelnemen aan dezen moeilijken, maar mooien en waardevollen wedstrijd aangetrokken gevoelden.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Wij zullen niet nagaan, welke kleinere of meer ingrijpende wijzigingen er in den loop der jaren zijn toegepast op de eischen van den Vijfkamp voor Officieren, zooals die in 1916 zijn intrede deed. Het was soms een zoeken naar iets beters of een probeeren van iets nieuws; een andere maal was het een poging om de deelneming op te voeren en natuurlijk was het immer iets goeds, wat er aan ten grondslag lag.

In ieder geval, ook de Vijfkamp-Commissie leerde er ieder jaar door al dit pogen wat bij en prees zich gelukkig met de opgedane ervaringen, die tot een immer hooger streven zouden kunnen leiden.

Voor wij nu terugkeeren tot het jaar 1916 om te zien, hoe het in den aanvang en in volgende jaren stond met de deelneming en de bereikte resultaten, geven wij een opsomming van de onderdeelen, waaruit de Vijfkamp thans, d.w.z. na de oprichting van het reeds eerder genoemde Internationale Vijfkamp-Comité, is samengesteld.

1. *Paardrijden.* Terreinrit met hindernissen over een afstand van ten hoogste 5 K.M.
2. *Schermen.* Degen, om 1 treffer.
3. *Pistoolschieten.* Doel: Manschijf. Afstand 25 M., 20 schoten in 4 series van 5 schoten.
4. *Zwemmen.* Afstand 300 M., vrije slag.
5. *Veldloop.* Afstand 4 K.M.

Vanzelfsprekend behooren bij ieder dezer onderdeelen allerlei bijkomstige voorschriften en bepalingen, waarvan de mededeeling in dit bestek van minder belang is. Hierboven werd reeds vermeld, dat op goede gronden vrijstelling van het paardrijden kan worden gegeven, waarvoor dan het handgranaatwerpen in de plaats wordt gesteld. Dit handgranaatwerpen bestaat weer uit twee onderdeelen, n.l. de snelheids- en juistheidsworp in zoogenaamde „putten” (aangegeven door cirkels) en de vèrworp.

Voor ieder onderdeel wordt één dag bestemd, zoodat in totaal vijf dagen in beslag worden genomen. Toen er ook op dit punt nog geen internationale voorschriften bestonden, werden meestentijds niet meer dan drie, bij zeer groote deelneming, vier dagen, aan den Vijfkamp besteed.

De eerste *Vijfkamp voor Officieren* in 1916 mocht zich met 32 inschrijvers in een belangstelling verheugen, die geenszins overweldigend was, maar toch hoop gaf voor de toekomst. Wel dient daarbij in aanmerking te worden genomen, dat Leger en Vloot in dien tijd op groote sterkte waren, zoodat een grootere deelneming niet had behoeven te verwonderen, maar de Vijfkamp

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

stond nog in de kinderschoenen en alle begin is nu eenmaal moeilijk. Helaas bleken er in dien tijd ook al „lichtvaardige inschrijvers” te bestaan, althans van de 32 kwamen er slechts 22 op het appèl.

In de buiten de diploma-eischen omgaande eindclassificatie werden de prijzen als volgt behaald:

1e prijs: (DE COUBERTIN-beker, uitgelooft door Baron VAN TUYLL): Mr. W. J. VOGEL, Res. 2e Luit. L.W. Art.	3e prijs: A. H. COLIJN, Res. 2e Luit. Gren.
2e „ : L. BYSTERUS HEEMSKERK, Res. 1e Luit. L.W. Inf.	4e „ : A. P. H. BOELLAARD, 1e Luit. Cav.

Dat één of meer der minimum-eischen aan den zwaren kant waren dan wel er aan de voorbereiding iets haperde, moge spreken uit het klein getal deelnemers, dat het diploma kon behalen. Dit getal was n.l. slechts 5. Het waren de volgende Officiëren:

A. H. COLIJN, Res. 2e Luit. Gren.	Jhr. M. J. T. v. D. POLL, Res. 2e Luit. L.W. Jagers.
Jhr. F. J. M. VAN NISPEN TOT SEVENAER, Res. 2e Luit. Cav.	F. W. H. VAN STRAATEN, Kapt. der Inf.
	Mr. W. J. VOGEL, Res. 2e Luit. L.W. Art.

Hunne namen werden door den Opperbevelhebber van Land- en Zee-macht bij legerorder vermeld.

Dit laatste was zeker een verheugend bewijs van belangstelling voor den Vijfkamp bij de hoogste militaire autoriteiten. Het jaarverslag van het N.O.C. mocht daarom met reden zeggen: „Wij gelooven met het jaarlijks uitschrijven van dezen Vijfkamp een nuttig werk te kunnen verrichten.”

Dit was zeker niet te veel gezegd, maar zij, die er in hun eigen belang en in dat van de weermacht het bewijs van moesten leveren, schitterden toch verschillende jaren door afwezigheid en bezorgden het Nederlandsch Olympisch Comité en de Vijfkamp-Commissie meermalen teleurstelling.

Het aantal deelnemers aan den tweeden Vijfkamp voor Officiëren in 1917 bedroeg 26. Wanneer men bedenkt, dat het Officiërskorps toen uit 4500 man bestond, was het aantal van 26 deelnemers bedroevend.

Voor al de actieve Officiëren getuigden van weinig animo. Dat ook de geoeffendheid niet geroemd kon worden, bleek uit het gering aantal diploma-winnaars, n.l. 3. Het waren de volgende Officiëren:

A. T. COLENBRANDER, 1e Luit. Cav.	C. REIJNIESE, 1e Luit. Inf.
C. J. A. v. D. HEEM, 1e Luit. Inf.	

Ongetwijfeld een teleurstellend resultaat. Bij vele deelnemers was vooral

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

de schietvaardigheid zeer onvoldoende. De eindclassificatie bracht als prijswinnaars:

1e prijs: H. J. FRUIN, 1e Luit. Cav. 3e prijs: G. P. H. TIELENS, 2e Luit. Landstorm.
2e „ : R. PAPPENHEIM, Res. 2e Luit. Art. 4e „ : J. H. ALMA, Res. 1e Luit. Art.

De 1e prijswinnaar ontving een door den toenmaligen oud-Minister H. COLIJN uitgeloofden zilveren beker.

Ook in dit jaar werd door den Opperbevelhebber van Land- en Zeemacht bij legerorder aan de prijs- en diplomawinnaars tevredenheid betuigd en deelneming voor het volgend jaar aangemoedigd.

Voor het jaar 1918 werd als 1e prijs een zilveren beker uitgeloofd door den toenmaligen oud-Minister J. T. CREMER. Toch leverde dit jaar een niet veel grooter aantal deelnemers en steeg dit tot slechts 27. Het ging dus wel uiterst langzaam vooruit, niettegenstaande door den Opperbevelhebber van Land- en Zeemacht verschillende faciliteiten aan de deelnemers werden verleend. De oorzaak was waarschijnlijk voor een deel te vinden in de weinige medewerking, van verschillende commandanten. Verblijdend was het intusschen, dat de prestaties aanmerkelijk vooruitgaande waren en dat de deelnemers de zaak der oefening ernstig hadden opgevat.

Thans waren er de volgende 14 diplomawinnaars:

C. P. AUWERDA, Res. 2e Luit. L.W. Inf.	H. L. C. TH. KUNTZE, Res. 2e Luit. Gren.
C. TH. DE BIE, 1e Luit. Inf.	R. PAPPENHEIM, Res. 2e Luit. Art.
A. COHEN STUART, Res. 2e Luit. Jagers.	C. REIJNIERSE, 1e Luit. Inf. (2e keer)
A. T. COLENBRANDER, 1e Luit. Cav. (2e keer).	E. W. ROTH, Res. 1e Luit. Inf.
T. C. VAN DIERENDONCK, 2e Luit. Inf.	B. V. SPREEKENS, Res. 2e Luit. Inf.
E. E. TH. DULFER, 2e Luit. Inf.	J. A. V. D. VEGTE, Res. 2e Luit. Wielr.
Jhr. W. GEVAERTS, 1e Luit. Cav.	G. J. WEHRY, Res. 2e Luit. Inf.
E. VAN HEEK, landst. pl. 2e Luit. Inf.	

De prijzen in de eindclassificatie werden behaald door:

1e prijs: J. A. V. D. VEGTE, Res. 2e Luit. Wielr. 3e prijs: C. REIJNIERSE, 1e Luit. Inf.
2e „ : C. TH. DE BIE, 1e Luit. Inf. 4e „ : A. T. COLENBRANDER, 1e Luit. Cav.

Van het eereid van het Nederlandsch Olympisch Comité, den Heer C. J. K. VAN AALST, mocht de toezegging ontvangen worden voor een zilveren beker als 1e prijs bij den Vijfkamp in het jaar 1919.

De groote medewerking en sympathie telkenjare van „boven-af” onderzonden, sterkte ieder jaar opnieuw zoowel het Nederlandsch Olympisch Comité als de Vijfkamp-Commissie en was oorzaak, dat met nieuwen moed aan de organisatie van den Vijfkamp voor het komende jaar werd gearbeid.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

En wat bracht het volgend jaar 1919, waarin de demobilisatie van de weermacht was aangevangen? Het kon wel haast niet anders, of de Vijfkamp-deelneming werd ongunstig beïnvloed door de afwezigheid van vele reserve-officieren en zoo zien wij dit jaar slechts 10 inschrijvers. Gelukkig waren de prestaties bevredigend en kon aan vijf deelnemers het diploma worden uitgereikt. De winnaars waren:

C. P. AUWERDA, Off. Vl. 3e kl. K.M. (2e keer).	H. J. M. WIJNOLDY DANIËLS, Kapt. Genie
Mr. A. H. COLIJN, Res. 1e Lt. Gren. (2e keer).	J. G. W. ZEGERS, 1e Luit. Inf.
B. J. MOMMA, 2e Luit. Art.	

In de eindclassificatie was de volgorde:

1e prijs: C. P. AUWERDA, Off. Vl. 3e kl. K.M.	3e prijs: H. J. M. WIJNOLDY DANIËLS, Kapt. Genie
2e „ : Mr. A. H. COLIJN, Res. 1e Lt. Gren.	4e „ : B. J. MOMMA, 2e Luit. Art.

Na afloop van dezen Vijfkamp was het de voorzitter van de Vijfkamp-Commissie, Jhr. J. W. GODIN DE BEAUFORT, die het N.O.C. een zilveren beker aanbood als 1e prijs voor den Vijfkamp in 1920.

Wie mogelijk den moed in de schoenen zonk, den voorzitter niet, in de absolute overtuiging, dat de mooie Vijfkamp blijvend moest slagen.

Dat werd althans dit jaar bewaarheid, zoodat we een 20-tal deelnemers aan den start zien, met een 10-tal diplomawinnaars tot slot.

Deze diplomawinnaars waren:

C. P. AUWERDA, Off. Vl. 2e kl. K.M. (3e keer).	F. POORTMAN, 1e Luit. Inf.
Jhr. W. C. BOREEL, 1e Luit. Cav.	F. W. H. VAN STRAATEN, Kapt. Inf. (2e keer)
C. F. A. DE BRUIN, 1e Luit. Cav. N.I.L.	W. L. VONCKEN, 1e Luit. Inf.
F. W. LAUPMAN, Kapt. Art. N.I.L.	J. G. W. ZEGERS, 1e Luit. Inf. (2e keer).
J. J. MOJET, 2e Luit. Art.	A. D. C. VAN ZIJP, 1e Luit. Cav.

De prijzen ingevolge de eindclassificatie werden behaald door:

1e prijs: C. P. AUWERDA, Off. Vl. 2e kl. K.M.	3e prijs: Jhr. K. J. VAN DEN BRANDELER, 1e Luit. Art.
2e „ : J. J. MOJET, 2e Luit. Art.	4e „ : J. G. W. ZEGERS, 1e Luit. Inf.

De voorzitter van de Vijfkamp-Commissie, Jhr. J. W. GODIN DE BEAUFORT, die ieder jaar in zijn toespraak ter gelegenheid van de prijsuitreiking inspireerende woorden tot de deelnemers wist te spreken, vond deze keer gelegenheid in het bijzonder de buitengewone prestaties te vermelden, door den heer AUWERDA geleverd. Deze had nl. drie maal in successie het diploma behaald en door de ongeëvenaarde wijze, waarop hij alle onderdelen van den Vijfkamp had uitgevoerd, het bewijs geleverd, dat hij uit het ware vijfkamp-hout was gesneden.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Jammer, dat zijn lichtend voorbeeld niet zooveel enthousiasme bij vele anderen kon opwekken, dat in het jaar 1921 een overweldigend aantal deelnemers kon worden genoteerd. Met een aantal van 18 deelnemers werd dit jaar wel slechts een kleine teruggang geboekt, maar op het punt der geoefendheid was het blijkbaar minder goed gesteld, daar het diploma door niet meer dan 5 deelnemers kon worden behaald. Deze deelnemers waren:

G. W. A. BROUWERS, 1e Luit. Art.
L. DEIBEL, Kapt. Inf. N.I.L.
C. GIEBEL, 2e Luit. Inf. N.I.L.

J. VAN HOLST PELLEKAAN, 2e Luit. Art. N.I.L.
W. L. VONCKEN, 1e Luit. Inf. (2e keer).

De prijswinnaars in de eindclassificatie waren:

1e prijs: J. VAN HOLST PELLEKAAN, 2e Luit. Art. N.I.L. 3e prijs: L. DEIBEL, Kapt. Inf. N.I.L.
2e „ : C. GIEBEL, 2e Luit. Inf. N.I.L. 4e „ : G. W. A. BROUWERS, 1e Luit. Art.

Eerder dan dat de Vijfkamp-Commissie ging wanhopen aan de schoone zaak, had zij naar uitbreiding van haar terrein gezocht, tengevolge waarvan het N.O.C. een willig oor had gevonden bij de hoogste militaire autoriteiten tot het instellen van een afzonderlijken Vijfkamp voor Onderofficieren. Het was wel uitermate verheugend, dat de toestemming en de daaraan onvermijdelijk verbonden faciliteiten voor de Onderofficieren nog gepaard gingen met een subsidie van het Rijk, waardoor de thans aanmerkelijk grootere kosten konden worden opgevangen.

Zoo bracht het jaar 1921 de eerste Vijfkamp voor Onderofficieren en het was geen slecht begin, toen 29 deelnemers aan den start verschenen. De onderdeelen en de eischen waren gelijk aan die van den Vijfkamp voor Officieren. Al was het waar te nemen, dat de training ernstig was opgevat, het aantal diplomawinnaars bleef nog gering en bedroeg 6. Het waren de volgende Onderofficieren:

R. M. VAN ACHTERBERGH, Wachtm. Art.
J. M. BOONENBURG, Sergt. maj.-instr.
G. DENEKAMP, Sergt. Inf.

G. N. W. v. D. MADE, Sergt. maj. adm. Inf.
H. A. J. SNEIJERS, Sergt. maj. instr. Inf.
J. H. WELS, Wachtm. Art.

Winnaars in de eindclassificatie waren:

1e prijs: R. M. v. ACHTERBERGH, Wachtm. Art. 3e prijs: Chr. HERMSEN, Sergt. Inf.
2e „ : J. H. WELS, Wachtm. Art. 4e „ : G. N. W. v. D. MADE, Sergt. maj. adm. Inf.

Het was in het toen volgende jaar 1922 niet best gesteld met de deelneming aan den Vijfkamp voor Officieren. De uiterst geringe animo moet ongetwijfeld het gevolg zijn geweest van de onzekerheid omtrent de toekomst, waarin de weermacht toen verkeerde. Het bleek helaas niet mogelijk den Vijfkamp voor Officieren te doen plaats vinden. Gelukkig was het bij de

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITE

Onderofficieren beter en werd door een 19-tal deelnemers opgewekt gestreden in den tweeden Vijfkamp voor Onderofficieren. De 8 volgende Onderofficieren voldeden aan de eischen en behaalden het diploma:

E. ANNEVELINK, Sergt. Inf.	W. JANSEN, Sergt. Inf.
H. A. BREMER, Adj. O.O. Cav.	J. J. JANSSEN, Opperwachtm. Cav.
W. C. BROERSMA, Sergt. maj. instr. Inf.	J. L. SMEIJERS, Sergt. Inf.
H. B. TEN GEUZENDAM, Wachtm. Cav.	J. H. WELS, wachtm. Art. (2e keer).

De prijswinnaars waren:

1e prijs: J. H. WELS, Wachtm. Art.	3e prijs: H. B. TEN GEUZENDAM, Wachtm. Cav.
2e „ : CHR. HERMSEN, Sergt. Inf.	4e „ : R. M. V. ACHTERBERGH, Wachtm. Art.

In het algemeen bestond in het jaar 1923 bij de weermacht niet veel belangstelling voor de toepassing der lichaamsoefeningen. Het was dan ook in dien toestand een lichtpunt, dat de Vijfkampen voor Officieren en Onderofficieren voortgang konden vinden en dat deze, ondanks niet al te talrijke deelneming, hun invloed op de andere lichaamsoefeningen bij de weermacht niet zullen hebben gemist. Bij de Officieren werd door slechts één deelnemer het diploma behaald. Het was de 2e Luitenant der Art. C. TONNET, die op vlotte wijze aan de gestelde eischen voldeed.

De prijzen werden gewonnen door de volgende Officieren:

1e prijs: A. BLUSSÉ V. OUD-ALBLAS, Ritm. Cav.	3e prijs: C. TONNET, 2e Luit. Art.
2e „ : P. H. V. D. TRAPPEN, 1e Luit. Inf.	4e „ : Jhr. F. L. G. LEIJSSIUS, 2e Luit. Inf.

Bij de Onderofficieren wist nog een 5-tal deelnemers aan de minimum-eischen voor het diploma te voldoen. Het waren de volgende:

C. HUISZON, Sergt. Inf.	H. A. SNOR, Wachtm. Cav.
M. C. V. D. LINDEN, Sergt. Jagers.	C. J. TAP, Sergt. Jagers.
H. J. SCHOLTE, Sergt. maj. instr. Inf.	

In de eindclassificatie werden de prijzen behaald door:

1e prijs: CHR. HERMSEN, Sergt. Inf.	3e prijs: C. DUMERNIET, Sergt. Inf.
2e „ : R. M. V. ACHTERBERGH, Wachtm. Art.	4e „ : H. A. SNOR, Wachtm. Cav.

Het wilde bij de Officieren de laatste jaren maar niet vlotten met den Vijfkamp. Ongetwijfeld was er gebrek aan opofferingsgezindheid bij de heeren, die in hoofdzaak op oefenen in hun vrijen tijd waren aangewezen. Dat dit noodzakelijk was, had wellicht tot oorzaak, dat vele militaire commandanten onvoldoende het belang inzagen van de waarde aan den goeden Vijfkamp-Officier als voorganger zijner onderhebbenden te hechten. Hoe het ook zij, de Officieren kwamen in 1924 niet aan den start door te weinig deelneming.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Gelukkig was er animo bij den Vijfkamp voor Onderofficieren, waarbij de volgende deelnemers het diploma behaalden:

H. ALBERTS, Sergt. Art.	C. J. TAP, Sergt. Jagers (2e keer),
S. VAN DIJK, Adj. O.O. Cav.	J. DE WAIJ, Wachtm. Cav.
A. STRAATMAN, Fourier Jagers.	F. C. VAN WIJK, Sergt. Gren.

Als prijswinnaars in de eindclassering vermelden wij:

1e prijs: H. B. TEN GEUZENDAM, Wachtm. Cav.	3e prijs: C. J. TAP, Sergt. Jagers.
2e „ : J. A. S. TUKKER, Sergt. maj. instr. Art.	4e „ : J. B. A. ABRAHAMS, Sergt. Inf.

De Vijfkamp-Commissie had niet stil gezeten en was er ook middels het N.O.C. in geslaagd hernieuwde belangstelling voor de Vijfkampen te wekken en dit zoowel bij de Officieren en Onderofficieren zelf als bij de militaire autoriteiten. Het was dan ook verheugend in 1925 weer eens een aantal deelnemers te zien, dat aan terugliggende jaren van bloei deed denken. Ditmaal meldden zich 19 Officieren aan, terwijl de Vijfkamp voor Onderofficieren met 51 deelnemers een groot succes werd. Van de 19 Officieren wist het volgend 6-tal het diploma te behalen:

J. G. BERGHUYS, 1e Luit. Inf.	Jhr. F. L. G. LEIJSSIUS, 1e Luit. Inf.
P. L. DOUWES, Kapt. Inf.	K. D. SCHEFFER, 2e Luit. Inf.
E. E. TH. DULFER, 1e Luit. Inf. (2e keer).	W. H. WARNSINCK, Kapt. Inf.

De prijzen werden gewonnen door:

1e prijs: P. H. V. D. TRAPPEN, 1e Luit. Inf.	3e prijs: E. E. TH. DULFER, 1e Luit. Inf.
2e „ : J. G. BERGHUYS, 1e Luit. Inf.	4e „ : H. D. SCHERPENHUYZEN, Kapt. Inf.

Gezien het aantal deelnemende Onderofficieren waren de diplomawinnaars, ten getale van 9, in verhouding niet zeer talrijk.

Het waren de Onderofficieren:

E. ANNEVELINK, Sergt. Inf. (2e keer).	P. PETERS, Sergt. Inf.
J. BROUWER, Sergt. Inf.	H. J. SCHOLTE, Sergt. maj. instr. Inf. (2e keer).
S. VAN DIJK, Adj. O.O. Cav. (2e keer).	C. J. TAP, Sergt. Jagers (3e keer).
W. G. FRANSSEN, Wachtm. Cav.	A. P. ZWARTEVEEN, Sergt. Inf.
W. KREDIET, Sergt. Art.	

De prijswinnaars ingevolge den eindstand waren:

1e prijs: C. SCHMIDT, Wachtm. Art.	3e prijs: J. A. S. TUKKER, Sergt. maj. instr. Art.
2e „ : J. B. A. ABRAHAMS, Sergt. Inf.	4e „ : A. P. ZWARTEVEEN, Sergt. Inf.

De ondervinding had geleerd, dat het goed zou zijn den eisch voor het schieten iets minder moeilijk te maken. Aldus was voor het jaar 1926 geschied, hetgeen niet wegnam, dat dit onderdeel nog tot de zwaarste bleef behooren. Het ging overigens met den Vijfkamp thans gelukkig in opgaande lijn.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Deelneming en resultaten leverden het bewijs, dat aan deze wedstrijden meer waarde werd gehecht. Er was ernstig geoefend en groote vooruitgang kon worden geconstateerd.

Bij de Officieren werd aan de diploma-eischen voldaan door:

J. G. BERGHUYS, 1e Luit. Inf. (2e keer)	H. C. KLOPPENBURG, 1e Luit. Inf.
J. DE BIE, 1e Luit. Wielr.	R. W. B. MULLER, 1e Luit. Wielr.
C. GOTTSCHAL, 1e Luit. Inf.	H. MIJSBERG, Kapt. Inf.
G. J. H. E. HILLINGA, Kapt. Inf.	E. M. A. SUIJLEN, 1e Luit. Inf.

De prijzen werden gewonnen door:

1e prijs: H. C. KLOPPENBURG, 1e Luit. Inf.	3e prijs: J. G. BERGHUYS, 1e Luit. Inf.
2e „ : W. J. VAN RHIJN, 2e Luit. Mariniers.	4e „ : J. DE BIE, 1e Luit. Wielr.

De Vijfkamp voor Onderofficieren bracht de 13 volgende diploma winnaars:

J. B. A. ABRAHAMS, Sergt. Inf.	C. NEDERVEEN, Sergt. Wielr.
H. ALBERTS, Sergt. Art. (2e keer).	TH. NEDERVEEN, Sergt. Inf.
G. W. ANNEVELINK, Sergt. Inf.	P. PETERS, Sergt. Inf. (2e keer).
A. C. TH. BRINKMAN, Sergt. Inf.	W. SCHUKKING, Sergt. Inf.
C. J. VAN DIJK, Sergt. Inf.	H. A. SNOR, Wachtm. Cav. (2e keer).
S. VAN DIJK, Adj. O.O. Cav. (3e keer).	J. A. S. TUKKER, Sergt. maj. instr. Art.
W. H. HOMRINGHAUSEN, Sergt. Inf.	

Prijswinnaars ingevolge de eindclassificatie waren:

1e prijs: J. B. A. ABRAHAMS, Sergt. Inf.	3e prijs: R. M. V. ACHTERBERGH, Wachtm. Art.
2e „ : J. A. S. TUKKER, Sergt. maj. instr. Art.	4e „ : G. LEEGSMAN, Sergt. Gren.

Zoowel bij de Officieren als bij de Onderofficieren ziet men als verblijvend verschijnsel vele malen dezelfde deelnemers. Het is zeker aangenaam te ervaren, hoe zij de smaak van den mooien Vijfkamp te pakken hebben, maar het is minstens even aangenaam te weten, dat hun voorbeeld van grooten invloed is op de deelneming van collega's en bovenal van jongere collega's. Het voortbestaan van de Vijfkampen is gewaarborgd, wanneer door het voorbeeld der ouderen (en er zijn er, die de 40 al lang gepasseerd zijn) ieder jaar een aantal jongeren aan den start mag worden begroet.

In het jaar 1927 diende de Commissie bedacht te zijn op eenige wijziging in de eischen van den Vijfkamp, die nu als vooroefening zou gelden voor den Modernen Olympischen Vijfkamp, in 1928 te houden ter gelegenheid van de Olympische Spelen te Amsterdam.

Het onderdeel schieten werd beperkt tot pistoolschieten en het onderdeel handgranaatwerpen vervangen door het paardrijden.

Het was onder deze omstandigheden begrijpelijk, dat het aantal deelnemers minder talrijk zou zijn, omdat iedere niet-ruiter als het ware van

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

deelneming was uitgesloten. Alle redenen tezamen, maakten het wenschelijk dezen keer de Officiëren en de Onderofficiëren in één kamp te vereenigen. Het diploma werd behaald door:

J. G. BERGHUYS, 1e Luit. Inf. (3e keer). C. TONNET, 1e Luit. Art. (2e keer).
W. J. VAN RHIJN, 2e Luit. Mariniers. A. B. DE VOS, Serg. Vlieger.

De prijswinnaars waren:

1e prijs: C. TONNET, 1e Luit. Art. 3e prijs: W. J. VAN RHIJN, 2e Luit. Mariniers.
2e „ : T. PASMA, Wachtm. Art. 4e „ : J. G. BERGHUYS, 1e Luit. Inf.

Het jaar 1928 stond in het teeken van het groote internationale sportgebeuren, de Olympische Spelen te Amsterdam en misschien was men daardoor zoodanig afgeleid, dat de eigen zaak eenigszins in het gedrang was geraakt. Er kwamen althans niet meer dan 8 Officiëren en 10 Onderofficiëren aan den start van den Vijfkamp. Met de training had men het ditmaal vermoedelijk ook niet zoo nauw genomen, gezien het resultaat, dat geen enkele Officier diplomawinnaar werd, waartegenover een zeer mooi resultaat bij de Onderofficiëren kon worden geboekt, doordat een 8-tal van hen met gunstig gevolg aan de diploma-eischen voldeed.

Het waren de volgende Onderofficiëren:

H. J. BERGSTEIJN, Sergt. maj. adm. Wielr. J. J. PEETERS, Opperwachtm. instr. Cav.
K. V. D. CINGEL, Wachtm. Marech. J. A. S. TUKKER, Sergt. maj. instr. Art. (2e keer)
H. K. VAN EKELENBURG, Sergt. Inf. TH. B. W. WESSELINGH, Sergt. Inf.
J. HART, Wachtm. Cav. A. P. ZWARTEVEEN, Sergt. Inf.

De prijswinnaars waren bij de Officiëren:

1e prijs: J. HOYTEMA VAN KONIJNENBURG, 3e prijs: R. BOER, 2e Luit. Wielr.
2e Luit. Cav. 4e „ : W. VAN DORT, 1e Luit. Art.
2e „ : J. DE BIE, Kapt. Inf.

en bij de Onderofficiëren:

1e prijs: J. A. S. TUKKER, Sergt. maj. instr. Art. 3e prijs: J. J. PEETERS, Opperw. m. instr. Cav.
2e „ : T. W. L. SUK, Sergt. Inf. 4e „ : A. P. ZWARTEVEEN, Sergt. Inf.

In het nu volgend jaar 1929 waren de Vijfkampen weer een succes, al kon slechts één Officier, met name de 1e Luit. der Inf. W. G. BAKKER aan alle diploma-eischen voldoen. Prijswinnaars in de eindbeslissing waren:

1e prijs: A. J. G. BOUTMY, 2e Luit. Inf. 3e prijs: G. J. W. GELDERMAN, 2e Luit. Art.
2e „ : H. C. KLOPPENBURG, Kapt. Inf. 4e „ : D. W. VAN DEN BOSCH, 2e Luit. Art.

De geoefendheid der Onderofficiëren was zeer goed te noemen en het volgend 11-tal voldeed aan de eischen voor het diploma:

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

H. J. BERGSTEIJN, Sergt. maj. adm. Wielr.	C. NIEUWENHUIZE, Sergt. Politietr.
K. v. D. CINGEL, Opperwachtm. Marech.	P. PETERS, Sergt. maj. instr. Inf.
S. VAN DIJK, Adj. O.O. Cav. (4e keer).	J. G. QUIK, Wachtm. Art.
H. K. VAN EKELBURG, Sergt. Politietr.	H. A. J. SNEIJERS, Adj. O. O. instr. Inf. (2e keer).
H. J. JOBSE, Sergt. Wielr.	G. F. VUNDERINK, Sergt. Inf.
P. J. LAGHUWITZ, Sergt. Wielr.	

Prijswinnaars in de eindbeslissing waren:

1e prijs: R. M. VAN ACHTERBERGH, Opperwachtm. instr. Art.	3e prijs: H. J. JOBSE, Sergt. Wielr.
2e „ : A. B. DE VOS, Sergt. Vlieger.	4e „ : C. NIEUWENHUIZE, Sergt. Politietr.

Vooraf bij de Onderofficieren onderscheidde zich enkele deelnemers, die getuigden van een schier ongelooflijke volharding. Hun ijver, lust en groote sportiviteit dwingen respect af en het zijn woorden van groote waardeering, die meermalen tot hen werden gericht. De uitslagen, hierboven en hierna vermeld, doen zien, hoe goed getrainde mannen met ijzeren wil en doorzettingsvermogen tot 3, 4 en 5 maal het diploma weten te behalen. Een eeresalut voor dergelijke prestaties is zeker gerechtvaardigd.

Na afloop van de Vijfkampen in 1929 bracht het N.O.C. een plan tot uitvoering, dat bij totstandkoming wederom eenige uitbreiding aan de wedstrijden zou geven en de attractie ongetwijfeld zou verhoogen. Het N.O.C. deed namelijk voorstellen aan den Minister van Defensie om aan de individueele wedstrijden een korpswedstrijd te verbinden. De Minister van Defensie kon aan dit voorstel zijn goedkeuring hechten en stelde bovendien voor beide Vijfkampen een zilveren beker (met kleine herinneringsbeker) als korpsprijs beschikbaar. Een korps diende met minstens 2 deelnemers uit te komen, om aan den korpswedstrijd te kunnen deelnemen. Er moesten tenminste 3 deelnemende korpsen zijn, om dezen wedstrijd voortgang te doen vinden. Men zou denken, dat deze prikkel niet zonder uitwerking zou blijven. Dat viel echter bij de Officieren tegen, die in 1930 slechts 10 in getal verschenen, zonder voldoende deelnemende korpsen om den korpsbeker te kunnen veroveren.

Een lichtpunt in deze duisternis was, dat het sportgehalte dit jaar een hooger peil bereikte dan in enkele voorgaande jaren. Er was in alle onderdeelen ernstig geoefend. De deelneming bij de Onderofficieren was zeer bevredigend. Er kwamen 48 Onderofficieren uit, met 12 deelnemende korpsen. De uitkomsten stonden op een goed peil.

De volgende Officieren voldeden aan de diploma-eischen:

W. G. BAKKER, 1e Luit. Inf. (2e keer).	G. WILHELMY DAMSTÉ, 1e Luit. Mariniers.
J. A. G. DE LEEUW, 2e Luit. Wielr.	

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

De individueele prijzen ingevolge den eindstand werden gewonnen door:

1e prijs: W. J. VAN RHIJN, 1e Luit. Mariniers.	3e prijs: G. WILHELMY DAMSTÉ, 1e Luit. Mariniers.
2e „ : A. J. G. BOUTMY, 2e Luit. Inf.	4e „ : D. W. VAN DEN BOSCH, 2e Luit. Art.

Bij de Onderofficieren werd het diploma behaald door:

K. V. D. CINGEL, Opperw. Marech. (2e keer).	H. J. JOBSE, sergt. Wielr. (2e keer).
S. VAN DIJK, Adj. O.O. Cav. (5e keer).	D. PETERS, Wachtm. Art.
H. K. VAN EKELENBURG, Sergt. Politietr.	L. C. PHILIPSEN, Sergt. Inf.
H. B. TEN GEUZENDAM, Wachtm. Wielr. (2e keer).	J. G. QUIK, Wachtm. Art. (2e keer).
J. HART, Wachtm. Wielr. (2e keer).	P. STELPSTRA, Wachtm. Marech.
	H. E. SWANKHUISEN, Wachtm. Cav.

De korpswedstrijd werd gewonnen door het 5e Regiment Veld-Art. te Amersfoort, waarvoor uitkwamen R. M. VAN ACHTERBERGH, Opperwachtm. instr. en C. SCHMIDT, Wachtm.

De individueele prijzen werden gewonnen door:

1e prijs: C. SCHMIDT, Wachtm. Art.	3e prijs: C. VIJLBRIEF, Sergt. Mariniers.
2e „ : R. M. VAN ACHTERBERGH, Opper- wachtm. instr. Art.	4e „ : A. B. DE VOS, Sergt. Vlieger.

In 1931 was de deelneming aan den Vijfkamp van de zijde der Officieren wederom gering. De moeite van de steeds bereidwillige bondsofficials zou onvoldoende beloond zijn, door voor slechts 8 deelnemers afzonderlijke dagen in beslag te doen nemen. Er werd dan ook besloten den Vijfkamp voor Officieren wel afzonderlijk, doch op dezelfde dagen te doen plaats vinden, als waarop de Vijfkamp voor Onderofficieren zou worden gehouden. Er schreven 27 Onderofficieren in, een bevredigend, doch ook al niet overweldigend getal. De geringe geneigdheid om zich eens extra voor te bereiden voor den inderdaad niet gemakkelijken en veelomvattenden Vijfkamp, was te minder te verklaren, omdat op voorstel van de Vijfkamp-Commissie, door het N.O.C. aan het diploma een officieel eereteken werd verbonden. Reeds eerder in 1923 was er sprake geweest van de instelling van een draagmedaille, doch het Bestuur besloot toenmaals niet tot de invoering van een dergelijke onderscheiding over te gaan. Het ingestelde eereteken was het z.g. Vijfkampkruis, dat aan een blauw lint wordt gedragen. Aangezien ook de vaardigheidsmedaille van het N.O.C. hetzelfde blauwe lint heeft, heeft het Bestuur onlangs het lint van het Vijfkampkruis gewijzigd in dien

HET VIJFKAMPKRUIS

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

zin, dat dit in den vervolge, te beginnen met 1937, doorsneden zal zijn door een loodrechte grijze baan van 5 mM. breedte. Met de invoering van het kruis werd de waarde van de minimum-eischen sterk verhoogd.

Van de 8 Officieren behaalde slechts de 1e Luit. der Mariniers W. J. VAN RHIJN het diploma (2e keer) en het daaraan verbonden kruis. De korpsprijs werd gewonnen door het Korps Mariniers te Den Helder, vertegenwoordigd door de 1e Luits. W. J. VAN RHIJN en G. WILHELMY DAMSTÉ.

Personeele prijzen werden behaald door:

1e prijs: W. J. VAN RHIJN, 1e Luit. Mariniers.	3e prijs: N. P. P. VAN HOORN, 1e Luit. Art.
2e „ : A. J. G. BOUTMY, 1e Luit. Inf.	4e „ : G. WILHELMY DAMSTÉ, 1e Luit. Mariniers.

Van de Onderofficieren behaalden het diploma en kruis:

A. BUITENHUIS, Sergt. Inf.	H. B. TEN GEUZENDAM, Wachtm. Wielr. (3e keer).
C. SCHMIDT, Wachtm. Art.	J. G. QUIK, Wachtm. Art. (3e keer).
R. M. VAN ACHTERBERGH, Opperwachtm. instr. Art. (2e keer).	K. v. D. CINGEL, Opperw. Marech. (3e keer).
H. A. J. SNEIJERS, Adj.O.O.instr. Inf. (3e keer).	C. VIJLBRIEF, Sergt. Mariniers.
H. J. JOBSE, Sergt. Wielr. (3e keer).	T. W. L. SUK, Sergt. Inf.

De korpswedstrijd werd voor de 2e maal en daardoor definitief gewonnen door het 5e Regiment Veld-Art. te Amersfoort (deelnemers Wachtm. C. SCHMIDT en Opperwachtm. R. M. VAN ACHTERBERGH.)

De personeele prijzen werden gewonnen door:

1e prijs: C. SCHMIDT, Wachtm. Art.	3e prijs: T. W. L. SUK, Sergt. Inf.
2e „ : C. VIJLBRIEF, Sergt. Mariniers.	4e „ : R. M. VAN ACHTERBERGH, Opperwachtm. instr. Art.

Het mag een gerechtvaardigde veronderstelling heeten, dat de instelling van het Vijfkampkruis, waarvan men de waarde was gaan beseffen, niet vreemd was aan een opleving, die zich in het jaar 1932 openbaarde. De deelneming bestond uit 24 Officieren, waarvan 12 (50% dus) voldeden aan de eischen voor diploma en kruis. Met 43 deelnemers bij de Onderofficieren, waarvan 16 diploma- en kruiswinnaars was ook dit een record.

Bij de Officieren werd het diploma en het daaraan verbonden kruis behaald door:

M. DE BOER, 1e Luit. Genie.	P. GIPS, 1e Luit. Inf.
L. C. CNOPIUS, 1e Luit. Cav.	E. E. HOLLE, 1e Luit. Genie.
J. F. DOHNA, 1e Luit. Genie.	J. A. G. DE LEEUW, 1e Luit. Wielr. (2e keer).
E. E. TH. DULFER, 1e Luit. Inf. (3e keer).	H. MIJSBERG, Kapt. Jagers (2e keer).
W. FABER, 2e Luit. Inf.	K. J. H. POLL, 2e Luit. Inf.
Jhr. A. VAN GEEN, Luit. ter Zee 2e kl. K. M.	H. SCHAPER, Off. Vl. 3e kl. Kon. Marine.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

De korpsprijs werd gewonnen door het Korps der Kon. Marine, vertegenwoordigd door den Luit. ter Zee 2e kl. Jhr. A. VAN GEEN en den Off. Vlieger H. SCHAPER.

In het totaal-classement werd de rangorde als volgt:

1e prijs: Jhr. A. V. GEEN, Luit. t. Z. 2e kl. K. M. 3e prijs: D. W. VAN DEN BOSCH, 2e Luit. Art.
2e „ : H. SCHAPER, Off. Vl. Kon. Marine. 4e „ : A. J. G. BOUTMY, 1e Luit. Jagers.

Bij de Onderofficieren behaalden het diploma en kruis:

G. W. ANNEVELINK, Sergt. Inf. (2e keer).	H. J. JOBSE, Sergt. Wielr. (4e keer).
H. F. VAN DEN BROEK, Sergt. Gren.	J. N. DE JONG, Sergt. Inf.
C. BROUWER, Wachtm. Art.	G. N. W. V. D. MADE, Adj. O.O. Inf. (2e keer).
H. J. S. VAN COEVORDEN, Sergt. Inf.	D. J. MATZE, Sergt. const. Kon. Marine.
L. VAN DAALEN, Sergt. Politietr.	C. NEDERVEEN, Sergt. maj. Wielr. (2e keer).
H. B. TEN GEUZENDAM, Wachtm. Cav. (4e keer).	C. J. TAP, Sergt. maj. instr. Gren. (4e keer).
D. J. DE GROOT, Wachtm. Wielr.	J. A. L. TUKKER, Sergt. maj. instr. Art. (3e keer).
J. HART, Wachtm. Wielr. (3e keer).	F. WIEDIJK, Sergt. Inf.

De korpsprijs werd gewonnen door het korps der Kon. Marine, vertegenwoordigd door de sergeants H. P. VAN ETTIGER en D. J. MATZE.

In het totaal-classement werden de prijzen behaald door:

1e prijs: A. M. LEEGSA, Sergt. Gren. 3e prijs: L. VAN DAALEN, Sergt. Politietr.
2e „ : J. A. L. TUKKER, Sergt. maj. instr. Art. 4e „ : D. J. MATZE, Sergt. konst. K. M.

Het was verblijdend te zien, hoe de talrijke deelneming in 1932, in 1933 door een eveneens belangrijke deelneming, zoowel door de Officieren als door de Onderofficieren werd gevolgd.

Thans waren het 22 Officieren en 30 Onderofficieren, die den strijd aanbonden. Het waren de 10 volgende Officieren, die aan de eischen voldeden voor diploma en kruis:

M. DE BOER, 1e Luit. Genie (2e keer).	H. J. KRAB, 1e Luit. Vlieger.
J. G. BROEKHUYSEN, Luit. t. Zee 2e kl. K. M.	J. A. G. DE LEEUW, 1e Luit. Wielr. (3e keer).
M. P. FEITH, 2e Luit. Art.	I. E. LEEZER, 1e Luit. Inf.
E. E. HOLLE, 1e Luit. Genie (2e keer).	H. SCHAPER, Off. Vl. 3e kl. K. M. (2e keer).
E. J. C. VAN HOOTEGEM, 2e Luit. Wielr.	J. SERRÉ, 2e Luit. Inf.

De korpsprijs werd gewonnen door het Regiment Kust-Artillerie, vertegenwoordigd door den 1e Luit. D. W. VAN DEN BOSCH en den 2e Luit. M. P. FEITH.

In de eindclassificatie werden de prijzen behaald door:

1e prijs: H. SCHAPER, Off. Vl. 3e kl. K. M. 3e prijs: M. DE BOER, 1e Luit. Genie.
2e „ : D. W. VAN DEN BOSCH, 1e Luit. Art. 4e „ : J. P. F. VAN DER HORST, 2e Luit. Inf.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Bij de Onderofficieren voldeden 13 deelnemers aan de minimum-eischen, te weten:

C. BROUWER, Wachtm. Art. (2e keer).	D. J. MATZE, Sergt. konst. Kon. Marine (2e keer).
J. J. BUWALDA, Sergt. maj. instr. Vlieger.	M. B. ROND, Wachtm. Cav.
L. VAN DAALLEN, Sergt. Politietr. (2e keer).	J. SMIT, Sergt. Inf.
J. VAN HAARLEM, Sergt. Genie.	C. J. TAP, Sergt. maj. instr. Jagers (5e keer).
J. C. KAMBIER, Sergt. Politietr.	TH. VERDURMEN, Sergt. timm. Kon. Marine.
A. M. LEEGSMAN, Sergt. Politietr.	H. C. VINCENT, Wachtm. Cav.
E. J. LIESVELD, Opperwachtm. instr. Art.	

De sergeants D. J. MATZE en C. VIJLBRIEF, vertegenwoordigers van het korps der Koninklijke Marine, wisten dit jaar voor de 2e keer, dus thans definitief, den Korpsprijs te winnen.

De prijzen ingevolge het totaal-classement werden gewonnen door:

1e prijs: D. J. MATZE, Sergt. konst.	3e prijs: H. C. VINCENT, Wachtm. Cav.
2e „ : C. VIJLBRIEF, Sergt. Kon. Marine.	4e „ : E. DUIN, Sergt. Art.

De nationale rouw, waarin ons land was gedompeld door het overlijden van Z.K.H. PRINS HENDRIK DER NEDERLANDEN was de reden, waardoor de Vijfkampen voor Officieren en Onderofficieren in het jaar 1934 op de gestelde data geen voortgang konden vinden. Allerlei omstandigheden daarna (militaire oefeningen e.d.) waren oorzaak, dat de wedstrijden niet eerder dan in de maand October zouden kunnen plaats vinden, maar daaraan waren, zoo laat in het jaar, hoe zeer ook tot ieders spijt, onoverkomelijke bezwaren verbonden.

Het nu volgend jaar 1935 was in meer dan één opzicht belangrijk. O.a. werd een reorganisatie in de eischen aangebracht, die in overeenstemming met de zienswijze van den Minister van Defensie was voor zoover het deelneming van militairen betrof. Reeds eerder werd medegedeeld, dat overeenkomstig het internationale reglement het paardrijden definitief als onderdeel werd ingevoerd met de mogelijkheid hiervoor het handgranaatwerpen in de plaats te stellen, wanneer geen bewijs van rijvaardigheid, af te geven door een cavalerie-autoriteit, kon worden overgelegd. In verband met het feit, dat het N.O.C. een civiele organisatie is, werd de naam gewijzigd in „Nationale Vijfkamp”. Voor wat de indeeling der militaire deelnemers betreft, ontstonden er nu 4 groepen, nl. A een groep Officieren met paardrijden, B een groep Officieren met handgranaatwerpen, C een groep Onderofficieren met paardrijden en D een groep Onderofficieren met handgranaatwerpen. De deelneming werd ook opengesteld voor reserve-militairen en voor niet-militairen. Tenslotte brachten hier en daar ingevoerde wijzigingen eenige

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

verzwaring in de minimum-eischen voor het diploma en kruis. Niettegenstaande deze verzwaring was het aantal deelnemers in 1935 zeer bevredigend en wel als volgt:

Groep A: 21 Officieren, waaronder 2 Reserve-Officieren
„ B: 13 Officieren, „ 2 „ „
„ C: 10 Onderofficieren
„ D: 16 Onderofficieren

Met de beschikking over 2 zilveren bekers, door den Minister van Defensie als korpsprijzen uitgelooft, zou met een 4-groepen indeeling de vergelijking der prestaties eenige moeilijkheden kunnen opleveren, redenen waarom de Minister zich ermee kon vereenigen, dat de korpswedstrijd in het jaar 1935 niet zou plaats hebben. Groote dank was verschuldigd voor den steun, wederom van het Departement van Defensie ondervonden, hetwelk ditmaal ook de benoodigde en vooraf getrainde paarden beschikbaar stelde.

In groep A werd door de volgende Officieren aan de eischen voor het diploma en Vijfkampkruis voldaan:

J. G. BERGHUYS, 1e Luit. Inf. (4e keer).	J. P. F. VAN DER HORST, 2e Luit. Inf.
D. W. VAN DEN BOSCH, 1e Luit. Art.	H. D. SCHERPENHUYZEN, Majoor Gren.
M. P. FEITH, 2e Luit. Art. (2e keer).	J. SERRÉ, 2e Luit. Inf.
Jhr. A. VAN GEEN, Luit. ter zee 2e kl. Kon. Marine (2e keer).	G. STRUIJS Jr., Res. 2e Luit. Art.

De prijzen in het totaal-classement van deze groep werden gewonnen door:

1e prijs: D. W. VAN DEN BOSCH, 1e Luit. Art.	3e prijs: Jhr. A. V. GEEN, Lt. t. Z. 2e kl. KM.
2e „ : M. P. FEITH, 2e Luit. Art.	4e „ : J. P. F. VAN DER HORST, 2e Luit. Inf.

In groep B werden het diploma en kruis behaald door de volgende Officieren:

W. BOLKEN, Res. 1e Luit. sp. d.	J. K. DE VISSER, Kapt. Jagers.
L. H. SERRÉ, Res. 1e Luit. Inf.	J. H. WAGENVOORDE, 1e Luit. Inf.
W. B. STRAVER, 2e Luit. Inf.	

Prijzen werden ingevolge eindrangorde gewonnen door:

1e prijs: L. H. SERRÉ, Res. 1e Luit. Inf.	3e prijs: A. J. G. BOUTMY, 1e Luit. Jagers.
2e „ : W. B. STRAVER, 2e Luit. Inf.	4e „ : P. J. CORNELISSEN, 1e Luit. Inf.

In groep C waren het de volgende Onderofficieren, die het diploma en kruis wisten te behalen:

M. LEEK, Wachtm. Cav.	TH. F. SOUER, Wachtm. Cav.
J. G. QUIK, Wachtm. Art. (4e keer).	

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Prijswinnaars volgens den eindstand waren in deze groep:

1e prijs: J. G. QUIK, Wachtm. Art.	3e prijs: TH. F. SOUER, Wachtm. Art.
2e „ : C. BROUWER, Wachtm. Art.	4e „ : A. C. ALMA, Wachtm. Cav.

Tenslotte voldeden in groep D 6 Onderofficieren aan de eischen voor diploma en kruis en wel:

P. J. BERLEMON, Adj. O.O. mil. Adm.	A. G. J. PAUW, Maj. konst. Kon. Marine.
H. C. V. D. BONGARD, Sergt. Inf.	TH. VERDURMEN, Sergt. timm. K.M. (2e keer).
L. J. L. M. HAERDEN, Fourier Inf.	H. C. VINCENT, Wachtm. Cav.

De prijzen der eindvolgorde werden gewonnen door:

1e prijs: H. C. VINCENT, Wachtm. Cav.	3e prijs: W. I. CARELS, Sergt. Inf.
2e „ : TH. VERDURMEN, Sergt. timm. K.M.	4e „ : TH. MEERT, Sergt. Mariniers.

In het thans volgende jaar 1936 komen wij tot de jongere ervaringen in de geschiedenis van de Vijfkampen en kan met vreugde worden geconstateerd, dat de animo in het algemeen nog onverflauwd is. Dat wil dan zeggen, dat er reden is tot tevredenheid, maar nog niet tot voldaanheid.

De deelneming was als volgt:

- Groep A: 18 Officieren, waaronder 3 Reserve-Officieren
- Groep B: 17 Officieren
- Groep C: 10 Onderofficieren
- Groep D: 12 Onderofficieren

De Minister van Defensie had thans voor ieder der 4 groepen een zilveren beker (met herinneringsbekertjes) als korpsprijs ter beschikking gesteld.

In groep A behaalden het diploma en Vijfkampkruis:

M. P. FEITH, 1e Luit. Art. (3e keer).	J. P. F. VAN DER HORST, 2e Luit. Inf. (2e keer)
Jhr. A. VAN GEEN, Luit. ter Zee 2e kl. Kon. Marine (3e keer).	J. SERRÉ, 2e Luit. Inf. (3e keer).
TH. L. D. GRAAF, Res. 2e Luit. Art.	G. STRUIJS Jr., Res. 2e Luit. Art. (2e keer).
P. VAN DER HEIDE, 1e Luit. Inf.	N. W. VAN VLIET, Res. 1e Luit. Art.
E. E. HOLLE, 1e Luit. Genie (3e keer).	A. J. DE VRIES, 1e Luit. Vlieger.

De korpsprijs in groep A werd gewonnen door het 3e Regiment Veld- Artillerie, vertegenwoordigd door den 1e Luit. M. P. FEITH en den Res. 1e Luit. N. W. VAN VLIET.

Prijswinnaars in de eindclassificatie waren in deze groep:

1e prijs: J. P. F. VAN DER HORST, 2e Luit. Inf.	3e prijs: G. STRUIJS Jr., Res. 2e Luit. Art.
2e „ : J. SERRÉ, 2e Luit. Inf.	4e „ : Jhr. A. VAN GEEN, Luit. ter Zee 2e kl. Kon. Marine.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

In groep B voldeden de volgende Officieren aan de minimum-eischen:

J. G. BERGHUYS, 1e Luit. Inf. (5e keer).	G. D. KETTING, 1e Luit. Inf.
P. J. CORNELISSEN, 2e Luit. Inf.	G. P. DE LANGE, Luit. ter Zee 2e kl. K.M.
F. W. VAN DULM, Luit. ter Zee 2e kl. K.M.	C. SCHEP, 1e Luit. Genie.

De korpsprijs in groep B werd gewonnen door het Regiment Genie-troepen vertegenwoordigd door de 1e Luitenants J. KROES en C. SCHEP.

Volgens den eindstand in deze groep waren de prijswinnaars:

1e prijs: C. SCHEP, 1e Luit. Genie	3e prijs: P. J. CORNELISSEN, 2e Luit. Inf.
2e „ : C. DE JONG, 1e Luit. Mariniers.	4e „ : G. P. DE LANGE, Luit. ter Zee 2e kl. Kon. Marine.

In groep C voldeden 6 Onderofficieren aan de eischen:

A. S. ALMA, Wachtm. Art.	G. KERKHOVE, Wachtm. Kon. Marech.
M. W. DE BEST, Wacht. Kon. Marech.	J. G. QUIK, Wachtm. Art. (5e keer).
C. BROUWER, Wachtm. Art. (3e keer).	H. C. VINCENT, Wachtm. Cav. (3e keer).

Daar het vereischte aantal deelnemende korpsen in de groepen C en D niet werd bereikt, kon de korpswedstrijd in deze groepen niet gehouden worden.

De prijzen volgens het totaal-classement werden gewonnen door:

1e prijs: J. G. QUIK, Wachtm. Art.	3e prijs: J. SIEBRAND, Wachtm. Art.
2e „ : H. C. VINCENT, Wachtm. Cav.	4e „ : G. KERKHOVE, Wm. Kon. Marech.

In groep D waren het 3 Onderofficieren, die het diploma en kruis behaalden, te weten:

W. I. CARELS, Sergt. Inf.	C. VIJLBRIEF, Sergt. Mariniers (2e keer).
A. DUIN, Sergt. Art.	

De prijzen volgens den eindstand werden gewonnen door:

1e prijs: T. PASMA, Wachtm. Art.	3e prijs: W. I. CARELS, Sergt. Inf.
2e „ : TH. MEERT, Sergt. Mariniers.	4e „ : C. VIJLBRIEF, Sergt. Mariniers.

Tenslotte bracht het N.O.C. jubileumjaar 1937 een aantal Vijfkampers naar voren, dat in alle 4 groepen vol energie heeft gekampt ter verkrijging van het diploma en kruis, alsmede van een goede plaats in de eindbeslissing.

De opkomst was dit jaar, met uitzondering van groep C, zeer bevredigend:

Groep A: 19 Officieren, waarbij 3 Res.-Officieren
Groep B: 13 Officieren, waarbij 1 Res.-Officier
Groep C: 4 Onderofficieren
Groep D: 13 Onderofficieren en 1 burger.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

DE VOORZITTER VAN DE VIJFKAMP-COMMISSIE, DE HEER J. VAN STEEDEN (RECHTS), REIKT DEN BEKER UIT AAN DEN WINNAAR VAN DEN NATIONALEN VIJFKAMP 1937, LUIT. M. P. FEITH.

Als groote bijzonderheid verdient vermelding, dat voor het eerst een niet-militair aan den „Nationale Vijfkamp” deelnam. Het was de heer H. J. J. SNEIJERS, die werd ingedeeld bij de groep, waarin ook zijn vader, de heer H. A. J. SNEIJERS, Adjudant Onderofficier bij het Regt. Wielrijders, uitkwam. De prestaties van „burger” SNEIJERS waren dusdanig goed, dat hij als No. 1 van de groep eindigde en tevens met glans voldeed aan de eischen van het diploma. Voorwaar een schitterend resultaat, dat vele andere niet-militairen tot voorbeeld moge strekken.

In groep A behaalden het diploma en Vijfkampkruis:

W. A. ALMEKINDERS, Kapt. Inf.	E. E. HOLLE, 1e Luit. Genie (4e keer).
A. E. BUENO DE MESQUITA, 1e Luit. Art.	C. TONNET, 1e Luit. Art. (3e keer).
M. P. FEITH, 1e Luit. Art. (4e keer)	A. J. DE VRIES, 1e Luit. Vlieger (2e keer).
W. N. I. M. v. HELLENBERG HUBAR, Res. 2e Luit. Cav.	

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

De korpsprijs in groep A werd gewonnen door de Rijschool, vertegenwoordigd door de 1e Luits. der Artillerie M. P. FEITH en C. TONNET.

Prijswinnaars in de eindclassificatie waren in deze groep:

1e prijs: M. P. FEITH, 1e Luit. Art.
2e „ : C. TONNET, 1e Luit. Art.

3e prijs: A. E. BUENO DE MESQUITA, 1e L. A.
4e „ : W. N. I. M. V. HELLENBERG HUBAR,
Res. 2e Luit. Cav.

In groep B voldeden de volgende Officieren aan de minimumeischen:

H. P. ARENDS, 1e Luit. Mariniers.
W. v. D. GRINTEN, 2e Luit. Politietr.
E. H. v. HEERDE, 1e Luit. Genie.

C. DE JONG, 1e Luit. Mariniers.
C. SCHEP, 1e Luit. Genie.
W. B. STRAVER, 2e Luit. Vlieger.

De korpsprijs werd gewonnen door het korps Mariniers, vertegenwoordigd door de 1e Luits. C. DE JONG en H. P. ARENDS.

De individueele prijzen werden behaald door:

1e prijs: C. DE JONG, 1e Luit. Mariniers.
2e „ : W. B. STRAVER, 2e Luit. Vlieger.

3e prijs: C. SCHEP, 1e Luit. Genie.
4e „ : H. P. ARENDS, 1e Luit. Mariniers.

In groep C voldeed slechts de Wachtmeester der Kon. Marechaussee M. W. DE BEST aan de eischen voor het diploma en kruis.

In den personeelen wedstrijd waren de prijswinnaars:

1e prijs: J. SIEBRAND, Wachtm. Art.

2e prijs: M. W. DE BEST, Wachtm. Kon. M.

In groep D werd door de volgende deelnemers voldaan aan de diploma-eischen:

P. J. C. GERAEDTS, Sergt. Mariniers.
TH. MEERT, Sergt. Mariniers.

H. J. J. SNEIJERS.

De korpswedstrijd werd gewonnen door het korps Mariniers, vertegenwoordigd door de Sergeants TH. MEERT en P. J. C. GERAEDTS.

In de eindclassificatie werden de prijzen behaald door:

1e prijs: H. J. J. SNEIJERS.
2e „ : TH. MEERT, Sergt. Mariniers.

3e prijs: C. NEDERVEEN, Sergt. maj. instr.I.
4e „ : J. v. D. BREEVAART, Sergt. Genie.

En hiermede hebben wij gepoogd de levensgeschiedenis van wat thans heet de „Nationale Vijfkamp” aan de vergetelheid te ontrukken.

Het valt niet te ontkennen, dat teleurstellingen en tegenvallers het N.O.C. en de Vijfkamp-Commissie niet bespaard zijn gebleven, maar steeds weer werd bewaarheid, dat achter de donkerste wolk de zon schijnt. Dat de zon telkens kon doorbreken, was zeker niet in de laatste plaats te danken

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

aan de groote sympathie en medewerking, die ieder jaar opnieuw van de hoogste autoriteiten mocht worden ontvangen, waarbij wij in het bijzonder willen melding maken van de jaarlijksche subsidie, welke van het Departement van Defensie mocht ontvangen worden. Dat den Vijfkamp deze sympathie waardig gekeurd werd, moge het bewijs zijn, dat een goede zaak wordt voorgestaan.

De Vijfkamp is een van de bewijzen, dat het N.O.C. streeft naar vervulling van de opgave: bestrijding der eenzijdigheid.

Een weinig minder belangrijke factor, die tot het succes heeft bijgedragen, is de groote steun, die immer van de betrokken sportorganisaties, hierboven genoemd, werd ontvangen. Niet te vergeten zijn ook de hulp en gastvrijheid, die zoovele jaren in successie van de plaatselijke militaire autoriteiten, in hoofdzaak te Amersfoort, werden genoten bij de uitvoering van den Vijfkamp.

Tenslotte. Opzettelijk werd in deze beschouwingen niet gesproken over de voorbereiding en deelneming van Vijfkampers aan den Olympischen „Moderne Vijfkamp”. Hiervoor moge worden verwezen naar het afzonderlijke hoofdstuk behandelende de Nederlandsche deelneming aan de Olympische Spelen.

Hilversum, Juli 1937.

Het N.O.C. als nationaal orgaan voor de bevordering der lichamelijke oefening en der lichamelijke opvoeding

door M. F. Graafland.

DE periode, waarin het N.O.C. werd gesticht, draagt het kenmerk van evolutie op het gebied van de lichaamsoefeningen.

Met alle waardeering voor het onderwijs in lichaamsoefening van dien tijd en de voortschrijdende beteekenis, als gevolg van wilskracht en doorzettingsvermogen, door de vakmensen aan dit hoogst hygiënisch onderwijsvak gegeven, bleek een groeiende drang naar openluchtoefening de schooljeugd te beheerschen.

Het was als werd de menschheid zich de verantwoordelijke taak in de naaste toekomst (1914) bewust.

Het optreden van den Nederlandschen Bond voor Lichamelijke Opvoeding (N.B.L.O.) 1908—1912 kan mede beschouwd worden als een uiting van vorenbedoelde bewustwording.

Niet onwaarschijnlijk kan de beschikbaarstelling van belangrijke bedragen door de Regeering in de jaren 1909—1914, ten behoeve van de openluchtspel-verbreding in Nederland mede worden beschouwd als gevolg van de overtuiging, dat een niet onbelangrijke achterstand moest worden ingehaald.

Enkele geschriften uit dien tijd bezitten een treffende overeenkomst in de bewijsvoering tot verbetering van een algemeene lichamelijke volksontwikkeling.

Het kan wellicht van belang zijn enkele daarvan aan de vergetelheid te ontrukken.

In een beschouwing, welke eigenaardig past in het 25-jarig bestaan van het N.O.C. als nationaal orgaan, schrijft de heer F. W. C. H. VAN TUYLL VAN SEROOSKERKEN in het jaar 1911:

Nu men in Nederland al meer en meer de aandacht vestigt op het probleem der lichamelijke opvoeding en ten langen leste inziet, dat aan het lichaam tenminste even

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

veel zorg moet worden besteed als aan den geest, acht ik het niet ondienstig een werkje te bespreken van den welbekenden Baron DE COUBERTIN, den Voorzitter van het Internationaal Olympisch Comité, die van deze kwestie een levensstudie heeft gemaakt.

De titel is „La Gymnastique utilitaire”, hetgeen ik niet beter weet te vertalen dan door praktische gymnastiek, gymnastiek die aan het dagelijksch leven pasklaar is gemaakt.

Hoe zal in 't algemeen de behoefte aan die gymnastiek ontstaan? Doordat men in gaat zien, dat in de tegenwoordige maatschappij een jongmensch die vaardig is, die zich in alle omstandigheden weet te redden, die zich door alle moeilijkheden weet heen te slaan, een grooten voorsprong heeft in den „Struggle for life”.

Kan hij zichzelf verdedigen, anderen te hulp komen, van zijn lichaam zoo noodig eene bijzondere krachtsinspanning eischen, dan zal hij in alle oorden, bij alle voorkomende gelegenheden, zich weten te redden, gebruik makende van de lenigheid, de kracht en de vaardigheid, hem door oefening geschonken.

De gymnastiek, in Duitschland opgewekt na Jena, in Amerika na den Secessieoorlog, in Frankrijk na Sedan, grootendeels met het doel van de landsverdediging voor oogen, moet in de XXste eeuw, de eeuw van snelle veranderingen van plaats, van werkring, van gewoonten en voornemens pasklaar worden aan ons maatschappelijk leven.

Welke handelingen verlangt men van een jongmensch, die op zijn 21ste jaar de wereld ingaat?

Wat zoude hem het meest van pas komen om eene betrekking te verkrijgen?

Terecht spreekt men dan van eene algemeene ontwikkeling, genoeg talenkennis, bekendheid met de verschillende takken der wetenschap om zich te kunnen voegen en inwerken in diverse betrekkingen — eene veelzijdige ontwikkeling zal, behoudens in zeer bijzondere gevallen, het van eene éézijdige moeten winnen... zoo is het ook bij de fysieke opvoeding. Het onderwijs hier bedoeld, betreft jongelieden boven de 14 jaren, die door gymnastisch onderricht de noodige oefening en lenigheid hebben verkregen.

Over de wijze van dat onderricht komt het er hier niet op aan, de vinnige strijd tusschen de verschillende methoden blijft buiten bespreking, het eenige wat wij verlangen is, dat jongelieden lenig en vlug zijn gemaakt.

Het vorenstaande werd geschreven in het jaar 1911. Moeilijk zal de schrijver hebben kunnen vermoeden, dat 25 jaren daarna de beteekenis van dit schrijven aan actualiteit niets verloren heeft.

Integendeel, zoo ooit dan geven de huidige maatschappelijke omstandigheden alle aanleiding een meer dan warme propaganda te voeren voor een succesvol voortbestaan van het Nederlandsch Olympisch Comité.

Een voortbestaan, waarin de bij genoemd Comité aangesloten sportorganisaties een uiterste actie dienen te ontwikkelen ter meerdere verbreiding van goede begrippen betreffende waarde en beteekenis van verstandige sportbeoefening ter bevordering van een krachtig volksbestaan.

Door alle tijden heen zijn er personen geweest, die ieder op eigen terrein en naar eigen gave en ontwikkeling getracht hebben hun overtuiging inzake lichamelijke volksontwikkeling ingang te doen vinden.

Wie het beginsel der lichamelijke opvoeding, zooals dit ettelijke tientallen jaren geleden is ontstaan en zich langzamerhand heeft uitgebreid in de verschillende landen van Europa, heeft kunnen nagaan, zal moeten erkennen

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

dat de ontwikkeling van dat beginsel mede een bewijs is voor de onderstelling, dat in groote trekken de gelijkvormigheid van ontstaan en ontwikkeling van de lichamelijke opvoeding, doen denken aan gelijke veranderingen, die op overeenkomstige tijden bij den groei van gelijksoortige individuen optreden.

Overal heeft in den aanvang het beginsel der lichamelijke opvoeding den strijd moeten voeren met de officieele meeningen, die op opvoedkundig gebied heerschend waren en die het beginsel niet in hun systeem duldden.

Overal heeft ten laatste de officieele opvoeding noodgedwongen wel moeten toegeven en aan de lichamelijke een grooter of kleiner plaats op haar werkplan moeten inruimen.

Overal ziet men de onmiskenbare teekenen, dat die plaats grooter wordt en dat de officieele, d.i. de van staatswege verleende of algemeen als goed erkende opvoeding, zich met groote belangstelling aan de lichamelijke ontwikkeling is gaan wijden.

Overal is ook het eerste ontstaan te zoeken bij jonge menschen uit de klassen, die onder de meest gunstige levensomstandigheden verkeerden en daarna zien wij de beginselen zich in telkens breeder kringen der bevolking uitbreiden. En ook weer op ongeveer hetzelfde tijdstip en geheel onafhankelijk van elkaar ontstaat bij enkele voormannen van de beweging het denkbeeld, dat er op dit gebied gezorgd moet worden voor de groote massa der minst oeconomisch begunstigten, die in ongezonde steden opgehoopt, het meest in lichaamsontwikkeling ten achter staan en dat de doorvoering van dat denkbeeld een uiterst gewichtige steun kan zijn voor verbetering van het ras.

Deze in korte lijn aangegeven ontwikkelingsgang van een nieuwe phase in de opvoedingsregelen der jonge menschen vinden wij in de verschillende landen met vrij groote eenvormigheid terug, natuurlijk in onderdeelen gewijzigd door den invloed van plaatselijke omstandigheden en personen, die op de wijze van ontwikkeling hun persoonlijk karakter drukten.

Het besluit tot wederinvoering van de Olympische Spelen, in 1894 genomen, heeft niet nagelaten een nieuwe phase voor het onderwijs in lichaamsoefeningen in te luiden. Kenteekenen van de nieuwe gedachten mocht men in 1908 bij de oprichting van den Nederlandschen Bond voor Lichamelijke Opvoeding duidelijk onderkennen, waarna in 1912 ook Nederland zich gewonnen gaf voor de Olympische gedachte en het Nederlandsch Olympisch Comité werd gesticht.

Het ware miskenning of veronachtzaming van buitengewone verdiensten wanneer hierbij de oprichter van het Internationaal Olympisch Comité, PIERRE DE COUBERTIN, niet werd vermeld.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Hem te doen deelen in de vreugde van het 25-jarig bestaan van het N.O.C. kan hem niet anders dan een vreugdevolle overdenking geven.

Brengen wij daarom te dien aanzien in herinnering wat in 1911 werd geschreven door een medicus, die mede beïnvloed door de internationale sfeer zich geroepen voelde uiting te geven aan zijn overtuiging, waarvan hij ten aanzien van de lichamelijke oefening reeds zoo dikwerf blijk had gegeven.

Het was de in sportkringen alom bekende en zeer gewaardeerde Dr. M. MEYERS, die in afwijking van vele zijner medische tijdgenooten reeds dikwerf blijk had gegeven de belangrijke beteekenis van eene goede lichamelijke opvoeding te begrijpen.

Dr. M. MEYERS schrijft dan o.m.:

De wijze, waarop DE COUBERTIN de wederinstelling der Olympische Spelen na een rustperiode van 1500 jaar — heeft tot stand weten te brengen, de moeilijkheden, die hij daarbij te overwinnen had, spreken in menig opzicht voor de groote hoeveelheid wilskracht en het doorzettingsvermogen, waarover hij beschikken kon. Zijn eerste werk was nu (na langdurigen voorbereidenden arbeid) een congres bijeen te roepen, waarvoor hij de belangstelling wist op te wekken door er als doel voor op te zetten de internationale regeling van het amateurisme, terwijl als laatste punt van het programma het weder invoeren der Olympische Spelen genoemd werd.

Nu was het oogenblik voor een internationale sportbeweging nog niet buitengewoon gunstig, want behalve de politieke moeilijkheden, die dergelijke ondernemingen met zich voeren, was de sport nog alles behalve officieel erkend.

DE COUBERTIN wist zijn plan door te zetten.

Op het Congres, dat in 1894 te Parijs in de Sorbonne samen kwam en waar 22 landen vertegenwoordigd waren, werd eenstemmig besloten, dat de Olympische Spelen weder zouden plaats hebben en een Internationaal Olympisch Comité werd benoemd met DE COUBERTIN als voorzitter.

In 1896 kon men met de nieuwe Olympiade beginnen en welke stad leende zich nu beter voor deze inwijding dan Athene.

Deze werd aangewezen en de afgevaardigde van Griekenland, de heer BIKELAS, nam het voorloopig aan, terwijl de Grieksche troon-opvolger, de Hertog VAN SPARTA, zijn steun en medewerking toezegde.

Zoo gemakkelijk zou het echter niet gaan.

De eerste minister, de heer TRICOUPIS, achtte het jonge Griekenland nog niet oeconomisch sterk genoeg om in een dergelijke aangelegenheid als gastheer en gelijke van de groote Europeesche mogendheden op te treden.

De Commissie, die zich voor de voorloopige uitvoering van het plan te Athene gevormd had, wist hij te overtuigen van het gewaagde van de onderneming en in een uitvoerig schrijven werd hiervan aan den heer DE COUBERTIN kond gedaan.

Deze had echter een en ander vernomen van de gewijzigde gevoelens in de Grieksche hoofdstad en op het oogenblik, dat het schrijven met de afwijzende beschikking in zijn woning te Parijs aankwam, was hij reeds te Athene om te trachten het plan toch door te zetten.

Daar het Comité zich terugtrok, riep hij in de hem geheel onbekende stad een vergadering bij elkaar, wist een nieuw Comité te vormen, waarvan de Kroonprins het

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

voorzitterschap aanvaardde en den tegenstand van den premier tot een belofte van neutraliteit terug te brengen.

Hiermede waren de grootste moeilijkheden overwonnen en hoewel de verdere ineenzetting van deze internationale sportbetooging nog veel arbeid en vooral veel takt vereischte, konden van dit oogenblik af de Olympische Spelen als een internationaal instituut beschouwd worden.

Baron DE COUBERTIN is steeds de ziel der Olympische Spelen gebleven, hij achtte met de wederinstelling dezer samenkomsten zijn werk allerminst geëindigd. Integendeel, het schitterend slagen van dit plan beschouwde hij meer als een rustpunt op den weg, dien hij wenschte af te leggen. Hij heeft zich zeer goed rekenschap gegeven, dat de Olympische Spelen slechts zijn voor de uitverkorenen, de buitengewoon begaafden op het gebied van lichamelijke kracht en lichamelijke vaardigheid en dat zij alleen voor die begaafden een aansporing zijn tot oefening. De groote waarde van het wederinstellen der Spelen ligt dan ook in de officieele erkenning van de internationale belangrijkheid der lichaamsoefeningen, waarvan alle mogelijke vormen worden toegelaten; in den steun, die vorsten en regeeringen er aan verleen.

Om den zin voor lichaamsoefeningen werkelijk in het leven van een geheel volk te doen doordringen moet er meer gedaan worden. DE COUBERTIN heeft dit herhaalde malen betoogd en in de door hem geredigeerde Revue Olympique, het officieel orgaan van het Internationaal Olympisch Comité, en in verschillende artikelen.

Ook heeft hij getracht het vraagstuk op te lossen, hoe het mogelijk is te zorgen, dat de bevolking van een land zich blijft wijden aan lichaamsoefeningen, ook nadat zij den leerplichtigen leeftijd overschreden heeft en men hen dus niet meer tot een zekere hoeveelheid lichaams oefening kan dwingen.

Nu het nut der lichaamsoefeningen eenmaal erkend is, hoe zal men er nu toe komen om ze werkelijk algemeen te maken en dat in den kortst mogelijken tijd?

Er is zeker een neiging om ze verplicht te doen zijn. Maar voor men zoover is, kan men nog lang wachten en wat is buitendien de waarde van een soortgelijke verplichting, indien ze niet overeenkomt met de volksovertuiging?

DE COUBERTIN wil gebruik maken van het feit, dat het leven van dezen tijd voor alles in het teeken staat van den strijd om het bestaan.

Wanneer het den menschen klaar voor oogen staat, dat zekere lichamelijke geoefendheid het welslagen in dien strijd bevordert, dan is in dit opzicht het pleit gewonnen.

Wat de tegenwoordige maatschappij met hare veelvuldige en veelzijdige eischen noodig heeft, is een individu met een vaardige hand, geschikt tot inspanning, met goed ontwikkelde spieren, bestand tegen vermoeienis, met een helder oog, een vasten wil en in staat om zich in allerlei omstandigheden te redden.

Zulk een individu heeft een grooten voorsprong op zijn tijdgenooten, het is wat DE COUBERTIN noemt de „débrouillard”, een woord dat niet te vertalen is en het best weergegeven wordt door de oud-Hollandsche uitdrukking „van zessen klaar”.

Het is op de vorming van dit type, dat hij zijn stelsel gebouwd heeft.

Om een „débrouillard” te worden, moet men een voldoende vaardigheid bezitten in de middelen, die ons in de hedendaagsche maatschappij ten dienste staan ten opzichte van zelfverdediging, redding en verplaatsing.

Wanneer men een boot vooruit kan brengen en een paard kan berijden, wanneer men zich kan bedienen van een degen en een revolver en men ook met zijn vuisten iemand van zich af kan houden, wanneer men een drenkeling uit het water kan halen, behoorlijk hard kan loopen en niet voor een moeilijken sprong en een moeilijke beklimming terug deinst, dan heeft men heel wat voor in den bestaansstrijd.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

In zijn boek „La Gymnastique utilitaire” heeft DE COUBERTIN nader uitgewerkt hoe al deze vaardigheden kunnen worden verkregen en onderhouden, daarbij uitgaande van het beginsel, dat de zin voor lichaamsoefeningen, ook voor de meest nut aanbrengeende, alleen dan populair kan worden, indien die lichaamsoefeningen niet al te veel leertijd vergen, niet kostbaar zijn en gemakkelijk onderhouden kunnen worden.

Eenige proeven over den duur van het spiergeheugen, waarbij het Zwitsersche leger, dat met zijn korte, vaak herhaalde oefeningsperioden op dit beginsel berust, hem tot object diende, waren daarbij een groote steun voor de grondslagen van zijn stelsel.

Man van de daad, heeft DE COUBERTIN het niet bij deze theorieën gelaten.

Nadat hij het type van den „débrouillard” had ontworpen, heeft hij de practische eischen vastgesteld, waaraan voldaan moest worden om dien eere naam te verwerven.

Voor hen, die aan die eischen voldeden werd een diploma ingesteld, het Diplôme des Débrouillards en een door hem opgerichte vereeniging de „Société des Sports populaires”, waarvan de werkring op het gebied der lichamelijke opvoeding een zeer uitgebreide is, houdt zich bezig met het organiseeren van de oefeningen, die noodig zijn om de proeven van bekwaamheid als „débrouillard” af te leggen en met het uitreiken der diploma's.

Zoo werden in 1907 voor het eerst een duizendtal diploma's uitgereikt op zeer plechtige wijze door den heer LIARD, rector van de Parijsche Universiteit en nog wel in de Sorbonne, de wetenschappelijke stichting van LODEWIJK DEN HEILIGE.

Het Diplôme des Débrouillards omvat twaalf vormen van toegepaste lichaams-oefeningen en wel: hardloopen, springen, werpen, klimmen, zwemmen, boksen, schieten, schermen, duurloop, paardrijden, roeien en wielrijden.

Om mede te kunnen dingen, moet men in minstens acht van deze vakken examen afleggen, waarbij verplicht zijn: hardloopen, springen, zwemmen, boksen (of stokschermen naar keuze), schieten en duurloop.

De overige zijn facultatief. In elk vak kunnen 20 punten behaald worden, zoodat het hoogste aantal punten 240 is. Het laagste aantal punten, dat recht geeft op het diploma, is 100. Krijgt men in een der vakken die men opgegeven heeft een nul, dan wordt de candidaat afgewezen, onverschillig welke cijfers in andere vakken behaald zijn. De candidaten moeten den leeftijd van 16 jaar bereikt hebben. De Société des Sports populaires heeft nog een ruimer arbeidsveld gekozen dan het bevorderen der oefeningen, die de zelfverdediging, de redding en de verplaatsing ten doel hebben: ze tracht ook inrichtingen in het leven te roepen, die het aanleeren van deze kundigheden mogelijk zullen maken als speelterreinen, gymnastiekzalen enz.

Ze wil ten laatste een verband brengen tusschen kunst en literatuur aan den eenen, lichaamsoefeningen aan den anderen kant. Dit laatste gedeelte van haar taak is zeker niet het minst belangrijke, het is tevens het minst gemakkelijke te verwezenlijken.

In Mei 1906 werd door het Internationaal Olympisch Comité beraadslaagd over het vraagstuk, in hoeverre en op welke wijze kunst en letteren konden bijdragen tot de viering der moderne Olympische Spelen en in het algemeen, hoe die samen konden gaan met de sport om die te verbeteren en te veredelen. Besloten werd aan de Olympische Spelen vijf wedstrijden te verbinden en wel van bouwkunst, beeldhouwkunst, schilderkunst, letterkunde en muziek.

Ten opzichte van het onderwerp werd alleen bepaald, dat het met lichaamsoefeningen in verband moest staan. De eerste van deze wedstrijden werden gehouden bij de Olympische Spelen in 1912 te Stockholm.

Tevens werd er een prijsvraag uitgeschreven voor het opbouwen van een modern

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Olympia, een vereeniging van gebouwen en open ruimten met tribunes enz., die het mogelijk maken, alle moderne takken van lichaamsoefening bijeen te brengen.

Dit korte overzicht toont zeker de veelzijdigheid en den breeden opzet van het werk van Baron PIERRE DE COUBERTIN. Is hij voor Frankrijk de man geweest, die daar het proces van de herleving der lichamelijke opvoeding — haar tweede renaissance — heeft weten te versnellen, door het weder instellen der Olympische Spelen kreeg zijn arbeid een internationale beteekenis.

Niet tevreden met het weder in het leven roepen van deze instelling uit Griekenlands roemrijkste dagen, die ook heden een uiting is van de groote waarde die lichamelijke kracht en vaardigheid voor het leven bezitten, heeft hij zijn bemoeiingen ook uitgebreid tot de groote massa van hen, die niet tot de lichamelijke uitverkorenen behooren.

Met zijn „Gymnastique utilitaire” heeft hij daarbij geen stelsel willen geven, dat als het eenige juiste andere in de schaduw moest stellen, maar een krachtig en wel overwogen middel om ook voor den ouderen jongeling en den volwassen man de lichaams-oefeningen tot een deel van hun dagelijksche bezigheden te maken. En niet het minst van belang lijkt mij het laatste gedeelte van zijn werkprogramma. Een samengaan van fysieke en intellectuele uitingen is het eenige middel, dat op den duur aan de lichamelijke oefening de plaats en de achting kunnen teruggeven, die hun van rechtswege toekomen.

Met groote moeite brengt men het tegenwoordig zoover, dat men het hygiënische nut der lichaamsoefeningen inziet, velen echter beschouwen ze nog als een noodzakelijk kwaad, dat de intellectuele ontwikkeling zooal niet schaadt, dan toch vaak te kort doet.

Het zou wel eens de moeite waard zijn om aan te toonen, welk een nauw verband er tusschen beide bestaat en hoezeer niet alleen de maatschappelijke, maar ook de artistieke voortbrenging van een volk afhankelijk is van de hoeveelheid lichamelijke kracht en gezondheid die er in schuilt.

Een gezond en krachtig volk zal die eigenschappen uiten in zijn scheppingen op kunstgebied en wars zijn van het gekunstelde en de te groote verfijning.

De Grieken hebben in hun besten tijd op de vlakte van Olympia, waar dichters en geschiedschrijvers hun werken voordroegen, ter zelfder tijd dat de groote wedstrijden plaats hadden, bewezen, dat zij het bijeen hooren van kracht en schoonheid begrepen en het is een meer dan gewone gedachte van DE COUBERTIN geweest om dit samengaan weder op te wekken bij het opnieuw instellen der Olympische Spelen.

Evenals in dit grootsche verleden moeten de hoogste uitingen van menselijke kracht en vaardigheid en de hoogste uitingen van menselijk denken en voelen worden ten toon gespreid in een broederlijk samenkomen van gelijk gezinde volkeren.

En wanneer dit beginsel is doorgedrongen ook tot het leven van allen dag, tot de oefeningen en den arbeid die door ieder gewoon sterveling worden verricht, dan zal voor de jeugd der toekomst een beter lot zijn weggelegd.

Dan zal een verbond gesloten worden tusschen de spierkracht en het intellect, twee menselijke vermogens die te lang vijandig tegenover elkaar gestaan hebben, dan zullen de gedachte en de handeling, die toch slechts twee opeenvolgende schakels zijn in de reeks van 's werelds gebeuren, als bijeenhoorend worden onderwezen, dan zal men van zijn jongeren maken krachtige en zelfbewuste mensen, die zich hun weg in het leven zullen weten te banen en de schoonheid van dit leven zullen weten te genieten, die zullen begrijpen dat hun bestaan een strijd is, een strijd om te komen tot het ware, het goede en het schoone.

Want die strijd is het, die mensen en volkeren groot en gelukkig gemaakt heeft.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Indien Dr. MEYERS had kunnen bevroeden, welk gebeuren de generatie van 1911 tot 1937 te wachten stond, zou hij dan deze gloedvolle regelen geschreven hebben?

Wellicht ja, want, beïnvloed door het meer dan energiek optreden van Baron PIERRE DE COUBERTIN, wiens arbeid in 1912 ook in Nederland wortel schoot, zou, de innige drang en overtuiging door diens arbeid versterkt, het perspectief van een gewijzigden maatschappelijken toestand hem daartoe hebben aangezet.

Hulde aan den pionier voor lichamelijke volksontwikkeling, wiens woorden, na een periode van ruim 25 jaren nog zoozeer behartiging behoeven als hetgeen Dr. MEYERS in 1911 schreef.

Een gelukkig besluit mag genoemd worden de oprichting van het Nederlandsch Olympisch Comité in 1912.

Werd vóór dien door velen zoowel met woord als in geschrift getracht het Nederlandsche volk de zoozeer gewenschte sportiviteit bij te brengen, het Nederlandsch Olympisch Comité bracht de zoo gewenschte „Eendracht” in de Nederlandsche sportbeweging, aan welke het „maakt macht” niet vreemd was.

Zoo zagen wij aan de voorname leiding van F. W. C. H. Baron VAN TUYLL VAN SEROOSKERKEN de belangen van het Nederlandsch sportgebeuren toevertrouwd. In het elfde jaarverslag 1923—1924 werd door den toenmaligen secretaris van het N.O.C., den heer C. A. W. HIRSCHMAN, de volgende beteekenisvolle verzuchting geuit:

Ook ditmaal is het niet een onverdeeld gunstig jaar voor ons geweest, zoo zal voor immer daarop een donkere schaduw blijven rusten door het overlijden van onzen zoo vereerden Voorzitter F. W. C. H. Baron VAN TUYLL VAN SEROOSKERKEN.

Een der oprichters van het N.O.C. in 1912, is hij sindsdien de ziel en leidende geest geweest en vooral in de moeilijke aanvangsjaren was zijn innemende persoonlijkheid gepaard met een grondige kennis van het terrein, door het N.O.C. bestreken, alsmede zijn nooit verflauwend enthousiasme, misschien de sterkste band, welke de zoo heterogene bestanddeelen waaruit dit lichaam bestaat samen wist te binden.

In werkelijkheid was hij de ongekroonde Koning onzer Sportwereld.

Zijn dood is misschien wel de zwaarste slag, welke het N.O.C. sinds zijn bestaan heeft getroffen; dit zegt meer dan de schoonste lofrede.

Het wekt dan ook geen verwondering, dat toen het Bestuur voorstelde een monument ter eere van zijn overleden Voorzitter te stichten en dit te doen aanbrengen ter plaatse waar de Olympische Spelen 1928 zullen worden gehouden, zulks allerwege met instemming werd begroet, zoodat wij mogen veronderstellen, dat de daarvoor benodigde gelden bijeen zullen komen.

Laat ons echter niet vergeten, dat een hecht en sterk N.O.C. het schoonste monument is, waarmede wij onzen heengeganen leider kunnen eeren.

Met eerbied en waarachtige instemming onderschrijf ik volgaarne het vorenstaande, vooral omdat het mij gegeven was herhaaldelijk met den

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

„ongekroonden Sportkoning” in contact te treden en veel; zelfs heel veel aan zijn oordeel te onderwerpen.

Het verheugde mij dan ook bijzonder dat de heer F. W. C. H. Baron VAN TUYLL VAN SEROOSKERKEN werd benoemd tot voorzitter van het bij Kon. Besluit van 9 Augustus 1917 no. 52 ingestelde Algemeen College van Advies voor de Lichamelijke Opvoeding, vooreerst om de hoogstaande persoonlijkheid van den benoemde en tweedens omdat de benoeming van den voorzitter van het N.O.C. zoo geheel in overeenstemming was met de oorspronkelijke beteekenis, aan het Algemeen College van Advies voor de Lichamelijke Opvoeding toegekend.

Het was juist de tweevoudige voorzittersfunctie, waardoor ondergeteekende bij herhaling in de gelegenheid was, zeer vruchtbare besprekingen te voeren inzake het uitgebreide arbeidsveld lichamelijke oefening en -opvoeding.

Het was het succesvolle contact tusschen den voorzitter van het N.O.C. en den voorzitter van het Algemeen College van Advies eenerzijds en den Inspecteur van de Lichamelijke Opvoeding anderzijds, dat meer dan anders de waardevolle beteekenis van het N.O.C. als nationaal orgaan voor de bevordering der lichamelijke oefening en -opvoeding, kenschetste.

In dit verband moge genoemd worden:

- a. de prikkel om te behooren tot hen, die door lichamelijke meerwaardigheid de eer van het Vaderland zullen hooghouden tijdens de Olympische Spelen;
- b. de regeling tot het verkrijgen van een N.O.C.vaardigheids-diploma en -medaille door hen, wien na met succes afgelegde proeven van lichamelijke bekwaamheid en -vaardigheid de overtuiging is bijgebracht, dat de bezitter(ster) van een zoodanige onderscheiding meer lichamenlijk vaardig is dan van den doorsneemensch kan verwacht worden.

Alreeds de onder *a* en *b* bedoelde prikkels zetten zoowel de sportbonden als een moeilijk te becijferen aantal personen in beweging, met al de daaraan verbonden gunstige gevolgen van dien.

Niet te miskennen voordeelen zijn bovendien: hygiënische maatregelen en perfectionneering van de onderscheidene sporten door de desbetreffende bonden.

- c. sport en godsdienst.

Met gepaste vrijmoedigheid, eerbiedigende ieders persoonlijke overtuiging ten deze, tracht het N.O.C. de bezwaren op religieuze overwegingen tegen het benutten van den Zondag voor sport, in het juiste licht te plaatsen.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Dat de Zondag vrij algemeen voor lichaams oefeningen gebruikt wordt kan men bezwaarlijk de lichaams cultuur als verwijt aanwrijven.

Gedurende de werkdagen toch blijft voor een groot deel van het mensdom geen tijd beschikbaar om door sport oefeningen het lichaam te verzorgen.

Intusschen stemt het hoopvol voor de toekomst, dat eenerzijds na benutten kerkdienst, anderzijds op een christelijken feestdag, beoefening van sport door voorgangers in den godsdienst als onvermijdelijk wordt aangemerkt, zoolang de meerderheid van ons volk op werkdagen daartoe geen gelegenheid kan worden gegeven.

De vraag rijst echter, met welke nuttige, goed georganiseerde, bezigheid kan het volk den overigen tijd buiten den kerkdienst doorbrengen?

Het waren juist de minder hygiënische omgeving en minder gewenschte gewoonten, waarin het volk op Zondag verstrooing zocht, die plm. 40 en 25 jaren geleden alle middelen deden aanwenden om aan dien minder gewenschten toestand een einde te maken. In dit opzicht heeft de volksgezondheid sindsdien een belangrijke wijziging ten goede ondergaan.

d. lichaams oefeningen bij de weermacht.

In hoofdzaak is het werk van het N.O.C. op het militaire terrein tot heden nog beperkt gebleven tot den Nationalen Vijfkamp; ook deze arbeid van het N.O.C. is te beschouwen als rentegevend kapitaal. Mogelijk geven de volgende 25 jaren het N.O.C. gelegenheid, als nationaal orgaan, de werkzaamheden op dit terrein uit te breiden.

e. rijks- en gemeentezorg voor de lichamelijke oefening en de lichamelijke opvoeding.

De gelukkige samenwerking tusschen N.O.C. en het Algemeen College van Advies voor de Lichamelijke Opvoeding, liet niet na een gunstigen invloed uit te oefenen op de besluiten door de Regeering inzake de lichamelijke volksontwikkeling genomen.

De Koninklijke Besluiten, welke tot de meest doeltreffende zijn te beschouwen, mogen hierna worden aangetroffen.

1. Kon. Besluit van 14 Mei 1919, No. 112, betreffende rijkssubsidie in de kosten voor inrichting van speelterreinen, waarvan één der bepalingen inhield de toekenning van rijkssubsidie aan gemeentebesturen, aan rechtspersoonlijkheid bezittende organisaties en aan officieel erkende gemeentelijke commissies voor lichamelijke opvoeding, tot een bedrag van 40% van het totaal der kosten van aankoop en inrichting.

Dit Koninklijk Besluit heeft een groote verbetering gebracht in de gelegenheid tot sportbeoefening.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

In vele gemeenten kwam een sportterrein of sportpark al of niet met zweminrichting tot stand, waardoor tevens de gelegenheid werd geschapen het onderwijs in openlucht oefeningen en -spelen, als bedoeld in de wet op het Middelbaar Onderwijs en in de Lager Onderwijswet van 1920, te doen geven.

2. Kon. Besluit van 6 October 1922 No. 15, waarvan het 1e artikel luidde: van rijkswege wordt bevorderd, dat in elke gemeente bij voldoende vraag naar lichamelijke oefening van jeugdige personen boven den leerplichtigen leeftijd, ter beoordeeling van Onzen Minister met de uitvoering van dit Besluit belast, daarvoor de gelegenheid wordt gegeven onder inachtneming van de volgende belangrijkste bepalingen:

Artikel 6.

1. Van rijkswege worden getuigschriften ingesteld:

- a. als leider in lichaamsoefening voor mannelijke jongelieden boven den leerplichtigen leeftijd;
- b. als leidster in lichaamsoefening voor vrouwelijke jongelieden boven den leerlichtigen leeftijd;
- c. als *sportleider* voor mannelijke jongelieden van 17 jaar en ouder;
- d. als *sportleidster* voor vrouwelijke jongelieden van 17 jaar en ouder, enz. enz.

Artikel 7.

1. Cursussen tot opleiding van kandidaten voor de in art. 6 vermelde examens worden geleid onder verantwoordelijkheid van een rechtspersoonlijkheid bezittende vereeniging of van een door een Gemeentebestuur ingestelde Commissie voor Lichamelijke Opvoeding, welke vereeniging of Commissie aan door Onzen voornoemden Minister vast te stellen eischen voldoet.

Artikel 11.

2. Bovendien wordt van rijkswege ingesteld eene verklaring van lichamelijke geoefendheid voor jongelieden van 18 jaar en ouder, die ten minste gedurende drie jaren regelmatig onderwijs in lichaamsoefening hebben ontvangen of tenminste driemaal regelmatig een cursus als bedoeld in artikel 9, derde lid, onder *a* hebben gevolgd en aan te stellen eischen van geoefendheid voldoen.

Artikel 19.

1. Elk jaar wordt gelegenheid gegeven tot het verkrijgen van de verklaring van lichamelijke geoefendheid, bedoeld in het tweede lid van art. 11 van het Besluit.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

6. Aan het onderzoek kunnen zich ook onderwerpen leerlingen van opleidings- of onderwijsinrichtingen, in welker leerplan het vak lichaamsoefening een vaste plaats inneemt, 18 jaar oud zijn en tenminste 3 jaren regelmatig hebben geoefend.

Het is vooral laatstbedoeld Koninklijk Besluit, waaraan voor mij dankbare herinneringen voortleven, door de hartelijke medewerking van den voorzitter van het N.O.C. en voorzitter van het Algemeen College van Advies voor de Lichamelijke Opvoeding, F. W. C. H. Baron VAN TUYLL VAN SEROOSKERKEN.

Alhoewel de sportorganisaties als zoodanig niet het terrein betreden van het onderwijs in 't algemeen, is het zeker begrijpelijk, dat een nationaal orgaan als het N.O.C., als 't ware samengeweven met het Algemeen College van Advies voor de Lichamelijke Opvoeding, niet onverschillig kan blijven ten opzichte van de lichamelijke opvoeding van de schooljeugd.

Het was dan ook uit hoofde van het ernstig streven van het N.O.C.-bestuur en in verband met de grootsche nationale taak, het Comité op de schouders gelegd, dat in het vereenigingsjaar 1922—1923 werd benoemd een Commissie voor lichaamsoefeningen op de school, waarvan als voorzitter optrad Mr. L. H. FESCHOTTE, terwijl tevens werd benoemd een Sub-commissie voor de lichaamsoefeningen buiten de schooluren, met als voorzitter M. F. GRAAFLAND, welke tot taak kreeg de technisch zuivere beoefening van de sport, in den meer uitgebreiden zin des woords, en speciaal onder de niet-leerplichtige jeugd, te bevorderen, welke Sub-commissie bestaande uit vertegenwoordigers van alle sportbonden op 20 October 1922 door den voorzitter van het N.O.C. werd geïnstalleerd.

Het plan van actie dezer Sub-commissie, goedgekeurd door de vergadering op 15 Januari 1923, luidt als volgt:

technisch zuivere beoefening van de onderscheidene sporten door de massa, te bereiken door:

1. het vormen van goede leerkrachten in groot aantal door het allerwege inrichten van opleidingscursussen tot het behalen van het sportleiders (sters)-diploma;
2. bestaande leerkrachten de gewenschte geschiktheid bij te brengen;
3. het samenstellen van een handleiding voor a.s. sportleeraren(essen), sport-onderwijzers(essen), sport-leiders(sters);
4. het organiseren van oefencursussen voor de jeugd van 13 tot en met 17-jarigen leeftijd;
5. het vaststellen van eischen tot het behalen van een bewijs van lichamelijke geoefendheid, door meisjes en door jongens op 18-jarigen leeftijd;

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

6. het bevorderen van deelneming door vorenbedoelde jeugdige personen, in groot aantal, aan de proeven tot het verkrijgen van een bewijs van lichamelijke geoeffendheid;

7. het door alle bonden en groote corporaties instellen van bondsleiders (sters)-diploma met gelegenheid tot de daarvoor gewenschte opleiding.

Eenige indirecte werkzaamheden werden aan vorenstaand plan van actie nog toegevoegd. Wijl de voorzitter en secretaris van deze Sub-commissie tevens zitting hadden in de hoofdcommissie, bestond een doeltreffende wisselwerking tusschen beide.

De gemeentelijke commissies voor lichamelijke opvoeding, waarvan een aantal van 67 in het Noorden des lands was tot stand gekomen, werden in de ten uitvoerlegging van het werkplan betrokken.

Hiertoe bestond thans alle aanleiding, omdat bedoelde gemeentelijke commissies officieel erkend, in het Koninklijk Besluit van 6 October 1922, No. 15, werden opgenomen.

Mede hierdoor werd de gemeentelijke zorg voor de lichamelijke opvoeding binnen de sfeer van het N.O.C. gebracht.

Dat deze sfeervermenging geen ongunstige resultaten had, moge blijken uit het jaarverslag van het N.O.C. over het jaar 1922—1923 waarin onder den titel: „gemeentelijke zorg voor de lichamelijke opvoeding”, wordt vermeld:

Over dit onderdeel mogen wij niet ontevreden zijn, geregeld ziet men een aanwas van het aantal gemeentelijke sportterreinen, vooral ook omdat in deze tijden van malaise het particulier initiatief zich niet zoo krachtig kan ontwikkelen.

Verblijvend was het te zien, hoe snel de verbreiding der lichaams oefeningen onder de politiemacht om zich heen greep. Op zeer opgewekte wijze werden algemeene politie-sportfeesten gehouden.

Overigens was een algemeene ontwikkeling en uitbreiding van de sport-beweging ook op de scholen waar te nemen. De school-sportdagen, vóór dien onbekend, werden gemeengoed in de provincies, zelfs in kleine plaatsen tot groot aantal.

Een andere ontboezeming van den N.O.C.-secretaris uit hetzelfde jaar-verslag moge hierop aansluiten, n.l.:

Waren wij er van overtuigd, dat beide Kamers der Staten-Generaal ons streven even goedgezind waren als Minister Dr. J. TH. DE VISSER, dan zouden wij aangenamer gestemd zijn ten aanzien van een krachtig steunen der lichamelijke opvoeding door het Rijk, thans wordt door velen de vrees gekoesterd, dat voor verschillende volksafgevaardigden de lichamelijke opvoeding slechts van belang is als bezuinigingsobject.

Voortbouwende op de hechte grondslagen, gelegd in voorafgaande periode, werd door het N.O.C. zoowel nationaal als internationaal met

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITE

voortvarendheid en toewijding gearbeid aan de lichamelijke ontwikkeling van de menschheid, met inachtneming van „de Olympische gedachte”.

De nu volgende jaren 1923—1936 dragen evenwel het kenmerk van bezuiniging vooral op onderwijsgebied en meer in 't bijzonder het deel lichamelijke oefening en lichamelijke opvoeding worden tot een zeer bescheiden plaats teruggedrongen.

Een duidelijk sprekend bewijs hiervoor moge gevonden worden in den aanhef, waarmede de N.O.C.-secretaris zijn jaarverslag 1934—1935 begint, n.l.:

Het schijnt een fatum te zijn, hetwelk rust op Uwen tegenwoordigen secretaris, dat hij zijn verslag steeds moet aanvangen in mineur.

Slaan wij toch een terugblik op de laatstelijk afgelegde periode, dan kan ook thans weer moeilijk gewag worden gemaakt van een vooruitgang in de lichamelijke volksopvoeding of van een verhoogde belangstelling in haar.

Eenerzijds is het verklaarbaar, dat dit onderdeel van de overheidsbemoeiing, als hoedanig de lichamelijke volksopvoeding toch zeer zeker in de eerste plaats moet worden beschouwd, in de tegenwoordige tijden van ongekende depressie, mede moet deelen in de maatregelen, ten doel hebbende een algemeene en noodzakelijke versoering.

Doch anderzijds mag niet worden vergeten, dat vóórdien de zaak der lichamelijke volksopvoeding te onzent reeds zóóveel achterstand vertoonde, dat elke versoering, hoe gering ook, deze materie wederom jaren moet achteruitzetten.

Dit is te meer te betreuren, daar juist in tijden als deze, waarvan het einde nog niet is te voorzien, een krachtige weerstand, niet alleen moreele doch zeer zeker ook fysieke, onontbeerlijk is om stand te houden.

Meer behoeven wij op het oogenblik hiervan niet te zeggen en wij spreken slechts de hoop uit, dat het ons gegeven moge zijn in een nabije toekomst optimistischer klanken te laten hooren.

Wanneer wij bedenken, dat in het jaar 1923 reeds gewag werd gemaakt van een bezuiniging op de lichamelijke volksontwikkeling tot een bedrag van f 250.000, waarna elk volgend jaar van het resteerende nog een belangrijk deel werd afgenomen, dan behoeft het zeker geen nader betoog dat vaderlandslievende harten zich afvroegen, wat moet er in de naaste toekomst van het Nederlandsche volk en van het zelfstandig bestaan terecht komen?

Instellingen voorheen door de Regeering in het leven geroepen, als:

1. opleidingen en examens ter verkrijging van een bevoegdheidsbewijs tot het geven van lessen aan de schoolvrije jeugd, in:
 - a. gymnastiek;
 - b. spel en sport (openluchtoefeningen);
2. de gelegenheid tot het behalen van een rijks-vaardigheidsdiploma, zoowel voor meisjes als voor jongens boven leerplichtigen leeftijd;
3. idem voor schoolleerlingen, behoorende tot het V.H.M.O. en daarmede gelijk te stellen onderwijs-inrichtingen;

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

4. de inspectie voor de lichamelijke opvoeding;
5. bemoeienis met de gemeentelijke commissies voor lichamelijke opvoeding;
6. financieele steun aan sportbonden;

hoe noodzakelijk ook in het belang van Volk en Vaderland, moesten worden geofferd aan de bezuiniging. De vraag moge gesteld, heeft men zich wel eens rekenschap gegeven van de mogelijkheid, dat de onder 1, 2 en 3 bedoelde instellingen, waarvan de toepassing ook voorheen geen noemenswaardig bedrag uit de schatkist vorderde, regelmatig konden voortgezet worden zonder financieele medewerking van het Rijk?

Er bestaan nog groote aantallen Nederlanders voldoende sportief van aanleg om met voorbijzien van persoonlijk-, moreel- en financieel eigenbelang zich te geven voor het algemeen welzijn.

In de sportbeweging heeft men de gevallen voor het grijpen, waarbij belangloos elk daarvoor vrij te maken uur wordt benut om de gemeenschap met ijver, toewijding en plichtsgetroouw te dienen.

Hiervan een nuttig gebruik te maken, kan, zonder 's Rijks kas aan te tasten, heilzame gevolgen hebben voor Volk en Vaderland. Het is het 25-jarig N.O.C., dat in laatstbedoelden geest, den Staat belangrijke diensten kan bewijzen. Dat dit N.O.C., ook in zeer ongunstige tijden en onder ongunstige omstandigheden, buitengewoon veel en hoogst belangrijke zaken kan tot stand brengen en ten uitvoer leggen, is bewezen door de in 1928 te Amsterdam met zooveel succes (ook financieel) gehouden Olympische Spelen. Naast den overigen belangrijken arbeid bij voortduring verricht, heeft met het volbrengen van deze grootsche en hoogst verantwoordelijke taak, het Nederlandsch Olympisch Comité zich naam en plaats voor immer waardig gemaakt, zoowel nationaal als internationaal.

Moge de volgende kwart-eeuw het N.O.C. doen groeien en bloeien, de vruchten gevend van het zaad in de eerste 25 jaar met milde hand gestrooid, moge in de nu volgende periode het licht opgaan voor hen, die tot heden in duisternis leefden ten aanzien van de lichamelijke volksontwikkeling met de daaraan verbonden belangrijke beteekenis voor ons nationaal bestaan, dan kan de herdenking van het 25-jarig bestaan een stimulans zijn voor velen en voor het Nederlandsch Olympisch Comité een mijlpaal van groote beteekenis.

De volgende regelen, vormende een korte samenvatting van een rede gehouden door Dr. G. J. NIEUWENHUIS, een van de meest beteekenisvolle propagandisten voor de lichamelijke opvoeding in Nederland, mogen in verband met het vorenstaande aan de vergetelheid ontrukkt worden en velen tot richtsnoer dienen:

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Een groot aantal factoren maakt, dat in onze moderne maatschappij de sport een sociaal verschijnsel is geworden van *grote beteekenis*.

Naast groote mogelijkheden voor de volksopvoeding, bergt de sport even groote gevaren in zich.

Alleen door haar te leiden binnen de banen der lichamelijke opvoeding zijn de grootste voordeelen te krijgen.

Alle eeuwen door is bij alle volken de lichamelijke opvoeding innig samengeweven geweest met de geheele opvoeding der aristocraten, terwijl andere standen meer eenzijdig werden gevormd.

De nieuwe tijd eischt voor alle burgers zoo'n harmonische vorming, waarbij dan ook de lichamelijke niet verwaarloosd mag worden. Door haar te bevorderen zullen ook de andere zijden — de moreele, de aesthetische, de intellectueele, en de religieuze opvoeding — intensiever worden.

Zedelijk geleide sport — in en buiten school — is daarom een eerste eisch voor elke onderwijs-hervorming.

Den Haag, April 1937.

Het N.O.C. en de oefengelegenheden voor Gymnastiek, Sport en Spel

door P. W. Scharroo.

„**W**IL er van de lichamelijke opvoeding iets terecht komen, dan zal moeten worden gezorgd voor goed opgeleide leerkrachten en vooral ook voor een voldoende aantal oefengelegenheden.”

Bij het schrijven van dit artikel moet ik onwillekeurig denken aan deze zoo juiste woorden, welke de oprichter en eerste voorzitter van het Nederlandsch Olympisch Comité, de Heer F. W. C. H. Baron VAN TUYLL VAN SEROOSKERKEN, zoo herhaaldelijk uitte en die een van de grondslagen vorm-

GEZICHT OP HET EERSTE STADION TE AMSTERDAM.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

den voor zijn onvermoeiden en zegenrijken arbeid in het belang van de lichamelijke volksopvoeding.

Met het aantal oefengelegenheden was het in de eerste jaren na de oprichting van het N.O.C. in ons land treurig gesteld, en het mag dan ook met waardeering worden vastgesteld, dat het vooral aan het volhardend en beleidvol streven van den heer VAN TUYLL is te danken, dat hieraan meer aandacht werd geschonken.

In het jaar 1889 werden de vrije en ordeoefeningen als verplicht leervak op de lagere scholen ingevoerd. De wijze, waarop dit onderwijs werd gegeven, liet echter alles te wenschen over; niet het minst wat betreft de oefenlokalen. Het rapport, dat de inspecteurs van het lager onderwijs en de schoolopziensers hierover in 1915 uitbrachten, spreekt in dit opzicht voor zich zelf.

Nog meer werd het gemis aan goede oefenlokalen gevoeld, toen de nieuwe Wet op het Lager Onderwijs lichamelijke opvoeding voor alle scholen, ook de bijzondere, verplicht stelde. Bovendien konden ook de cursussen voor de lichamelijke opvoeding van de rijpere jeugd, ingesteld bij Koninklijk Besluit van 6 October 1922, No. 15, niet overal voldoende oefengelegenheid vinden. Zoo had, om slechts enkele voorbeelden te noemen, Amsterdam niet minder dan 143 oefenlokalen te weinig, Rotterdam 141 en 's Gravenhage 71! In de kleinere steden en op het platteland was de toestand nog veel nijpender.

Hetzelfde moet worden gezegd van de terreinen voor openlucht oefeningen en van de sport- en spelterreinen en de zwembaden.

Voor al toen de sportbeoefening steeds meer in omvang toenam en zij moest worden aanvaard als een niet te stuiten sociaal verschijnsel, dat bovendien in zoo belangrijke mate ten goede komt aan de verhooging van de volksgezondheid, werd de onafwijsbare noodzakelijkheid gevoeld, te kunnen beschikken over een voldoende aantal sportterreinen.

Wat openbare leeszalen, volksuniversiteiten, enz. zijn voor de geestelijke ontwikkeling en ontspanning, zijn de sportterreinen en oefenlokalen geworden voor de lichamelijke. De volkswil vraagt hierom; de volkskracht wordt er door verhoogd en bovendien gaat uitbreiding van het aantal sportterreinen samen met een daling van de criminaliteit en vermindering van het aantal kroegen.

Groot was echter het tekort aan sport- en spelterreinen; niet alleen op het platteland, maar ook in de groote steden. Neemt men aan, dat per hoofd van de bevolking boven den 10-jarigen leeftijd 2,5 m² spelterrein aanwezig moet zijn, zoo beschikte Rotterdam in de jaren na den laatsten oorlog over slechts 16 h.a. d.w.z. 88 h.a. te weinig. 's Gravenhage had toen slechts 18 h.a. sportterrein, dus 49 h.a. te weinig; Amsterdam, dat in 1920 140 h.a.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

GEZICHT OP HET OLYMPISCH STADION TE AMSTERDAM.

noodig had, bezat toen 3,9 h.a. aan speelterrein, 16 h.a. aan tijdelijke en 11 h.a. aan permanente sportterreinen.

Ook bij de ontwerpen voor gemeentelijke uitbreidingsplannen werd niet voldoende aandacht geschonken aan het hierin opnemen van een voldoende aantal, op de juiste plaatsen gelegen, sport- en speelterreinen. Men vergat, dat de zware eischen, welke het leven na den wereldoorlog aan den mensch is gaan stellen, de noodzakelijkheid meebrachten om lichaam en geest te ontspannen en te sterken, hetgeen voor een groot deel kan geschieden door de sportbeoefening in de open lucht.

Aan de oefen- en speelterreinen voor de rijpere jeugd werden in het stadsbeeld niet de plaatsen gegeven, waar zij behoorden te liggen, en waar hunne belangrijke bestemming voor de volksopvoeding het best tot haar recht kon komen. Veelal ontworpen of aangelegd op plaatsen, waar toevallig een stuk grond voor dit doel beschikbaar kon worden gesteld, kwam in het raam van het stadsbeeld hunne beteekenis voor de maatschappelijke samenleving slechts zelden tot uiting.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

BUITENAANZICHT VAN HET OLYMPISCH [STADION] TE AMSTERDAM NA DE UITBREIDING IN 1937

Ook de speelplaatsen van de scholen lieten veel te wenschen. Niet zelden waren dit veel te kleine en zwaar bestrate terreinen, omgeven door hooge en zware muren, zoodat gezonde en opgewekte ontspanning en oefening waren uitgesloten en het spel meer geleet op luchten van gevangen.

Rekent men, dat op elke 50.000 inwoners gemiddeld 6000 tot 8000 schoolkinderen voorkomen, waarvoor 6 tot 8 h.a. speelterrein aanwezig behooren te zijn, dan behoeft niet nader te worden uiteengezet, welke achterstand ook in dit opzicht bestond en helaas nog steeds bestaat.

En ten slotte de zwemgelegenheden, waarvan het aantal evenmin toereikend was; zelfs in zoodanige mate, dat van een nijpend tekort mocht worden gesproken. En dat nog wel in ons waterland, dat ook thans nog den zwemplicht niet kent, terwijl toch elk Nederlander zich in het water even gemakkelijk moet kunnen bewegen als op het land. De Oude Grieken drukten hunne minachting uit door te zeggen: „Die man kan niet eens lezen en zwemmen.” Bij ons schijnt het voldoende te zijn, als iemand kan lezen en schrijven.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

ZWEMBAD TE HEERLEN.

Met dezen treurigen toestand van het aantal oefengelegenheden voor oogen, is het te begrijpen, dat de heer VAN TUYLL het Bestuur van het N.O.C. voortdurend opwekte tot krachtigen arbeid om den bestaanden achterstand in te halen.

Door het houden van besprekingen met gemeentebesturen en andere autoriteiten; door het verspreiden van artikelen in dag- en weekbladen en in de sportpers; door het houden van lezingen, enz., enz. werd in breeden kring de aandacht gevestigd op het belang van goede oefengelegenheden voor de lichamelijke opvoeding. Op tal van plaatsen werd voorts, in samenwerking met de betrokken sportbonden, voorlichting gegeven bij het inrichten van sportterreinen en van oefenlokalen.

Om dit vooral voor kleine gemeenten gemakkelijker te maken, werd op verzoek van het N.O.C., door den heer E. DE HERDER, den toenmaligen secretaris van de Nederlandsche Athletiek Unie, een ontwerp met toelichting gemaakt voor een sportterrein voor een kleine gemeente.

Het boekwerk „Gebouwen en terreinen voor gymnastiek, spel en sport”, dat door mij, tezamen met den heer JAN WILS, werd geschreven, dankt zijn ontstaan in niet geringe mate aan de aansporing van het N.O.C.-bestuur en zijn voorzitter, om een dergelijke handleiding samen te stellen.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

ATHLETIEKBAAN TE UTRECHT.

Het streven van het N.O.C.-bestuur om den achterstand in oefengelegenheden voor de lichamelijke opvoeding in te halen, werd met goede resultaten beloond. In 1922 b.v. had Amsterdam reeds 4,5 h.a. aan speelterreinen, 31,5 h.a. aan tijdelijke en 13,9 h.a. aan permanente sportterreinen, welke getallen in het eind van 1923 waren gebracht op 4,7 h.a. speelterreinen, 31,5 h.a. tijdelijke en 52 h.a. permanente sportterreinen, terwijl nog 7,8 h.a. in aanleg waren. Op 1 Januari 1923 waren in 's Gravenhage beschikbaar aan permanente sport- en speelterreinen 42,76 h.a. en in aanleg 12,9 h.a. en voorts aan tijdelijke terreinen 19,56 h.a. en in aanleg 10 h.a.

Dit zijn opwekkende voorbeelden van de oplevende zorg van overheidswege voor een groot volksbelang. Een zorg, welke, veelal door aansporing van het N.O.C.-bestuur, ook door verschillende organisaties, door directies van enkele groote fabrieken en maatschappijen, enz. werd nagevolgd.

In de jaren na 1924 werd de arbeid van het N.O.C. in deze richting onvermoeid voortgezet en mag van een grooten vooruitgang worden gewaagd. De statistiek van de sportterreinen, speelvelden, enz. in Nederland, welke in het jaar 1931 werd samengesteld, geeft een beeld van hetgeen werd bereikt. Maar tevens blijkt hieruit, dat het gestelde einddoel nog lang niet is verkregen en dat er nog tal van gemeentebesturen zijn, die nog niet of niet ten volle de beteekenis beseffen, welke sportterreinen, enz. voor de tegenwoordige samenleving hebben, zoodat in vele kleine steden en op het platteland nog steeds van een groot tekort moet worden gesproken.

In dit opzicht blijft dan ook voor het N.O.C. nog een uiterst belangrijke

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITE

GEZICHT OP HET FEIJENOORD STADION TE ROTTERDAM.

taak weggelegd. Vooral het aantal loopbanen voor atletiek, de volkssport bij uitnemendheid, welke bovendien den grondslag moet vormen voor alle andere sporten, vertoont nog een droevig cijfer.

Niet onvermeld mag blijven, dat het den heer VAN TUYLL is gelukt om ook de Regeering te overtuigen van de groote sociale beteekenis van den aanleg van een voldoende aantal sportterreinen. Bij den toenmaligen Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, Dr. J. TH. DE VISSER, vonden zijne pogingen en betoogen een gunstig onthaal. Deze bewindsman, wien het Nederlandsche volk in zoo vele opzichten blijvende dank verschuldigd is, deed den eersten stap in de goede richting door een, zij het ook kleinen post uit te trekken op de Staatsbegrooting, om den aanleg van sportterreinen te bevorderen. Bij beschikking van den Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen van 14 Mei 1919, Stct., No. 112, werden hiervoor de volgende bepalingen vastgesteld:

„Indien eene gemeente of eene rechtspersoonlijkheid bezittende vereeniging tot het inrichten van een speelterrein wenscht over te gaan, doch met het oog op de kosten tot dusver daartoe niet kon besluiten, kan zij zich wenden tot den Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, met verzoek om subsidie uit 's Rijks kas.

Op deze verzoeken wordt beslist in de volgorde, waarin zij ingekomen zijn.

Het subsidie wordt toegekend tot een bedrag, dat in den regel blijft beneden veertig ten honderd van het totaal der noodzakelijke kosten.

Het plan voor de inrichting van een terrein met opstal, ter bekostiging waarvan uit 's Rijks

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

DE BOSCHBAAN (ROEIBAAN) TE AMSTERDAM.

kas subsidie wordt verleend, behoeft de goedkeuring van den Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen.

Aan de toekenning van het subsidie worden de navolgende voorwaarden verbonden:

1e. De op het terrein te houden spelen, oefeningen en uitvoeringen zullen, voor zoover zij op Zon- en algemeen erkende Christelijke feestdagen plaats hebben, niet vroeger mogen aanvangen dan te 1 uur des namiddags.

2e. Het terrein met opstal is, desverlangd, op ten hoogste 3 van de eerste 5 werkdagen der week van 5 tot 9 uur 's middags beschikbaar voor de cursussen en de oefeningsgroepen, als bedoeld in het Besluit betreffende de lichamelijke opvoeding, en wel:

a. zoo het is ingericht door de gemeente, kosteloos;

b. zoo het is ingericht door eene vereeniging, tegen eene vergoeding van ten hoogste twee ten honderd 's jaars, van het door haar gedragen deel in het totaal der oorspronkelijke kosten.

3e. Het terrein met opstal is, desverlangd, op ten hoogste de eerste 5 werkdagen der week tot 4 uur 's middags beschikbaar voor de lichaams oefeningen der leerlingen van inrichtingen van onderwijs ter plaatse, en wel:

a. zoo het is ingericht door de gemeente, kosteloos;

b. zoo het is ingericht door eene vereeniging, tegen eene vergoeding van ten hoogste drie ten honderd 's jaars, van het door haar gedragen deel in het totaal der oorspronkelijke kosten.

4e. De mate, waarin binnen de sub 2e en 3e vermelde maxima van het terrein gebruik zal worden gemaakt, wordt nader bepaald, en de dagen, waarop dit zal plaats vinden, worden nader aangegeven door den inspecteur van de lichamelijke opvoeding, in overleg met de beheerders van het terrein of een daartoe door dezen gemachtigde.

De aanwijzing van de sub 3e bedoelde inrichtingen van onderwijs geschiedt door den inspecteur voornoemd, in overleg met de betrokken autoriteit.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

5e. Aanspraak op een subsidie wordt verkregen in het jaar, waarin het terrein voltooid in gebruik wordt genomen.

Het terrein wordt, met betrekking tot het in het vorige lid bepaalde, geacht in gebruik genomen te zijn ten dage, waarop het is goedgekeurd door den inspecteur voornoemd.

6e. De gemeente of de vereeniging, is gehouden het terrein en den opstal te onderhouden, zoodat het een en ander steeds geheel aan het doel kan beantwoorden.

Indien naar het oordeel van de beheerders van het terrein en van den inspecteur voornoemd, de algemeene toestand van het terrein of het behoorlijk onderhoud daarvan meebrengt, dat het gebruik tijdelijk wordt verminderd of gestaakt, dan wordt dit, in verband met het bepaalde sub 4e, geregeld in overleg met dien inspecteur.

Ingeval naar de meening van den Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen het onderhoud van terrein of opstal te wenschen overlaat, kan het Rijk de zorg daarvoor overnemen en worden de kosten eventueel in mindering gebracht van de vergoeding hiervoren onder 2e b. en 3e b. vermeld.

7e. Indien het overleg, waarvan in deze voorwaarden sprake is, niet tot overeenstemming mocht leiden, bestaat beroep bij het Algemeen College van Advies.

8e. Bij ontbinding of vervallenverklaring der vereeniging wordt het subsidie, dat door het Rijk aan de vereeniging mocht zijn verleend, beschouwd als te zijn een schuld van de vereeniging aan den Staat en treedt hij ten aanzien daarvan op als concurrent-schuldeischer in de eigendommen der vereeniging."

Door deze bepalingen werd de inrichting van sport- en spelterreinen voor de rijpere jeugd en ouderen tevens dienstbaar gemaakt aan het lichamelijke onderwijs op de scholen.

Deze maatregel van Minister DE VISSER was een eerste poging om een groot en helaas te veel verwaarloosd volksbelang beter te behartigen. Doch in plaats dat het kleine bedrag, dat hiervoor aanvankelijk op de Staatsbegrooting was uitgetrokken, geleidelijk werd verhoogd, is dit thans geheel verdwenen.

En dat wel in een tijd, waarin de harmonische opvoeding van lichaam, geest en karakter meer dan ooit tevoren noodig is. De steeds meer doorgevoerde bezuiniging op de lichamelijke opvoeding, de voortdurend grooter wordende wanverhouding tusschen de gelden, besteed voor het verstandelijk onderwijs en die voor opvoeding van het lichaam, moet zich wreken in een vermindering van de volkskracht, welke thans niet toelaatbaar is.

In dit opzicht zal het N.O.C. op de bres moeten blijven. Regeering en gemeentebesturen moeten, ook in Nederland, tot de overtuiging komen, dat de lichamelijke opvoeding en dus ook de zorg voor oefengelegenheden, een niet meer te ontkennen plicht is voor de Overheid en dat hiermede moet samengaan een *wettelijke verplichting* aan alle gemeenten om een voldoende aantal oefenlokalen ter beschikking te stellen van gymnastiek- en sportvereeningen, en per hoofd der bevolking boven 10 jaar ten minste 2,5 m² sportterrein in te richten.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Eindelijk moet nog worden opgemerkt, dat de steeds toenemende beoefening van de sport en vooral ook de nog voortdurend groeiende belangstelling voor het wedstrijdwezen, in verschillende steden aanleiding hebben gegeven tot het maken van groote sportparken. Dit vooral ook als gevolg van de herleving van de Olympische Spelen.

Het feit, dat aan Nederland de eer te beurt viel, de Spelen der IXe Olympiade te mogen organiseeren, maakte, dat het N.O.C. de Nederlandsche sportwereld kon verrijken met het Olympisch Stadion te Amsterdam, het schitterende bouwwerk, waarmede JAN WILS de gouden Olympische medaille wist te veroveren.

Rotterdam heeft dit voorbeeld gevolgd door den bouw van het Feijenoord-Stadion en ook verschillende voetbalverenigingen hebben reeds sportparken ingericht.

Ongetwijfeld hebben dergelijke sportparken groote beteekenis voor het wedstrijdwezen. Maar zij zullen eerst dan hun volle nut afwerpen voor de volksopvoeding, wanneer men in de stadions de mooie gedachte van het gymnasium der Oude Grieken laat herleven, zooals dit reeds op enkele plaatsen in het buitenland met zooveel succes geschiedde.

Naarmate de behoefte hieraan blijkt, moeten in een stadion op bepaalde uren één of meer sport- en gymnastiekleeraren en een sportarts aanwezig zijn, zoodat ieder, die hieraan behoefte gevoelt, tegen een kleine vergoeding, onder deskundige leiding de sport kan beoefenen, welke hij verkiest en zich, zoo noodig, aan een sportmedisch onderzoek kan onderwerpen.

Aldus wordt een stadion niet alleen dienstbaar gemaakt aan het wedstrijdwezen, maar zal het bovendien een belangrijk nut afwerpen voor de verhooging van de lichamelijke volkskracht, hetgeen weer ten goede zal komen aan de arbeidskracht van den mensch bij het volbrengen van zijn dagtaak.

Het is te hopen, dat het N.O.C.-bestuur in de volgende 25 jaren de voldoening zal mogen smaken, dit mooie doel te bereiken; voor oogen houdend het woord van CICERO: „Salus populi suprema lex esto”, het heil van het volk zij de hoogste wet!

Bilthoven, April 1937.

Onze deelneming aan de Olympische Spelen

door G. van Rossem.

DE eerste aanraking van Nederlandsche sportliefhebbers met het moderne Olympische milieu had plaats in 1906 te Athene. Alvorens hierop verder in te gaan, moeten wij — tot goed begrip van de toenmalige beschouwingen — een uitstapje maken naar de internationale toestanden, zooals deze zich op dat oogenblik hadden ontwikkeld.

Het mag als bekend verondersteld worden, dat, op initiatief van den Franschman Baron PIERRE DE COUBERTIN, in 1894 te Parijs een Internationaal Olympisch Comité was opgericht, hetwelk zich ten doel stelde de Olympische Spelen, in den geest zooals deze in de oudheid in Griekenland werden gehouden, te herstellen. Het is hier niet de plaats om hierover verder uit te wijden, de moeilijkheden welke zich voordeden, de tegenwerking welke ondervonden werd, enz. Genoeg zij te constateeren, dat het Internationaal Olympisch Comité — nog slechts bestaande uit een luttel aantal enthousiaste leden — er in slaagde om de Iste Olympische Spelen in 1896 te Athene te doen houden. Uiteraard was de deelneming nog zeer gering, doch de eerste en moeilijkste stap was gedaan. Ook Nederland ontbrak nog op 't appèl; de reden daarvan is echter niet ver te zoeken: wij hadden nog geen contact met het Internationaal Olympisch Comité. Zooals men weet, recruteert dit lichaam zichzelf en een Nederlander ontbrak nog in dit illustere gezelschap. Dit zou evenwel spoedig veranderen; in 1898 reeds werd F. W. C. H. Baron VAN TUYLL VAN SEROOSKERKEN aangezocht om voor Nederland daarin zitting te nemen. Toch zou het nog verscheidene jaren duren — immers tot 1906 — alear het den heer VAN TUYLL gelukte om een Nederlandsche deelneming aan Olympische Spelen te bewerkstelligen. Eenerzijds zal de reden hiervan gezocht moeten worden bij de omstandigheden, waaronder de eerstvolgende Spelen werden gehouden. De IIe Olympische Spelen toch waren toegewezen aan Parijs voor 1900. Men meene niet dat Olympische Spelen, als zoodanig, toenmaals reeds zich een dusdanige plaats hadden weten te veroveren als tegenwoordig het geval is. Men was derhalve van oordeel, dat de incorporatie van Olympische Spelen bij een te houden

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

wereldtentoonstelling, de eerste ten goede zou komen; vandaar de keuze van Parijs voor 1900. Bij de voorbereidingen bleek evenwel, dat men zich schromelijk vergist had; het werd een aaneenschakeling van oneenigheden met het tentoonstellingsbestuur, waardoor de beschikbare tijd verliep en de meeste landen geen gelegenheid hadden om een deelneming gereed te maken.

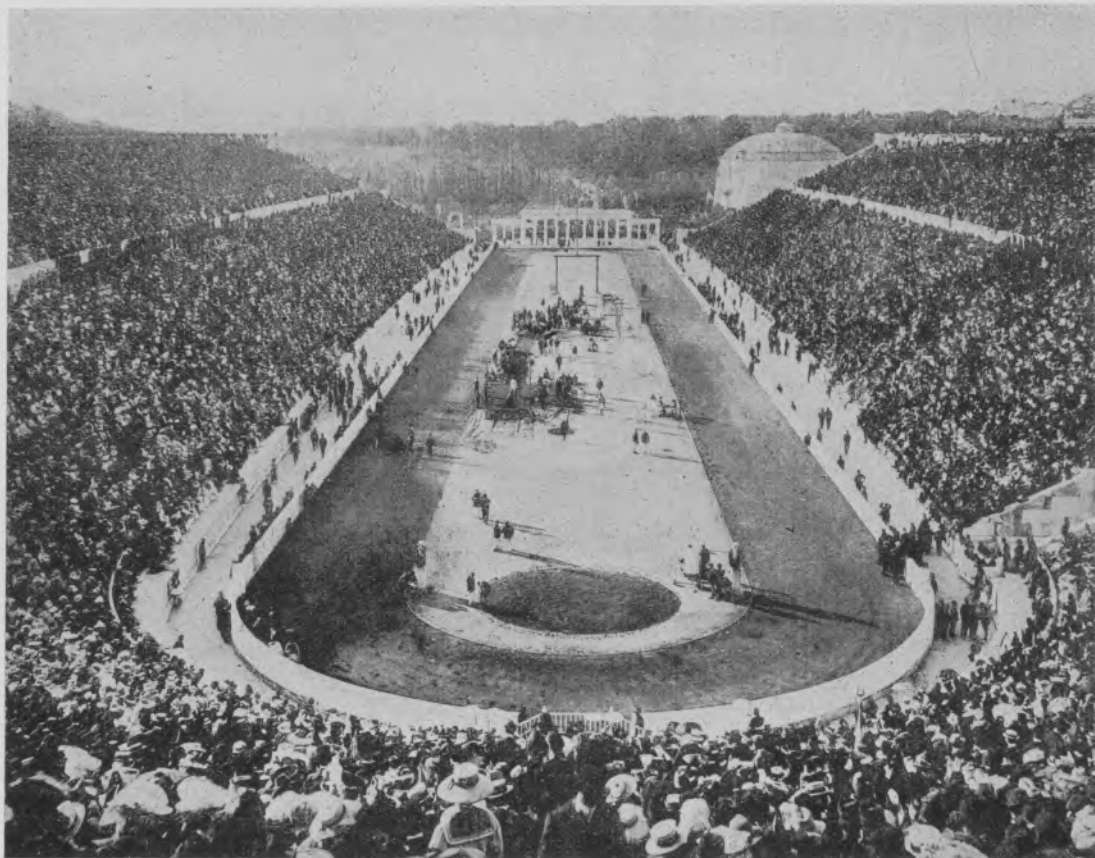
De IIIe Olympische Spelen van 1904 werden oorspronkelijk toegewezen aan Chicago; in datzelfde jaar zou evenwel een tentoonstelling worden gehouden in St. Louis en aangezien het Bestuur daarvan alle garantie voor een welslagen der Spelen aldaar gaf, werden deze nader toegewezen aan St. Louis. De groote afstand en de daarmede verband houdende hooge kosten aan een Nederlandsche deelneming verbonden, zijn ongetwijfeld de redenen geweest, dat de heer VAN TUYLL van een uitzending moest afzien. Hierbij moet ook niet uit het oog worden verloren, dat de sportbeoefening te onzent toen nog geenszins dat peil had bereikt, waarop men tegenwoordig kan bogen en dat de organisatie der sporten toen nog in de kinderschoenen stond.

Dit zou evenwel de laatste maal geweest zijn, dat Nederland ontbrak en daaruit moge genoegzaam blijken welk een goede keuze het Internationaal Olympisch Comité had gedaan met de benoeming van den heer VAN TUYLL, als zijn vertegenwoordiger voor Nederland.

Nu zijn wij dus aangeland aan de IVe Olympische Spelen zal men zeggen. Toch is dit niet zoo en wel om de volgende reden. De Ie Olympische Spelen in 1896 te Athene gehouden, hadden bij het Grieksche volk een geweldig enthousiasme ontketend, waaruit de wensch naar voren kwam Athene als vaste kampplaats der Spelen te doen aanwijzen. Met de grootste moeite gelukte het den heer DE COUBERTIN om de Grieksche regeering van het ongewenschte hiervan te overtuigen en als pleister op de wonde werd het de stad Athene toegestaan om, te beginnen met 1906, iedere 4 jaren ongenummerde Olympische Spelen te organiseeren. Van dit recht maakte Athene in 1906 gebruik.

Tot goed begrip van zaken diene, dat van een vast omljnd Olympisch programma toentertijd nog geen sprake was; de organiseerende Comité's waren vrijwel oppermachtig om het programma vast te stellen en ook om de technische organisatie naar hun believen te regelen bij gebrek aan internationale federaties, welke voor verreweg het grootste gedeelte eerst veel later werden opgericht. Een groot gedeelte van het programma te Athene was dan ook gewijd aan demonstraties en in het bijzonder aan verschillende stelsels van gymnastiek. Uiteraard waren er ook in verschillende takken van sport wedstrijden.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

HET STADION TE ATHENE, WAAR DE OLYMPISCHE SPELEN IN 1906 GEHOUDEN WERDEN.

Voor deze laatste interesseerde de heer VAN TUYLL zich in verband met een mogelijke deelneming van onze landgenooten. Aangezien, zooals reeds eerder gezegd, van een algemeene organisatie der sporten hier te lande nog niet veel te bespeuren was, heeft hij zich gewend tot die sporten, waarvan een organisatie bekend was. Hij vormde met den heer F. J. J. CREMERS, als secretaris, een Comité, hetwelk de uitzending zou regelen. Van een financieele tegemoetkoming door de Regeering was evenwel geen sprake, zoodat ook uit dien hoofde de deelneming der onzen zich zeer zou beperken; andere redenen daarvoor waren de duur der reis en van het verblijf (\pm 4 à 5 weken) alsmede het tijdstip der Spelen n.l. van 22 April tot 2 Mei, dus buiten de vacantes. Het resultaat der bemoeiingen van den heer VAN TUYLL was, dat de heer Mr. A. J. LABOUCHERE, als voorzitter van de Afdeeling Nederland van het „Comité International d'Escrime" zich bereid verklaarde de uitzending van een aantal schermers ter hand te nemen en de Nederlandsche Lawn Tennis Bond, die van eenige tennissers. Alzoo kwam het

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

eerste contact tot stand van de Nederlandsche sportwereld met een Olympisch festijn en waarbij zij tot heden niet meer zou ontbreken.

De ongenummerde Spelen te Athene waren uit een Olympisch oogpunt een groot succes; het aantal van 900 deelnemers uit 20 landen — een aantal dat verre uitging boven die van de Ie, IIe en IIIe Olympische Spelen — was ongedacht hoog en hieraan zal het ook wel te wijten zijn, dat men tot het inzicht kwam, dat er nog menige onvolkomenheid kleefde aan de tot nu toe geldende bepalingen en dat anderzijds bepalingen in het leven ge-roepen moesten worden om meer eenheid van opvatting te verkrijgen. Waar men meende te mogen verwachten, dat de belangstelling in de Olympische Spelen zich in stijgende lijn zou bewegen en derhalve de IVe Olympische Spelen het in belangrijkheid weder zouden winnen van die te Athene, besloot het Internationaal Olympisch Comité in zijn eerstvolgende vergadering, welke in 1907 te 's Gravenhage zou worden gehouden, aanvullende bepalingen voor de Spelen te ontwerpen.

Inmiddels was in 1904 reeds, tijdens de zitting van het Internationaal Olympisch Comité te Londen, de stad Rome aangewezen als zetel der IVe Olympische Spelen. In Italië heerschte toenmaals echter veel rivaliteit tusschen de verschillende steden onderling, welke maakte, dat de stad Rome in 1906 moest afzien van de aanvankelijk met veel enthousiasme aangenomen toewijzing. Tijdens de Spelen te Athene werd toen aan Londen gevraagd of deze de taak voor 1908 zou willen overnemen. Weliswaar zouden de IVe Olympische Spelen dan wederom in het kader van een groote tentoonstelling worden gehouden, doch goede raad was duur en toen Lord DESBOROUGH, lid van het Internationaal Olympisch Comité voor Engeland, bereid bleek het voorzitterschap van het Organisatie-Comité op zich te nemen, werd Londen definitief als kampplaats aangewezen. Op verzoek van het Organisatie-Comité werd de voorbereiding tot deelneming ook hier te lande ter hand genomen. Den heer VAN TUYLL mocht het gelukken den PRINS DER NEDERLANDEN, Hertog van Mecklenburg, bereid te vinden het Eere-Voorzitterschap van een Comité te aanvaarden, waarvan de heer VAN TUYLL zelf voorzitter was, de heer F. J. J. CREMERS secretaris en de heer C. H. LABOUCHERE penningmeester, terwijl overigens daarin zitting hadden de voorzitters der verschillende sportbonden in Nederland. Dit Comité hield op 14 December 1907 een vergadering te Amsterdam om omtrent eventueele deelneming te Londen van gedachten te wisselen. De heer VAN TUYLL deed verschillende mededeelingen omtrent verblijf, reis, enz. en zegde toe, dat het programma in het Nederlandsch vertaald en aangevuld met de noodige nuttige inlichtingen verkrijgbaar zou worden gesteld. Tevens deelde hij mede, dat op

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

19, 20 en 21 Juni 1908 te Haarlem voorwedstrijden zouden worden gehouden, waartoe hij de medewerking inriep van alle bonden, ook van die, welke geen deelnemers naar Londen zouden afvaardigen. Voor deze voorwedstrijden was een Uitvoerend Comité benoemd onder voorzitterschap van Mr. J. LIEFTINCK.

Het Comité — wij zien hiervoor reeds gebruiken den naam „Nederlandsch Olympisch Comité” — hield een tweede vergadering op 15 Februari 1908 om een definitieve toezegging van de sportbonden te ontvangen over hunne deelneming; hierbij bleek, dat verschillende bonden bereid waren hunne medewerking te verleen. De heer VAN TUYLL zou pogingen aanwenden om een subsidiekas te vormen uit giften van particulieren en zoo mogelijk uit een bijdrage van de Regeering. Mochten deze pogingen gelukken, dan zou aan de bonden, welke zulks noodig hadden, een tegemoetkoming voor de deelnemers kunnen worden gegeven.

De Nederlandsche Athletiek Unie besloot om, als voorbereiding harer atleten, groote nationale atletische wedstrijden te houden op 24 Mei 1908 op het Schuttersveld te Rotterdam.

De hooger genoemde algemeene voorwedstrijden te Haarlem waren een groot succes en konden zodoende ook financieel iets bijdragen tot de versterking van de subsidiekas, waarvoor het den heer VAN TUYLL inderdaad gelukte belangstelling te wekken bij verschillende particulieren. Dit gevoegd bij de toezegging van de Regeering om aan iederen met name genoemden deelnemer een kleine vergoeding te geven, had tot gevolg, dat uiteindelijk een 118-tal Nederlandsche deelnemers de reis naar Londen kon aanvaarden.

Aldaar waren de Spelen in twee groepen verdeeld, de z.g. zomerspelen, welke hoofdzakelijk in Juli plaats vonden en de z.g. najaarspelen, welke in October d.a.v. werden gehouden; aan deze laatste groep werd door Nederland alleen deelgenomen met voetbal.

Dat men niet te optimistisch was geweest in de verwachtingen omtrent de uitbreiding, welke de Spelen zouden nemen, moge daaruit blijken dat 22 verschillende landen deelnamen, met in totaal ongeveer 2600 deelnemers. Men mag gerust aannemen, dat hierdoor de Olympische Spelen zich voorgoed een vaste plaats veroverd hadden. Dit wil niet zeggen, dat de Spelen reeds de volmaaktheid genaderd waren; in geen deele. Definitieve bepalingen voor de organisatie bestonden nog steeds niet, bovendien bestonden nationale Olympische Comité's en Internationale Federaties nog maar zeer sporadisch. Een en ander was oorzaak, dat het Internationaal Olympisch Comité steeds bedacht was op het aanbrengen van verbeteringen aan de hand van de lessen, door de afgelopen Spelen gegeven. Zoo besloot

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

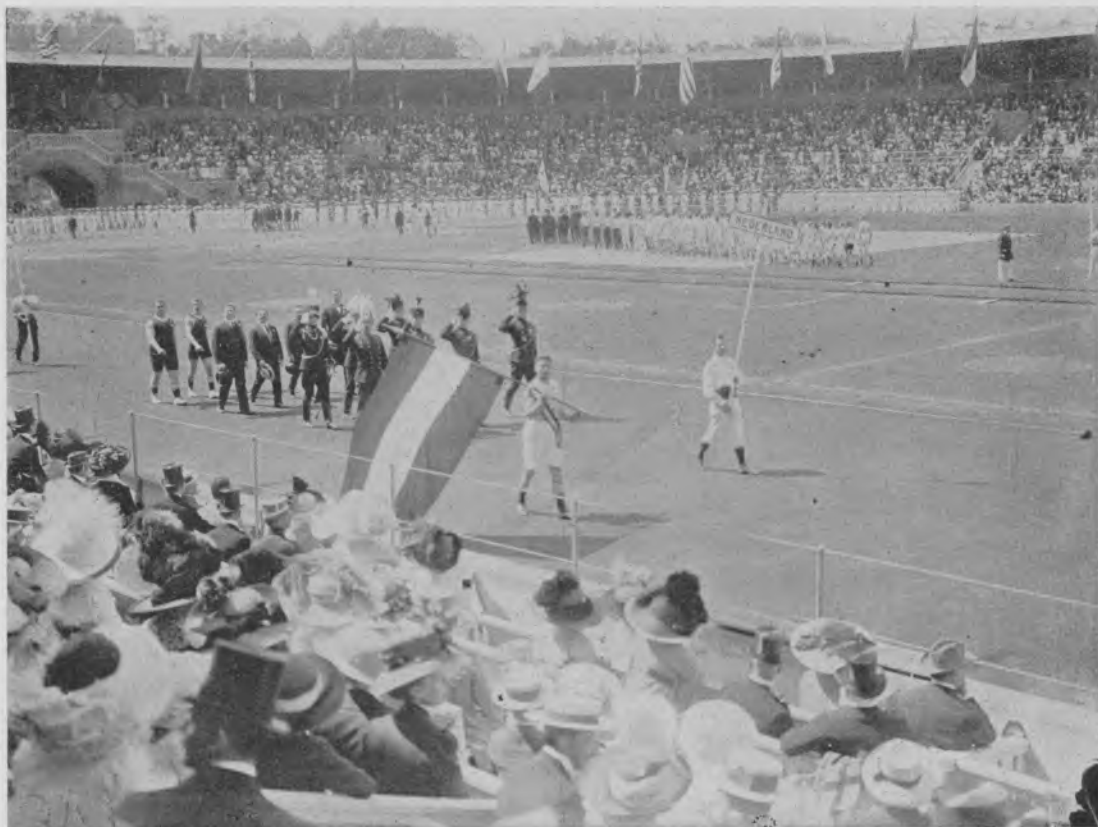
HET STADION TE LONDEN, WAAR DE OLYMPISCHE SPELEN IN 1908 PLAATS VONDEN.

het na Londen, om de Spelen nimmer meer te verbinden met internationale tentoonstellingen, terwijl het zich voorts verplicht achtte in den vervolge de technische uitvoering tot in de kleinste onderdeelen vast te stellen.

Officieus was te Londen in 1908 reeds Stockholm als plaats voor de Ve Olympische Spelen aangewezen. Deze aanwijzing werd op de vergadering van het Internationaal Olympisch Comité te Berlijn in 1909 officieel bekrachtigd. De Zweden waren voortvarend geweest en boden in deze bijeenkomst reeds een ontwerp-programma aan, hetwelk een punt van bespreking uitmaakte en in de vergadering van 1910 te Luxemburg werd vastgesteld.

Ook ditmaal spande de heer VAN TUYLL, die zich als secretaris had toegevoegd den heer W. Graaf VAN LIMBURG STIRUM, zich in om een Nederlandsche deelneming te verzekeren. De archieven geven ditmaal omtrent onze voorbereiding evenwel niet veel licht. Wel konden wij nagaan, dat de heer VAN TUYLL getracht heeft om een trainer voor onze athletiek-beoefenaars te krijgen, hetgeen evenwel op de kosten afstuitte. Overigens scheen het met de beschikbare gelden ook niet te vlotten; hetzij dat de minder goede resultaten van Londen, dan wel de tijdsomstandigheden daaraan schuld droegen, moet in het midden gelaten worden. Toen het zich liet aanzien, dat Nederland geheel zou moeten ontbreken te Stockholm, vond de heer VAN TUYLL den Nederlandschen Voetbalbond bereid om een elftal uit te zenden. Op krachtig aandringen van onzen Gezant te Stockholm stelde ten slotte de Regeering nog een kleine subsidie beschikbaar, waardoor onze deelneming eenigszins kon worden uitgebreid; toch overtrof deze niet een aantal van 36, terwijl overigens de Spelen van Stockholm wederom een groote

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

OPMARSCH DER NEDERLANDSCHE DEELNEMERS BIJ HET DÉFILÉ IN HET OLYMPISCH STADION
TE STOCKHOLM (1912).

ontwikkeling te zien gaven; niet minder dan ongeveer 3800 deelnemers uit 27 verschillende landen namen deel.

Deze nieuwe uitbreiding, waaraan het belang, dat men allerwegen aan Olympische Spelen hechtte kon worden getoetst, deed de noodzakelijkheid inzien om thans voor de volgende Spelen definitieve reglementen en een vast programma voor te schrijven. Dit kon nu te eerder gebeuren omdat langzamerhand verschillende nationale Olympische Comité's en Internationale Federaties waren ontstaan, welke alle daarbij behulpzaam zouden kunnen zijn. In Stockholm werd dan ook besloten in 1914 te Parijs tot vorengesegd doel een Olympisch Congres bijeen te roepen, tevens ter viering van den zosten verjaardag der moderne Olympische Spelen. Ook werd te Stockholm nog als zetel voor de VIe Olympische Spelen in 1916 de stad Berlijn aangewezen.

Eilacie, deze zouden niet kunnen doorgaan vanwege den wereldbrand, die in 1914 uitbarstte. Toch was men in Berlijn reeds aan de voorbereidingen

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

begonnen onder leiding van denzelfden man, die 20 jaren later de XIe Olympische Spelen zou organiseeren.

Hiermede was Berlijn voorloopig van de baan, daar — overeenkomstig de traditie uit de oudheid — het Internationaal Olympisch Comité het beginsel huldigde, dat al wordt een Olympiadeniet gevierd, haar nummer behouden blijft.

De eerste zitting van het Internationaal Olympisch Comité na den oorlog werd in het voorjaar van 1919 te Lausanne gehouden en de allereerste taak was het aanwijzen van de stad voor de VIIe Olympische Spelen in 1920 te houden. Hiervoor werd Antwerpen aangewezen, welke stad derhalve in één jaar tijds de Spelen moest organiseeren. Aangezien aan het organiseerend Comité de bevoegdheid toekomt tot het uitnoodigen der verschillende landen tot deelneming, was het te verwachten, dat de toenmalige „centrale” landen niet zouden worden uitgenoodigd; doch ook gingen er geruchten, dat de z.g. „neutrale landen” niet zouden kunnen deelnemen. Deze geruchten werden evenwel zeer spoedig door het Belgische Comité tegengesproken.

Ook in ons land kon men dus weder aan het werk gaan om eene deelneming samen te stellen. Ditmaal zou het de eerste keer zijn, dat die deelneming plaats had onder de auspiciën van het sedert 1912 opgerichte Nederlandsch Olympisch Comité. Daartoe belegde de Voorzitter, de heer VAN TUYLL, in 1919 een Algemeene Vergadering, welke in beginsel tot deelneming te Antwerpen besloot. Het Bestuur benoemde daarop eene speciale Commissie aan welke was opgedragen de deelneming te organiseeren. Deze Commissie bestond uit den Voorzitter Baron VAN TUYLL, den heer P. W. WALLER, secretaris en L. Graaf VAN LIMBURG STIRUM. Iedere bond zou één gedelegeerde aanwijzen met wien de Commissie de deelneming zou regelen.

Sedert de oprichting van het Nederlandsch Olympisch Comité was het streven van den heer VAN TUYLL geweest om een Olympisch Fonds te stichten, waaruit dergelijke uitzendingen konden worden gefinancierd. Hoewel bij bijkans iedere vergadering hierover van gedachten werd gewisseld en vele voorstellen werden beproefd, moest toch in de Algemeene Vergadering van Februari 1920 worden medegedeeld, dat het Fonds slechts $\pm f$ 5000 bevatte. Dit nu was voor een uitzending op eenigszins groote schaal naar Antwerpen geheel onvoldoende en daarom besloot men wederom op een subsidie bij de Regeering aan te dringen.

Bij vele bonden bestond er groote geneigdheid om deel te nemen; men vergeete ook niet, dat in de eerste plaats de gunstige ligging van Antwerpen ten opzichte van ons land daartoe aanspoorde, terwijl voorts tijdens de oorlogsjaren de beoefening van de sport te onzent zeer was vooruitgegaan door de propageering daarvan in het gemobiliseerde leger. Verblijdend was

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

het daarom, dat de Regeering een subsidie van f 10.000 toestond. Hierdoor was het der Commissie mogelijk om aan vele wenschen van bonden te voldoen, waardoor uiteindelijk de Nederlandsche deelneming ongeveer 140 personen kon omvatten. Hoewel uiteraard het aantal deelnemende landen te Antwerpen, ten opzichte van de laatst gehouden Spelen te Stockholm, een teruggang moest aanwijzen — het aantal bedroeg 22 — was zulks ten aanzien van het totaal aantal deelnemers nauwelijks merkbaar, doordat vele landen met grootere contingenten verschenen. Hierin moge wederom een

bewijs gezien worden van het hechte bouwwerk der Olympische Spelen.

Bij de Spelen te Antwerpen deed zich, juist door het groot aantal deelnemers, voor het eerst de moeilijkheid ernstig gevoelen van de onderbrenging der deelnemers. Voor onze deelnemers heeft de Commissie deze moeilijkheid kunnen oplossen door het huren van een boot, het s.s. Hollandia, waarmede van Rotterdam af het vervoer plaats had, terwijl men te Antwerpen aan boord kon blijven voor logies en verpleging. Door de zorgen van het Departement van Oorlog kreeg de Commissie bovendien de beschikking over een groote van zitplaatsen voorziene vrachtauto, waarmede een gemakkelijk vervoer in Antwerpen zelf kon plaats hebben. Ten slotte was

BARON VAN TUYLL NEEMT IN 1920 TE ANTWERPEN DEN EERSTEN PRIJS, DOOR DEN WIELRENNER PEETERS BEHAALD, UIT HANDEN VAN KONING ALBERT, IN ONTVANGST.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

nog een bijzonderheid van de Spelen te Antwerpen, dat hierbij voor de eerste maal de thans alom bekende Olympische vlag werd gebruikt.

De eerstvolgende zitting van het Internationaal Olympisch Comité, in 1921 te Lausanne gehouden, sprak zich uit voor Parijs als plaats, waar in 1924 de VIIIe Olympische Spelen zouden worden gehouden. Deze keuze werd gedaan op speciaal verzoek van den heer DE COUBERTIN, Voorzitter van het Internationaal Olympisch Comité, omdat deze Spelen zouden samenvallen met de 30-jarige herdenking van het herstel der Olympische Spelen, en hij er zeer aan gehecht was, bij het eindigen van zijn taak, de Spelen te zien houden in zijn geboorteplaats, tevens bakermat van de herleving der Spelen.

Maar deze vergadering nam nog een tweede belangrijke beslissing. De z.g. ijsporten hadden zich in de laatste jaren zoodanig uitgebreid in verschillende landen, dat er meerdere stemmen waren opgegaan om deze ook in het Olympisch programma op te nemen. De oplossing was evenwel niet zoo heel eenvoudig. Ten slotte werd besloten om bij wijze van proef in 1924 aan het Organisatie-Comité te Parijs het recht te geven om te Chamonix winterspelen te organiseeren, aan welke het Internationaal Olympisch Comité zijn patronaat zou geven, doch welke geen deel van de Olympische Spelen zouden uitmaken. Deze laatste clause zou later gewijzigd worden door de vergadering van het Internationaal Olympisch Comité te Lissabon van 1925, welke aan de Winterspelen te Chamonix den naam van Ie Olympische Winterspelen toekende.

Het voor ons land belangrijkste besluit van de vergadering te Lausanne was evenwel de aanwijzing van Amsterdam als zetel voor de IXe Olympiade in 1928. Dit was voor Nederland en het Nederlandsch Olympisch Comité een eervolle opdracht, welke evenwel het Comité ook zware verplichtingen oplegde. Niet alleen, dat t.z.t. de Spelen in 1928 onberispelijk moesten worden georganiseerd, doch Nederland moest ook op de voorafgaande Spelen te Parijs toonen, dat het met een goede vertegenwoordiging kon deelnemen en met succes. Dit werd uiteraard door den heer VAN TUYLL zeer goed begrepen en op zijn instigatie besloot het Bestuur dan ook reeds in 1921 tot het vormen van een Olympisch Fonds 1924. Er zou veel geld noodig zijn en de zorgvolle tijden in aanmerking genomen zou het verkrijgen daarvan niet gemakkelijk zijn en dus veel tijd vorderen. In September 1922 werd door het Bestuur aan de bonden verzocht een begroting in te dienen van benodigde gelden voor een uitzending hunner atleten, met vermelding tevens welk gedeelte door hen zelf zou kunnen worden ten koste gelegd.

Twee maanden daarna besloot het Bestuur den heer P. W. WALLER aan te wijzen als penningmeester van het Olympisch Fonds en een voorloopig

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Propaganda-Comité in het leven te roepen, hetwelk de propaganda in het geheele land zou organiseren o.a. door het instellen van plaatselijke Propaganda-Comité's. Bovendien zou het Bestuur zich wenden tot alle gemeenten boven de 5000 zielen met verzoek om een kleine gift te schenken aan het Olympisch Fonds 1924.

Op verzoek van den heer VAN TUYLL stelde de Algemeene Vereeniging voor Vreemdelingenverkeer een kamer beschikbaar in haar gebouw, Hooge Nieuwstraat 30 te 's Gravenhage, hetgeen er mede op moge wijzen, dat men ditmaal zeer veel werk te verzetten zou krijgen voor de organisatie van de deelneming te Parijs, welks Spelen den omvang van alle voorgaande zouden overtreffen.

In het voorjaar van 1923 ging het Bestuur er toe over een request in te dienen bij den Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen voor een subsidie van f 10.000. Van dezen stap deed de Voorzitter mededeeling aan de Algemeene Vergadering van 9 Juni 1923, er bij voegende, dat op inwilliging niet te veel moest worden gerekend en dat de bonden zeer zeker zelf ook gelden moesten bijeenbrengen, hiermede het voorbeeld volgende van den Nederlandschen Voetbalbond, die het vorige jaar reeds een gift van f 3000 voor het Fonds had geschonken. De heer WALLER werd voorts benoemd tot voorloopig secretaris voor de Olympische Spelen 1924, aangezien de secretaris van het Nederlandsch Olympisch Comité te veel werk dreigde te krijgen.

Inmiddels was het den Heer VAN TUYLL gelukt om, ten behoeve van de

GEZICHT OP HET OLYMPISCH DORP TE PARIJS
BIJ DE SPELEN IN 1924.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

organisatie der Amsterdamsche Spelen van de Regeering de beschikbaarstelling van 2 officieren te verkrijgen, t.w. den 1^{en} Luit. W. A. M. WESTEROÛEN VAN MEETEREN en schrijver dezes, die met 1 October 1923 hun taak zouden aanvaarden.

Hiervan deed de heer VAN TUYLL, namens het Bestuur, mededeeling aan de Algemeene Vergadering van September 1923 er bij voegende, dat deze heeren tevens zouden optreden als secretarissen bij de voorbereiding voor de Spelen van 1924. De voorzitter moest de vergadering tevens in kennis stellen van het teleurstellende feit, dat de Regeering geen subsidie zou kunnen geven en dat de oproep van het Bestuur aan de Gemeentebesturen, als hierboven genoemd, een mislukking was gebleken. Alle henz zouden nu aan dek moeten komen om het benodigde bedrag voor een waardige uitzending, hetwelk minimaal op f 25.000 was geraamd, bijeen te brengen.

Allerlei middelen zouden moeten worden geprobeerd en om daarin eenheid te brengen, besloot het Bestuur in November 1923 een Centrale Commissie tot het inzamelen van gelden in het leven te roepen. Deze Commissie bestond uit de heeren C. A. W. HIRSCHMAN, voorzitter, A. TH. G. COBLIJN, ondervoorzitter, Jhr. Ir. A. C. VON WEILER, penningmeester, W. J. M. LINDEN, lid en W. A. M. WESTEROÛEN VAN MEETEREN, secretaris.

Voor de uitvoerige bemoeienissen van deze Commissie mogen wij verwijzen naar het destijds door het secretariaat van het Comité Olympische Spelen 1924 (Luit. WESTEROÛEN VAN MEETEREN) uitgegeven werkje „Hoe Nederland vertegenwoordigd werd bij de Olympische Spelen Parijs 1924”. Hier worde volstaan met te vermelden, dat de acties der plaatselijke Comité's, hiervoren reeds vermeld, verschillende voetbalwedstrijden, de verkoop van het N.O.C.speldje en de opvoeringen van de Revue „Op ter Olympiade” van de heeren Jhr. J. FEITH en J. L. PISUISSE, de hoofdmomenten daarvan vormden, terwijl de onvermoeide pogingen van den heer VAN TUYLL nog vele giften van particulieren in het Fonds deden vloeien.

Uiteindelijk heeft het Fonds ruim f 44.000 bedragen, wel een bewijs dat er hard gewerkt is en dat anderzijds veel offervaardigheid is betracht. Vermelding verdient nog, dat zich te Parijs een Nederlandsch Comité had gevormd, onder voorzitterschap van den heer E. A. LABOUCHERE, hetwelk ook gelden inzamelde, welke gelden echter door dit Comité werden gebruikt om de kosten te Parijs gemaakt ten behoeve van de Nederlandsche atleten, te bestrijden.

Het spreekt vanzelf, dat de eigenlijke voorbereiding voor de Spelen niet kon wachten op het resultaat der geldinzameling; daarmee moest

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

tijdig worden begonnen en als gevolg daarvan moest aanvankelijk ook met de uiterste zuinigheid worden te werk gegaan.

In April 1923 was door de verschillende bonden, op verzoek van het Bestuur van het N.O.C., elk een vertegenwoordiger aangewezen, met wien uitsluitend de voorbereidingen werden getroffen. Er werden met deze vertegenwoordigers een 3-tal vergaderingen gehouden ter bespreking van de gezamenlijke belangen.

In overleg met het Bestuur van het N.O.C. werd door het Organiseerend Comité de heer W. VAN RIJCK te Parijs benoemd tot Olympisch attaché, een nieuwe functie, welke noodig werd geacht, in verband met de uitbreiding welke de Spelen namen, om het contact van het Organiseerend Comité met de nationale Olympische Comité's te vergemakkelijken. Door de zorgen van het Nederlandsch Comité te Parijs, werd den heer VAN RIJCK een bureau ter beschikking gesteld aan de Avenue de l'Opéra, waar steeds alle inlichtingen ook te verkrijgen waren.

Intusschen was bekend geworden, dat Nederland niet vertegenwoordigd zou kunnen zijn bij de Winterspelen te Chamonix en dientengevolge kon het Comité zich geheel concentreren op de Spelen te Parijs. De moeilijkheid, welke zich te Antwerpen reeds had voorgedaan t.a.v. de huisvesting der deelnemers, accentueerde zich zeer scherp te Parijs, zulks ten gevolge van de enorme belangstelling; niet minder dan 45 landen met meer dan 4000 deelnemers hadden zich aangemeld. Het Organisatie-Comité had wel begrepen, dat deze toevloed onmogelijk uitsluitend in hotels zou kunnen worden ondergebracht, te minder daar het Stadion zeer excentrisch gelegen was. Wij zien dan ook voor het eerst een poging aanwenden om een z.g. Olympisch Dorp, in de nabijheid van het Stadion in te richten. Het was uitgesloten te achten, dat daarin al onze atleten zouden kunnen worden ondergebracht; het N.O.C. was derhalve verplicht uit te zien naar een hotel en vooral een niet te duur hotel, waar een groote groep onzer deelnemers kon worden gehuisvest. Deze taak was niet gemakkelijk, doch lukte uiteindelijk in Hotel Exelmans. Dit was vrij ver van het Stadion verwijderd, zoodat daarmede tevens de noodzaak naar voren kwam om enkele bussen te huren, waarmede het vervoer kon plaats hebben op elk gewild tijdstip.

Zooals reeds eerder gezegd, moest onze vertegenwoordiging een waardige zijn, in het bijzonder ook met het oog op de Spelen in 1928 te Amsterdam. Niet alleen waardig uit technisch oogpunt, maar ook naar het uiterlijk. Het Bestuur had in verband daarmede besloten, dat de Nederlandsche deelnemers een uniforme tenue zouden hebben, waarmede vooral een goeden indruk moest worden gemaakt bij den intocht tijdens de officieele opening

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

der Spelen. Dit was voor Nederland de eerste maal, dat zulks geschiedde, doch het maakte zoo'n goeden indruk, dat deze gewoonte niet meer zou worden losgelaten.

Nog was een nieuwigheid ingevoerd, n.l. de functie van „Chef de Mission"; deze was echter nog niet zoodanig ingeleefd, dat daarvan veel nut werd ondervonden; bij de Nederlandsche delegatie althans zag men meer heil in de aanwijzing van een leider per sport, welk systeem zeer goed gewerkt heeft.

Alle genoemde voorbereidingen, waarbij uiteraard slechts de meest belangrijke zijn aangestipt, toonen ten duidelijkste aan hoezeer het werk voor de nationale Olympische Comité's zich had uitgebreid, dus ook dat van het N.O.C., vooral wanneer men nog in aanmerking neemt, dat ditmaal 152 actieve atleten aan de Spelen zouden deelnemen.

Ten slotte moet nog vermeld worden, dat te midden van die voorbereidingen en reeds met het uitzicht op een werkelijk waardige vertegenwoordiging, welke als voorspel voor Amsterdam moest dienen, de heer VAN TUYLL in Februari 1924 aan het N.O.C. ontviel. Elders wordt in het licht gesteld hoe zwaar die slag trof.

En dan zijn wij thans genaderd tot de Spelen van Amsterdam in 1928, welke ons allen nog goed in het geheugen liggen, aangezien wij deze zoo intens hebben medegeleefd.

Wij brengen nog in herinnering, dat de IIe Olympische Winterspelen werden toegewezen aan St. Moritz, daar Nederland niet in de gelegenheid is dergelijke Spelen binnen zijn grondgebied te organiseren. Het behoeft wel geen nader betoog, dat de bemoeienissen van het N.O.C. voor wat betreft onze eigen deelneming aan de Spelen der IXe Olympiade te Amsterdam van anderen aard zouden zijn — in menig opzicht gemakkelijker — dan bij een deelneming buiten ons land. Terecht stelde het Bestuur zich op het standpunt, dat de wijze waarop Nederland te Amsterdam vertegenwoordigd zou zijn en de resultaten welke die vertegenwoordiging zou weten te bereiken, zeer zeker een belangrijk element zouden uitmaken van het succes der Spelen. Dientengevolge besloot het Bestuur aan het Organisatie-Comité 1928 de taak op te dragen te waken voor een goede training en voorbereiding onzer atleten. Aangezien dit laatste Comité geen bemoeienissen had met de Winterspelen hield het Bestuur zelf in handen de voorbereiding voor een deelneming hieraan. Dit was trouwens niet zoo veelomvattend, omdat toentertijd vele wintersporten te onzent nog niet beoefend werden; de Koninklijke Nederlandsche Schaatsenrijdersbond en de Bobsleighclub „Davos" zegden in beginsel hunne medewerking toe. Dit was verheugend,

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

OPMARSCH DER NEDERLANDSCHE AFVAARDIGING BIJ DE OLYMPISCHE WINTERSPELEN 1928
TE ST. MORITZ.

wijl het tegenover de aanstaande gasten in Amsterdam een minder goeden indruk gewekt zou hebben, indien Nederland te St. Moritz had ontbroken. De Winterspelen toch hadden al dadelijk een bijzonder hooge vlucht genomen, daaruit blijkende, dat te St. Moritz 25 landen met bijna 1000 deelnemers vereenigd waren; Nederland was daarbij vertegenwoordigd met 7 actieve deelnemers. Een bescheiden deelneming dus, waarbij echter in aanmerking genomen moet worden, dat dit de eerste maal was, dat Nederland aan de Winterspelen deelnam.

Zooals gezegd zouden de voorbereidingen voor de deelneming aan de Spelen te Amsterdam worden getroffen door het Organisatie-Comité 1928. In alle opzichten vergemakkelijkte dit het werk, daar er nu toch eenmaal een organisatie-apparaat bestond, waarin dit onderdeel ingepast kon worden.

Van hoe groote waarde het Comité een goede voorbereiding en training onzer eigen menschen achtte, moge blijken uit het feit, dat het bijna / 100.000 daarvoor beschikbaar stelde.

Door de sporttechnische afdeling van het Comité werd den bonden

OPENING DER OLYMPISCHE SPELEN 1928 TE AMSTERDAM.

verzocht een systeem van training te ontwerpen, waarbij gevoegd moest worden een begrooting van kosten. Na bespreking met de betrokken bonden werd het systeem vastgesteld en het bedrag der subsidie bepaald. De bonden zouden geregeld verslag uitbrengen over den stand der training, terwijl de subsidie in gedeelten werd betaald.

Overigens moge ik mij hier ontslagen rekenen van de vermelding der overige voorbereidingen, aangezien dit een herhaling zou worden van hetgeen uitvoerig werd behandeld in het Officieel Gedenkboek der Spelen te Amsterdam. Het instituut der „Chefs de Mission”, hetwelk te Parijs voor de eerste maal werkte, was ook te Amsterdam doorgevoerd en men was er reeds meer aan gewend, zoodat het van groot nut is geweest, hetgeen niet te verwonderen is als men bedenkt, dat 46 landen hebben deelgenomen met een totaal van bijna 5000 deelnemers. Ook de Nederlandsche deelneming had een Chef de Mission in den persoon van Jhr. Mr. E. C. U. VAN DOORN, die alzoo de belangen van ongeveer 300 atleten te verzorgen had.

In 1923, ter zitting van het Internationaal Olympisch Comité te Rome,

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

was de stad Los Angeles reeds aangewezen voor de viering der Xe Olympische Spelen, terwijl bij een latere gelegenheid werd besloten, dat te Lake Placid de IIIe Olympische Winterspelen zouden plaats hebben.

In antwoord op de uitnodigingen tot deelneming aan bovenbedoelde Spelen, deed het N.O.C. aan de Organiseerende Comité's kennen, dat het in beginsel deze uitnodigingen aannam. Het N.O.C. beschouwde het toch als een nationale plicht om bij de Spelen in Amerika vertegenwoordigd te zijn als tegenbeleefdheid aan de Amerikanen, die te Amsterdam zooveel tot het succes der Spelen hadden bijgedragen. De zaak der financiering van een uitzending — steeds een moeilijk vraagstuk te onzent, zooals wij gezien hebben — zou ditmaal echter dubbel zwaar zijn, in de eerste plaats door den verren afstand en voorts doordat in 1930 reeds de invloed van de wereld-depressie zich deed gevoelen.

In Augustus 1929 verzond het Bestuur reeds een circulaire aan de bonden, ten einde een voorloopig inzicht te krijgen van den omvang, welke een uitzending naar Los Angeles zou kunnen aannemen. Toen de tijdsomstandigheden zich hoe langer hoe ongunstiger aftekenden, was het aan het Bestuur spoedig duidelijk, dat, mocht al een aannemelijk bedrag te verkrijgen zijn voor de uitzending van deelnemers, het niet doenlijk zou zijn bovendien nog zorg te dragen voor hunne training. Van deze zienswijze werd den bonden mededeeling gedaan bij circulaire in den aanvang van 1930, waarbij het Bestuur er tevens op wees, dat de bonden zelf voor die trainingskosten zouden hebben te zorgen.

Aan de hand van de inmiddels van de bonden ingekomen antwoorden en ook van de inlichtingen, welke werden ontvangen tijdens het Olympisch Congres te Berlijn in Mei 1930, schatte het Bestuur de kosten van een waardige vertegenwoordiging te Los Angeles op ongeveer f 100.000. In verband daarmee besloot het Bestuur aan den Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen te verzoeken ons gedurende de jaren 1931 en 1932 jaarlijks een bedrag van f 25.000 ter beschikking van het Comité te stellen. Daarnaast zou het Bestuur trachten langs verschillende wegen het alsdan ontbrekende bijeen te brengen. Zoo werd getracht de uitgifte te verkrijgen van een serie Olympische postzegels; er werd gedacht over een premieleening, over een specialen in Amsterdam te spelen voetbalwedstrijd. De organisatie van een loterij met kunstvoorwerpen als prijzen werd ter hand genomen onder de beproefde leiding van den heer C. W. VAN HASSELT. Alles echter liep tegen, hetgeen hoofdzakelijk zal moeten worden geweten aan de steeds ernstiger wordende tijdsomstandigheden.

Toen de regeeringssubsidie was geweigerd en het vaststond, dat de

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

loterij moest worden stop gezet om een nadeelig saldo voor het N.O.C. te voorkomen, besloot het Bestuur een Algemeene Vergadering bijeen te roepen en deze voor te stellen om — op grond van de onmogelijkheid om de voor een waardige vertegenwoordiging benodigde gelden bijeen te brengen — van een deelneming te Los Angeles af te zien. Deze vergadering werd gehouden op 3 October 1931 en daarin werd overeenkomstig het voorstel van het Bestuur besloten, hoewel vele bonden dezen gang van zaken zeer betreurden.

Dit laatste bleek al spoedig van een zeer onverdachte zijde. Het Bestuur ontving n.l. een schrijven van den Koninklijken Nederlandschen Voetbalbond, mededeelende, dat deze bereid was een bedrag van f 10.000 beschikbaar te stellen op voorwaarde dat van andere zijden hetzelfde bedrag bijeengebracht zou worden. Deze zuiver sportieve, immers geheel belanglooze medewerking — de voetbalsport toch kwam ditmaal niet voor op het programma van Los Angeles — werd uiteraard hoogelijk op prijs gesteld. En dit gevoegd bij een schrijven van den voorzitter van het Organiseerend Comité, waarin deze zijn groote teleurstelling uitspreekt over het feit, dat Nederland zou ontbreken, er bij voegende, dat ook een kleine vertegenwoordiging welkom zou zijn, deed het Bestuur besluiten een nieuwe Algemeene Vergadering bijeen te roepen; deze werd gehouden op 23 October 1931 en hierin gaf de Voorzitter een uiteenzetting van de veranderde omstandigheden sedert de vorige vergadering, op grond waarvan hij voorstelde nader te besluiten tot een beperkte uitzending. Hij deed daarbij een ernstig beroep op de bonden om te zorgen, dat de voorwaarde door den Koninklijken Nederlandschen Voetbalbond gesteld, zou worden vervuld. Aldus werd besloten en het Bestuur zou inmiddels de noodige voorbereidingen treffen voor de uitzending van een beperkte groep.

Voor de Winterspelen te Lake Placid werden onderhandelingen gevoerd met den Koninklijken Nederlandschen Schaatsenrijdersbond; deze kon evenwel de beste rijders niet in aanmerking brengen, daar deze zich niet beschikbaar konden stellen, zoodat van een deelneming te Lake Placid moest worden afgezien en alle krachten konden worden geconcentreerd op de Spelen te Los Angeles.

Zoodra het deelnemen van Nederland vast stond, verzocht het Bestuur aan de bonden te willen opgeven de namen van de in aanmerking komende atleten. Deze opgaven werden door het Bestuur bestudeerd en besproken met de voorzitters van de bonden; aan de hand daarvan werd een definitief schema opgemaakt, mede gebaseerd op de intusschen beschikbare fondsen. Deze laatste hadden zich na de reeds gememoreerde sportieve geste van

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

HET AFLEGGEN VAN DEN OLYMPISCHEN EED IN HET STADION TE LOS ANGELES (1932).

den Kon. Ned. Voetbalbond op bevredigende wijze ontwikkeld door giften van de andere Bonden, van particulieren en niet te vergeten een gift van f 5000 van de N.V. Mij. „Het Nederlandsch Sportpark”, terwijl het N.O.C. zelf uit eigen middelen tot een maximum bedrag van f 8.000 zou bijpassen. Daar de kosten per atleet op rond f 1.500 waren begroot, konden oorspronkelijk een 14-tal atleten worden aangewezen, terwijl bovendien een 4-tal voor eigen rekening zou gaan. Dit aantal kon later eenigszins verhoogd worden, doordat dank zij de bemoeiingen van den heer K. J. J. LOTSY uit voetbalkringen nog eenig geld aan het oorspronkelijke bedrag kon worden toegevoegd. Uiteindelijk bestond de groep dan ook uit 24 actieve deelnemers.

Door den verren afstand waren de voorbereidingen noodig voor deze zelfs kleine groep nog zeer uitgebreid; hierbij werd zeer veel steun ondervonden van den Olympischen attaché Dr. A. HARTOG, die niets onbeproefd heeft gelaten om alles zoo goed mogelijk te Los Angeles voor deze deelnemers in orde te hebben.

Het Organiseerend Comité te Los Angeles had vastgehouden aan het

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

beginsel van een Olympisch Dorp en aangezien de opzet daarvan in alle opzichten zeer aannemelijk leek, werd ook voor onze deelnemers besloten daarvan gebruik te maken; de vrouwelijke deelnemers zouden worden ondergebracht in een speciaal daartoe door het Organiseerend Comité aangewezen hotel.

Ten einde de voeding te Los Angeles zoo veel mogelijk in overeenstemming te doen zijn met die in Nederland, zou in het Olympisch Dorp een Nederlandsche kok aanwezig zijn, die door de zorgen van den attaché werd aangenomen.

In verband voorts met den langen duur der afwezigheid en de verre reis, besloot het Bestuur tevens ten behoeve der deelnemers verschillende verzekeringen te sluiten, hetgeen ditmaal voor het eerst werd gedaan.

De reis van de geheele groep zou geschieden per Holland Amerika lijn, met uitzondering van de ruiters, die afzonderlijk zouden reizen via het Panama-kanaal. Als Chef de Mission fungeerde de heer C. F. KELLENBACH, terwijl schrijver dezès als leider der geheele groep optrad, ter vervanging van den Voorzitter, die door ongesteldheid aan zijn voornemen om mede te reizen geen gevolg kon geven.

De oorspronkelijke voorspelling, dat de deelneming zeer gering zou zijn te Los Angeles is niet uitgekomen; 40 landen hadden vertegenwoordigers gezonden, met in totaal ongeveer 1500 atleten; het is te begrijpen, dat ieder and slechts zijn allerbesten had uitgezonden; was het wellicht daaraan mede te wijten, dat zoovele records werden gebroken?

En thans zijn wij genaderd tot de laatste der tot nu toe plaats gehad hebbende Olympische Spelen en wel de XIe. Deze waren door het Internationaal Olympisch Comité in zijn zitting van 1931 te Barcelona aan Berlijn toegewezen, terwijl de IVe Olympische Winterspelen te Garmisch-Partenkirchen zouden worden gehouden, zulks overeenkomstig de beslissing van het Internationaal Olympisch Comité in 1933 te Weenen genomen.

Het was te voorzien, dat Duitschland, welks hoofdstad reeds eenmaal eerder als kampplaats was aangewezen, alles in het werk zou stellen om de hem toevertrouwde taak op grootsche en luisterrijke wijze te volbrengen. Mede op grond van die verwachting mocht zijn buurman Nederland daarbij dan ook niet ontbreken.

In het voorafgaande is gebleken, dat de grootste moeilijkheid voor een Nederlandsche deelneming steeds was geweest de financiering. Hoeveel grooter zou deze moeilijkheid dan ditmaal wezen, nu men midden in de werelddepressie zat. Het Bestuur, deze moeilijkheid inziende en van oordeel, dat onder de gegeven omstandigheden een beroep op het Rijk, noch op

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

het Nederlandsche volk oirbaar was, overwoog reeds dadelijk na de Spelen te Los Angeles de mogelijkheid tot het vormen van een „Olympisch Fonds”, waaruit de kosten voor de uitzending zouden kunnen worden bestreden. Als gevolg hiervan kon het in de Algemeene Vergadering van 5 November 1932 reeds mededeeling doen van zijn voornemen om jaarlijks een „Olympische Dag” te organiseeren, waarvoor aanvankelijk de medewerking van den Koninklijken Nederlandschen Voetbalbond en van de N.V. Mij. „Het Nederlandsch Sportpark” reeds was verkregen. Bij slagen hiervan zou het mogelijk zijn om de benoodigde gelden door de sport zelf bijeen te brengen, hetgeen de meest gewenschte toestand was te achten. Verdere maatregelen voor een geldinzameling zouden nog door het Bestuur worden overwogen en besproken in een in het voorjaar 1933 te houden Algemeene Vergadering.

Het Bestuur had op grond van vorige ervaringen en op de basis van een deelneming als te Parijs in 1924 een begrooting gemaakt van de kosten eener uitzending en deze getaxeerd op ongeveer f 45.000, met inbegrip van een deelneming aan de Winterspelen te Garmisch-Partenkirchen.

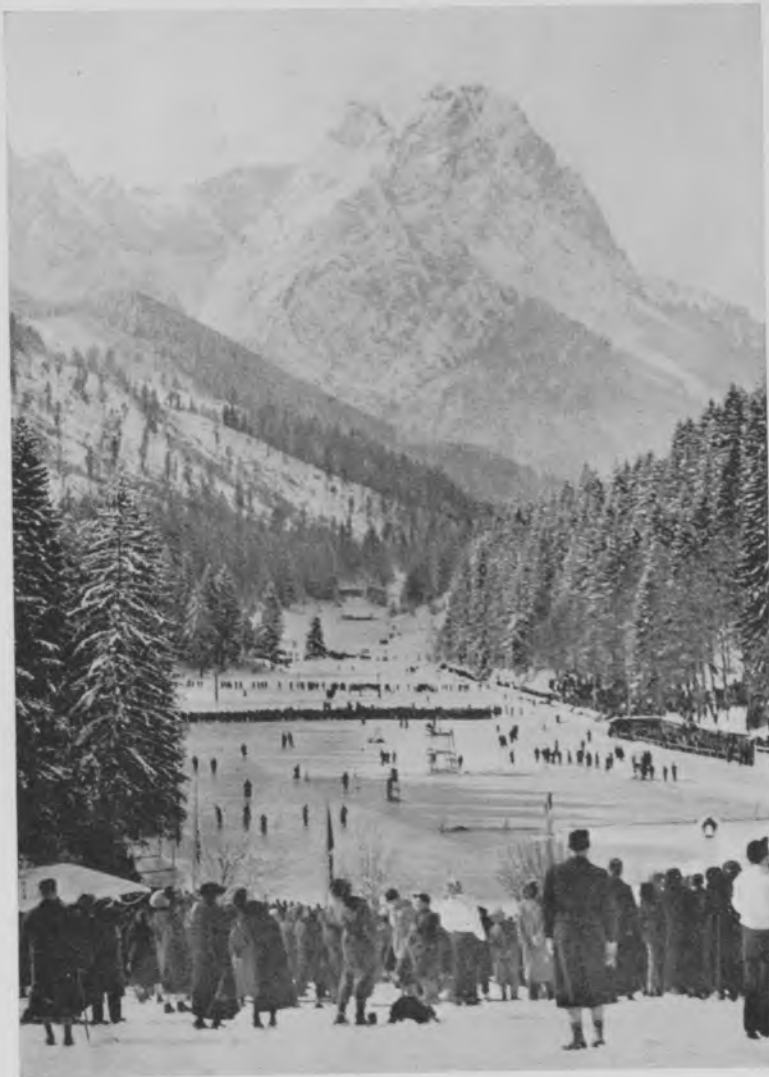
Het systeem der geldinzameling, hetwelk aan de Algemeene Vergadering van 31 Maart 1933 werd uiteengezet, berustte in de eerste plaats daarop, dat een fonds zou worden gevormd voor de *uitzending* der atleten; daarnaast was ook gedacht aan eene versterking van de trainingsfondsen der betrokken bonden, waarvoor echter deze zelf in de eerste plaats hadden te zorgen.

Behalve de hiervoren reeds genoemde Olympische Dag, zou het Bestuur nog bevorderen de uitgifte van een speciale serie postzegels en trachten propaganda film-avonden te organiseeren. Daarnaast zou door tusschenkomst van de bonden de verkoop worden ondernomen van N.O.C. speldjes en z.g. Olympische Delftsche borden.

De uitgifte der postzegels als vorenbedoeld werd wederom geweigerd, terwijl wij wel kunnen constateeren, dat de overige hiervoren genoemde middelen, met uitzondering van den „Olympische Dag”, het fonds niet belangrijk hebben kunnen versterken. Alle krachten werden daarom geconcentreerd op het welslagen van den jaarlijkschen „Olympische Dag”, hetgeen boven verwachting gelukte, dank zij ook de voortdurende medewerking van den Koninklijken Nederlandschen Voetbalbond, zelfs toen vaststond, dat het Nederlandsche voetbal te Berlijn niet zou zijn vertegenwoordigd.

Door dezen gang van zaken was het aan het Bestuur ook mogelijk, om — behalve de verzorging van een goede uitzending — tevens de in aanmerking komende bonden te kunnen steunen, zelfs in vrij belangrijke mate, bij de training der atleten. Behalve het jaar 1928, toen de Spelen in ons eigen land plaats hadden, was dit de eenige maal, dat de bonden

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

GEZICHT OP DE RIESSER SEE TE GARMISCH-PARTENKIRCHEN, TIJDENS DE OLYMPISCHE WINTERSPELEN IN 1936.

hierin konden worden tegemoet gekomen.

Toen dus nu de zorg voor de financiën was weggenomen, kon met alle kracht aan de voorbereiding der uitzending worden begonnen. Reeds zeer spoedig werden de leiders aangewezen: de Voorzitter zou als algemeen leider optreden, terwijl als Chef de Mission voor Berlijn werd aangewezen de heer K. J. J. LOTSY en voor Garmisch-Partenkirchen de heer G. W. A. VAN LAER J.CZN. Als Olympisch attaché voor Berlijn benoemde het Organisatie-Comité, in overleg met het Nederlandsch Olympisch Comité, den heer W. H. M. F. RANDAG, terwijl, uit hoofde van de kleine vertegen-

woordiging bij de Winterspelen, deze functie te Garmisch-Partenkirchen tevens zou worden waargenomen door den Chef de Mission, den heer VAN LAER J.CZN.

Met de bonden werd op dezelfde wijze overleg gepleegd als zulks geschied was voor de deelneming te Los Angeles en welke wijze zeer had voldaan.

Ditmaal bleek ook voor de Winterspelen van uit Nederland meer animo te bestaan dan bij vorige gelegenheden, althans zoowel de Koninklijke Nederlandsche Schaatsenrijdersbond als de Bobsleighclub „Davos” en de Nederlandsche Skibond hadden zich voor deelneming aangemeld. De grootste

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

WONINGEN IN HET OLYMPISCH DORP BIJ DE SPELEN TE BERLIJN IN 1936.

moeilijkheid bij de voorbereiding der Winterspelen bestond in het verkrijgen van geschikt logies te Garmisch-Partenkirchen; deze aangelegenheid kon echter uiteindelijk tot ieders tevredenheid worden opgelost.

Ook kreeg men hier een voorproefje van hetgeen bij de voorbereiding voor Berlijn te wachten stond; het Organisatie-Comité had n.l. ditmaal alle regelingen voor de pers en de radio eveneens op de schouders der nationale Olympische Comité's gelegd; doch ook dit onderdeel werd ten genoegen van alle belanghebbenden opgelost. Overigens moesten de reizen geregeld, de verzekeringen gesloten, het defileer-tenu vastgesteld worden, terwijl bovendien ditmaal voor het eerst het Nederlandsch Olympisch Comité een medische keuring eischte van de deelnemers.

Zoo kon ten slotte de Nederlandsche delegatie vertrekken; zij bestond uit 15 actieve deelnemers, die zich zouden moeten meten met de ongeveer 1100 vertegenwoordigers uit 28 verschillende landen.

Inmiddels hadden de voorbereidingen voor Berlijn ook voortgang gehad. Naar het voorbeeld van Los Angeles zou aldaar voor de mannelijke deelnemers ook een Olympisch Dorp verrijzen, terwijl voor de vrouwelijke

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

deelnemers een afzonderlijk gebouw was ingericht in de onmiddellijke nabijheid van het Stadion.

Voor de eerste maal was overeenstemming met de Nederlandsche Spoorwegen bereikt over een te verlenen reductie; de daaraan door de Nederlandsche Spoorwegen verbonden voorwaarden eischten veel arbeid van het Nederlandsch Olympisch Comité, welke evenwel met genoegen verricht werd.

De ervaring opgedaan te Los Angeles, maakte het wenschelijk om aan de vrij groote groep, welke naar Berlijn zou worden afgevaardigd, een eigen dokter te verbinden; voor deze functie stelde zich beschikbaar Dr. I. VAN DAAL.

Voor het Olympisch Dorp moest men wederom kunnen beschikken over een eigen kok, terwijl voorts te Berlijn een bureau voor het Nederlandsch Olympisch Comité noodig was, alwaar de leiders steeds alle inlichtingen konden verkrijgen en waar bovendien, in verband met de deviezenbepalingen, gelden konden worden in ontvangst genomen; in zekeren zin trad het Nederlandsch Olympisch Comité dus tevens als bank op en zulks onder leiding van den heer G. W. A. VAN LAER J.CZN. Evenals de totale deelneming te Berlijn — 53 landen waren vertegenwoordigd met ongeveer 6000 actieve deelnemers — de grootste was tot nu toe bij Olympische Spelen gezien, was ook de Nederlandsche delegatie de meest uitgebreide van alle, n.l. 155 deelnemers, uiteraard de Spelen in eigen land niet medegerekend.

En thans staan wij voor de viering der XIIe Olympische Spelen, welke te Tokyo zal plaats hebben, ingevolge besluit van het Internationaal Olympisch Comité in 1936 te Berlijn genomen.

Moge het het Nederlandsch Olympisch Comité gegeven zijn de keten der deelneming niet te verbreken; de boekstaving daarvan behoort echter tot de taak van dengene, die de geschiedenis der volgende 25 jaren zal hebben te beschrijven.

In vorenstaand overzicht hebben wij één onderdeel der Spelen geheel onbesproken gelaten, n.l. de „Kunst”. En daaraan willen wij thans hier afzonderlijk nog enkele regels wijden.

Van den aanvang af lag het in het voornemen van den stichter der moderne Olympische Spelen, Baron DE COUBERTIN, om aan de Spelen te verbinden een tentoonstelling van en een wedstrijd in de verschillende kunstgroepen, op het voetspoor zooals dit bij de antieke Spelen het geval geweest was.

Dit denkbeeld was niet reeds dadelijk door te voeren en zoo kwam daaromtrent nog niets voor in de reglementen der Ie, IIe en IIIe Olympische Spelen. In 1906 echter belegde DE COUBERTIN een vergadering te Parijs

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

met de bedoeling te komen tot een aanvulling van het Olympisch statuut, voor zooveel betreft het opnemen daarin van de Olympische kunstwedstrijden. Inderdaad werd dit besloten en in den vervolge zouden aan de Olympische Spelen verbonden zijn 5 kunstwedstrijden, n.l. voor architectuur, beeldhouwkunst, muziek, schilderkunst en literatuur. De eerstvolgende Spelen, n.l. die te Londen in 1908, zouden evenwel de verwezenlijking van dit besluit nog niet in praktijk brengen. Hoewel de Royal Academy zich ervoor gespannen had, mocht het niet gelukken de kunstenaars tot deelneming te bewegen.

De hoop was nu gevestigd op de Spelen te Stockholm. Het Organisatie-Comité heeft inderdaad getracht de kunstwedstrijden in het programma op te nemen. De medewerking van de Zweedsche kunstenaarsverenigingen was evenwel niet te verkrijgen en daarop besloot het Comité een zeker bedrag ter beschikking te stellen van het Internationaal Olympisch Comité voor het geval dit Comité zelf den wedstrijd zou willen organiseeren. Dit geschiedde inderdaad en als gevolg daarvan werden verschillende werken ingezonden. De bekroonde werken werden te Stockholm tentoongesteld. Hoewel deze gang van zaken niet de ideale was, was hiermede toch de eerste en moeilijkste stap gedaan.

In het programma van de volgende Olympische Spelen te Antwerpen in 1920 waren de reglementen der kunstwedstrijden inderdaad opgenomen en het Organiseerend Comité had een speciale Kunst-commissie benoemd, welke deze wedstrijden zou organiseeren. De annalen geven ons niet veel houvast omtrent het resultaat en voor wat Nederland betreft geeft slechts een korte aantekening, in het archief gevonden, de mogelijkheid aan, dat een 2-tal Nederlandsche kunstenaars aan deze wedstrijden hebben deelgenomen; zekerheid hieromtrent konden wij evenwel niet verkrijgen.

De eerste Nederlandsche deelneming van eenige beteekenis treffen wij aan bij de Olympische Spelen te Parijs. Dit is het gevolg geweest van een doeltreffende propaganda voor deelneming onder kunstenaars gemaakt door een door het Nederlandsch Olympisch Comité ingestelde Kunst-Commissie onder voorzitterschap van den President van het N.O.C., na diens overlijden opgevolgd door Jhr. J. FEITH. De verschillende groepen van kunstenaars, met uitzondering van de letterkundigen, verklaarden zich in beginsel bereid hunne medewerking te verleen. Ten einde de definitieve zending niet te uitgebreid te doen zijn, waardoor de voor dit onderdeel toegestane gelden zouden kunnen worden overschreden, zou de Commissie een selectie houden. Daartoe werden alle inzendingen verzameld in de lokaliteiten van de vereeniging „St. Lukas” te Amsterdam. Als gevolg van de overwegingen der Commissie werd besloten geen beeldhouwwerken in te zenden, waardoor

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

OLYMPISCHE DEELNEMERS BEZICHTIGEN DE OLYMPISCHE KUNSTTENTONSTELLING
TE AMSTERDAM IN 1928.

uiteindelijk naar Parijs zouden worden verzonden één inzending voor muziek, inzendingen van een 8-tal architecten en werken van een 16-tal schilders. Deze inzending maakte te Parijs een zeer goed figuur. Overigens bleek aldaar, dat het ideaal van DE COUBERTIN, over de verhouding van sport tot kunst, nog lang niet bereikt was en dat derhalve nog veel verbetering mogelijk was.

Met deze gedachte heeft het Comité 1928 de taak aanvaard om te Amsterdam het onderdeel kunst op zoo goed mogelijke wijze te organiseren. Een speciale afdeling „Kunst” werd in het leven geroepen onder voorzitterschap van den heer C. W. H. BAARD, terwijl de heer J. W. TEILLERS als secretaris fungeerde. Voor de werkwijze, de voorbereiding, enz. mogen wij wederom verwijzen naar het Officieel Gedenkboek over de Olympische Spelen 1928, waarin alles in extenso werd beschreven.

Naar het oordeel van velen was bij de Olympische Kunsttentoonstelling te Amsterdam zeer bepaaldelijk een groote vooruitgang te bespeuren en daarmee was men wederom een stap nader gekomen tot het gestelde doel, n.l. Eenheid in Sport en Kunst.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

GEDEELTE VAN DE NEDERLANDSCHE INZENDING OP DE OLYMPISCHE KUNSTTENTONSTELLING
TE LOS ANGELES IN 1932.

Het Organiseerend Comité van de Spelen te Los Angeles 1932 was van meening, dat deze vooruitgang niet mocht worden prijsgegeven, doch zag tevens in, dat dit een zeer moeilijke taak zou zijn in verband met de verre reis, welke de kunstwerken van uit Europa zouden moeten maken. In verband daarmede benoemde het een Europeeschen vertegenwoordiger met zetel te Parijs en bovendien zou het alle kosten van verzending en terugzending op zich nemen.

Onder deze omstandigheden besloot het Nederlandsch Olympisch Comité wederom moeite te doen voor een behoorlijke inzending en het vond Jhr. J. FEITH bereid om zich met de voorbereidingen daartoe te belasten. Diens pogingen werden met succes bekroond en de resultaten waren zeker niet minder te achten dan bij de voorgaande Spelen. De ingekomen beeldende kunstwerken werden door een Jury, bestaande uit Prof. Dr. W. MARTIN, en de heeren D. HANNEMA en J. W. TEILLERS, beoordeeld. Uiteindelijk werden voor inzending naar Los Angeles aangenomen een 32-tal werken, waaraan 2 letterkundige werken en 1 muzikale compositie werden toegevoegd. De aldus samengestelde collectie werd gedurende eenigen tijd tentoongesteld in de zalen van „Pulchri Studio” te 's Gravenhage.

Dat de Olympische Kunsttentoonstelling langzamerhand meer ingang

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

vond, moge blijken uit het feit, dat te Los Angeles reeds 31 landen hadden medegewerkt.

Dat ook het Berlijnsche Organisatie-Comité niet ten achter zou blijven ten opzichte van de Olympische Kunsttentoonstelling voor 1936, was niet te verwonderen; in het bijzonder heeft Dr. TH. LEWALD, de voorzitter van dat Comité zich zeer ingespannen voor het slagen ervan.

Het Nederlandsch Olympisch Comité besloot wederom zoo mogelijk aan die tentoonstelling deel te nemen en benoemde eene Commissie onder voorzitterschap van Jhr. J. FEITH, welke de voorbereidingen daartoe ter hand zou nemen. In verband met de bijzondere omstandigheden, welke in Duitschland golden, was het ditmaal niet zoo eenvoudig om de medewerking der kunstenaars te verkrijgen en was men eigenlijk aangewezen op de persoonlijke hulp der commissieleden, die door huisbezoek bij hunne collega's tot deelneming moesten aansporen. Deze zeer groote hulp der commissieleden, waarbij in het bijzonder genoemd mag worden de heer ED. GERDES, heeft ten slotte succes gehad in dier voege, dat de benoemde Jury een aantal kunstwerken voor inzending kon aanbevelen. Vermelding verdient nog, dat de heer Jhr. J. FEITH, wegens vertrek buitenslands, als voorzitter der Commissie vervangen was door den voorzitter van het Nederlandsch Olympisch Comité.

Volgens veler meening stond de inzending ditmaal artistiek niet op zoo hoog peil als bij vorige gelegenheden. Des te meer welkom was dan ook de inzending buiten mededinging uit het Rijksmuseum te Amsterdam, welke, door bemiddeling van den heer ED. GERDES, werd verkregen. In het bijzonder deze laatste omstandigheid werkte er toe mede, dat Nederland te Berlijn op de Olympische Kunsttentoonstelling een goed figuur kon maken.

En thans laten wij hieronder volgen een overzicht van de resultaten door onze landgenooten behaald bij alle hiervoren beschreven Olympische Spelen.

ATHENE 1906.

Aantal deelnemers: ± 900

16 Nederlandsche deelnemers: aan schermen (13) en tennis (3).

OLYMPISCHE PRIJZEN.

Schermen.

2e prijs sabel:	G. VAN ROSSEM.
3e „ degen:	A. H. W. VAN BLIJENBURGH.
3e „ sabel équipe:	J. A. H. L. BARON VAN MELVILL VAN CARNBÉE, M. J. VAN LÖBEN SELS, F. J. OSTEN en G. VAN ROSSEM.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

OVERIGE EERVOLLE RESULTATEN.

Schermen.

5e plaats floret: S. OKKER.
4e „ degen: F. VIGEVENO.
6e „ „ : M. J. VAN LÖBEN SELS.

LONDEN 1908.

Aantal deelnemers: ± 2600

118 Nederlandsche deelnemers: aan atletiek (19), gymnastiek (22), roeien (4), schermen (13), schieten (10), klei-duiven schieten (12), tennis (2), voetbal (12), wielrennen (5), worstelen (9) en zwemmen (10).

OLYMPISCHE PRIJZEN.

Voetbal.

3e prijs: R. BEEUWKES, K. HEYTING, L. OTTEN, E. SOL, J. M. DE KORVER, E. G. MUNDT, J. H. WELCKER, E. SNETHLAGE, G. S. REEMAN, J. THOMEE, G. F. DE BRUYN KOPS, J. A. F. KOK.

OVERIGE EERVOLLE RESULTATEN.

Athletiek.

20e plaats Marathon (56 deelnemers): W. W. WAKKER.

Schermen.

5e plaats degen: Mr. A. J. LABOUCHERE.
7e „ sabel: J. DOORMAN.

Schieten.

22e plaats geweschieten (51 deelnemers): P. VAN WAAS.
12e „ revolverschieten (43 „): J. V. D. KOP.

Kleiduiven-schieten.

8e plaats (28 deelnemers): J. M. WILSON.

Wielrennen.

6e plaats 5000 M.: J. J. VAN SPENGEN.
7e „ 5000 „ : Jhr. G. BOSCH VAN DRAKESTEIN.

STOCKHOLM 1912.

Aantal deelnemers: ± 3800

33 Nederlandsche deelnemers: aan atletiek (1), moderne vijfkamp (1, tevens deelnemer aan schermen), schermen (12), klei-duiven schieten (1), tennis (1), voetbal (15), worstelen (3).

OLYMPISCHE PRIJZEN.

Schermen.

3e prijs degen équipe: W. P. HUBERT VAN BLIJENBURGH, J. DOORMAN, A. E. W. DE JONG, L. NARDUS, G. VAN ROSSEM.
3e „ sabel „ : W. P. HUBERT VAN BLIJENBURGH, J. DOORMAN, A. E. W. DE JONG, H. DE IONGH, G. VAN ROSSEM, D. SCALONGNE.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Voetbal.

3e prijs: J. W. BOUTMY, P. BOUMAN Jr., N. J. J. BOUVY, J. G. VAN BREDA KOLFF, C. H. TEN CATE, C. W. FEITH, G. FORTGENS, H. F. DE GROOT, M. J. GÖBEL, J. M. DE KORVER, D. N. LOTSY, J. v. D. SLUIS, D. WIJNVELDT, N. DE WOLF, J. Vos.

OVERIGE EERVOLLE RESULTATEN.

Klei-duiven schieten.

9e plaats (51 deelnemers): E. JURGENS.

ANTWERPEN 1920.

Aantal deelnemers: ± 4000

138 Nederlandsche deelnemers: aan atletiek (11), boksen (11), boogschieten (8), gewichtheffen (5), roeien (13), ruitersport (1), schermen (10), schieten (8), klei-duiven schieten (8), tennis (1), touwtrekken (8), voetbal (13), wielrennen (11), worstelen (10), zeilen (7), zwemmen (12 heeren en 1 dame). Nederland gaf bovendien met 2 twaalftallen een demonstratie van het nationale spel korfbal.

OLYMPISCHE PRIJZEN.

Boogschieten.

1e prijs 28 M. baan: A. THEEWES, H. VAN BUSSEL, J. J. PACKBIERS, A. VAN MERRIËNBOER, J. VAN GASTEL, TH. WILLEMS, P. G. DE BROUWER, J. B. J. VAN GESTEL.

Schermen.

3e prijs sabel: A. E. W. DE JONG.
3e prijs sabel équipe: A. E. W. DE JONG, J. DOORMAN, Dr. W. P. HUBERT VAN BLIJENBURGH, J. v. D. WIEL, L. DELAUNOY, S. ZELDENRUST.

Touwtrekken.

2e prijs: W. VAN REKUM, M. VAN REKUM, W. VAN LOON, H. JANSSEN, W. BEKKERS, J. HENGEVELD, S. JANSMA, A. VAN LOON.

Voetbal.

3e prijs: R. MAC NEILL, H. L. B. DÉNIS, B. J. W. VERWEY, L. F. G. BOSSCHART, F. C. KUIPERS, H. H. STEEMAN, J. D. DE NATRIS, J. E. BULDER, B. GROOSJOHAN, J. L. VAN DORT, O. E. v. RAPPARD, A. G. BIESHAAR, Jhr. H. C. F. C. VON HEYDEN.

Wielrennen.

1e prijs 1000 M.: M. P. PEETERS.
2e " 50 K.M.: P. G. IKELAAR.
3e " 2000 M. tandem: P. G. IKELAAR—FR. DE VRENG.

Zeilen.

1e prijs 6½ M. klasse: „Oranje” J. R. CARP, P. A. WERNINK, B. CARP.
1e " 12-voetsjollenklasse: J. J. A. HIN—F. HIN.
2e " id.: A. E. v. D. BIESEN—P. BEUKERS.

OVERIGE EERVOLLE RESULTATEN.

Athletiek.

7e plaats 800 M.: A. PAULEN.
26e " Marathon: H. F. WESSEL.

Roeien.

4e plaats skiff: F. E. EYKEN.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Schermen.

- 7e plaats degen: A. E. W. DE JONG.
5e „ sabel: J. V. D. WIEL.
6e „ „ : H. J. M. WIJNOLDY DANIÉLS.

Wielrennen.

- 8e plaats wegwedstrijd: P. G. IKELAAR.

PARIJS 1924.

Aantal deelnemers: ± 4000

152 Nederlandsche deelnemers: aan atletiek (19), boksen (9), gewichtheffen (3), moderne vijfkamp (4), roeien (17), ruitersport (5), schermen (14 heeren en 3 dames), schieten (11), tennis (4 heeren en 1 dame), voetbal (19), wielrennen (10), worstelen (8), zeilen (4), zwemmen (16 heeren en 5 dames).

OLYMPISCHE PRIJZEN.

Athletiek.

- 3e prijs 4 × 100 M. estafette: J. BOOT, H. A. BROOS, J. C. DE VRIES, M. VAN DEN BERGE.

Roeien.

- 1e prijs twee zonder stuurman: A. C. BEYNEN—W. C. J. E. RÖSINGH.

Ruitersport.

- 1e prijs military: A. D. C. VAN DER VOORT VAN ZIJP.
1e „ „ (équipe): A. D. C. V. D. VOORT VAN ZIJP, C. F. PAHUD DE MORTANGES,
G. P. DE KRUYFF, A. T. COLENBRANDER.

Schermen.

- 3e prijs sabel équipe: A. E. W. DE JONG, J. DOORMAN, J. V. D. WIEL, H. D. SCHERPENHUYZEN, M. H. VAN DULM, H. J. M. WIJNOLDY DANIÉLS.

Tennis.

- 3e prijs gemengd dubbelspel: Mejuffrouw K. BOUMAN—H. TIMMER.

Wielrennen.

- 1e prijs 50 K.M.: J. WILLEMS.
2e „ 1000 M.: J. MEIJER.
3e „ 2000 M. tandem: Jhr. G. BOSCH VAN DRAKESTEIN—M. PEETERS.

Zeilen.

- 3e prijs int. 6 M. klasse: „Willem Six”, Mr. J. R. CARP, Mr. J. A. GUÉPIN, J. A. A. VREEDE.

OVERIGE EERVOLLE RESULTATEN.

Athletiek.

- 10e plaats tienkamp (39 deelnemers): H. DE KEYZER.

Boksen.

- 4e plaats zwaargewichtklasse: H. DE BEST.

Gewichtheffen.

- 7e plaats lichtgewichtklasse: A. SCHEFFER.

Moderne Vijfkamp.

- 8e plaats (38 deelnemers): C. TONNET.

Ruitersport.

- 4e plaats military: C. F. PAHUD DE MORTANGES.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Schermen.

5e plaats sabel: A. E. W. DE JONG.

Voetbal.

4e plaats: J. D. DE NATRIS, G. A. VISSER, C. A. PIJL, B. GROOSJOHAN, Jhr. A. W. SNOUCK HURGRONJE, G. KROM, E. VAN LINGE, A. J. LE FÈVRE, J. C. TETZNER, H. L. B. DÉNIS, A. Y. VAN DER MEULEN, JOH. TER BEEK, O. N. FORMENOV, M. C. SIGMOND, G. A. M. HORSTEN, A. J. C. OOSTHOEK, H. A. VERMETTEN, B. J. W. VERWEY, K. J. BREEUWER.

Zeilen.

5e plaats 12-voetsjollenklasse: J. J. A. HIN.

Zwemmen.

6e plaats 100 M. vrije slag (dames): M. VIERDAG.
6e " 4 × 100 M. estafette vrije slag (dames): M. BARON, A. C. BOLTEN,
G. KLAPWIJK, M. VIERDAG.

ST. MORITZ 1928.

Aantal deelnemers ± 1000

7 Nederlandsche deelnemers: aan schaatsenrijden (2) en bobsleigh (5).

AMSTERDAM 1928.

Aantal deelnemers: ± 5000

± 300 Nederlandsche deelnemers: aan atletiek (38 heeren en 11 dames), boksen (6), gewichtheffen (10), gymnastiek (8 heeren en 12 dames), hockey (11), moderne vijfkamp (3), roeien (21), ruitersport (8), schermen (17 heeren en 3 dames), voetbal (11), wielrennen (11), worstelen (6) zeilen (12), zwemmen (17 heeren en 11 dames). Bovendien gaf Nederland een demonstratie van korfbal en kaatsen en nam tevens deel aan een gymnastiekdemonstratie.

OLYMPISCHE PRIJZEN.

Athletiek.

2e prijs hoogspringen met aanloop (dames): C. A. GISOLF.

Boksen.

1e prijs vedergewicht: L. VAN KLAVEREN.
3e " zwaarmiddengewicht: K. L. MILJON.

Gewichtheffen.

3e prijs middengewicht A: A. SCHEFFER.
3e " middengewicht B: J. VERHEIJEN.

Gymnastiek.

1e prijs groep-wedstrijd (dames): P. P. J. VAN RANDWIJK, J. v. D. BERG, A. POLAK, H. NORDHEIM, A. J. v. D. BOS, H. A. VAN RUNT, A. M. v. D. VEGT, P. BURGERHOF, J. SIMONS, E. DE LEVIE, J. C. STELMA, E. AGSTERIBBE.

Hockey.

2e prijs: A. J. L. KATTE, R. B. J. DE WAAL, A. W. TRESLING, J. G. ANKERMAN, E. P. J. DUSON, J. W. BRAND, A. J. KOP, G. J. A. JANNINK, P. v. D. ROVAERT, R. v. D. VEEN, H. P. VISSER 't HOOFT.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Ruitersport.

- 1e prijs military: C. F. PAHUD DE MORTANGES.
2e " " : G. P. DE KRUYFF Jr.
1e " " (équipe): C. F. PAHUD DE MORTANGES, G. P. DE KRUYFF Jr.,
A. D. C. v. D. VOORT VAN ZIJP.
3e " dressuurwedstrijd (équipe): J. H. VAN REEDE, P. M. R. VERSTEEGH, G. W. LE HEUX.

Wielrennen.

- 1e prijs 2000 M. tandem: B. LEENE—D. VAN DIJK.
2e " 1 K.M. tijdrit: Jhr. G. BOSCH VAN DRAKESTEIN.
2e " 1 K.M. sprint: A. MAZAIRAC.
2e " 4 K.M. achtereenvolgingsrit: J. MAAS, P. M. v. D. HORST, J. PIJNENBURG,
A. J. BRASPENNING.

Zeilen.

- 2e prijs int. 8 M. klasse: „Hollandia”, L. DOEDES, J. C. VAN HOOLWERFF, M. DE WIT, G. DE VRIES
LENTSCH Jr., H. KERSKEN, C. VAN STAVEREN.

Zwemmen.

- 1e prijs 100 M. rugslag (dames): M. J. BRAUN.
2e " 200 M. schoolslag (dames): M. BARON.
2e " 400 M. vrije slag (dames): M. J. BRAUN.

OVERIGE EERVOLLE RESULTATEN.

Athletiek.

- 6e plaats verspringen met aanloop: H. DE BOER.
5e " 4 x 100 M. estafette (dames): E. AENGENENDT, M. BRIEJER,
J. H. GROOSS, E. TER HORST.

Moderne vijfkamp.

- 7e plaats: C. TONNET.
9e " : W. J. VAN RHIJN.

Roeien.

- 4e plaats skiff: L. H. F. GUNTHER.
5e " double scull: H. COX—C. E. PIETERSE.
6e " twee zonder stuurman: C. A. VAN WANKUM—H. C. VAN SUYLEKOM.

Ruitersport.

- 4e plaats military: A. D. C. v. D. VOORT VAN ZIJP.

Schermen.

- 9e plaats sabel: A. E. W. DE JONG.
11e " " : J. v. D. WIEL.
8e " floret (dames): J. J. DE BOER.

Worstelen.

- 6e plaats lichtgewichtklasse: W. MASSOP.

Zeilen.

- 4e plaats int. 6 M. klasse: „Kemphaan” (H. J. PLUYGERS en bemanning).
4e " 12-voetsjollenklasse: W. DE VRIES LENTSCHE.

Zwemmen.

- 4e plaats torenspringen (dames): M. BARON.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITE

LOS ANGELES 1932.

Aantal deelnemers: ± 1500

24 Nederlandsche deelnemers: aan atletiek (2 heeren en 6 dames), moderne vijfkamp (1), roeien (2), ruitersport (3), schermen (1 dame), wielrennen (2), zeilen (2), zwemmen (5 dames).

OLYMPISCHE PRIJZEN.

Ruitersport.

1e prijs military: C. F. PAHUD DE MORTANGES.
2e " " (équipe): C. F. PAHUD DE MORTANGES, K. J. SCHUMMELKETEL,
Jhr. A. VAN LENNEP.

Wielrennen.

1e prijs 1 K.M. sprint: J. J. VAN EGMOND.
2e " 1 K.M. tijdrit: J. J. VAN EGMOND.

Zeilen.

2e prijs 12-voetsjollenklasse: A. L. J. MAAS.

Zwemmen.

2e prijs 100 M. vrije slag (dames): W. DEN OUDEN.
2e " 4 × 100 M. estafette vrije slag (dames): M. VIERDAG, M. P. OVERSLOOT,
C. LADDÉ, W. DEN OUDEN.

OVERIGE EERVOLLE RESULTATEN.

Athletiek.

5e plaats hink-stap-sprong: W. PETERS.
4e " hoogspringen met aanloop (dames): C. A. GISOLF.
4e " 4 × 100 M. estafette (dames): J. DALMOLEN, C. AALTEN, E. DU MÉE,
T. W. SCHURMAN.

Roeien.

4e plaats twee zonder stuurman: Jhr. G. L. RÖELL—P. A. ROELOFSEN.

Ruitersport.

6e plaats military: K. J. SCHUMMELKETEL.

Schermen.

6e plaats floret (dames): J. J. DE BOER.

Zeilen.

6e plaats int. sterkklasse: A. L. J. MAAS en J. MAAS.

GARMISCH PARTENKIRCHEN 1936.

Aantal deelnemers: ± 1100

15 Nederlandsche deelnemers: aan bobsleigh (9), schaatsenrijden (5) en ski (1 dame).

EERVOLLE RESULTATEN.

Schaatsenrijden.

14e plaats 500 M. (35 deelnemers): A. F. VAN DER SCHEER.
9e " 1500 M. (37 "): A. F. VAN DER SCHEER.
14e " id. : J. LANGEDIJK.
4e " 5000 M. (35 deelnemers): J. LANGEDIJK.
10e " id. : A. F. VAN DER SCHEER.
6e " 10000 M. (30 deelnemers): J. LANGEDIJK.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Ski.

14e plaats afdalingswedstrijd en slalom (dames) (37 deelnemers):
G. M. M. Baronesse SCHIMMELPENNINCK VAN DER OYE.

BERLIJN 1936.

Aantal deelnemers: \pm 5000

127 Nederlandsche deelnemers: aan atletiek (10 heeren en 8 dames), boksen (8), hockey (12), kano (9), moderne vijfkamp (3), roeien (11), ruitersport (9), schermen (11 heeren en 1 dame), schieten (4), wielrennen (11), zeilen (8), zwemmen (12 heeren en 10 dames).

OLYMPISCHE PRIJZEN.

Athletiek.

3e prijs 100 M.: M. B. OSENDARP.

3e „ 200 M.: M. B. OSENDARP.

Hockey.

3e prijs: M. WESTERKAMP, R. B. J. DE WAAL, H. C. DE LOOPER, J. DE LOOPER, R. SPARENBERG, A. R. O. VAN LIEROP, P. A. GUNNING, R. J. VAN DER HAAR, E. W. VAN DEN BERG, C. E. HEYBROEK, H. C. W. SCHNITGER, A. DE ROOS.

Kano.

3e prijs F 2 (10.000 M.): C. WIJDEKOP—P. WIJDEKOP.

3e „ K 1 (1000 M.) : J. KRAAIER.

3e „ K 2 (1000 M.) : N. TATES—W. F. VAN DER KROFT.

Ruitersport.

2e prijs wedstrijd voor hindernisruiters (équipe): H. L. M. VAN SCHAIK, J. J. GRETER, J. A. DE BRUINE.

Wielrennen.

1e prijs 1 K.M. tijdrit: A. G. VAN VLIET.

2e „ 1 K.M. sprint: A. G. VAN VLIET.

2e „ 2 K.M. tandem: B. LEENE—H. OOMS.

Zeilen.

1e prijs 12-voetsjollenklasse: D. M. J. KAGCHELLAND.

3e „ int. sterkasse: A. L. J. MAAS—W. DE VRIES LENTSCH.

Zwemmen.

1e prijs 100 M. vrije slag (dames): H. W. MASTENBROEK.
1e „ 100 M. rugslag (dames): D. W. J. SENFF.
2e „ id. : H. W. MASTENBROEK.
1e „ 400 M. vrije slag (dames): H. W. MASTENBROEK.
1e „ 4 x 100 M. estafette vrije slag (dames): J. K. SELBACH, C. W. WAGNER,
W. DEN OUDEN, H. W. MASTENBROEK.

OVERIGE EERVOLLE RESULTATEN.

Athletiek.

6e plaats 100 M.: W. VAN BEVEREN.
5e „ tienkamp: R. J. BRASSER.
5e „ 80 M. horden (dames): C. E. TER BRAAKE.
6e „ hoogspringen met aanloop (dames): F. E. KOEN.
5e „ 4 x 100 M. estafette (dames): C. E. TER BRAAKE, F. E. KOEN,
A. E. C. DE VRIES, E. G. KONING.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Kano.

4e plaats K 1 (10.000 M.): J. VAN TONGEREN.

Roeien.

4e plaats vier met stuurman: M. SCHOORL, H. S. D. BARTLEMA, J. P. E. M. REGOUT, S. DE WIT, G. HALLIE (stuurman).

Ruitersport.

6e plaats wedstrijd voor hindernisruiters: J. J. GRETER.

Zwemmen.

4e plaats 100 M. vrije slag (dames): W. DEN OUDEN.

5e " " id. : C. W. WAGNER.

4e " 200 M. schoolslag (dames): J. M. E. WAALBERG.

KUNSTWEDSTRIJDEN.

PARIJS 1924.

Aantal inzendingen: 189 uit 23 landen.

24 Nederlandsche inzendingen: voor bouwkunst (8) en schilderkunst (16).

OLYMPISCHE PRIJZEN.

3e prijs schilderkunst (schilderijen): J. VAN HELL, „Schaatsenrijders”.

AMSTERDAM 1928.

Aantal inzendingen: 651 uit 18 landen.

69 Nederlandsche inzendingen: voor beeldhouwkunst (9), bouwkunst (1), letterkunde (4), muziek (2) en schilderkunst (53).

OLYMPISCHE PRIJZEN.

1e prijs bouwkunst (architectonische ontwerpen): J. WILS, Olympisch Stadion te Amsterdam.

1e " schilderkunst (schilderijen): Is. ISRAËLS, „Ruiter in rooden rok”.

2e " schilderkunst (reliefs en medailles): C. J. VAN DER HOEF, „ontwerp medaille”.

3e " letterkunde (epische werken): C. en M. SCHARTEN-ANTINK, „De nar uit de Maremmen”.

LOS ANGELES 1932.

Aantal inzendingen: 1100 uit 31 landen.

35 Nederlandsche inzendingen: voor beeldhouwkunst (4), bouwkunst (1), letterkunde (2), muziek (1) en schilderkunst (27).

OLYMPISCHE SPELEN.

3e prijs schilderkunst (schilderijen): G. WESTERMANN, „Ruiter”.

BERLIJN 1936.

Aantal inzendingen: 802 uit 24 landen.

55 Nederlandsche inzendingen: voor beeldhouwkunst (6), bouwkunst (12), muziek (2) en schilderkunst (35).

EERVOLLE VERMELDING.

Schilderkunst (schilderijen): G. KRAMER, „Renners bij regenweer”.

Wassenaar, Mei 1937.

De Nationale Olympische Spelen

1916

door P. W. Waller.

HET zij mij vergund in deze uitgave een oogenblik de herinnering wakker te roepen aan een sportgebeurtenis uit het jaar 1916, welke een gevolg was van den toen — gelukkig buiten onze landsgrenzen — woedenden oorlog. Het feit, dat de Olympische Spelen van Berlijn, tengevolge van den wereldoorlog, in dat jaar niet gehouden konden worden, deed in het brein van onzen betreurden oud-voorzitter, F. W. C. H. Baron VAN TUYLL VAN SEROOSKERKEN, het denkbeeld rijpen, om tenminste onderling te geraken tot een krachtmeting in den geest van de Olympische Spelen. Dit denkbeeld vond algemeene instemming, waarbij men bovenal van de gedachte uitging, dat het voor de ontwikkeling onzer sport wel ten zeerste gewenscht was, dat een bijzondere prikkel geschapen werd als equivalent voor het op velerlei gebied ontbrekende internationale contact.

Slechts de omstandigheid, dat men niet wist hoe men het geheel zou kunnen financieren, was oorzaak van een verklaarbare aarzeling in het Nederlandsch Olympisch Comité, doch toen de N.V. Mij. „Het Nederlandsch Sportpark” zich bereid verklaarde het financieel risico op zich te nemen, werd besloten deze onderlinge wedstrijden (men koos de uit den aard der zaak onjuiste benaming „Nationale Olympische Spelen”, welke echter op populaire wijze de bedoeling er van tot uitdrukking bracht) te organiseeren, waartoe een „Regelingscommissie voor de Nationale Olympische Spelen 1916” — kortweg „Comité 1916” genaamd — in het leven geroepen werd, bestaande uit de heeren F. W. C. H. Baron VAN TUYLL VAN SEROOSKERKEN, voorzitter, Mr. L. H. FESCHOTTE, J. E. J. BONNIKE, E. R. HARKEMA, C. A. W. HIRSCHMAN, leden en schrijver dezes, secretaris-penningmeester. In Maart 1916 werd dit Comité geïnstalleerd en van 17 Maart af is toen elke week vergaderd, niet gerekend nog de vele besprekingen met de leiders van bonden, stadion, enz. Een zeer uitgebreide correspondentie moest gevoerd worden, waartoe een tijdelijk kantoor betrokken werd aan het Rokin No. 30 te Amsterdam.

Ter voorlichting van alle officials en deelnemers en tevens van het groote publiek, schreef LEO LAUER een aantrekkelijk propagandaboekje

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITE

MEDAILLE VOOR DE WINNAARS DER NATIONALE OLYMPISCHE SPELEN 1916

met alle mogelijke details over de te houden wedstrijden, WILLY SLUYTER zorgde voor een pakkend affiche en de pers werkte mede om aan de wedstrijden zooveel mogelijk ruchtbaarheid te geven. Er bleek veel werk verzet te moeten worden, doch over het algemeen mocht de commissie zich over een verblijdende medewerking verheugen.

Men besloot de wedstrijden niet te beperken tot de specifiek Olympische sporten, doch zooveel mogelijk alle sporten er bij te betrekken en zelfs werd de destijds in zwang zijnde proefvliegtuigensport — eerste symptoom van de populariseering der aviatiek — bij de sportfeesten betrokken. De demonstratie dezer proefvliegtuigen kon echter door den te sterken wind en hevige regens niet slagen en werd al spoedig gestaakt.

Naast het sportieve gedeelte, werd ook de kunst niet verwaarloosd en op 31 Augustus werd des avonds om 8 uur in het stadion door 3500 zangers onder leiding van den toonkunstenaar ANTON H. TIERIE een zangserenade ten uitvoer gebracht, welke op goed artistiek peil stond. Deze bijzondere avond in het stadion werd met een vuurwerk van ruim 160 nummers besloten en was een groot succes. Het stadion was geheel uitverkocht.

De wedstrijden en demonstraties waren over het algemeen met zorg voorbereid, waardoor in de meeste takken van sport het sportieve gehalte bevredigend was. Ook organisatorisch was goed werk geleverd, hetwelk twaalf jaren later op sommige punten bij de uitvoering van de Spelen der IXe Olympiade te Amsterdam nog wel tot leidraad heeft kunnen dienen.

Verblijdend was in het bijzonder het medeleven van Prins HENDRIK

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

DER NEDERLANDEN, benevens de belangstelling van vele burgerlijke en militaire autoriteiten.

Voor de winnaars waren fraaie prijzen — bekers, medailles en kunstvoorwerpen — beschikbaar gesteld; voor de eerste prijswinnaars tevens een diploma van het N.O.C.

Jammer was dat het weer op enkele dagen niet al te gunstig was, hetgeen tevens leidde tot een minder druk bezoek dan gehoopt was en indirect tot een tekort van ongeveer 9 mille, dat door de N.V.

PRIJS VOOR DE NATIONALE OLYMPISCHE SPELEN 1916

HET DIPLOMA VOOR DE PRIJSWINNAARS BIJ DE NATIONALE OLYMPISCHE SPELEN 1916

Mprij. „Het Nederlandsch Sportpark”, overeenkomstig de gedane toezegging, gedekt werd.

Toch was het bezoek aan de voornaamste wedstrijden niet onbevredigend geweest, doch de kosten waren wel zéér aanzienlijk. Organisatorisch en sportief was met deze Nationale Olympische Spelen echter een succes geboekt, hetgeen tot uiting kwam bij de prijsuitreiking, die na afloop op 3 September plaats had in het Paviljoen Vondelpark te Amsterdam.

EEN KWARTIEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Thans laten we de volledige uitslagen van deze Nationale Olympische Spelen 1916 volgen:

Athletiek.

3 September in het Stadion te Amsterdam.

100 M.:	1. J. GRIJSEELS, 11,5 sec., 2. A. E. HEIJNEMAN, 3. G. L. KELDER, 4. J. UT.
400 M.:	1. J. GRIJSEELS, 52,5 sec., 2. A. SNIKKERS, 3. G. M. VERSCHOOR, 4. J. CLOOS.
1500 M.:	1. H. VAN ESVELD, 4 min. 29,4 sec., 2. J. EIKENDAL, 3. L. VOET, 4. J. TILLEMANN.
110 M. horden:	1. J. KORVER, 17,2 sec., 2. L. R. SPAANDER, 3. A. KROESE.
discuswerpen:	1. W. J. STEINHARD, 35,06 M., 2. H. G. BAKKER, 3. J. PLOEGER, 4. A. VAN DER MEER.
speerwerpen:	1. J. GEERSEN, 48,44 M., 2. J. VAN DER LINDE, 3. G. W. SCHILD, 4. W. J. J. WELMAN.
kogelstooten:	1. J. PLOEGER, 11 M., 2. B. VAN DER ENDE, 3. W. J. STEINHARD, 4. J. SJOUWERMAN.
hoogspringen m. aanloop:	1. W. C. BEST, 1,69 M., 2. J. HAAK, 3. A. BOS, 4. A. KROESE.
verspringen met aanloop:	1. A. E. HEIJNEMAN, 6,40 M., 2. P. N. SINT, 3. J. HAAK, 4. L. R. SPAANDER.
polsstokhoogspringen:	1. J. VAN DOBBEN, 3,30 M., 2. M. BAMBERGER, 3. L. R. SPAANDER, 4. P. RIJPKEMA.
estafette, 4 × 100 M.:	1. U.D. (Deventer), 2. Officiëren-ploeg, 3. R.S.G.V. (Rotterdam), 4. Amstels Gymnastiek Vereeniging.
3500 M. snelwandelen	1. „Turner”, 20,54 min., 2. W. GROENESTEYN, 3. W. J. A. ARRATOON, 4. H. HOUTMAN.
Marathon:	1. H. F. WESSEL, 3 uur 11 min. 23,8 sec., 2. N. J. MARCHAND, 3. A. DEN HARTIGH, 4. K. WENTZEL.
touwtrekken:	1. Achilles I (Arnhem), 2 Grenadiers-Jagers (Den Haag), 3. Achilles II (Arnhem), 4. D.O.O. I. (Rotterdam).

Athletiek voor Officiëren.

1 en 2 September in het Stadion te Amsterdam.

100 M.:	1. R. PAPPENHEIM, 11,6 sec., 2. A. D. C. VAN ZIJP, 3. J. C. WARTENA.
400 M.:	1. L. J. GLASTRA, 56,5 sec., 2. J. L. TE WINKEL, 3. Jhr. C. W. VERSLUYS.
1500 M.:	1. Jhr. C. W. VERSLUYS, 5 min. 34,8 sec., 2. B. VETH, 3. L. J. GLASTRA.
discuswerpen:	1. Jhr. J. VAN SUCHTELEN, 31,86 M., 2. J. T. T. STUY, 3. C. P. AUWERDA.
speerwerpen:	1. J. T. T. STUY, 33,33 M., 2. R. PAPPENHEIM, 3. Jhr. J. VAN SUCHTELEN.
verspringen m. aanloop:	1. H. A. J. NEUIJEN 5,93 M., 2. R. PAPPENHEIM, 3. J. C. WARTENA.
polsstokhoogspringen:	1. H. A. J. NEUIJEN, 2,90 M., 2. B. PALSMA, 3. C. P. AUWERDA.
estafette, 4 × 100 M.:	1. L. J. GLASTRA — F. VAN VLOTEN — J. L. TE WINKEL — J. C. WARTENA, 47,9 sec. 2. Jhr. E. J. C. GREVEN — W. E. MATHON — A. D. C. VAN ZIJP — J. A. GORTER. 3. L. W. C. KOOMAN — H. A. GREVE — J. H. H. DOMMERS — Jhr. C. W. VERSLUYS.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Boksen.

1 September in het Concertgebouw te Amsterdam.

extra lichtgewicht: 1. M. DE VRIES, 2. H. HENDRIKSEN.
lichtgewicht: 1. J. HUIBERS, 2. A. BAARSCHERS.
licht middengewicht: 1. W. H. WIENESEN, 2. J. v. D. WISSEL.
middengewicht: 1. F. G. H. MÜLLER, 2. J. HOFMANS JR.
midden zwaargewicht: 1. H. J. A. BOGAERS, 2. W. GROENESTEYN.
zwaargewicht: 1. C. M. W. VAN OS, 2. A. FOKKER.

Cricket.

3 September op het terrein achter het Stadion te Amsterdam.

1. Elftal A.

Gewichtheffen.

1 en 2 September in het Concertgebouw te Amsterdam.

vedergewicht: 1. C. BEK, 69,5 kg., 2. B. REES, 3. B. HILDESHEIM.
lichtgewicht: 1. J. BRUINVELS, 86,9 kg., 2. P. L. BELMER, 3. M. RINGELBERG,
middengewicht: 1. C. TENDIJCK 90,25 kg., 2. P. KORVER, 3. M. KESSELS.
zwaargewicht: 1. C. MOONS, 96 kg., 2. A. OORD, 3. H. ROEST.

Golf.

15 Augustus te Santpoort en 10 September te Noordwijk.

dames (18 holes): 1. Mevr. M. VAN TIENHOVEN—WILSON.
heeren (36 holes): 1. G. M. DEL COURT VAN KRIMPEN.

Hockey.

1 September in het Stadion te Amsterdam.

1. Togo (den Haag).

Honkbal.

2 September in het Stadion te Amsterdam.

1. Hercules I (Amsterdam).

Kaatsen.

3 September in het Stadion te Amsterdam.

1. J. REITSMA — A. RIENSTRA — JOH. v. D. BURG.

Korfbal.

31 Augustus in het Stadion te Amsterdam.

1. D.V.D. (Amsterdam).

Lawn-Tennis.

17—23 Juli te Hilversum.

heeren enkelspel: 1. A. DIEMER KOOL.
heeren dubbelspel: 1. A. DIEMER KOOL—Jhr. E. VAN LENNEP.
dames enkelspel: Mej. M. ALTING MEES.
dames dubbelspel: Mej. M. ALTING MEES—Mej. D. VAN VLIET.
gemengd dubbelspel: Mej. R. DE BLOEME—A. DIEMER KOOL.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Roeien.

24—25 Juni en 17 September op den Amstel.

- skiff: 1. D. OSINGA (Nereus).
oude vier: 1. Nautilus (Rotterdam), 7 min. 36.6 sec.
oude acht: 1. Nautilus (Rotterdam), 6 min. 46 sec.

Schermen.

1—2 September in het Concertgebouw te Amsterdam.

- floret: 1. F. VIGEVENO, 2. S. ZELDENRUST, 3. M. DWINGER, 4. F. H. VAN HEUKELOM.
degen: 1. L. DELAUNOY, 2. W. P. HUBERT VAN BLIJENBURGH, 3. F. H. VAN HEUKELOM,
4. Jhr. Mr. J. D. H. DE BEAUFORT.
sabel: 1. S. ZELDENRUST, 2. W. P. HUBERT VAN BLIJENBURGH, 3. L. DELAUNOY, 4. F. H. VAN HEUKELOM.

Schieten.

2—3 September op Zeeburg.

- geweerschieten: 1. J. EGGERS, 2. H. M. BOUWENS, 3. A. H. BOUWENS, 4. P. J. BRUS-
SAARD.
pistoolschieten: 1. A. H. BOUWENS, 2. K. WOLDENDORP, 3. E. A. VAN WELY,
4. P. BEIJER.
revolverschieten: 1. B. VAN SPREEKENS, 2. P. F. EVERAARD, 3. A. H. BOUWENS
4. G. SCHMIDT.
flobertschieten (buks): 1. H. P. SPOOR, 2. A. F. BOS, 3. J. W. F. FRANSEN, 4. A. VAN ZUTPHEN.
flobertschieten (cylinder): 1. J. C. WAGNER, 2. U. VUURMAN, 3. J. P. SCHEUTER, 4. J. C. JANSEN.

Kleiduiven-schieten.

27 Augustus te Haarlem.

1. J. VAN DER KOP, 2. C. N. J. MOLTZER Jr., 3. R. DE FAVAUGE, 4. Jhr. H. J. DEUTZ VAN LENNEP.

Voetbal.

30—31 Augustus in het Stadion te Amsterdam.

1. Sparta (Rotterdam), 2. Willem II (Tilburg), 3. Go Ahead (Deventer), 4. Be Quick (Groningen).

Wielrennen.

3 September in de omgeving van Amsterdam.

- wegwedstrijd, ± 160 KM.: 1. D. P. VAN KEMPEN, 2. A. PH. BAAK, 3. W. DE JAGER,
4. F. VAN MEETELN.

Worstelen.

1—2 September in het Concertgebouw te Amsterdam.

- vedergewicht: 1. O. VISSER, 2. A. J. V. D. LAAR, 3. H. VERVEER, 4. M. HARINGMAN.
lichtgewicht: 1. W. J. LELOUX, 2. P. EILLEBRECHT, 3. U. O. BRUSEKER, 4. J. NOLTEN.
middengewicht: 1. J. SINT, 2. J. KWEEKEL, 3. F. H. BAARS, 4. CHR. TATES.
zwaargewicht: 1. B. BONNEVELD, 2. K. SINT, 3. J. SJOUWERMAN, 4. J. SIMONIS.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Zeilen.

9-10 September op de Zuiderzee en het Buiten-IJ.

12-meter klasse:	1. „Dava”, Mr. C. VERMEER.
10-meter klasse:	1. „Banjaard”, W. C. BOLLE.
6-meter klasse:	1. „Edelweiss”, G. DE VRIES LENTSCH JR.
75 M ² kruiserklasse:	1. „Sally”, M. DE WIT.
45 M ² kruiserklasse:	1. „Brise”, G. E. DE BOER.
boeiers, enz.:	1. } „Helena”, H. W. KALIS. 1. } „Noordster”, L. GRAAF VAN LIMBURG STIRUM.
nationale klasse:	1. „Inge”, Jhr. M. J. T. VAN DE POLL.
nationale middenzwaardklasse:	1. „Maria Jeanette”, P. VAN CALCAR JACZN.
12-voetsjollenklasse:	1. „Maria Hendrika”, J. M. C. KIEVITS.
tjotters (boven 6 W.M.):	1. „Kikker III”, W. JONGEJAN.
tjotters (boven 5 t/m 6 W.M.):	1. „Marie Anne”, CORN. TIP.
tjotters (t/m. 5 W.M.):	1. „Dolfijn II”, W. M. H. PELS.
sloepen der Kon. Marine:	1. sloep B. (H.M. „Bellona”), L. W. E. RAUWENHOFF.

Zwemmen.

3 September in het badhuis Obelt.

40 M. snelzwemmen:	1. F. L. LEUSDEN, 26,4 sec. 2. J. BIERENBROODSPOT.
80 M. „	: 1. M. BLITZ, 57,8 sec., 2. J. VAN SILFHOUT, 3. L. MENDELS, 4. B. KRAAN.
240 M. „	: 1. A. A. BRUGGEN, 2. F. L. LEUSDEN.
80 M. rugzwemmen:	1. J. v. D. GRIENDT, 1 min. 10,2 sec. 2. G. J. CORTLEVER, 3. L. VISSER.
gekleed duiken:	1. B. ZEGGER, 2. P. KRAAN, 3. Mr. R. PAEHLIG, 4. B. KRAAN.
springen:	1. N. STURKOP, 2. H. C. HEMSING.

Overveen, April 1937.

Het ontstaan van de Olympische Spelen te Amsterdam

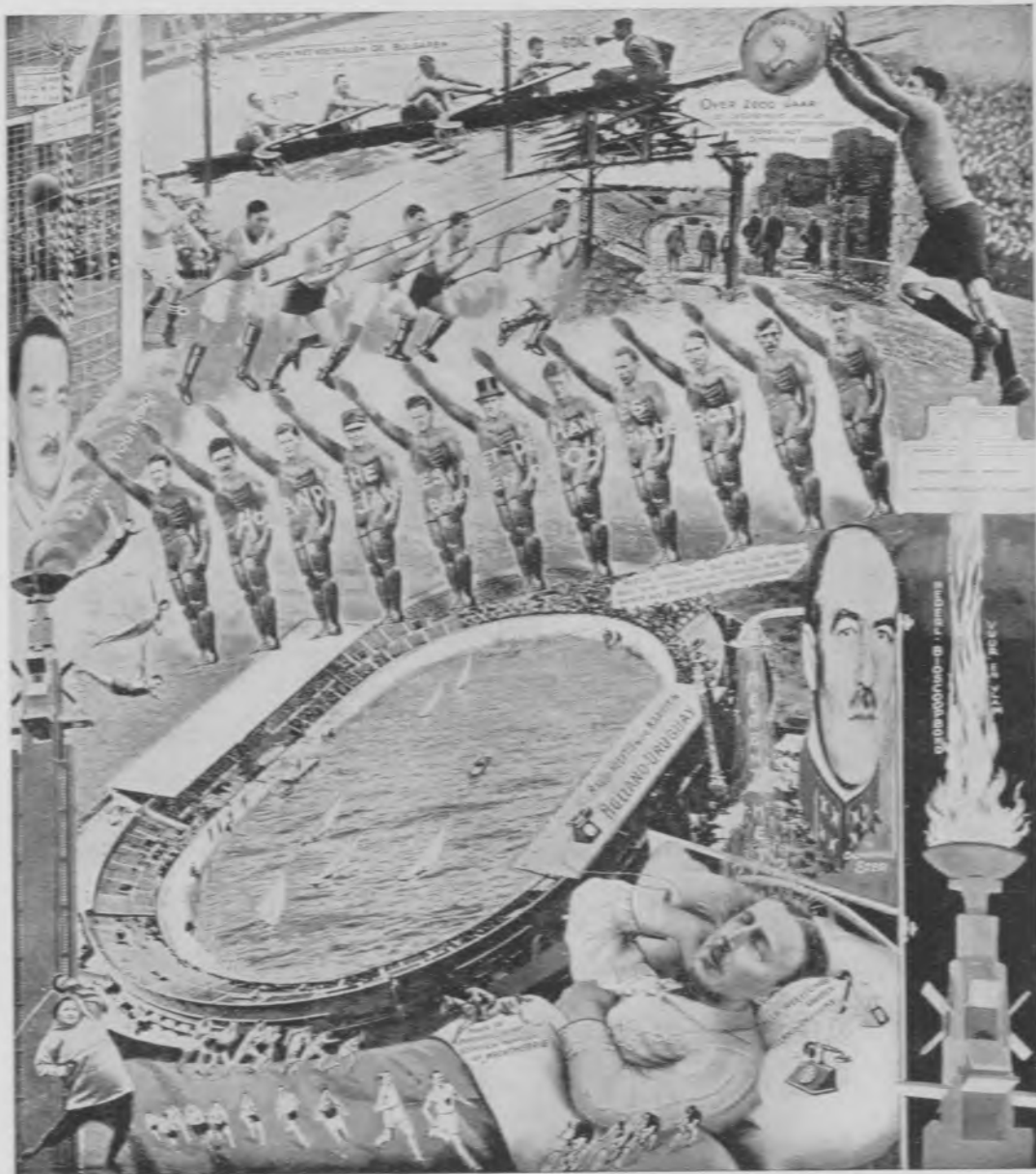
door G. van Rossem.

HET behoeft wel geen betoog, dat in een Gedenkboek van het Nederlandsch Olympisch Comité, een afzonderlijke bespreking van de onder zijne supervisie georganiseerde Olympische Spelen te Amsterdam niet mag ontbreken. Aangezien evenwel de organisatie zelve zeer uitgebreid werd geboekstaafd in het speciale Officieele Gedenkboek dier Spelen, mogen wij ons ontslagen rekenen te dezer plaatse daarop nogmaals in te gaan en zullen wij in de hiervolgende regelen ons bepalen tot een overzicht van de wijze, waarop de Spelen naar ons land kwamen.

Wanneer men de geschiedenis daarvan nagaat, is het niet overdreven te beweren, dat het plan om eenmaal de Spelen in Nederland te krijgen, al zeer spoedig rijpte in het brein van den lateren voorzitter van het Nederlandsch Olympisch Comité, F. W. C. H. Baron VAN TUYLL VAN SEROOSKERKEN. Hij had daartoe het terrein te effenen, niet alleen bij het Internationaal Olympisch Comité, waarvan hij sinds 1898 deel uitmaakte, doch bovendien en vooral in zijn eigen vaderland, waar men in den aanvang der 20ste eeuw nog zeer sceptisch tegenover de Olympische beweging stond.

Als eerste stap, door den heer VAN TUYLL ondernomen tot het bereiken van zijn doel, mogen wij zonder twijfel rekenen het verzoek om een vergadering van het Internationaal Olympisch Comité in 's Gravenhage te houden; de heer VAN TUYLL achtte dit een uitgezochte gelegenheid om de Nederlandsche autoriteiten nader in kennis te brengen met de Olympische voormannen en hunne bedoelingen.

Toen dan ook het Internationaal Olympisch Comité besloot zijn jaarlijksche vergadering van 1907 te 's Gravenhage te houden, zorgde de heer VAN TUYLL ervoor hieraan een officiëel cachet te geven. Hij vond Z.K.H. PRINS HENDRIK DER NEDERLANDEN bereid om het beschermheerschap der vergadering te aanvaarden, terwijl de Nederlandsche Regeering voor de zittingen de Trêve-zaal beschikbaar stelde en de Minister van Buitenlandsche Zaken bij de opening der eerste zitting namens de Regeering een woord van welkom sprak.

CARICATUUR GEPUBLICEERD NAAR AANLEIDING DER OLYMPISCHE SPELEN 1928 TE AMSTERDAM.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Deze eerste poging van den heer VAN TUYLL mag dus wel als geslaagd aangemerkt worden. Nu was het zaak om het denkbeeld in Nederland warm te houden en verder voor te bereiden. In de eerste plaats beijverde de heer VAN TUYLL zich derhalve om in 1908 een Nederlandsche deelneming aan de Spelen te Londen te bewerkstelligen. Ook overigens schijnt hij in de eerstvolgende jaren geen gelegenheid te hebben laten voorbijgaan om zijn lievelingsdenkbeeld te propageeren bij de leiders van de toenmaals bestaande sportbonden. Hierbij stuitte hij evenwel nog vaak op weinig begrip en op een soort van terughoudendheid in verband met de verantwoordelijkheden voor zulk eene organisatie.

Ten einde te trachten in deze mentaliteit eene verandering ten gunste van zijn denkbeeld te verkrijgen, besloot de heer VAN TUYLL de hulp in te roepen van zijn vriend Baron DE COUBERTIN, voorzitter van het Internationaal Olympisch Comité. Hij noodigde den heer DE COUBERTIN uit naar Nederland te komen om enkele voordrachten te houden over het nut van Olympische Spelen.

De heer DE COUBERTIN, die persoonlijk de overtuiging had, dat de viering van Olympische Spelen beter tot haar recht zou komen in kleinere steden als 's Gravenhage of Amsterdam, dan in wereldsteden, nam de uitnoodiging van den heer VAN TUYLL dankbaar aan. Het hoogtepunt van dit bezoek, hetwelk in Maart 1911 plaats had, was ongetwijfeld het diner door den heer VAN TUYLL te Amsterdam aan den heer DE COUBERTIN aangeboden en waarbij mede aanzaten de voorzitters der Nederlandsche sportbonden en vertegenwoordigers der pers. Daar toch heeft de heer DE COUBERTIN de kiem gelegd voor den wil, ook bij de sportbonden, om Olympische Spelen in Nederland te verkrijgen. Hij deed dit middels een toespraak waarvan wij den tekst hier laten volgen:

Messieurs, si je dois protester contre l'exagération des paroles élogieuses que vient de prononcer mon cher ami le baron DE TUYLL, je lui ai une vraie reconnaissance pour m'avoir fourni l'occasion de me trouver ainsi au milieu de vous, qui représentez l'élite des compétences sportives des Pays-Bas et je garderai assurément de cette réunion le plus charmant souvenir. Nous sommes „entre nous”; nous le sommes doublement, car il y a ici des sportsmen et il y a aussi des représentants de la presse en qui j'ai plaisir à voir des confrères; parmi les nombreuses sociétés auxquelles j'appartiens, en effet, je n'oublie pas que figure l'Association des Journalistes Parisiens. Donc nous sommes entre nous et nous pouvons parler librement comme le feraient des administrateurs de grandes compagnies; lorsque ceux-ci se trouvent en présence des actionnaires, ils établissent que tout va à merveille, mais lorsqu'ils sont entre eux ils s'occupent de préférence de ce qui ne va pas bien; il y a toujours, messieurs, des choses qui ne vont pas bien — et en sport comme ailleurs — ou du moins qui ne vont pas aussi bien qu'elles devraient aller. C'est là le sujet dont je voudrais vous entretenir quelques instants.

D'abord, comme l'indiquait tout à l'heure M. DE TUYLL, nous avons vraiment trop de concours et je dirai: surtout „trop de championnats”. Le championnat est quelque

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

chose de pire que le simple concours; il s'entoure de plus de prestige et celui qui s'y présente en conçoit une sorte de vanité volontiers ridicule. Nous voyons partout des championnats et ils se divisent à l'infini; on établit celui du monde et puis celui de l'Europe, et puis celui de Hollande et puis celui d'Amsterdam et puis d'Amsterdam-Nord en face d'Amsterdam-Sud; pourquoi pas celui de la Kalverstraat ou des seconds étages des maisons de la Kalverstraat; en vérité, il n'y a pas de limites.

Or un fait se produit bien singulier; c'est que malgré que les championnats se multiplient de la sorte, ce sont toujours les mêmes hommes, qui se présentent pour se les disputer. Un général disait: à la guerre ce sont toujours les mêmes qui se font tuer; c'était sous sa forme paradoxale, un éloge mérité par les braves. Ici c'est une critique, car enfin que désirons-nous? Voir le nombre augmenter sans cesse de ceux qui prennent part à nos sports. Or il apparaît parfois qu'un résultat inverse menace d'être atteint; par le fait que ce sont toujours les mêmes hommes, qui participent aux championnats, il advient que ces hommes se montrent de plus en plus difficiles. J'en entendais il n'y a pas bien longtemps qui se disaient entre eux: voyons d'abord les prix pour savoir s'ils valent la peine de s'engager. Quel aveu dépouillé d'artifice, messieurs, et comme il est pénible d'enregistrer de telles paroles quand on a conscience que le sport ne peut prospérer et remplir son office de moralisation qu'à la condition d'être avant tout désintéressé!

Et puis, il ne leur faut pas seulement des prix de grande valeur à ces singuliers sportsmen. Ils craignent la défaite; ils pèsent et soupèsent soigneusement leurs chances. Toute la joie du sport disparaît pour eux derrière le souci du chiffre, de la cote qu'ils obtiendront. Voyez les salles d'armes. Jadis — et tout naturellement, sans calcul — on mettait son point d'honneur à se déclarer touché et l'on entendait des dialogues comme celui-ci: „touché! — oh! non pas. C'est passé — Mais non, je vous assure; il s'est appuyé d'abord et a glissé après”. Aujourd'hui les adversaires s'interpellent de façon bien différente: „pardon, mais je croyais que vous en aviez”. Pour ceux qui ont connu d'autres mœurs, celles-ci sont affligeantes et inquiétantes.

Un autre résultat de l'abus des championnats partagés entre un petit nombre de concurrents, c'est que ces derniers sont gâtés par l'affluence des spectateurs qu'ils sont habitués à voir assemblés autour d'eux; il n'y en a jamais assez pour leur goût; ils ont besoin du crépitement des applaudissements et cette musique là est l'accompagnement obligé de leur activité musculaire sous toutes ses formes. Les autres, les débutants ou simplement les moyens qui constituent l'immense majorité et sont par là les plus intéressants reculent, intimidés, devant un public habitué à des prouesses, à des records... et voilà un nouvel élément pour contribuer au ralentissement de l'action sportive et au perfectionnement général.

Tout cela est très fâcheux. Y a-t-il un remède? Oui, il y a un remède, indirect et moral. Pour le trouver, nous devons-nous souvenir que l'athlétisme du passé a fleuri deux fois. Nous ne songeons d'ordinaire qu'à l'une de ces deux périodes, à la période antique; il y a aussi celle du moyen-âge, à qui nous devons la plus grande source de force et de noblesse dont le sport puisse bénéficier, je veux dire: l'esprit chevaleresque — cet esprit qui survécut aux institutions qu'il avait animées et se concrétisa en cette admirable parole que mes compatriotes adressaient naguère à leurs adversaires au début d'une bataille: Messieurs les Anglais, tirez les premiers. Folie apparente mais avec ces folies-là on électrise les troupes et on s'assure souvent la victoire. C'est l'esprit chevaleresque, c'est le culte quintessencié de l'honneur qui nous sauveront des abus dont je viens d'évoquer le danger: de la vulgarité, du mercantilisme, des vilains calculs, de l'instinct de réclame et d'arrivisme.

Où cet esprit chevaleresque pourra se développer?... Messieurs, je le dis bien haut comme je le pense, ce sera dans le sol populaire. Il n'est pas rare, que ce sol là rende

EEN KWARTIEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

à une plante d'élite le suc épuisé. Oui, ce sont les sociétés populaires desquelles nous obtiendrons, les premières, le retour à la pure et saine tradition sportive, le désintéressement joyeux et franc, le jeu pour l'honneur.

Et nous avons besoin de cela pour nos Olympiades. Messieurs, les Olympiades, ce ne sont pas de simples championnats du monde, ce ne sont pas de simples réunions d'athlètes. Sans doute il fallait bien commencer par la partie technique et organiser avant tout les concours d'athlétisme. Mais voici que, l'année prochaine, aux fêtes de la Vme Olympiade nous inaugurons ces concours d'art — architecture, peinture, sculpture, musique et littérature — qui commenceront de dessiner la véritable silhouette de l'Olympiade moderne. Après, il faudrait tâcher d'aller plus loin encore et de trouver dans l'esprit chevaleresque l'équivalent de cet appareil religieux qui moralisait et surélevait si noblement les jeux grecs.

Cultiver le sens de l'honneur sportif par la diffusion de l'athlétisme dans les milieux populaires et préparer ainsi des Olympiades de plus en plus grandioses non par l'argent dépensé et les foules assemblées mais par leur valeur artistique et morale, voilà une tâche, pour laquelle j'ose dire que les petits pays sont mieux équipés que les grands. J'emploie ce terme usuel de „petit pays” quand même il sonne ridiculement, appliqué par exemple à la Hollande qui possède des colonies dont l'étendue et la prospérité sont propres à rendre jaloux plus d'un grand empire et qui a tenu par ailleurs dans l'histoire une place si grande que si, par impossible, elle disparaissait à la fois de l'histoire et de la réalité, le passé s'en trouverait rétréci et l'avenir en deviendrait inquiétant. Petit pays veut dire simplement ceux dont le territoire métropolitain est relativement restreint par comparaison avec les patries d'autres peuples. Eh bien ! je dis que c'est là, pour l'oeuvre que j'indique, une condition favorable. La possibilité d'une organisation d'ensemble ou du moins d'une entente plus facile entre les organisations locales, de plus fréquentes occasions de rencontre, une diffusion plus rapide et plus complète de doctrines, un appel mieux entendu lorsqu'il s'agit d'un effort national à tenter, tout cela vaut bien quelques ressources matérielles en moins. D'autant que ce n'est pas l'argent qui, en pareil cas, produit le résultat le plus complet et le plus parfait mais bien le dévouement, l'harmonie, le vouloir unique issu des vouloirs associés.

Il serait très fâcheux, Messieurs, que les dépenses souvent exagérées faites dans les dernières Olympiades et dont une bonne partie d'ailleurs représente l'édification de monuments permanents inutiles — le provisoire suffirait pleinement et la seule conséquence est d'inciter ensuite pour utiliser les monuments à multiplier les occasions d'y grouper des foules — il serait, dis-je, très fâcheux que ces dépenses détournassent des pays comme la Hollande, et la Hollande en particulier, de se mettre sur les rangs pour accueillir les Jeux Olympiques de l'avenir. Voyez, ne possédez-vous pas de magnifiques prairies, la plus belle nappe d'eau dont puissent rêver des rameurs, des avantages de toutes sortes en matière sportive comme en fait de transports ou d'hôtels ? Je suis certain qu'il y aura plus tard une Olympiade hollandaise et, si je n'y suis plus pour le voir, je lève mon verre par avance à son succès. Je le lève aussi, Messieurs, en l'honneur du baron DE TUYLL, de vous tous, de vos sociétés si aptes à faire luire l'ère heureuse et désirable, que j'évoque où tous les sportsmen n'auront qu'une devise, la seule, la vraie : pour l'honneur !

Dit aanvankelijk succes in eigen land hield de heer VAN TUYLL vast en hij inspireerde een artikel in de Revue Olympique van Augustus 1911 getiteld: „Kunnen Olympische feesten in Nederland plaats vinden?”, waarin de mogelijkheid daarvan in de toekomst werd betoogd en tevens werd aangegeven wat daarvoor noodig was.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Het lijkt ons aardig uit historisch oogpunt dit artikel hier te reproducereen.

KUNNEN OLYMPISCHE FEESTEN IN NEDERLAND PLAATS VINDEN?

Eenigen tijd geleden bracht Baron de Coubertin te Amsterdam de mogelijkheid ter sprake, om Olympische feesten in Nederland te houden. Vele zijner toehoorders dachten voorzeker, dat hij slechts uit beleefdheid tegenover de sportverenigingen en om de Hollanders welgevallig te zijn, zich aldus uitte. Het bleek echter later, dat zulks geenszins het geval was en dat hij wel degelijk van meening is, dat Nederland eene zeer geschikte gelegenheid voor Olympische feesten biedt en dat deze aldaar uitstekend kunnen slagen. Gaat men de eigenschappen van het volk, de aardrijkskundige ligging van het land, de geschiktheid der terreinen na, dan blijkt, dat Nederland zich veel meer dan het zelf vermoedt, voor dat doel eigent. Het spreekt van zelf, dat zulks niet in de naaste toekomst geschieden kan — de Ve Olympiade vindt te Stockholm plaats en de volgende hoogstwaarschijnlijk te Berlijn. De Nederlandsche Olympiade zoude dus eerst in 1920 kunnen plaats vinden, de voorbereidende werkzaamheden dus eerst over zes jaren dienen te beginnen. Het ligt echter niet in zulk een ver verschiet, dan dat men de mogelijkheid van iets, dat allereerst onbereikbaar scheen, niet kan beseffen.

Tot de eerste vereischte, om dit vraagstuk te verwezenlijken, behoort de aaneensluiting en samenwerking van alle sportbonden; de afstanden tusschen de verschillende plaatsen van het land zijn gering en daardoor kunnen de bestuursleden elkander gemakkelijk ontmoeten. Het is te hopen, dat zij dit dikwijls doen en dat daardoor die twisten en kwesties en die ijverzucht vermeden worden, die in andere landen zulk een nadeel aan de lichamelijke opvoeding hebben toegebracht. Ook is het zeer wenschelijk, dat aan de Hoogeschole meer belangstelling en liefhebberij voor lichaamsoefeningen ontstaat; de tijd er voor ontbreekt niet en het is zeker verwonderlijk, dat flink gebouwde, gezonde jongelieden zooals de meeste studenten zijn, niet meer trachten door atletische sporten te beoefenen hunne spieren te ontwikkelen en lenig te houden. Ook moet bij het gansche Nederlandsche volk nog veel meer het besef doordringen van het groote nut der lichaamsoefeningen door sport en spel.

Worden deze vereischten gedurende de eerstvolgende jaren nagekomen, dan zal Nederland niet enkel bij machte zijn om Olympische feesten uit te schrijven, maar de Nederlandsche atleten zullen beslist ook goede verrichtingen te zien geven en zullen verscheidene der „challenge“ prijzen in het land blijven.

Uit het vorenstaande ziet men, dat de eerste mogelijkheid voor Nederland de Spelen van 1920 zou zijn, aangezien die van 1912 reeds aan Stockholm waren toegewezen, terwijl Berlijn reeds zeer ernstig in aanmerking kwam voor 1916.

De heer VAN TUYLL zette van nu af dan ook alles erop om inderdaad voor 1920 de Spelen te krijgen. Ongetwijfeld heeft hij de plannen voor den bouw van een Stadion te Amsterdam zeer sterk gesteund om op deze wijze een troef meer in handen te hebben ten gunste van een aanwijzing van Amsterdam door het Internationaal Olympisch Comité.

Inmiddels was ook het Nederlandsch Olympisch Comité opgericht met den heer VAN TUYLL als voorzitter. Deze functie vergemakkelijkte uiteraard zijn streven ten opzichte van de Spelen, doordat het contact met de sport-

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

bonden eenvoudiger was geworden. Zonder de overige doeleinden van het Nederlandsch Olympisch Comité te veronachtzamen, bleef toch het denkbeeld van de Spelen in Nederland hem steeds voor oogen zweven. Een bewijs hiervoor moge zijn, dat reeds in een bestuursvergadering van Maart 1913 door hem het voorstel werd gedaan om een Olympisch Fonds te stichten, waarvoor de heer H. CREMER met hemzelf als Commissie van Beheer zou optreden; ter versterking van dit fonds zou een jaarlijksche subsidie aan de Regeering worden gevraagd, terwijl voorts getracht zou worden giften van particulieren te verkrijgen.

Het Internationaal Olympisch Comité had, met het oog op de Spelen in 1916 te Berlijn, een Olympisch Congres uitgeschreven, alwaar het Olympische programma en de verdere bepalingen definitief zouden worden vastgesteld; dit Congres zou plaats hebben te Parijs in Juni 1914. Aangezien de heer VAN TUYLL dit ook van belang achtte voor de toekomstige Spelen in Nederland, riep hij een Algemeene Vergadering van het Nederlandsch Olympisch Comité bijeen op 23 Mei 1914, waarin hij allereerst mededeelde, dat hij zijn uiterste best zou doen om de Spelen van 1920 voor Amsterdam te verkrijgen. Deze mededeeling werd met algemeene instemming begroet en hiermede staat dus voor het eerst de officieele candidatuur van Amsterdam vast.

De kort na deze gebeurtenissen uitgebroken wereldoorlog zou al deze plannen evenwel weder op losse schroeven zetten. De Spelen te Berlijn in 1916 konden natuurlijk geen voortgang vinden. Toen in November 1918 de wapenstilstand was gesloten, was het eerste werk van den heer DE COUBERTIN om de mogelijkheid te overzien de Spelen van 1920 te doen organiseren. Doch waar? Volgens de traditie der oudheid was Berlijn van de baan, immers „une Olympiade peut n'être pas célébrée, son chiffre demeure". Amsterdam was nog steeds candidaat, maar met Antwerpen en Budapest. De na-oorlogsche verhoudingen tusschen de Staten waren echter lang niet dadelijk normaal en zoo was een uiterst moeilijk probleem voor de eerstvolgende Spelen, welke landen zouden worden uitgenoodigd. Toen zich dan ook een algemeene tendens openbaarde voor de toewijzing aan Antwerpen, zal dit hoogstwaarschijnlijk den heer VAN TUYLL niet onwelgevallig geweest zijn. Althans hij convoceerde in Februari 1919 een Algemeene Vergadering van het Nederlandsch Olympisch Comité en deed daar het voorstel om af te zien van de Spelen voor 1920, doch daartegenover de candidatuur van Amsterdam voor 1924 of 1928 te handhaven. Dit voorstel werd algemeen goedgekeurd.

In de zitting van het Internationaal Olympisch Comité te Antwerpen in 1920 had feitelijk de aanwijzing moeten plaats hebben van de stad aan welke de eer te beurt zou vallen de viering van de VIIIe Olympiade te herbergen.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Om verschillende redenen voelde echter de heer DE COUBERTIN aan, dat de atmosfeer nog niet voldoende bezonken was om in alle rust die beslissing te Antwerpen te kunnen nemen. Derhalve stelde hij voor de beslissing uit te stellen en tevens om in 1921 te Lausanne een Congres te houden, hetwelk de technische regels in 1914 te Parijs vastgesteld, zou herzien. Het Internationaal Olympisch Comité nam dit voorstel dankbaar aan, bevrijd als het daardoor was van het nemen van een moeilijk besluit op een ongewenscht oogenblik.

De moeilijkheid school natuurlijk in de na-oorlogsche controversen en in de pogingen, welke hier en daar de laatste jaren waren ondernomen om een scheuring in het Olympisme te veroorzaken.

De heer DE COUBERTIN voelde dit alles zeer goed aan en besepte tevens, dat Amsterdam de oudste aanspraken kon doen gelden; hij deinsde er echter eenigszins voor terug om deze candidatuur reeds voor 1924 naar voren te schuiven, zulks mede gelet op de heerschende stroomingen, waarvan de grootste in de richting Parijs wees.

En aangezien zijn voornaamste zorg was om de eenheid in de Olympische familie te herstellen, besloot hij tot een soort „staatsgreep”, welke hij onder datum van 17 Maart 1921, middels een schrijven aan zijn collega's van het Internationaal Olympisch Comité en aan de pers bekend maakte. De inhoud van dit schrijven luidde als volgt:

„Le choix de la ville à laquelle incombera la mission de les organiser (les prochains „Jeux) revêt cette fois une particulière importance, du fait que la VIIIe Olympiade coïncidera avec le trentième anniversaire de leur rétablissement. De nombreuses et flatteuses „candidatures ont été posées. Si nous soupesons les titres de ces cités concurrentes, le „nom d'Amsterdam paraît dominer. . . . Mais, d'autre part, à l'heure où il juge son oeuvre „personnelle près d'être achevée, nul ne contestera au rénovateur des Jeux Olympiques „le droit de demander qu'une faveur exceptionnelle soit faite à sa ville natale, Paris où „fut préparée par ses soins, et solennellement proclamée, le 23 juin 1894, la reprise des „Olympiades. Je veux donc loyalement vous prévenir, mes chers collègues, que lors de „notre prochaine réunion, je ferai appel à vous afin qu'en cette grande circonstance vous „me consentiez le sacrifice de vos préférences et de vos intérêts nationaux et que vous „acceptiez d'attribuer la IXe Olympiade à Amsterdam et de proclamer Paris siège de la „VIIIe”.

De heer DE COUBERTIN gaf dus tevens uiting aan zijn voornemen om uitvoering te geven aan zijn reeds langen tijd gekoesterd plan om als voorzitter af te treden. Hij gevoelde zeer goed, dat zijn voorstel uitzonderlijk was, vooral ook daar het de toekomst van twee Olympiades bond; maar hij overwoog tevens, dat men moeilijk zijn laatste verzoek kon weigeren.

De heer VAN TUYLL ontving uiteraard eveneens bovengemelden brief en riep daarop onmiddellijk een Algemeene Vergadering van het Nederlandsch Olympisch Comité bijeen. Daarin deed hij mededeeling van het voorstel

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

DE COUBERTIN, waarop de vergadering besloot, dat men de candidatuur van Amsterdam voor 1924 zou intrekken ten voordeele van Parijs en onder voorwaarde, dat Amsterdam inderdaad de Spelen van 1928 zou toegewezen krijgen.

De voorzitter van het Internationaal Olympisch Comité stelde deze sportieve geste zeer op prijs en besloot daarom ook in dubbele mate zijn krachten in te spannen om de gerechtvaardigde verlangens van Amsterdam ingewilligd te krijgen. Dit zou nog zeer noodig blijken, aangezien naarmate de vergadering van Lausanne naderde, zich teekenen voordeden, dat zoowel Italië als Amerika zich zouden roeren.

Niettemin werd het voorstel DE COUBERTIN, in zijn geheel, op voorstel van het lid GUTH-JARKOVSKY en gesteund door de leden DE BAILLET LATOUR en DE POLIGNAC, in stemming gebracht. Hoezeer de gemoederen in beweging waren, moge blijken uit het feit, dat de eerste stemming, wegens vormgebrek, ongeldig werd verklaard. De tweede stemming gaf evenwel dezelfde meerderheid te zien, zoodat thans dus Amsterdam was aangewezen voor 1928.

Van deze verheugende beslissing deed de heer VAN TUYLL mededeeling aan het Nederlandsch Olympisch Comité in zijn vergadering van 1 October 1921, welke aan het Bestuur verzocht thans reeds over te gaan tot de benoeming van enkele Commissies, welke voorbereidend werk zouden kunnen doen.

Het Bestuur voldeed hieraan in zijn vergadering van 10 October 1921 en stelde 2 Commissies in, t.w. het *Voorloopige Organisatie-Comité*, bestaande uit de heeren F. W. C. H. Baron VAN TUYLL VAN SEROOSKERKEN (voorzitter), P. W. WALLER (secretaris), C. A. W. HIRSCHMAN, A. B. VAN HOLKEMA (leden) en het *Voorloopige Propaganda-Comité*, bestaande uit de heeren C. A. W. HIRSCHMAN (voorzitter), N. BROEKHUYSEN (secretaris), Mr. K. S. VAN KAPPEN, Ir. J. W. KIPS, Mr. G. L. DE VRIES FEYENS (leden).

Indien men meent, dat deze Commissies reeds thans rustig konden werken aan den voor-arbeid, is men bezijden de waarheid. De internationale onrust om de beslissing van Lausanne ten opzichte van Amsterdam bleef voortduren. Dit moge daaruit blijken, dat het Internationaal Olympisch Comité het noodig oordeelde dadelijk na die vergadering een nota aan de pers te verstrekken, waarin de redenen van zijne beslissing uiteen werden gezet.

Zelfs dit had de gemoederen nog niet tot rust gebracht en toen het zich liet aanzien, dat in de vergadering te Rome, in April 1923 te houden, pogingen van Italiaansche en Amerikaansche zijde zouden worden aangewend om een wijziging in de aanwijzing van Amsterdam te verkrijgen, waarschuwde de heer DE COUBERTIN loyaal zijn vriend VAN TUYLL, opdat deze de noodige tegenmaatregelen zou kunnen nemen. In de eerste plaats werd overeengekomen — ter demonstratie, dat de aanwijzing van Amsterdam

HET COMITÉ 1928 IN CARICATUUR

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

definitief was — dat aan de vergadering te Rome officieus een tweede vertegenwoordiger van Nederland zou kunnen deelnemen, als hoedanig werd aangewezen de heer P. W. SCHARROO. Voorts zou H.M. Gezant te Rome in de vergadering van het Internationaal Olympisch Comité toegelaten worden ten einde officieel den dank der Regeering en van het gemeentebestuur van Amsterdam uit te spreken voor de aanwijzing van Amsterdam als zetel der IXe Olympiade. Aldus geschiedde, waardoor de wind uit de zeilen der oppositie genomen was en de keuze van Amsterdam te eenen male vaststond. In dien tusschentijd was het Bestuur van het Nederlandsch Olympisch Comité wel tot het inzicht gekomen, dat men voor een goede organisatie van de Spelen over enkele krachten zou moeten beschikken, die al hun tijd aan dit omvangrijke werk zouden kunnen geven.

Daarom stelde de heer VAN TUYLL zich dadelijk na de vergadering te Rome in verbinding met de Regeering, ten einde de beschikbaarstelling van een twee-tal officieren te verkrijgen, van wie men kon verwachten, dat zij de taak der organisatie van de Spelen naar behooren zouden kunnen vervullen.

In de bestuursvergadering van 28 Augustus 1923 kon de Heer VAN TUYLL mededeelen, dat deze stap bij de Regeering in goede aarde was gevallen en dat zij, met ingang van October 1923, twee officieren ter beschikking van het Nederlandsch Olympisch Comité stelde. In verband daarmee werd in diezelfde vergadering besloten tot ontbinding der vorengenoemde voorloopige Comité's en werd in de plaats daarvan benoemd een *Commissie van Uitvoering*, bestaande uit de heeren P. W. SCHARROO (voorzitter), G. VAN ROSSEM, W. A. M. WESTEROËN VAN MEETEREN (secretarissen), P. W. WALLER (penningmeester), A. B. VAN HOLKEMA (lid).

Deze Commissie had in hoofdzaak tot taak een „Regeling voor de uitvoering der Olympische Spelen in 1928” te ontwerpen, welke inderdaad door de Algemeene Vergadering van 19 Januari 1924 werd goedgekeurd, waarop dezelfde vergadering voorts het definitieve Comité 1928 benoemde.

En hiermede zijn wij genaderd aan de eigenlijke organisatie der Spelen, welke, zooals in den aanvang gezegd, in alle onderdeelen werd geboekstaafd in het Officieel Gedenkboek dier Spelen.

Tot besluit kunnen wij de opmerking niet achterwege laten, dat het zeer te betreuren is, dat de Heer VAN TUYLL, die al zijne krachten gegeven had om de Spelen te Amsterdam te krijgen, deze niet heeft kunnen aanschouwen. De geschiedenis zal hem echter nimmer vergeten.

Wassenaar, Mei 1937.

Het Nederlandsch Olympisch Comité en de Pers

door H. A. Meertum Terwogt.

Tusschen elk nationaal Olympisch Comité en de pers in het land, waar dat Olympisch Comité zijn gezag mag doen gelden, behoort een band te bestaan van vriendschappelijk overleg, wederzijdsche waardeering en hoffelijke welwillendheid.

TOEN het Nederlandsche Olympisch Comité werd opgericht, ingesteld, geboren — ik laat het den lezer over om te kiezen — had zijn leider, die zijn aanstichter was, reeds lang begrepen, dat hij bij wat hij ging doen voor zijn land en voor de sport, den steun van de pers behoefde; en gelukkig was er toen een pers, die op haar beurt begreep, dat het tot haar taak behoorde, om dien steun bona fide te verleenen, zonder eenige restrictie, eveneens ten behoeve van dat land en van die sport en vooral ook omdat die pers den leider en den aanstichter al lang kende.

Van het begin af is de verhouding tusschen het N.O.C. en de pers zuiver, eerlijk en gezond geweest.

Primair dank zij de persoon van Baron VAN TUYLL, die de kopstukken van de pers in de jaren voor 1912 al zoo opperbest kende en met hen al een prettige en voor de sport nuttige relatie had onderhouden.

De oprichtingsvergadering was voorbereid bij de sportorganisaties en bij de pers en de laatste had al van te voren een standpunt ingenomen, hetwelk VAN TUYLL en zijn mannen een ruggesteun bood ten opzichte van de organisaties, die toentertijd de oprichting van het N.O.C. nu niet bepaald met zooveel oprecht en spontaan enthousiasme konden begroeten.

Toen het tot de oprichtingsvergadering kwam, zaten zij er, die kopstukken van de pers, en enkelen van hen zullen er, naar wij hopen, straks nog zitten, als het N.O.C. in algemeene vergadering bijeenkomt.

Na de Olympische Spelen van 1912 kwam de inzinking tengevolge van den wereldoorlog en de pers kwam eerst weer op volle kracht in het geweer, toen, na den wapenstilstand van 1918, Baron VAN TUYLL ons opriep om mee te helpen de Nederlandsche deelneming aan de Spelen van 1920 te Antwerpen te bevorderen en te doen slagen.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

En wat hebben wij allen, persbroeders van de leidende bladen in die dagen, gaarne aan zijn roepstem gehoor gegeven; en wat hebben wij hem gesteund door publicatie te geven aan zijn ideeën, die tot de onze te maken en de schouders van onze bladen als sterke stutten te zetten onder zijn mooie werk.

En als er dan hier of daar waren querulanterige pietluttten, jaloersche nijdassen, die het VAN TUYLL trachtten moeilijk te maken, dan kon hij rekenen op de scherpte onzer pennen, die de varkentjes dan wel waschten.

De heer VAN TUYLL wist als voorzitter van het N.O.C. bij Olympische Spelen in den vreemde zijn pers, de pers van zijn land te waardeeren. Door haar te gebruiken. De persman, die wat te klagen had, kon bij VAN TUYLL op steun rekenen en als VAN TUYLL zoo eens wenkte van zijn eereloge uit naar de perstribune, dan begrepen wij aanstonds, dat we iets nuttigs konden doen voor hem, den grijzen nestor, maar dan nooit voor hem persoonlijk, maar altijd voor en in het belang van Nederland en onze sport. En dan spraken we met hem te midden van de drukte van zijn werk en van ons werk, een kort gesprek in een taxi, terwijl we van het stadion naar de stad terugreden, of even aan een bar op een hooge kruik; we spraken tien minuten, een kwartier en we begrepen, wat hij graag wilde, dat we dit of dat zouden schrijven, dat we iets zouden lanceeren, dat we een aanval in de buitenlandsche pers zouden afslaan, of dat we vooral over die en die kwestie zouden zwijgen.

We deden dat gaarne, heelemaal niet volgzaam of lijdzaam of critiekloos — want zoo waren we niet, dat wist de heer VAN TUYLL ook wel. En deze begreep ook overbest, dat hij aan journalisten van dat type tenslotte toch ook niets zou hebben. Hij sprak met ons eerlijk, speelde open kaart, ontzenuwde onze bezwaren, als die er waren, en natuurlijk: dan hielpen wij, dan steunden wij, dan vochten wij voor hem, voor het N.O.C., voor ons land en voor onze reputatie als nationale pers.

Dat was een mooie en prettige samenwerking.

Gedurende het interregnum van SCHARROO is het ook goed gegaan. Hij en de pers begrepen elkaar evenzeer, vonden elkaar in een sfeer van welwillende bereidheid tot steunverleening.

Uiteraard moest de verhouding tusschen de pers en het N.O.C. in 1928 en in de jaren van voorbereiding haar zwaarste proef doorstaan.

Dat werd toen wel veel moeilijker en ingewikkelder en toen zijn er wel eens kleine oneffenheidjes geweest op den weg, die tot het goede doel leidde, maar nooit heeft er zich een dreigend ernstig conflict voorgedaan.

Het blad *De Olympiade*, knap geredigeerd door den heer HOVEN, heeft voor 1928 veel goeds tot stand gebracht. Zoo was het ook met de pers-

PERSTRIBUNE IN HET OLYMPISCH STADION TIJDENS DE SPELEN TE AMSTERDAM IN 1928.

commissie onder leiding van den heer VAN HOLKEMA, en in haar midden de scherpe HELDRING, de directeur van het *Handelsblad*, naast eenige journalisten met veeljarige Olympische ervaring.

Die commissie heeft, naar het ons voorkomt, heel nuttig gewerkt. Ze heeft een goede werk-outillage tot stand gebracht. Dat kostte toen nog wel wat moeite, want men was aanstonds niet geneigd om aan de wellicht zware, maar toch voor de uitoefening van hun beroep zeer noodige eischen der journalisten tegemoet te komen. We herinneren ons nog, dat de P.T.T. geen telegraaf toestellen in het stadion wilde neerzetten. De copy van de buitenlanders zou, zeide men, per motorrijder naar de N. Z. Voorburgwal worden gebracht.

NIJLAND en de schrijver dezer regelen op hun achterste beenen:

„Wij willen onze copy zien verwerken op het telegraaf toestel met eigen oogen en we vertrouwen haar niet toe aan een motorrijder, die de copy mogelijk den volgenden ochtend in zijn binnenzak terugvindt, of die het op een stapeltje legt, hetwelk twee uur te laat aan de beurt komt ter afwerking”.

Men begreep ons. En de heer DAMME begreep ons ook. En alles kwam prachtig in orde: volop telefooncellen, telegraafapparaten en niemand had te klagen.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Eén minuut na het eindsignaal van den voetbalwedstrijd Nederland-Uruguay was een persklaar verslag op onze zetterij in Rotterdam, drie kolom lang, in beknopte stukjes door getelefoneerd, zonder stagnatie.

En dan hebben wij geen perskamers noodig met mooie luie stoelen en met een lichtgrijs behangetje en op de tafel een karaf water met twee glazen.

Geef den persman een goede verbinding met zijn krant, hetzij telegrafisch, hetzij telefonisch, goed en betrouwbaar en hij zal tevreden zijn.

De inlichtingsdienst in 1928 was ook zeer goed verzorgd. Alle uitslagen werden gepubliceerd, direct na bekendwording in de perskamer van het Stadion en in het perslokaal in de Kalverstraat, in een van de zalen van Doctrina.

Een journalist, die wat lui was aangelegd, wat moeilijk verplaatsbaar bleek, kon van de Kalverstraat uit zijn blad op redelijke wijze bedienen, mits hij over voldoende flair en fantasie beschikte. De uitslagen kon hij althans prompt en snel tot zijn beschikking hebben en voor de rest moesten dan gezegde flair en fantasie zorgen.

Er was natuurlijk in die dagen ook een inniger contact tusschen de leiding van de Spelen en de pers. En dat was nuttig en onmisbaar. Want natuurlijk waren er wel eens haken en ooggen en dan moest de pers worden ingelicht, dan was het ieders belang, dat het goed in de krant stond, naar waarheid, maar daarom juist ook goed van Nederlandsch standpunt bekeken.

LEES- EN SCHRIJFZAAL VOOR DE PERS IN HET BUREAU KALVERSTRAAT TIJDENS DE OLYMPISCHE SPELEN TE AMSTERDAM IN 1928.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

En in dat opzicht was SCHIMMELPENNINCK gelijk VAN TUYLL. Hij wist ons altijd wel te vinden en wij hem en met een paar woorden, met een babbeltje op De Grootte Club, voor het hoekraam, begrepen we de situatie en wisten we, wat er in de krant moest komen.

De foto-afdeeling was eveneens in orde. Er was in het Stadion een lokaal met een balie, achter welke een hupsche freule, die met haar glimlach ons, geprikkelde, nerveuze journalisten, in ons haastig gejaag van ons enerveerend beroep aanstonds kalmeerde. De foto's van de merkwaardige feiten van den dag waren genummerd opgehangen langs de wanden van het lokaal. Wij deden onze keuze na een rondgang langs die wanden, we gaven haar een lijstje met nummers in haar slanke vingers en de foto-afdeeling expedieerde de uitgekozen foto's naar onze bureaux. Zij stond er, deze maagd, met iets in haar blik van: „U zoekt, wij zenden!”, het prototype van een later zoozeer geslaagden radioslagzin.

De distributie van de perskaarten had tevoren ook heel wat voeten in de aarde gehad, want er kwamen ongeveer vijfmaal zooveel aanvragen binnen als er beschikbare plaatsen waren. De correspondent te Hamburg van een blad in Mexico wilde twee zetels op de perstribune en de correspondent te Lier in België voor een blad in Sofia wilde ook wel Nederland-Uruguay zien.

We hebben geschift, zoodat we er zelf bijna geschift van werden.

De Olympische journalist, functionneerend bij de Spelen in zijn eigen land, moet vooral ook weten te zwijgen, moet niet alles in de krant zetten, moet begrijpen en beseffen, dat hij met een sensationeel primeurtje voor zijn blad niet het groote belang mag schaden. Dit hebben de Nederlandsche journalisten in 1928 vrijwel allen begrepen en ze hebben er naar gehandeld.

De Olympische Spelen te Los Angeles hebben voor de Nederlandsche pers niet zooveel moeilijkheden gebracht. Een persbureau zorgde voor de uitslagen en Jhr. JAN FEITH, uitgezonden door eenige vooraanstaande dagbladen, heeft lezenswaardige brieven over de Spelen geschreven, die vooral een charmant „autour du match” niet misten.

Wat ligt 1936 ons nog versch in het geheugen. Toen werkte het *Algemeen Nederlandsch Persbureau*. Het was de vuurproef voor zijn directeur, den heer VAN DE POL, en diens staf. Dien vuurproef heeft hij schitterend doorstaan, zoowel te Garmisch als te Berlijn. We zijn op tijd bediend en we zijn goed bediend. En in Berlijn kwamen we, de groote bladen, met uitgebreide staven van zeven, acht of negen man sterk en we joegen lange kolommen, vele pagina's, langs den telefoondraad om aan te vullen, wat VAN DE POL en zijn mannen al reeds te voren op de telex-apparaten van 70 Nederlandsche dagbladen hadden doen tikken.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

En ook hier een goede samenwerking, een prettig contact met de leiding, waar dat noodig was. LOTSY, de chef de mission, was bereid tot elke inlichting, al had hij het ook nog zoo druk met zijn atleten.

En VAN LAER zorgde voor onze duiten, om het dan maar eens gemeenzaam te zeggen. Voor de duiten van onze directeuren — die altijd maar weer bereid waren om diep in den buidel te tasten als het uitgaven voor Olympische Spelen betrof, waarvoor hun stellig te dezer plaatse een woord van hulde toekomt — en VAN LAER deed dat meesterlijk, wederom onder het devies: „Wij vroegen, hij betaalde!”

Er moesten ook kaarten gedistribueerd worden en vooral voor het zwemstadion was er begrijpelijkerwijze van Nederlandsche zijde veel belangstelling. Er was maar een beperkt aantal plaatsen voor onze Nederlandsche pers. NIJLAND en ondergeteekende kregen de taak die kaarten te distribueeren en bij verschil van meening zou VAN LAER recht spreken in hoogste instantie, zonder hooger beroep.

Wij hebben zijn intermediair niet noodig gehad en NIJLAND heeft den schrijver dezer regelen niet noodig gehad, want als de laatste aan het ontbijt verscheen in hotel Habsburgerhof, was de distributie reeds geschied en was iedereen geholpen. Toen RIE MASTENBROEK haar Olympisch kampioenschap behaalde, had ik geen kaart, geen kaart en geen plaats; want de redacteur van een provinciaal dagblad in Nederland, hetwelk ik niet noemen zal, had mij met bewogen stem en provinciale overredingskracht overtuigd, dat hij naar binnen moest, omdat hij er expres voor overgekomen was uit Leerdam of Zeddum, uit Volendam of Werkendam, uit Schiedam of Monnikendam, uit Durgerdam of Holliesloot — zoo waar ik weet het niet meer — maar ik gaf hem mijn kaart. Ik ging dejeuneren met een bekoorlijke Zweedsche collega van Dagens Nyheter en we zijn samen binnengekomen op haar ééne kaart, hebben samen gezeten op haar ééne plaats, afwisselend zij op mijn schoot en ik op de hare — het leek wel een estafette. En toen voor onze landgenoot de nationale driekleur omhoog ging aan den middelsten mast, toen ons Wilhelmus weerklonk, was zij de eerste, die mij met overtuiging gelukwenschte. Zoo moet een Olympisch journalist zich wel eens behelpen.

De heeren SCHIMMELPENNINCK en VAN ROSSEM waren bij al hun drukke werkbezigheden toch altijd bereikbaar voor hun Nederlandsche pers.

Op kamer 214 van hotel Adlon liepen we in en uit, hoorden daar veel, meer dan we mochten en wilden schrijven in onze bladen, kregen er allerlei inlichtingen en met tact zei men ons dan, dat hier of daarop wel eens de aandacht mocht worden gevestigd, of dat het zoo goed zou zijn, als dit of dat eens werd vermeld. De heer VAN LAER zat onderwijl in een stijf

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

gesteven overhemd geld te tellen, geld om te distribueeren: 100 Mark voor de *N.R.C.*, 200 Mark voor het *Handelsblad*, 300 Mark voor *De Telegraaf*, 400 Mark voor een provinciaal concern met een breed financieel gebaar.

Zoo ging het in Berlijn.

En straks, in Tokio, zal het weer zoo gaan, als we elkaar maar goed blijven begrijpen en steunen, die twee groote en sterke machten in den lande, het Nederlandsch Olympisch Comité en de pers, die in haar mooie samenwerking nog veel goeds kunnen tot stand brengen ten bate van ons land en onze sport, die ons allen zoo lief zijn en wier voorspoed en bloei wij allen eendrachtig wenschen te bevorderen.

Ziet, het einde is als het begin:

Tusschen elk nationaal Olympisch Comité en de pers in het land, waar dat Olympisch Comité zijn gezag mag doen gelden, behoort een band te bestaan van vriendschappelijk overleg, wederzijdsche waardeering en hoffelijke welwillendheid.

Rotterdam, Mei 1937.

GEGEVENS OMTRENT DE
LEDEN VAN HET N.O.C.

EEN KWARTIEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Koninklijke Nederlandsche Athletiek Unie.

Opgericht 21 Mei 1901.

Statuten laatstelijk goedgekeurd bij Kon. Besluit van 1 Februari 1935 No. 67.

Praedicaat „Koninklijke” werd in 1926 verleend.

Toegetreden tot N.O.C.: 1912.

Beschermvrouwe: H. M. DE KONINGIN.

E e r e l e d e n:

W. C. HARTMANN (*Eere-Voorzitter*), G. J. M. BUFF, G. A. BURGER, Sir H. DETERDING,
J. M. HARDEMAN, F. H. J. HOLDERT, E. H. HUIZINGA, C. F. KELLENBACH, J. W. MEYER,
W. J. H. MULIER, P. W. SCHARROO, C. J. SNIJDERS, D. J. DE VRIES,
H. VUYK, J. MOORMAN, A. PIJPER.

Bestuur:

Voorzitter: A. J. G. STRENGHOLT
Vice Voorzitter: D. J. WILLINK
Secr. Penningm.: Mr. W. VENLET
Commissarissen: J. H. LEUVERINK
J. B. WESSELING

Administrateur: L. F. A. MULDER

Adres Bondsbureau: Amsterdam, Stadhouderskade 70, telef. 25855.

Aantal leden: circa 3000 in ongeveer 100 vereenigingen, 120 persoonlijke leden en 10 donateurs. Contract met Nederl. Indische Athletiek Unie.

Officieel orgaan: „De Athletiek Wereld” (redactie-adres: Amsterdam, Zieseniskade 2).

Aangesloten bij: International Amateur Athletic Federation (opgericht in 1912), sinds 1912.

Voorzitter: J. SIGFRID EDSTRÖM (Zweden).

Secretaris: BO EKELUND, Nörnköping (Zweden).

Aantal aangesloten landen: 50.

Koninklijke Nederlandsche Automobiel Club.

Opgericht 2 Juli 1898.

Statuten goedgekeurd bij Kon. Besluit van 22 Maart 1899 No. 13, laatstelijk bij Kon. Besluit van 10 April 1935 No. 31.

Praedicaat „Koninklijke” werd verleend 24 Juni 1913.

Toegetreden tot N.O.C.: 1935.

Beschermvrouwe: H. M. DE KONINGIN.

E e r e l e d e n:

C. A. WICANDER, Stockholm, Hertog d'URSEL, Brussel, PRINS NICOLAAS van Roemenië,
Dr. E. MENDE, Genève, PRINS VAN MONACO.

Leden van Verdienste: Jhr. Mr. R. A. P. SANDBERG TOT ESSENBURG, Ir. E. L. C. SCHIFF,
Mr. J. LINTHORST HOMAN.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Bestuur :

Voorzitter : Jhr. Mr. J. TH. SMITS VAN OYEN

Leden : H. J. JANNINK

L. D. BARON VAN DER GOES VAN DIRXLAND

Jhr. J. VAN VREDENBURCH

J. LEONARD LANG

Jhr. Mr. J. C. SCHORER

Mr. F. G. H. BARON MICHIELS VAN KESSENICH

C. J. A. VAN LEDE

Jhr. H. VAN SMINIA

Secretaris : Mr. B. PH. BARON VAN HARINXMA THOE SLOOTEN

Adres Secretariaat : 's Gravenhage, Lange Vijverberg 10, telef. 115674.

Aantal leden : ± 7000 en 5 donateurs.

Officieel orgaan : „De Auto” (redactie-adres: 's Gravenhage, Lange Vijverberg 10).

Handboek : verschijnt jaarlijks in April.

Gedenkboek : uitgegeven in 1923 ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan.

Aangesloten bij : Association Internationale des Automobile-Clubs Recon-
nus (opgericht 20 Juni 1904), sinds 20 Juni 1904.

Voorzitter : Vacature.

Secretariaat : Parijs, Place de la Concorde 8.

Aantal aangesloten landen: 40.

Nederlandsche Biljartbond.

Opgericht 17 September 1911.

Statuten goedgekeurd bij Kon. Besluit van 2 Februari 1912 No. 37, laatstelijk bij Kon.
Besluit van 11 Mei 1936 No. 30.

Toegetreden tot N.O.C. : 1924.

Eereleden:

TH. GRUPPING, J. W. VERLOOP, D. A. DE FOELJAEGER, A. HAMBURGER, J. SANDERS.

Leden van Verdienste : J. WIEMERS, I. L. PINTO, J. DOMMERING.

Bestuur :

Voorzitter : Jhr. Dr. J. C. MOLLERUS

Vice Voorzitter : Tj. BROUWER

Secretaris : Mr. A. L. HEYBROEK

Penningmeester : C. S. BLOM

2e Secretaris : P. H. GROENEMEYER

Commissarissen : H. PETERS

J. J. H. GRAMSER

M. SPETTER HZN.

Competitieleider : G. BOSJE

Administrateur : A. W. H. VAN HAAREN

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

- Adres Bondsbureau:* Amsterdam (Z.), Bronckhorststraat 25, telef. 91373.
Aantal leden: 1 bond (met 9 aangesloten clubs), 73 vereenigingen en 2 persoonlijke leden.
Officieel orgaan: „De Biljartrevue” (redactie-adres: Amsterdam (C.) Heerengracht 390).
Jaarverslag: verschijnt in Juni, wordt gepubliceerd in het officieel orgaan.
Gedenkboek: uitgegeven in September 1931 ter gelegenheid van het 20-jarig bestaan.
Aangesloten bij: Union Internationale des Fédérations d'Amateurs de Billard (opgericht in 1923), sinds 1924.

Voorzitter: CHARLES FAROUX (Frankrijk).

Secretaris: JOSEPH BAUDART, Forest-Brussel, Avenue Massenet 16.

Aantal aangesloten landen: 10.

Nederlandsche Bobsleigh Club Davos

Opgericht 20 Januari 1928.

Statuten goedgekeurd bij Kon. Besluit van 2 Februari 1928 No. 39.

Toegetreden tot N.O.C.: 1928.

Bestuur:

Voorzitter: J. F. H. MENTEN

Vice Voorzitter: G. W. A. VAN LAER J.CZN.

Leden: E. VAN DE POL

H. L. DEKKING

S. J. C. DUNLOP

Adres Secretariaat: Amsterdam, Singel 194, tel. 42409.

Aantal leden: 10.

Officieel orgaan: „De Wintersport” (redactie-adres: J. Hoven, Amsterdam (Z.), Zuider Amstellaan 216).

Aangesloten bij: Fédération Internationale de Bobsleigh et de Tobogganing (opgericht 23 November 1923), sinds 20 Januari 1928.

Voorzitter: Graaf RENAUD DE LA FRÉGEOLIERE (Frankrijk).

Secretariaat: Parijs (16e), Avenue Kléber 102.

Aantal aangesloten landen: 15.

Nederlandsche Boksbond.

Opgericht 8 Februari 1911.

Statuten goedgekeurd bij Kon. Besluit van 21 September 1922 No. 44

Toegetreden tot N.O.C.: 1912.

Ereleden:

E. H. RAPMUND, (*Eere-Voorzitter*), Prof. Dr. J. W. VAN OPHUYSEN.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Bestuur :

Voorzitter : E. H. RAPMUND
Vice Voorzitter : B. BERGSTRÖM
Secr. Penningm. : J. H. VAN SOELEN
Commissarissen : J. BAAN
A. RASENBERG
D. DE JONG
W. VAN VLIET

Adres Secretariaat : Amsterdam, Oude Doelenstraat 14, telef. 49590.

Aantal leden : circa 700 met ongeveer 3250 donateurs in verband met het besloten karakter der wedstrijden.

Officieel orgaan : „Bokssport” (redactie-adres: G. H. WALLACH, Amsterdam, Hoofdweg 106).

Aangesloten bij : Fédération Internationale de Boxe Amateur, sinds October 1915.

Voorzitter : OSCAR SÖDERLUND (Zweden).

Secretariaat : Boedapest, Szegfü-utca 5.

Aantal aangesloten landen: 36.

Nederlandsche Cricketbond.

Opggericht 30 September 1883.

Statuten goedgekeurd bij Kon. Besluit van 30 September 1888 No. 25, laatstelijk bij Kon. Besluit van 22 Juli 1919 No. 43.

Toegetreden tot N.O.C. : 1913.

Eereleden:

Jhr. Mr. J. W. G. BOREEL VAN HOGELANDEN† (*Eere-Voorzitter*), Mr. R. J. H. PATIJN, Ir. J. VAN STOLK, C. M. PLEYTE d'AILLY, C. J. POSTHUMA, A. DE HAAN AZN., Jhr. Mr. C. FEITH, F. J. W. RINCKER, A. C. JOHNSTON, Mr. J. G. L. NOLST TRENITÉ, E. CREMERS.

Bestuur :

Voorzitter : Jhr. Mr. C. FEITH
2e Voorzitter : Mr. F. A. DAVIDSON
Secretaris : A. DE HAAN AZN.
Penningmeester : F. RUYCHAUVER
2e Secretaris : A. M. J. DE BEUS
Commissarissen : H. VAN BOOVEN
Mr. H. W. GLERUM
Mr. P. C. G. LABOUCHERE
A. STROINK JZN.

Adres Secretariaat : Bussum, Oude 's Gravelandscheweg 7, tel. 4566.

Aantal leden : 4 bonden, 41 verenigingen, 17 donateurs; vriendschappelijke betrekkingen met den Nederl. Dames Cricket Bond (Secr.: Mevt. E. M. G. WELLE—DE HAAS).

Officieel orgaan : „Cricket” (redactie-adres: P. J. LINDNER, Amsterdam, Joh. Verhulststr. 118).

Jaarboek : uitgegeven in 1916 en 1917.

Gedenkboek : uitgegeven in 1933 ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Koninklijk Nederlandsch Gymnastiek Verbond.

Opgericht 15 Maart 1868.

Statuten laatstelijk goedgekeurd bij Kon. Besluit van 4 Maart 1935 No. 91.
Praedicaat „Koninklijke” werd in 1919 verleend.

Toegetreden tot N.O.C.: 1912.

Beschermvrouwe: H. M. DE KONINGIN.

Eereleden:

KL. DE VRIES SZ., R. W. WULFHORST, KAREL MULLER, JOH. B. VAN ZUYLEN, HERM. SNIJDERS,
H. BIERMAN, R. J. C. BLOM, A. DIRKS, H. VAN HALL, K. INGERMAN, H. C. TH. W. KOK,
J. W. VAN LESSEN, L. C. VAN DER MEULEN JHZ., H. PLÜMER, J. SCHAUFELBERGER, DR. J. H.
O. REYS, MR. N. GROENEWEGEN, C. WACHMAR, CHARLES THOENI, E. DE WILDE.

Bestuur:

<i>Voorzitter:</i>	W. DE GRAAF	} Dag. Bestuur
<i>2e Voorzitter:</i>	J. HOP	
<i>Secretaris:</i>	L. J. A. VAN EKEREN	
<i>Penningmeester:</i>	J. H. VAN DER BURG	
<i>Techn. leden:</i>	J. H. F. SOMMER	
	G. C. VAN DEN BERGH	
	G. J. W. BRAND	
<i>Commissarissen:</i>	JOH. DIJK	
	H. DRENTH	
	A. MONTANJEES	
	P. RIJSWIJK	

Adres Secretariaat: Amsterdam, Leidschegracht 1, postbus 118, tel 34696.

Aantal leden: 332 vereenigingen, verdeeld in 26 kringen; 7072 heeren, 8894 dames, 9341 ondersteunende leden, 952 eereleden, 9500 adspiranten jongens, 14967 adspiranten meisjes en 125 donateurs.

Officieel orgaan: „Het Turnblad” (redactie-adres: J. J. TH. BAKKER, Bergen op Zoom, Boxhornstraat 10).

Jaarverslag: verschijnt in Maart.

Aangesloten bij: Fédération Internationale de Gymnastique (opgericht 1881), sinds 1897.

Voorzitter: Graaf ADAM ZAMOYOKI (Polen).

Secretariaat: Parijs (6e), Rue Notre Dame des Champs 66bis.

Aantal aangesloten landen: 28.

Nederlandsche Hippische Sportbond.

Opgericht 19 April 1923.

Statuten goedgekeurd bij Kon. Besluit van 7 November 1923 No. 33.

Toegetreden tot N.O.C.: 1923.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Bestuur :

Voorzitter : Jhr. K. F. QUARLES VAN UFFORD
Secr. Penningm. D. J. COUVÉE
Leden : F. G. B. DE WIJS
A. VAN HOBOKEN
J. M. DE KRUYFF
P. C. COLTHOFF
C. F. PAHUD DE MORTANGES

Adres Secretariaat : 's Gravenhage, Ericalaan 20, tel. 339060.

Aantal leden : 4 vereenigingen en 29 buitengewone leden.

Officieel orgaan : „Het Paard” (redactie-adres: 's Gravenhage, Nobelstraat 20).

Aangesloten bij : Fédération Equestre Internationale (opgericht Mei 1921), sinds 1924.

Voorzitter : Jhr. K. F. QUARLES VAN UFFORD (Nederland).

Secretaris : G. HECTOR, Nice, Avenue Georges Clemenceau 22.

Aantal aangesloten landen: 27.

Nederlandsche Hockeybond.

Opgericht 13 October 1898.

Oorspronkelijk Nederlandsche Hockey- en Bandybond, sinds 26 Juli 1935 gewijzigd in Ned. Hockeybond.

Statuten goedgekeurd bij Kon. Besluit van 12 Februari 1906 No. 40, laatstelijk bij Kon. Besluit van 26 Juli 1935 No. 52.

Toegetreden tot N.O.C. : 1913.

Eereleden:

Jhr. CH. VAN DE POLL †, A. B. VAN HOLKEMA, Mr. A. A. DIEMER KOOL, E. CHABOT, F. W. C. H. BARON VAN TUYLL VAN SEROOSKERKEN †, J. D. TRESLING †.

Bestuur :

Voorzitter : R. J. C. BARON VAN PALLANDT VAN KEPPEL
Vice Voorzitter : J. WAGENER JR.
Secr. Penningm. : Jhr. L. J. QUARLES VAN UFFORD
Commissarissen : Jhr. Mr. W. C. HOOFT GRAAFLAND
Mr. C. CH. GEYL
Tj. VAN HOLKEMA
L. J. HOFFMAN

Adres Secretariaat : Hilversum, 's Gravelandscheweg 144, tel. 4668.

Aantal leden : 1 bond, 98 vereenigingen, 5184 persoonlijke leden en 2 donateurs.

Officieel orgaan : „Hockey Sport” (redactie-adres: J. HOVEN, Amsterdam (Z.), Zuider Amstel-laan 216).

Jaarverslag : verschijnt in Augustus.

Gedenkboek : uitgegeven in 1918 ter gelegenheid van het 20-jarig bestaan.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Aangesloten bij: Fédération Internationale de Hockey (opgericht 7 Januari 1924), sinds 1928.

Voorzitter: GEORG EVERS (Duitschland).

Secretaris: ALB. DEMAUREX, Genève, Place de la Fusterie 10.

Aantal aangesloten landen: 14.

Nederlandsche Honkbalbond.

Opgericht 16 Maart 1912.

Statuten goedgekeurd bij Kon. Besluit van 1 September 1927 No. 15.

Toegetreden tot N.O.C.: 1912.

Eereleden:

E. BLEESING, H. BAGGELAAR.

Bestuur:

Voorzitter: E. BLEESING

Vice Voorzitter: D. BEETS

Secretaris: L. SOK

Penningmeester: B. C. LAMMERS

2e Secretaris: I. NOTEBAARD

Commissarissen: D. BAAS

A. J. SCHALING

Adres Secretariaat: Amsterdam (Z.), Stadionweg 177, tel. 24664.

Aantal leden: 24 verenigingen en 1 persoonlijk lid.

Officieel orgaan: „Honkbalnieuws“ (redactie-adres: I. NOTEBAARD, Amsterdam (O.) v. d. Waalsstraat 1).

Jaarverslag: verschijnt in Maart.

Koninkl. Nederlandsche Jachtvereniging „Nimrod“.

Opgericht 1 Januari 1874.

Statuten goedgekeurd bij Kon. Besluit van 8 October 1878, laatstelijk bij Kon. Besluit van 19 October 1935.

Praedicaat „Koninklijke“ werd in 1899 verleend.

Toegetreden tot N.O.C.: 1912.

Eereleden:

Z. M. ALPHONSUS XIII ex-Koning van Spanje, Graaf W. O'ADIX, P. BLOM, E. CREMERS, MAXIME DUCROCQ, Jhr. G. W. J. HOOFT VAN WOUDEBERG VAN GEERESTEIN, E. L. L. Baron VAN TUYLL VAN SEROOSKERKEN, P. W. WALLER, Mr. H. A. LORENTZ (*eereid-hoofdbestuur*).

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Bestuur:

Voorzitter: Mr. K. J. G. Baron VAN HARDENBROEK
2e Voorzitter: P. BLOM
Secretaris: E. L. L. Baron VAN TUYLL VAN SEROOSKERKEN
Penningmeester: Jhr. G. W. J. HOOFT VAN WOUDEBERG VAN GEERESTEIN
Commissarissen: G. J. VAN HEEK Jr.
R. J. C. Baron VAN PALLANDT VAN KEPPEL
G. M. DEL COURT VAN KRIMPEN

Adres Secretariaat: Amsterdam, Heerengracht 576, tel. 37360.

Aantal leden: 213 persoonlijke leden.

Officieel orgaan: „Nederlandsche Jager” (redactie-adres: L. SMELT WOODLAND, Meerweg 21, Bussum).

Aangesloten bij: Conseil International de la Chasse.

Voorzitter: MAXIME DUCROCQ (Frankrijk).

Secretariaat: Parijs, Rue de Clichy 21.

Aantal aangesloten landen: circa 50.

Nederlandsche Kaatsbond.

Opgericht 7 Juni 1897.

Statuten goedgekeurd bij Kon. Besluit van 4 Februari 1901 No. 43, laatstelijk bij Kon. Besluit van 7 November 1925 No. 20.

Toegetreden tot N.O.C.: 1919.

Eereleden:

U. RIJPMAN (*Eere-Voorzitter*), W. J. H. MULIER.

Bestuur:

Voorzitter: J. WERKHOVEN
Secretaris: D. DE JONG
Penningmeester: G. DE JONG
Commissarissen: W. K. POSTMA
G. E. FERGINGA
J. BOERSMA
TH. DE GROOT

Adres Secretariaat: Leeuwarden, Spoorstraat 90, tel. 3332.

Aantal leden: 93 verenigingen.

Aangesloten bij: Confédération Internationale du Jeu de Balle Pelote Paume (opgericht 13 Mei 1928), sinds 13 Mei 1928.

Voorzitter: R. FRONVILLE (België).

Secretaris: R. CARLIER, Brussel, Rue Leonard de Vinci 7.

Aantal aangesloten landen: 3.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Nederlandsche Kanobond.

Opgericht 19 Maart 1933.

Oorspronkelijk Nederlandsche Bond van Kanovereenigingen, sinds 1934
gewijzigd in Ned. Kanobond.

Statuten goedgekeurd bij Kon. Besluit van 22 Januari 1934.

Toegetreden tot N.O.C.: 1935.

Bestuur :

Voorzitter : Ir. J. LOEFF
Vice Voorzitter : L. M. SCHWARZ
Secretaris : W. WINK
Penningmeester : M. SEIP
2e Secretaris : M. RUYTENSCHILDT
Commissarissen : T. L. PRINS
K. T. VAN DER PLAATS Jr.

Adres Secretariaat : Amsterdam, Buiksloterdijk 290 (Post Buiksloot), tel. 60377.

Aantal leden : 26 verenigingen en 16 persoonlijke leden.

Officieele organen : „De Waterkampioen” (hoofdredactie: H. C. A. VAN KAMPEN, redactie
kanosport: M. RUYTENSCHILDT) „de Kanokampioen” (redactie H. C. A.
VAN KAMPEN en Ir. J. LOEFF).

Aangesloten bij : Internationale Repräsentantenschaft des Kanu-
sports (opgericht 1924), sinds 1933.

Voorzitter : Dr. M. ECKERT (Duitschland).

Secretariaat : München, Paul Heysesstrasse 9.

Aantal aangesloten landen : 15.

Nederlandsche Kegelbond.

Opgericht 20 Juni 1909.

Statuten goedgekeurd bij Kon. Besluit van 16 September 1911 No. 73.

Toegetreden tot N.O.C.: 1925.

Eerelid:

N. C. DE RUYTER

Bestuur :

Voorzitter : C. L. ZEILINGA
Vice Voorzitter : A. STUURMAN
Secr. Penningm. : J. LAARMAN
2e Secretaris : T. ALBRONDA
Commissarissen : J. TH. C. TERBURG
C. VAN DER GRAAF
J. A. MOL MIES Sr.

Adres Secretariaat : 's Gravenhage, Pomonalaan 42, tel. 339523.

Aantal leden : 26 bonden met 398 aangesloten verenigingen en 113 persoonlijke leden.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

- Officieel orgaan:* „Het Kegelblad" (redactie-adres: C. L. ZEILINGA, Arnhem, Burgemeestersplein 8).
- Jaarverslag:* verschijnt in Mei.
- Gedenkboek:* uitgegeven in 1934 ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan.
- Aangesloten bij:* International Bowling Association (opgericht 3 Juni 1926), sinds 1926.
- Voorzitter:* P. SCHLUCK. (Duitschland).
- Secretariaat:* Wernigerode, Brockenweg 4.
- Aantal aangesloten landen: 9.

Nederlandsche Korfballbond.

- Opgericht 2 Juni 1903.
- Statuten goedgekeurd bij Kon. Besluit van 16 Januari 1913 No. 9, laatstelijk bij Kon. Besluit van 27 Mei 1932 No. 41.
- Toegetreden tot N.O.C.:* 1912.

Eereleden:

NIC. BROEKHUYSEN (*Eere-Voorzitter*), Mej. C. E. TEN CATE, Iz. A. J. DE WILDE, K. J. HEYBOER.

Bestuur:

- Voorzitter:* S. A. WILSON
- Vice Voorzitter:* Mr. H. BOEKEL
- Commissarissen:* H. F. GALJAARD
Ir. J. P. MAZURE
Is. VORST
J. VAN DRIEL
JOH. HAMMINK

Secr. penn. comp.leider: L. D. VERSLUYS.

Adres Secretariaat: Rotterdam (W.), Aelbrechtskade 80, tel. 34737.

Aantal leden: 14 Bonden met 148 vereenigingen en 6600 leden en 17 persoonlijke leden.

- Officieel orgaan:* „Nederlands Korfballblad" (redactie-adres: NIC. BROEKHUYSEN, Baarn, Ferd. Huycklaan 13).
- Uitgaven:* jaarverslag, verschijnt des zomers; adreslijst verschijnt in October.
- Aangesloten bij:* Fédération Internationale de Korfball (opgericht in 1933), sinds 1933.
- Voorzitter:* NIC. BROEKHUYSEN (Nederland).
- Secretariaat:* Antwerpen, Tentoonstellingslaan 48.
- Aantal aangesloten landen: 2.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Nederlandsche Krachtsportbond.

Opgericht 12 Juli 1903.

Statuten goedgekeurd bij Kon. Besluit van 3 September 1921 No. 31, laatstelijk bij Kon. Besluit van 4 Maart 1935 No. 92.

Toegetroden tot N.O.C.: 1912.

Eereleden:

W. J. M. LINDEN, P. W. SCHARROO, W. NAUDIN TEN CATE, H. P. VAN REEDT DORTLAND, G. A. M. BRANDS, W. VAN VELZEN, B. J. HAVELAAR, C. OUWEHAND, H. V. D. PUTTEN, N. SPRENGER DE ROVER, J. V. MOPPES, T. DE WIT, M. SNIJDOODT, T. VAN DEUTEKOM, G. J. B. LOOMAN.

Bestuur:

Voorzitter: W. J. M. LINDEN
2e Voorzitter: G. A. M. BRANDS
Secr. Penningm.: G. J. B. LOOMAN
Commissarissen: T. VAN DEUTEKOM
N. J. C. HOEDEMAN

Adres Secretariaat: Amsterdam (Z.), Achillesstraat 13^H.

Aantal leden: 36 vereenigingen en 6 persoonlijke leden.

Officieel orgaan: „Krachtsport” (redactie-adres: T. VAN DEUTEKOM, Arnhem, Stadhoudersstraat 10).

Aangesloten bij: International Amateur Wrestling Federation (opgericht in 1921), sinds October 1922.

Voorzitter: VICTOR SMEDS (Finland).
Secretariaat: MIKLOS CSILLAG, Budapest.

Aantal aangesloten landen: 26.

Fédération Internationale Haltérophile (opgericht in 1924), sinds 1924.

Voorzitter: W. J. M. LINDEN (Nederland).

Secretaris: M. A. BOURDONNAY-SCHWEICH, Parijs, Rue Gustave-Doré 5.

Aantal aangesloten landen: 18.

Nederlandsche Lawn Tennisbond.

Opgericht 5 Juni 1899.

Statuten goedgekeurd bij Kon. Besluit van 11 September 1899 No. 59, laatstelijk bij Kon. Besluit van 12 Mei 1930 No. 34.

Toegetroden tot N.O.C.: 1912.

Eereleden:

J. DE GOEYEN, Jhr. JAN FEITH, Mr. L. NYPELS, Jhr. C. VAN LENNEP, G. J. SCHEURLEER, Mr. M. VAN DER FEEN.

EEN KWARTIEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Dag. Bestuur :

Voorzitter: Ir. A. BROESE VAN GROENOU

Leden: Mr. C. PUNT

D. CROLL

J. J. B. J. SWAAN

Secr. penningm. comp. leider: H. HOYTE VEDER

Adres Secretariaat: 's Gravenhage, Albertinestraat 7, tel. 772534.

Aantal leden: 359 verenigingen, 337 persoonlijke leden en 3 donateurs.

Uitgaven: jaarverslag, jaarboek, officieel bulletin.

Gedenkboek: uitgegeven in 1924 ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan.

Aangesloten bij: Fédération Internationale de Lawn Tennis (opgericht 1 Maart 1913), sinds 1 Maart 1913.

Voorzitter: CH. BARDE (Zwitserland).

Secretarissen: R. GALLAY, Parijs, Rue Meissonnier 2; H. A. SABELLI,
Londen, W.C. 2, Essex street 28, Strand.

Aantal aangesloten landen: 46.

Koninkl. Nederlandsche Motorwielrijdersvereniging.

Opgericht 26 Juni 1904.

Statuten laatstelijk goedgekeurd bij Kon. Besluit van 30 Mei 1933 No. 36.

Praedicaat „Koninklijke” werd verleend 18 October 1916.

Toegetreden tot N.O.C.: 1922.

Eereleden:

J. A. BOOM, Nic. JANNINK, E. J. MAAS, L. J. ZEGERS VEECKENS, A. J. STIKKEL.

Honoraire bestuursleden: A. CITROEN KZN., Mr. J. H. MULOCK HOUWER.

Dag. Bestuur :

Voorzitter: Mr. J. G. A. VAN GELDORP MEDDENS

Leden: G. VAN TWIST

H. A. V. D. HORST

Adres Secretariaat: 's Gravenhage, 2e van den Boschstraat 38, tel. 771873.

Aantal leden: circa 45 verenigingen en ongeveer 6500 persoonlijke leden.

Officieel orgaan: „Motor” (redactie-adres: P. J. NORTIER, 's Gravenhage, Laan van Poot 328)

Gedenkboek: uitgegeven in 1929 ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan.

Aangesloten bij: Fédération Internationale des Clubs Motocyclistes
(opgericht 22 December 1904), sinds 22 December 1904.

Voorzitter: Graaf A. BONACOSSA (Italië).

Secretariaat: London, S. W. 1, Pall Mall 83.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Nederlandsche Roeibond.

Opgericht 21 Januari 1917.

Statuten goedgekeurd bij Kon. Besluit van 16 November 1925 No. 1102, laatstelijk bij Kon. Besluit van 18 October 1932 No. 202.

Toegetreden tot N.O.C. 1918.

Ereleden:

Kon. Ned. Zeil- en Roeiveeniging. (*Eere-Voorzittende Vereeniging*), Prof. Dr. P. H. DAMSTÉ,
Dr. R. J. TH. MEURER.

Bestuur:

Voorzitter: Ir. TH. P. TROMP
Vice Voorzitter: A. A. J. H. MARRES
Secr. Penningm.: W. JONGEJAN
Commissarissen: Ir. H. J. VAN DER LEEUW
Dr. R. J. TH. MEURER
Dr. P. J. BUYZE
Mr. R. O. H. F. WERDMÜLLER VON ELGG

Adres Secretariaat: Bloemendaal, de Genestetweg 8, tel. Haarlem 23481.

Aantal leden: 3 bonden, 42 vereenigingen en 3 donateurs.

Jaarverslag: verschijnt in Januari.

Aangesloten bij: Fédération Internationale des Sociétés d'Aviron
(opgericht in 1892), sinds 1913.

Voorzitter: R. FIORONI (Zwitserland).

Secretaris: GASTON MULLEGG, Territet, Villa Pomona (Zwitserland).

Aantal aangesloten landen: 23.

Koninklijke Nederlandsche Schaatsenrijdersbond.

Opgericht 17 September 1882.

Statuten goedgekeurd bij Kon. Besluit van 11 Maart 1901 No. 11, laatstelijk bij Kon. Besluit van 17 Januari 1930 No. 9.

Praedicaat „Koninklijke” werd verleend 16 November 1922.

Toegetreden tot N.O.C.: 1921.

Beschermvrouwe: H. M. DE KONINGIN.

Ereleden:

F. J. BACKER, H. VAN GORKUM, G. W. A. VAN LAER J.CZN., G. J. M. COUVÉE, J. M. STAAB,
A. R. VAN DER SLUIS.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Bestuur :

Voorzitter : G. W. A. VAN LAER J.CZN.
Vice Voorzitter : Mr. C. P. EECEN GZN.
Gecomm. lid : W. M. VAN HAAFTEN
Leden : P. STOFFEL PZN.
Jhr. H. J. REPELAER VAN DRIEL
Jhr. Mr. H. R. A. LAMAN TRIP
G. VAN CALCAR
Mr. W. H. J. BLANCKENHAGEN
J. DUINTJER MZN.
Jhr. H. VAN FOREEST
Mr. C. H. THIEBOUT
C. G. J. VAN LANSCHOT
P. BOKMA
L. J. HOFFMAN

Adres Administratie : Amsterdam, Singel 194, tel. 42409.

Aantal leden : 65 verenigingen en 565 donateurs.

Officieel orgaan : „De Wintersport” (redactie-adres: J. HOVEN, Amsterdam (Z.) Zuider Amstellaan 216).

Uitgaven : jaarverslag, verschijnt in October; jaarboekje, verschijnt in Januari.

Gedenkboek : uitgegeven in 1932 ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan.

Aangesloten bij : Internationale Eislauf Vereinigung (opgericht 23 Juli 1892), sinds 23 Juli 1892.

Voorzitter : G. W. A. VAN LAER J.CZN. (Nederland).

Secretaris : SVEN SANDSTEDT, Räsunda, Stockholmsvägen 23 (Zweden).

Aantal aangesloten landen: 22.

Koninklijke Nederlandsche Amateur Schermbond.

Opgericht 1 Februari 1908.

Statuten goedgekeurd bij Kon. Besluit van 27 Juli 1908 No. 67,
laatstelijk bij Kon. Besluit van 17 December 1930 No. 27

Praedicaat „Koninklijke” werd verleend in 1923.

Toegetreden tot N.O.C. : 1912.

Ereleden:

Mr. A. J. LABOUCHERE, F. VIGEVENO, J. SCHOON, Jhr. Mr. J. D. H. DE BEAUFORT, W. BROUWER.

Bestuur :

Voorzitter : G. A. SCHEFFER.
2e Voorzitter : Vacature
Secretaris : J. J. RINSES.
Penningmeester : P. EENHOORN
Commissarissen : W. DRIEBERGEN
H. REEDE
W. A. LANDA

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Adres Secretariaat: 's Gravenhage, Koningsplein 40, tel. 332664.

Aantal leden: 22 bonden en vereenigingen en 12 donateurs.

Officieel orgaan: „De Schermer” (redactie-adres: ALF. MAYER, Amsterdam, J. J. Viottastraat 27).

Aangesloten bij: Fédération Internationale d'Esgrime (opgericht 29 November 1913), sinds 29 November 1913.

Voorzitter: PAUL ANSPACH (België).

Adres Secretariaat: Brussel, Rue de la Victoire 211.

Aantal aangesloten landen: 34.

Kon. Vereeniging van Nederlandsche Scherpschutters.

Opgericht 15 Juni 1890.

Statuten laatstelijk goedgekeurd bij Kon. Besluit van 29 December 1925 No. 52.

Praedicaat „Koninklijke” werd in 1898 verleend.

Toegetreden tot N.O.C.: 1914.

Dag. Bestuur:

Voorzitter: Dr. B. BRAND

Onder Voorzitter: Jhr. Mr. Dr. J. R. CLIFFORD KOCQ VAN BREUGHEL

Secretaris: W. J. M. LINDEN

Penningmeester: A. VERBURGT

Adres Secretariaat: 's Gravenhage, van Boetzelaerlaan 197, tel 553179.

Aantal leden: ± 800.

Officieel orgaan: „De Scherpschutter” (redactie-adres: 's Gravenhage, van Boetzelaerlaan 197).

Aangesloten bij: Union Internationale de Tir (opgericht in 1921), sinds 1921.

Voorzitter: J. CARNOT (Frankrijk).

Secretariaat: Parijs, Rue de Provence 46.

Aantal aangesloten landen: 30.

Nederlandsche Skibond.

Opgericht 1 September 1934.

Statuten goedgekeurd bij Kon. Besluit van 28 Augustus 1935 No. 93.

Toegetreden tot N.O.C.: 1936.

Bestuur:

Voorzitter: Mr. H. A. H. CANTER CREMERS

Vice Voorzitter: Mr. G. E. KRUSEMAN

Leden:: Mr. J. JOLLES

Ir. W. STURM

Secretaris-penningm.: H. J. A. SCHINTZ.

Adres Secretariaat: 's Gravenhage, Laan van Meerdervoort 52.

Aantal leden: 2 vereenigingen.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Officieel orgaan: „Wintersport” (redactie-adres: Amsterdam (Z.), Zuider Amstellaan 216).

Aangesloten bij: Fédération Internationale de Ski (opgericht 2 Februari 1924), sinds 11 Februari 1936.

Voorzitter: N. R. OESTGAARD (Noorwegen).

Secretaris: Ing. J. DE RYTTER KIELLAND, Oslo.

Aantal aangesloten landen: 25.

Koninklijke Nederlandsche Toeristenbond A.N.W.B.

Opgericht 1 Juli 1883.

Oorspronkelijk Nederl. Velocipedisten Bond, ter wille van de taalzuiverheid in 1885 gewijzigd in Alg. Nederl. Wielrijders Bond. In 1905 werd aangenomen de naam van: A.N.W.B. Toeristenbond voor Nederland.

Statuten goedgekeurd bij Kon. Besluit van 25 Mei 1885 No. 42, laatstelijk bij Kon. Besluit van 25 September 1935.

Praedicaat „Koninklijke” werd verleend in 1935.

Toegetreden tot N.O.C.: 1912.

Leden van Verdienste:

M. BECKER, Sir STENSON COOKE, J. C. REDELÉ, A. E. P. M. DRIEBEEK, L. H. KOOLHOVEN,
Mr. B. P. G. VAN DIGGELEN, Mr. P. GOLDENBERG, A. J. C. v. D. FEEN.

Dag. Bestuur:

Voorzitter: EDO J. BERGSMA

Leden: A. SPANJAARD

Mr. H. A. H. CANTER CREMERS

Mr. A. M. J. DE JAGER.

Jhr. Mr. W. MICHIELS VAN KESSENICH

H. F. M. E. Graaf VAN LIMBURG STIRUM

H. P. J. BLOEMERS

Buitengewone leden:

C. R. T. Baron KRAYENHOFF

E. CRONE

Adres Administratie: 's Gravenhage, Parkstraat 18—20, tel. 117580.

Aantal leden: wisselend tusschen 90.000 en 100.000 en 9 vereenigingen.

Officieel orgaan: „De Kampioen” (redactie-adres: 's Gravenhage, Parkstraat 18—20).

Periodieken: „De Toeristenkampioen”, „De Autokampioen”, „De Waterkampioen”, „De Kanokampioen”, Handboek, Auto-almanak, Water-almanak.

Jaarverslag: verschijnt des zomers.

Gedenkboek: uitgegeven in 1923 ter gelegenheid van het 40-jarig bestaan.

Aangesloten bij: Alliance Internationale de Tourisme (opgericht 30 Mei 1919), sinds 1920.

Voorzitter: Dr. H. HENNEBERG (Zwitserland).

Secretariaat: Brussel, Wetstraat 44.

Aantal aangesloten landen: 60.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Koninklijke Nederlandsche Voetbalbond.

Opgericht 8 December 1889.

Oorspronkelijk Nederlandsche Voetbal- en Athletiekbond, sinds 29 September 1895 gewijzigd in Nederlandsche Voetbalbond.

Statuten goedgekeurd bij Kon. Besluit van 8 Mei 1893 No. 38, laatstelijk bij Kon. Besluit van 24 December 1930 No. 37.

Praedicaat „Koninklijk” werd in 1929 verleend.

Toegetreden tot N.O.C.: 1912.

Ereleden:

W. J. H. MULIER. (*Eere-Voorzitter*), Mr. P. DROOGLEEVER FORTUYN, CH. S. CRAVEN, Dr. J. W. DE GOEJE, J. WARNER, CHR. J. ENGELBERTS, J. H. M. HEKKENBERG†, P. A. DE HAAN, A. J. BRONKHORST†, J. M. DE KORVER, Mr. J. A. WILLINGE GRATAMA, C. A. W. HIRSCHMAN, Ir. J. W. KIPS, Ir. H. L. B. DÉNIS, L. F. VERWOERD, A. DE HAAN AZN.

Bestuur:

<i>Voorzitter:</i>	Dr. D. J. VAN PROOYE
<i>2e Voorzitter:</i>	S. COLDEWEY
<i>Commissarissen:</i>	JAC. F. LAMEY
	K. J. J. LOTSY
	J. MOORMAN
	M. SAJET
	D. C. SPAAN
	H. VALKEMA
	O. DE VRIES

Secretaris-penningmeester: A. STAAL.

Adres Secretariaat: 's Gravenhage, van de Spiegelstraat 21, telef. 334780.

Aantal leden: 20 bonden (met circa 125.000 leden, waarvan ongeveer 70.000 tevens lid van den K.N.V.B.), circa 600 vereenigingen met omstreeks 78.000 leden.

Officieel orgaan: „Sportkroniek” (redactie-adres: 's Gravenhage, Zwarteweg 1).

Jaarverslag: verschijnt in Augustus, *adresboek:* verschijnt in September.

Gedenkboek: uitgegeven in 1929 ter gelegenheid van het 40-jarig bestaan.

Aangesloten bij: Fédération Internationale de Football Association (opgericht 21 Mei 1904), sinds 21 Mei 1904.

Voorzitter: J. RIMET (Frankrijk).

Adres Secretariaat: Zürich, 77 Bahnhofstrasse.

Aantal aangesloten landen: 51.

Nederlandsche Wandelsport Federatie.

Opgericht 25 Maart 1934.

Oorspronkelijk Nederlandsche Unie voor de Wandelsport, sinds 16 Januari 1937 gewijzigd in Nederlandsche Wandelsport Federatie.

Statuten goedgekeurd bij Kon. Besluit van 7 November 1935 No. 48.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Toegetreden tot N.O.C.: 1937.

Ereleden:

B. VEEN, A. PIJPER

Bestuur:

Voorzitter: K. H. BROEKHOFF

Secr. Penningm.: A. PIJPER

Leden: A. A. H. F. VAN HEMMEN

G. DE BRUYN

I. TURKSMA

J. J. VERMEULEN

S. VISSER

A. MONTANJEES

Adres Secretariaat: Amsterdam (Z.), Ruysdaelkade 45, tel. 91731.

Aantal leden: 4 bonden, 66 vereenigingen en 126 persoonlijke leden.

Officieel orgaan: „Wandel Mee” (redactie-adres: Aalsmeer, Hortensialaan 30).

Koninklijke Verbonden Nederlandsche Watersportverenigingen.

Opgericht 22 Februari 1890.

Oorspronkelijk Verbonden Zeilvereenigingen van Nederland en België, in 1919 gewijzigd in Verbonden Zeilvereenigingen, in 1923 in Verbonden Nederlandsche Watersportverenigingen.

Statuten goedgekeurd bij Kon. Besluit van 4 Juni 1923 No. 33, laatstelijk bij Kon. Besluit van 24 November 1928 No. 4.

Praedicaat „Koninklijke” werd in 1923 verleend.

Toegetreden tot N.O.C.: 1923.

Bestuur:

Voorzitter: ERNST CRONE

1e Onder Voorz.: DR. R. J. TH. MEURER

2e Onder Voorz.: A. E. DUDOK VAN HEEL

Secretaris: IR. J. LOEFF

Leden: H. VAN DUYL

L. A. DE VLAMING

S. W. F. HENDRIKSE

P. SCHOEN PZN.

C. J. BARON VAN ASBECK

H. C. A. VAN KAMPEN

W. RUYS BZN.

J. H. TJAARDA

D. GOEDKOOP DZN.

P. E. MOES

P. A. WERNINK JR.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

- Adres Secretariaat:* Amsterdam (C.), N. Z. Voorburgwal 104, tel. 46075.
Aantal leden: 40 vereenigingen en 31 begunstigers.
Officieel orgaan: „De Waterkampioen” (redactie-adres: H. C. A. VAN KAMPEN, Huizen (N. H.), Vliegheiweg 6).
Uitgaven: jaarverslag en jaarboekje.
Aangesloten bij: International Yacht Racing Union (opgericht 4 December 1907), sinds 4 December 1907.
Secretaris: Maj. B. HECKSTALL SMITH, St. Mary Cray, Kent.
Aantal aangesloten landen: 24.

Nederlandsche Wielren Unie.

- Opgericht 26 Januari 1928.
Statuten goedgekeurd bij Kon. Besluit van 2 Februari 1928 No. 39, laatstelijk bij Kon. Besluit van 15 Juni 1934 No. 32.
Toegetreden tot N.O.C.: 1928.

Bestuur:

- Voorzitter:* Jhr. I. L. VAN DEN BERCH VAN HEEMSTEDÉ
Onder Voorzitter: J. C. ROLANDUS HAGEDOORN
Alg. Secretaris: P. J. ADRIAN
2e Secretaris: J. D. VIRULY
Penningmeester: B. SWAAB DE BEER
Leden: Mr. R. A. H. BERTELS
Jhr. A. P. A. ELIAS VAN STABROUCK
L. D. BARON VAN DER GOES VAN DIRXLAND
W. Graaf VAN LIMBURG STIRUM
A. S. VAN OMMEREN
Jhr. Mr. F. J. C. M. VAN RYCKEVORSEL
Adres Secretariaat: 's Gravenhage, Anna Paulownaplein 3, telef. 392080.
Aantal leden: 61 vereenigingen, 503 persoonlijke leden en 11 donateurs.
Officieel orgaan: „Sport Echo” (redactie-adres: 's Gravenhage, Pletterijstraat 103—107).
Jaarverslag: verschijnt in Maart.
Aangesloten bij: Union Cycliste Internationale (opgericht 14 April 1900), sinds 4 Februari 1928.
Voorzitter: MAX BURGI (Zwitserland).
Adres Secretariaat: Parijs, Boulevard Poissonnière 24.
Aantal aangesloten landen: 39.

Koninklijke Nederlandsche Zwembond.

- Opgericht 14 Augustus 1888.
Statuten laatstelijk goedgekeurd bij Kon. Besluit van 20 Juni 1932 N. 46.
Praedicaat „Koninklijke” werd 15 November 1933 verleend.
Toegetreden tot N.O.C.: 1913.

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Eereleden:

A. C. COSIJN, Mr. K. S. VAN KAPPEN, C. F. KELLENBACH, P. LATENSTEIN Jr., A. W. SABEL Tz.,
W. E. BREDIUS W.EZN.†, Mevr. J. E. TRIEBELS—KOENS.

Bestuur:

Voorzitter: JAN DE VRIES
Onder Voorzitter: A. W. SABEL Tz.
1e Secretaris: C. ALTINK
2e Secretaris: Mevr. F. L. A. SUTTORP VAN DEN BERG
Penningmeester: Mevr. S. W. DE DOOD—KOENEN
Commissarissen: J. C. HAGERAATS
C. VAN OMMEREN
W. PARÉ,
P. STEENHUIS

Adres Secretariaat: Utrecht, Laan van Minsweerd 7bis. telef. 11347.

Aantal leden: 3 Bonden, ruim 19000 persoonlijke leden en 23 donateurs.
Officieel orgaan: „De Zwemkroniek” (redactie-adres: O. HOOGESTEYN, Venlo, Goltzius-singel 30).
Uitgaven: jaarverslag, verschijnt in Januari of Februari; jaarboekje, verschijnt in Mei.
Aangesloten bij: Fédération Internationale de Natation Amateur (opgericht in 1908), sinds 1908.
Voorzitter: H. E. FERN (Engeland).
Secretaris: Dr. L. DONATH, Budapest, Bertalan utca 22.

Vereeniging van Leeraren en Onderwijzers in de Lichamelijke Opvoeding in Nederland.

Opgericht 7 September 1862.

Oorspronkelijk Nederlandsche Gymnastiek Onderwijzers Vereeniging, sinds 30 December 1924 gewijzigd in Vereeniging van Leeraren en Onderwijzers in de Lichamelijke Opvoeding in Nederland.

Statuten goedgekeurd bij Kon. Besluit van 17 Mei 1866 No. 55, laatstelijk bij

Kon. Besluit van 17 September 1925 No. 40.

Toegetreden tot N.O.C.: 1916.

Eereleden:

Prof. Dr. K. C. WENCKEBACH, Jhr. G. A. A. ALTING VON GEUSAU, Mr. P. J. DE KANTER,
Mr. T. A. WAGHTO, Mr. A. BRUCH, Dr. J. H. O. REYS, P. C. VAN ZUYLEN, CHR. KRIJGER.

Bestuur:

Voorzitter: J. M. J. KORPERSHOEK
Secretaris: N. M. GRAAFLAND
Penningmeester: M. DE VRIES
2e Secretaris: M. C. BAKKER
Commissarissen: L. D. E. J. KRAMER
P. H. SMIT
P. DEKKER

EEN KWARTEEUW NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ

Adres Secretariaat: 's Gravenhage, Nieuwediepstraat 89, telef. 336337.

Aantal leden: 620.

Officieel orgaan: „De Lichamelijke Opvoeding” (redactie-adres: 's Gravenhage, Nieuwediepstraat 89).

Gedenkboek: uitgegeven in 1937 ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan.

Federatie van Bureaux voor Medische Sportkeuring in Nederland.

Opgericht 2 Mei 1930.

Statuten goedgekeurd bij Kon. Besluit van 7 October 1933 No. 47.

Toegetreden tot N.O.C.: 1933.

Bestuur:

Voorzitter: Prof. Dr. J. G. SLEESWIJK
2e Voorzitter: Prof. Dr. F. J. J. BUYTENDIJK
Secr. Penningm.: J. M. HARDEMAN
Commissarissen: Dr. C. J. VAN MERVENNÉE
J. BUSSEER Jr.

Adres Secretariaat: 's Gravenhage, Azaleastraat 5, telef. 338097.

Aantal leden: 45 bureaux. *Aantal donateurs:* 107.

Officieel orgaan: „Tijdschrift voor Sociale Geneeskunde” (redactie-adres: Dr. C. J. BRENKMAN, Amsterdam, Reynier Vinkeleskade 15).

Jaarverslag: verschijnt per 15 April.

Aangesloten bij: Internationaler Sportärzte Verband (opgericht 1 Augustus 1930), sinds 1930.

Voorzitter: Prof. Dr. W. KNOLL (Duitschland).

Secretaris: Dr. A. MALLWITZ, Berlijn S. W. 19, Haus der deutschen Aerzte.

Aantal aangesloten landen: 20.

Nederlandsch Golf Comité.

Opgericht Februari 1914.

Statuten niet Koninklijk goedgekeurd.

Toegetreden tot N.O.C.: 1916, bedankte in 1925, trad in 1927 als donateur toe.

Bestuur:

Voorzitter: Jhr. Mr. A. M. SNOUCK HURGRONJE
Secretaris: G. M. DEL COURT VAN KRIMPEN
Leden: een afgevaardigde van ieder der toegetreden vereenigingen
Adres Secretariaat: Wassenaar, Meyboomlaan 1, telef. den Haag 716622.

Aantal leden: 17 vereenigingen.

Officieel orgaan: „Golf” (redactie-adres: Utrecht, Ambachtstraat 2).

Inhoudsopgave.

	BLADZ.
VOORWOORD	9
DE TWEE VOORZITTERS, DOOR H. A. MEERUM TERWOGT	11
1911—1937. EEN HERINNERING VAN BARON DE COUBERTIN	20
EEN WOORD VAN GRAAF DE BAILLET LATOUR	22
HISTORISCH OVERZICHT, DOOR MR. A. BARON SCHIMMELPENNINCK VAN DER OYE	24
DE LEDEN RICHTEN ZICH TOT HET NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ TER GELEGENHEID VAN ZIJN 25-JARIG JUBILEUM.....	31
TOESTANDEN VÓÓR DE OPRICHTING VAN HET NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ, DOOR C. A. W. HIRSCHMAN	82
DE OPRICHTING VAN HET N.O.C., DOOR C. A. W. HIRSCHMAN	86
EEN KWARTEEUW LEVEN EN WERKEN VAN HET N.O.C., DOOR C. A. W. HIRSCHMAN	91
DE VAARDIGHEIDSPROEVEN VAN HET NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ, DOOR W. C. WIJNAND	155
DE NATIONALE VIJFKAMP, DOOR J. VAN STEEDEN	170
HET N.O.C. ALS NATIONAAL ORGAAN VOOR DE BEVORDERING DER LICHA- MELIJKE OEFENING EN DER LICHAAMELIJKE OPVOEDING, DOOR M. F. GRAAFLAND	197
HET N.O.C. EN DE OEFENGELEGENHEDEN VOOR GYMNASIEK, SPORT EN SPEL, DOOR P. W. SCHARROO	213
ONZE DEELNEMING AAN DE OLYMPISCHE SPELEN, DOOR G. VAN ROSSEM	223
DE NATIONALE OLYMPISCHE SPELEN 1916, DOOR P. W. WALLER	259
HET ONTSTAAN VAN DE OLYMPISCHE SPELEN TE AMSTERDAM, DOOR G. VAN ROSSEM	266
HET NEDERLANDSCH OLYMPISCH COMITÉ EN DE PERS, DOOR H. A. MEERUM TERWOGT	277
GEGEVENS OMTRENT DE LEDEN VAN HET N.O.C.	285

TYP. N.V. AMST. BOEK- EN STEENDRUKKERIJ v/a ELLERMAN, HARMS & Co.

BRINKMAN PROD. NR. B

05 37 626